

Wärtsilä Oyj Abp Vuosikertomus 2017

**Kehitämme
kestävää
yhteiskuntaa
älykkäällä
teknologialla**

Sisältö

Tämä on Wärtsilä	03
Kestävä kehitys	43
Hallinnointi	99
Sijoittajat	141
Taloudellinen katsaus	152

Tämä on Wärtsilä

Konsernijohtajan katsaus	04	Energy Solutions	24
Wärtsilä lyhyesti	06	Marine Solutions	30
Strategia	06	Tuotanto	35
Tavoitteet	09	Tutkimus ja kehitys	36
Kestävän kehityksen kohokohtia	16	Kestävän kehityksen innovaatiot	38
Services	20	Miksi sijoittaa Wärtsilään	40

Konsernijohtajan katsaus

Vuosi 2017 kehittyi odotustemme mukaisesti. Lisääntyneet voimalaitostoimitukset tukivat liikevaihdon kasvua, ja kannattavuus oli viime vuoden tasoa. Merkittävää koko vuoden tuloksessa on kaikkien liiketoiminta-alueiden tilauskertymän kasvu. Se luo vankan pohjan liiketoiminnan kehittämiseksi lähivuosina.

Services-liiketoiminnan liikevaihto säilyi vankkana johtuen voimalaitoksiin liittyvien huoltotöiden tasaisesta kysynnästä sekä aktiivisesta toiminnasta risteily- ja kaasunkuljetusalusten markkinoilla. Vaikka tämä tulos olikin jo tyydyttävä, tavoitteemme ovat vieläkin korkeammalla ottaen huomioon haasteet offshore- ja kauppalaivasegmenteillä. Kasvun keskeisiä edellytyksiä ovat kumppanuuksien vahvistaminen asiakkaidemme kanssa ja asiakasarvon kasvattaminen tarjoamalla uusia palvelukonsepteja ja hyödyntämällä digitalisaation mahdollisuuksia. Vuoden alussa julkistettu strateginen kumppanuus Carnival Corporationin kanssa on kiistaton osoitus suunnasta, johon olemme menossa. Yhteistyösopimus korostaa jatkuvaa parantamista ja tähtää Carnivalin risteilyalusten turvallisuuden, luotettavuuden ja toiminnallisen tehokkuuden lisäämiseen. Apuna käytetään uusimpia digitaalisia ratkaisuja.

Monissa kehittyvissä maissa energiapolitiikan painopiste on tällä hetkellä puhtaan ja luotettavan energian saannin turvaamisessa taloudellisen ja sosiaalisen kasvun tueksi. Kehittyneillä markkinoilla taas yhä tärkeämmäksi tekijäksi nousee joustava käytettävyyys. Tämä johtuu pitkälti siitä, että aurinko- ja tuulivoiman hintojen lasku lisää uusiutuvan energian kilpailukykyä. Nämä trendit ovat vuoden mittaan yhdessä luoneet vahvaa kysyntää energiaratkaisuillemme. Ilahduttavaa on myös tilausten kasvu sekä perinteisissä moottoriratkaisuissa että uudemmilla liiketoiminta-alueilla, kuten nesteytetyn maakaasun tuontiterminaaleissa ja aurinkovoimaloissa.

Alustilaukset lisääntyivät vuonna 2017 edellisvuoden ennätysmatalalta tasolta. Vaikka merenkulkuala yhä kärsii ylikapasiteetista ja rahoituksen puutteesta, lisääntynyt luottamus talouskasvuun paransi tunnelmia erityisesti kauppalaiva-asiakkaidemme keskuudessa. Tämä yhdessä suotuisan alusjakauman ja laajan ratkaisuväliköimän kanssa tuki Marine Solutionsin saatuja tilauksia.

Vuoden aikana lanseerattiin Wärtsilän päämäärä: kehitämme kestävästä yhteiskuntaa älykkäällä teknologialla. Se antaa työllemme entistäkin vahvemman suunnan sekä nyt että tulevaisuudessa. Päämäärässämme keskeistä on sitoutumisemme vähäpäästöisen talouden edistämiseen ja älykkäiden energian tuotanto- ja käyttötapojen tarjoamiseen. Yhtä tärkeää on pysytellä eturintamassa asiakkaille enemmän lisäarvoa tuottavien uusien teknologioiden ja liiketoimintamallien kehittämisessä.

Tästä osoituksena on Greensmithin hankinta. Se oli strateginen vastaus energia-alalla käynnissä olevaan murrokseen siirryttäessä perinteisestä perusvoimantuotannosta uusiutuvaan energiaan. Greensmith vahvistaa järjestelmäintegraatio-osaamistamme ja laajentaa toimintaamme energian varastointiteknologiaan ja edistyneisiin ohjelmistoihin. Se täydentää joustavien voimantuotantoratkaisujemme tarjontaa ja tukee Smart Energy -visiotamme asemoimalla meidät tulevien energijärjestelmien ytimeen.

Smart Marine -visiomme puolestaan korostaa verkottumisen ja digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia merenkulun turvallisuuden lisäämiseksi, ympäristövaikutusten lievittämiseksi ja alusten hyötysuhteen parantamiseksi. Innovaatiomme perustuvat yhä vahvemmin tähän visioon. Erinomaisia esimerkkejä vuodelta 2017 ovat markkinoille esitelty laivojen hybridiratkaisu ja uusi älykkään merenkulun osaaminen Guidance Marine -yrityskaupan myötä. Panostuksemme asiakas- ja kumppaniyhteistyöhön, syvälinen toimialaosaamisemme ja laaja ratkaisutarjontamme antavat meille erinomaiset eväät jatkaa innovaatioiden ja osaamisen kehittämistä ja johtaa merenkulun transformaatiota uuteen aikakauteen.

Ympäristönsuojelu ja yhteisöjen ja ihmisten yleisen hyvinvoinnin tukeminen ovat vastuullisen yhteiskunnan keskeisiä tehtäviä. Wärtsilä on sitoutunut tukemaan YK:n Global Compact -aloitetta ja sen ihmisoikeus-, työoikeus-, ympäristö- ja antikorruptioperiaatteita. Monimuotoisuuden kunnioittamiseen, tasavertaisten mahdollisuuksien tarjoamiseen ja korkeiden eettisten standardien noudattamiseen perustuvan osallistavan yrityskulttuurin edistäminen on meille tärkeä asia. Toinen tärkeä asia on turvallisten työolosuhteiden varmistaminen, ja poissaoloon johtaneiden tapaturmien väheneminen osoittaa, että suunta on oikea. Nollan tapaturman tavoitteemme saavuttaminen edellyttää kuitenkin entistä vahvempaa panostusta turvallisuustietoisuuden kehittämiseen kaikkialla organisaatiossa.

Tulevaisuutta ajatellen olen vakuuttunut siitä, että älykkään teknologian jatkuva kehittäminen ja uusien liiketoimintamallien integrointi tarjontamme ovat olennaisia asiakasarvon luomisessa. Tästä lähestymistavasta hyötyvät myös osakkeenomistajamme,

sidosryhmämme ja koko yhteiskunta. Korostamalla tarjonnassamme energiatehokkuutta, elinkaarioptimointia ja innovatiivisia ratkaisuja saavutamme pitkän aikavälin tavoitteemme eli kannattavan kasvun. Vuonna 2018 odotamme kysyntänäkymiemme paranevan hieman. Services-liiketoiminnan kysyntä on hyvä johtuen pitkäaikaisiin sopimuksiin liittyvistä kasvumahdollisuuksista ja teknisesti vaativan asennuskantamme lisääntymisestä. Energiaratkaisujemme kysynnän arvioidaan olevan hyvällä tasolla hyvän projektitilanteen ja suotuisien markkinatrendien ansiosta. Merenkulkualalla odotamme markkinaolosuhteiden paranevan ja tukevan vankkoja kysyntänäkymiä.

Haluan tässä yhteydessä kiittää työntekijöitämme heidän omistautuneesta työstään yhteisten tavoitteidemme saavuttamiseksi. Asiakkaitamme kiitan luottamuksesta ratkaisuihimme ja palveluihimme, ja osakkeenomistajillemme haluan esittää kiitoksen heidän luottamuksestaan menestyksemme jatkumiseen tulevaisuudessa.

Jaakko Eskola
Konsernijohtaja

Avainluvut

MEUR	2017	10-12/2017	7-9/2017	4-6/2017	1-3/2017	2016	2015
Liikevaihto	4 923	1 445	1 178	1 292	1 007	4 801	5 029
Services	2 215	654	526	546	490	2 190	2 184
Energy Solutions	1 401	425	324	412	239	943	1 126
Marine Solutions	1 307	366	328	334	279	1 667	1 720
Poistot ja arvonalentumiset	-134	-42	-30	-30	-33	-138	-124
Vertailukelpoinen liiketulos ¹	590	244	135	126	86	583	612
Vertailukelpoinen liiketulos ¹ , %	12,0	16,9	11,4	9,7	8,5	12,1	12,2
Tulos ennen veroja	506	215	114	103	74	479	553
Tulos/osake, EUR	1,95	0,86	0,43	0,38	0,28	1,79	2,25
Tilaukertymä	5 644	1 514	1 354	1 363	1 413	4 927	4 932

MEUR	2017	31.12.2017	30.9.2017	30.6.2017	31.3.2017	2016	2015
Taseen loppusumma	5 607	5 607	5 365	5 264	5 382	5 391	5 589
Korolliset velat, brutto	619	619	729	637	670	629	724
Rahavarat	379	379	292	332	403	472	334
ROI, jatkuvat toiminnot, %	18,9	18,9	19,5	19,5	16,9	17,1	21,0
Nettovelkaantumisaste	0,10	0,10	0,20	0,14	0,13	0,07	0,17
Tilaukanta kauden lopussa	5 064	5 064	5 075	5 065	5 096	4 696	4 882
Osakekannan markkina-arvo tilikauden lopussa	10 375	-	-	-	-	8 418	8 314
Henkilöstö, lukumäärä kauden lopussa	18 065	18 065	17 859	17 783	17 832	18 011	18 856

¹ Luvut on esitetty ennen vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

Wärtsilä lyhyesti

Wärtsilä on kansainvälisesti johtava älykkään teknologian ja kokonaislinkaariratkaisujen toimittaja merenkulku- ja energiemarkkinoilla. Wärtsilä maksimoi asiakkaiden alusten ja voimalaitosten ympäristötehokkuuden ja taloudellisuuden keskittymällä kestäviin innovaatioihin, kokonaisyhtösuhteeseen ja data-analytiikkaan. Vuonna 2017 Wärtsilän liikevaihto oli 4,9 miljardia euroa ja henkilöstömäärä noin 18.000. Yrityksellä on yli 200 toimipistettä yli 80 maassa eri puolilla maailmaa. Wärtsilän osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä.

Services

Wärtsilä Services tukee elinkaari palveluita tarjoamalla asiakkaidensa liiketoimintaa – aina ja kaikkialla. Wärtsilä tarjoaa toimialan laajimman palveluvalikoiman sekä merenkulku- että voimantuotantoalan yrityksille. Ratkaisut kattavat kaiken varaosista ja perushuollosta asiakkaiden laitteiden tai laitojen elinkaaren maksimointiin, hyötösuhteen kasvattamiseen ja suorituskvyyntä takaamiseen turvallisesti, luotettavasti ja ympäristöystävällisesti.

Energy Solutions

Wärtsilä Energy Solutions on johtava kansainvälinen järjestelmäintegraattori, jonka tarjonta käsittää laajan valikoiman ympäristömyötäisiä ratkaisuja. Wärtsilä toimittaa erittäin monipuolisia polttomoottorikäyttöisiä voimalaitoksia, energian varastointijärjestelmiä ja laitosmittakaavan aurinkovoimaloita sekä nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaali- ja jakelujärjestelmiä. Nämä joustavat ja tehokkaat ratkaisut tarjoavat asiakkaille ylivoimaista lisäarvoa ja luovat edellytyksiä siirtyä kohti kestävämpää ja modernimpaa energijärjestelmää.

Marine Solutions

Wärtsilä Marine Solutions tukee meriteollisuudessa sekä öljy- ja kaasuteollisuudessa toimivien asiakkaidensa liiketoimintaa turvallisilla, ympäristömyötäisillä, tehokkailla, joustavilla ja taloudellisilla ratkaisuillaan. Teknologijaohjajuus, yhteistyö ja tiedon jakaminen luovat Wärtsilälle edellytykset räätälöidä ratkaisuja, jotka tarjoavat eri puolilla maailmaa toimiville asiakkaillemme todellista lisäarvoa.

Strategia

Wärtsilän päämääränä on kehittää kestävää yhteiskuntaa älykkäällä teknologialla. Asiakkaiden toimintaan vaikuttaa yhä enemmän puhtaan ja joustavan energian kysyntä sekä tehokkaiden ja turvallisten kuljetusjärjestelmien tarve. Tämä luo perusteet Wärtsilän älykkäiden ratkaisujen tarjonnalle merenkulku- ja energiemarkkinoilla. Integroidun tuote- ja palvelutarjontansa ansiosta yhtiö pystyy hyvin vastaamaan energiatehokkaiden ja innovatiivisten ratkaisujen kysyntään. Wärtsilä panostaa laitteiden tuottavuuden optimointiin koko niiden elinkaaren ajan hyödyntämällä data-analytiikkaa ja tekoälyä, joka tukee myös asiakkaiden liiketoimintaan liittyvää päätöksentekoa. Wärtsilän digitalinen muutos vie myös yhteistyön ja osaamisen jakamisen aivan uudelle tasolle, mikä lisää asiakkaan saamaa arvoa. Yhtiön kannattavaa kasvua koskevia tavoitteita tukee sen vahva asema keskeisillä markkinoilla sekä ylivertainen maailmanlaajuinen huoltoverkosto.

Joustavan tuotannon ja toimitusketjun hallinnan avulla Wärtsilä etsii jatkuvasti uusia keinoja varmistaa ratkaisujensa laatu ja kustannustehokkuus – usein yhteistyössä asiakkaiden ja alan johtavien yhteistyökumppanien kanssa. Panostamalla tutkimukseen, tuotekehitykseen ja digitalisaatioon Wärtsilä luo tukevan perustan, joka vahvistaa yhtiön asemaa markkinalähtöisten innovaatioiden johtavana kehittäjänä. Tällainen innovaatiokulttuuri sekä turvallisuuden, monimuotoisuuden ja korkeiden eettisten periaatteiden painottaminen tuovat Wärtsilään ammattitaitoisia ja sitoutuneita työntekijöitä ja tekevät organisaatiosta erittäin suorituskykyisen. Toiminnan erinomaisuus takaa, että Wärtsilän kanssa on helppo tehdä yhteistyötä. Se myös parantaa yhtiön tehokkuutta ja tuottavuutta koko elinkaaren ajan.

Älykäs energia

Wärtsilän tavoitteena on, että asiakkaat pitävät meitä johtavana energijärjestelmien integraattorina, joka tarjoaa kaikki keskeiset kestäviin ja luotettaviin voimantuotantojärjestelmiin tarvittavat teknologiat, palvelut ja ratkaisut.

Energian tuotanto ja kulutus ovat perustavaa laatua olevassa murroksessa, joka lisää entisestään alan toimintaympäristön kompleksisuutta. Maailma siirtyy perinteisestä kuormaa seuraavasta tuotantomallista uusiutuvaan energiaan, mikä yhdessä energian varastointiteknologian kanssa murtaa vanhoja suunnitteluperiaatteita ja kasvattaa kaasun merkitystä. Samalla kuluttajien rooli energian tuotannossa kasvaa. Digitalisaatio tuo uusia mahdollisuuksia kulutuksen ja kunnossapitotarpeiden ennakoimiseen ja voi tarjota myös kilpailukykyä.

Wärtsilä on tulevaisuuden energiajärjestelmien ytimessä. Yhtiön moottorivoimalaratkaisut tarjoavat ainutlaatuisen yhdistelmän energiatehokkuutta, polttoainejoustavuutta ja käytön joustavuutta. Wärtsilä tukee kaasuinfrastruktuurin kehitystä pienen ja keskiuuren kokoluokan nesteytetyn maakaasun tuonti terminaaleilla sekä nesteytysratkaisulla. Wärtsilä vastaa myös lisääntyvään uusiutuvan energian tuotantoon hakemalla kasvua PV-aurinkovoimaloista, energiavarastoratkaisuista sekä kehittyneistä integrointiohjelmista. Tavoitteena on kehittää asiakkaille jatkuvasti optimaalisia ja ympäristömyötäisiä ratkaisuja, joiden fokuksessa on Wärtsilän ydinosaaminen: markkinoiden ja järjestelmien ymmärtäminen, kyky toimittaa kokonaisratkaisuja, järjestelmien integrointi ja koko elinkaaren aikainen optimointi.

Älykäs merenkulku

Wärtsilän tavoitteena on johtaa alan muutosta kohti älykästä merenkulun ekosysteemiä. Wärtsilä tähtää uuden asiakasarvon luomiseen hyödyntämällä tietoverkkoja, digitalisaatiota ja älyteknologiaa. Tälle vankan pohjan muodostaa yhtiön asema meri- sekä öljy- ja kaasuteollisuuden johtavana innovatiivisten tuotteiden, integroitujen ratkaisujen ja elinkaari palvelujen toimittajana.

Meriteollisuus on yhä vahvemmin verkottuva toimiala. Älyteknologian tarjoamat mahdollisuudet edistävät yhteistyötä ja tiedon jakamista asiakkaiden, toimittajien ja yhteistyökumppanien kanssa. Alan toimijoita vaivaavat monet tehottomuuden lähteet, jotka häiritsevät toimintaa ja heikentävät kannattavuutta tuntuvasti. Niistä merkittävimmät ovat ylikapasiteetti, riittämätön polttoainetehokkuus satamasta satamaan sekä satamissa ja muilla ruuhka-alueilla odotteluun kuluva aika. Näiden tehottomuuksien poistaminen muodostaa perustan Wärtsilän merenkulun strategialle kohti ekosysteemijattelua. Wärtsilä näkee neljä toimialaa mullistavaa kehityssuuntaa. Jaettu kapasiteetti parantaa täyttöasteita ja alentaa yksikkökustannuksia, 'Big Data' -analytiikka optimoi sekä toiminnan että energianhallinnan, älykkäät alukset luovat edellytyksiä prosessien automatisoinnille ja optimoinnille ja älykkäät satamat tehostavat ja nopeuttavat satamatoimintaa.

Wärtsilällä on erinomaiset valmiudet yhdessä asiakkaidensa ja kumppaneidensa kanssa saada aikaan positiivista disruptiivista kehitystä ja viedä merenkulualaa uudelle aikakaudelle. Wärtsilä kehittää jatkossakin älykkään merenkulun ekosysteemin edellyttämiä älyteknologioita ja liiketoimintamalleja sekä osaamista laajan tuote-, järjestelmä-, ratkaisu- ja elinkaari palveluvalikoimansa, laajan asennetun laitekantansa sekä toimialaosaaamisensa pohjalta.

Hyödyntämällä älykästä teknologiaa ja suorituskyvyn optimointipalveluja Wärtsilä pyrkii nostamaan alusten hyötysuhdetta, pienentämään ilmastovaikutuksia ja parantamaan turvallisuutta. Tämä parantaa varustamoiden ja laivayhtiöiden toiminnan kestävyttä, turvallisuutta ja kannattavuutta kaikkialla maailmassa. Viime kädessä päämääränä on luoda älykkäällä teknologialla edellytyksiä koko yhteiskunnan kestäväälle kehitykselle.

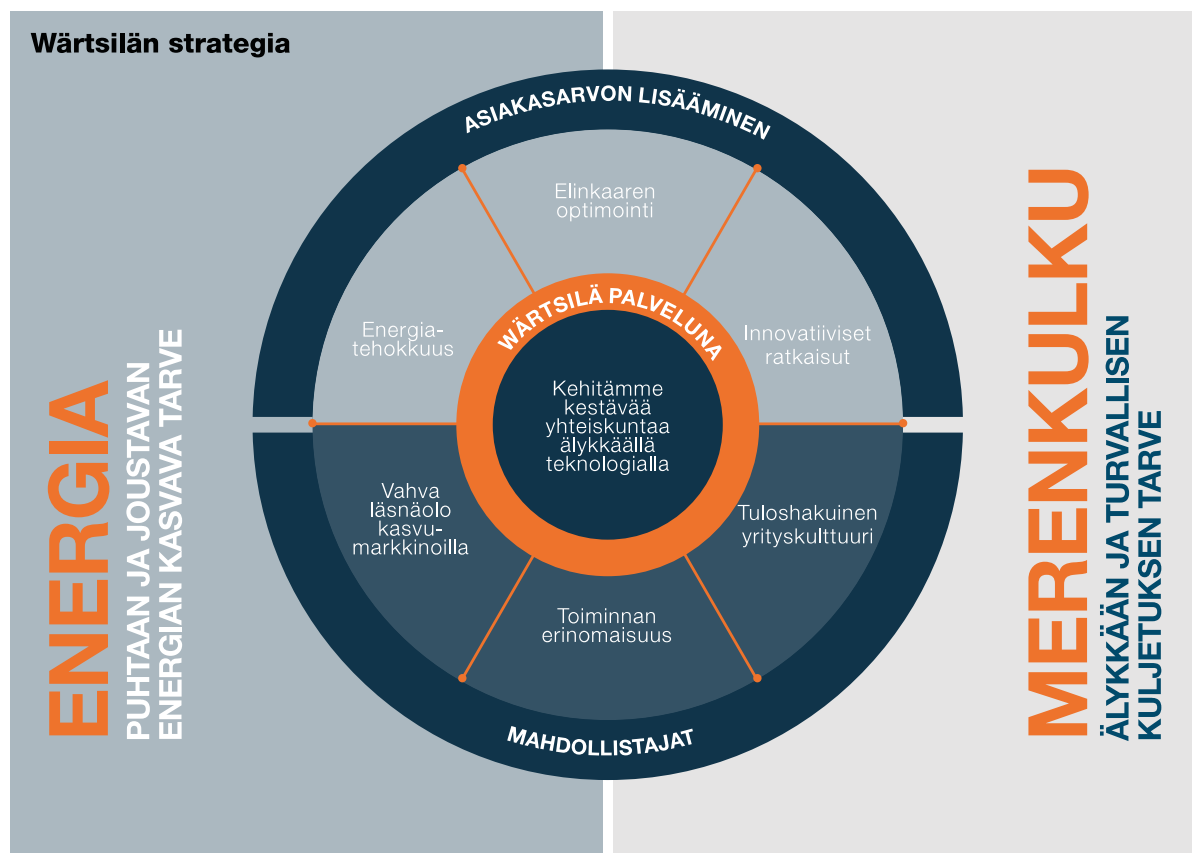
Kestävä kehitys

Wärtsilän tavoitteena on täyttää osakkeenomistajien odotukset ja edistää yhteiskunnan hyvinvointia. Tämä edellyttää, että yhtiön toiminta on tehokasta, kannattavaa ja kilpailukykyistä. Hyvä taloudellinen tulos luo perustan muille kestävä kehityksen osa-alueille – sosiaaliselle vastuulle ja ympäristövastuulle.

Wärtsilän päätavoite on toimittaa teknologioita ja palveluita, joiden hyötysuhde on korkea ja ympäristökuormitus vähäinen. Pyrimme jatkuvasti parantamaan tuotteidemme ja palvelujemme ympäristösuorituskykyä ottamalla huomioon elinkaarinäkölman sekä säilyttämään teknologiajohtajuutemme T&K:n avulla ja hyödyntämällä uutta teknologiaa sekä tekemällä yhteistyötä asiakkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Näin autamme osaltamme asiakkaitamme ja koko yhteiskuntaa saavuttamaan tiukentuvat kansainväliset ympäristövaatimukset ja -suositukset.

Wärtsilä toimii hyvänä yrityskansalaisena kaikkialla missä yhtiö toimii. Liiketoimintamme ja sidosryhmäsuhteemme perustuvat toimintaperiaatteisiimme. Wärtsilä on vastuullinen työnantaja ja pyrkii tarjoamaan henkilöstölle mielenkiintoisen ja innostavan työpaikan, jossa vallitsevat avoimuus, toisten kunnioitus, luottamus, tasa-arvo sekä mahdollisuudet henkilökohtaiseen kehittymiseen. Tavoitteena on myös tarjota työolosuhteiltaan turvallinen työpaikka työntekijöille ja sopimuskumppaneille sekä

minimoida Wärtsilän tuotteiden ja palvelujen käyttöön liittyvät terveys- ja turvallisuusriskit. Toimitusketjun hallinta ja kehittäminen ovat olennainen osa toimintaamme.

Tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet

Liikevaihto

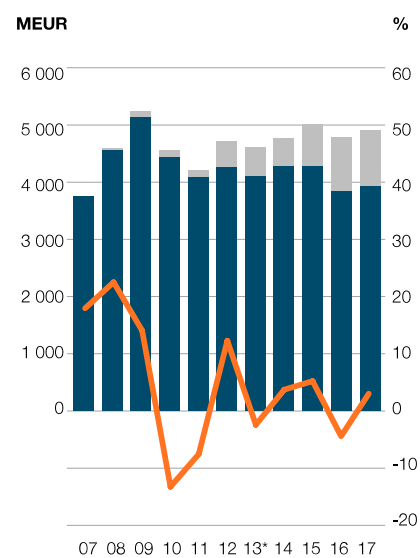
Tavoite

Tavoitteemme on kasvaa nopeammin kuin maailman BKT.

Kehitys

Vuonna 2017 Wärtsilän liikevaihto kasvoi 3% 4.923 milj. euroon. Wärtsilän keskimääräinen vuotuinen kasvu-% (CAGR) 2007–2017 oli 2,7%.

Kasvu yli suhdannesyklin

■ Liikevaihto
 ■ Uudet yritysostot
 ■ Kasvu, % (sis. yritysostot)

Maailman nimellinen BKT:n kasvu 2007–2017 kesk. 3,2% Yhdysvaltain dollareissa (lähde: IMF).

* Oikaistu, luvut sisältävät jatkuvat toiminnot.

Liikevoitto

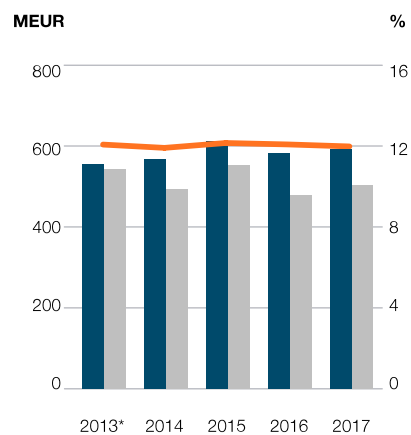
Tavoite

Liikevoittotavoitteemme (EBIT%) on 14% suhdannesyklin huipulla. Syklin pohjalla tavoitteemme on säilyttää yli 10%:n liikevoitto.

Kehitys

Vuonna 2017 vertailukelpoinen liikevoittomme oli 590 milj. euroa, eli 12,0% liikevaihdosta.

Tulos

■ Vertailukelpoinen liiketulos
■ Liiketulos ennen veroja
— Vertailukelpoinen liiketulos, %

* Oikaistu, luvut sisältävät jatkuvat toiminnot.

Pääomarakenne

Tavoite

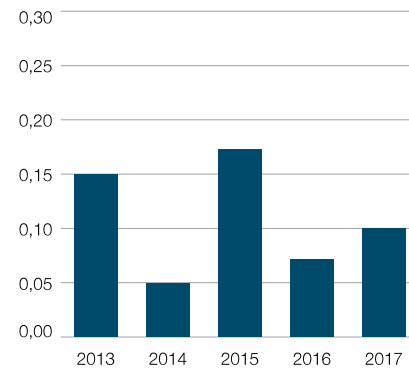
Tavoitteemme on, että nettovelkaantumisasteemme on alle 0,50.

Kehitys

Vuonna 2017 nettovelkaantumisasteemme oli 0,10.

Nettovelkaantumisaste

MEUR

Osinko

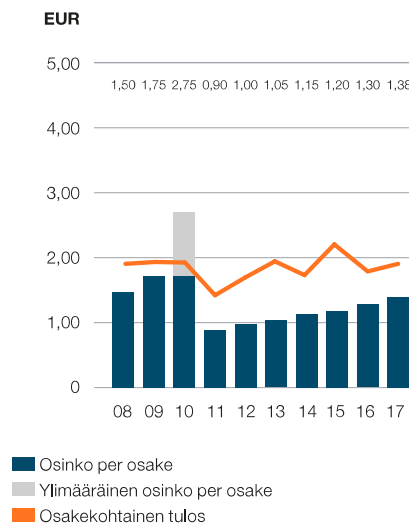
Tavoite

Tavoitteemme on jakaa vähintään 50% osakekohtaisesta tuloksesta osinkona yli suhdannesyklin.

Kehitys

Hallitus esittää, että 31.12.2017 päättyneeltä tilikaudelta jaetaan osinkona 1,38 euroa osakkeelta, mikä vastaa 70,8% osakekohtaisesta tuloksesta.

Osinko

Yhtiökokouksen 3.3.2011 hyväksymä maksuton osakeanti nosti osakkeiden kokonaismäärän 197.241.130:een. Vertailukausien 2008–2010 osakekohtainen tulos on oikaistu vastaamaan uutta osakemäärää.

Kestävän kehityksen tavoitteet

Tavoite	Aikataulu	Tilanne
ENERGIANSÄÄSTÖ: Absoluuttisen energiankulutuksen (GWh) vähentäminen vähintään 7% vuoden 2015 keskikulutuksesta vuoteen 2025 mennessä.	2025	Vuoden 2017 lopussa energiasäästöjä oli kertynyt 942 MWh eli 3,2% lopullisesta tavoitteesta.
TOIMINNAN EETTISYYS: Koko organisaation sitouttaminen toimintaperiaatteisiin (toimintaperiaatekoulutuksen kattavuus 100%).	2020	Code of Conduct -koulutuksen oli suorittanut vuoden 2017 lopussa 89,3% koko henkilöstöstä.
TYÖTURVALLISUUS: Pitkällä aikavälillä nolla poissaoloon johtanutta tapaturmaa.	2020	Turvallisuuskulttuurin parantaminen, vahvistaminen ja levittäminen jatkui myönteisesti vuonna 2017. Vuoden 2017 tavoite poissaoloon johtavien tapaturmien taajuusindeksille oli 2,35, mutta saavutettu tulos 2,48 oli sen yläpuolella. Indeksillä parani kuitenkin edellisvuodesta (2,59) 4%. Ilahduttavaa on, että vaara- ja läheltä piti -tilanteiden raportointi lisääntyi 49% vuonna 2017 vuodesta 2016.
ILMASTONMUUTOS: Toteutetaan analyysi Pariisin ilmastopimuksen vaikutuksista Wärtsilään.	2018	Vuoden 2017 aikana Wärtsilä seurasi kansainvälisen ilmastopolitiikan muutoksia ja päivitti analyysin keskeisten maiden kasvihuonekaasupäästöjen tavoitteista. Lisäksi suunniteltiin sisäisen työn seuraavia vaiheita.
KESTÄVÄT VOIMANTUOTANTOJÄRJESTELMÄT: Wärtsilä myötävaikuttaa maailmanlaajuisesti kohtuuhintaisten, luotettavien, modernien ja kestävien energijärjestelmien kehittämiseen.	2020	Vuonna 2017 myytiin noin 3.800 MW uusia ja tehokkaita kaasua ja nestemäisiä polttoaineita käyttäviä Smart Power Generation voimalaitoksia. Myyntiluku edusti huomattavaa kasvua edellisiltä vuosilta. Lisäksi Wärtsilä lanseerasi maailman tehokkaimman 31SG-kaasumoottorin ja ensimmäinen 31SG-voimalaitos myytiin Yhdysvaltoihin. Wärtsilä osti myös johtavan energian varastointiyhtiön Greensmithin ja jatkoi hybridien kehittämistä.

<p>PIENET JA KESKISUURET LNG-RATKAISUT: Wärtsilä on globaali toimija LNG-arvoketjussa, kehittää mahdollisuuksia, luo ratkaisuja ja rakentaa infrastruktuuria nestemäisten polttoaineiden korvaamiseksi puhtaasti palavalla LNG:llä.</p>	2020	<p>Vuonna 2017 Wärtsilä allekirjoitti sopimuksen LNG-terminaalin toimittamisesta Haminaan. Wärtsilä sai valmiiksi mekaanisen toteutuksen Mangan LNG-terminaalissa Torniossa, jossa myös onnistuneesti saatiin purettua ensimmäinen LNG-lasti. Wärtsilä vahvisti asemaansa biokaasun nesteytysmarkkinoilla ostamalla Puregas Solutionsin, joka toimittaa kokonaisratkaisuja biokaasun jalostukseen. Wärtsilä toimitti myös uudelleenkaasutusratkaisuja kelluviin varastoaluksiin (FSRU, Floating Storage and Regasification Unit).</p>
<p>AURINKO- JA HYBRIDIRATKAISUT: Aurinko- ja aurinko-hybridivoimaloilla puhtaampaa energiaa ja polttoainesäätöjä. Asennettu aurinkovoimalateho 200 MW vuoden 2018 loppuun mennessä.</p>	2018	<p>Wärtsilä ilmoitti yhteensä 163 megawatin aurinkosähkövoimalasopimuksista vuonna 2017.</p>
<p>ILMASTONMUUTOS: Kaasumootoreiden kasvihuonepäästöihin 15%:n vähennys vuoden 2015 tasosta vuoteen 2020 mennessä.</p>	2020	<p>Vuoden 2017 aikana Wärtsilä tunnisti ja määritteli teknologiapaketit ja niiden tuotekohtaiset toteutusaikataulut kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Kaasumootoreiden kasvihuonekaasupäästöjä vähennettiin 7% lähtötasovuodesta.</p>
<p>VÄHÄHIILISEMMÄT KULJETUKSET: Wärtsilä osallistuu kestävämmän liikenteen kehittämiseen kaasupohjaisilla ratkaisuilla ja muilla teknologioilla.</p>	2020	<p>Vuonna 2017 Wärtsilä esitteli menestyksekkäästä Wärtsilä 31 -moottorista kaasukäyttöisen version, Wärtsilä 31SG:n sekä täysin integroidun hybridivoimamoduulin, Wärtsilä HY:n, joka yhdistää moottorit, energian varastointijärjestelmän ja tehoelektronikan. Wärtsilä nosti markkinaosuuttaan nestemäisten maakaasupolttoainesäiliöiden tilauksista 36 prosentista 50 prosenttiin (säiliökapasiteetti) vuoteen 2016 verrattuna.</p>
<p>ILMASTONMUUTOS: Yli 300.000 tonnin vuotuinen vähennys alusten CO₂-päästöihin Eniram-ratkaisuilla.</p>	2020	<p>Hiilidioksidipäästöjen arvioitu vähennys vuonna 2017 oli noin 175.000 tonnia.</p>

<p>TYÖHYVINVOINTI – URAKEHITYS: Ulkoisen ja sisäisen rekrytoinnin tasapaino. Yli 50% avoimista työpaikoista täytetään sisäisellä haulla, mukaan lukien ylennykset ja siirrot.</p>	2020	45% avoimista työpaikoista täytettiin vuonna 2017 sisäisellä haulla (vähintään vaatimustaso 3) ja 55% ulkoisella haulla.
<p>HENKILÖKOHTAINEN KEHITYS: Kehityskeskustelujen kattavuus 100%.</p>	2020	Kehityskeskusteluiden piirissä oli vuoden 2017 loppuun mennessä 96,4% henkilöstöstä.
<p>HENKILÖSTÖN MONIMUOTOISUUS: Naisten osuus henkilöstöstä 20%.</p>	2020	Vuonna 2017 naisten osuus henkilöstöstä oli 16%.
<p>TOIMITTAJIEN ELINKAARENHALLINTA: Riskilähtöinen toimittajien arviointi- ja hallintaprosessi käytössä vuoteen 2018 mennessä</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe I: uudet toimittajat 2017 mennessä • Vaihe II: vanhat toimittajat 2018 mennessä 	2018	Vuonna 2017 Wärtsilä määritteli vaatimukset ja loi prototyyppin toimittajasuhteiden hallintatyökalusta. Lisäksi määritettiin toimittajan vaatimustenmukaisuuden ja suorituskyvyn kriteerit. Toimittajasuhteiden hallintatyökalu tukee riskiin perustuvaa toimittajan arviointia ja se otetaan käyttöön vuoden 2018 aikana alkaen uusien toimittajien arvioinnista.
<p>TOIMITTAJIEN SEURANTA: Tavaroiden ja palveluiden toimittajien pisteytyksen kattavuus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 96% suorista hankinnoista pisteytetty • 70% epäsuorista hankinnoista pisteytetty • 75% paikallisista hankinnoista pisteytetty 	2020	Vuonna 2017 suorista hankinnoista oli pisteytetty 94%. Epäsuorien hankintojen osalta pisteytyksen kattavuus oli 73% ja paikallisten hankintojen osalta 77%.

Kestävän kehityksen kohokohtia

26.1.

"Leader in safety, leader in business" – Wärtsilän johtokunta käynnistää uuden esimiehille suunnatun ZeroMindset-työturvallisuuskoulutusohjelman.

10.2.

Wärtsilä liittyy Seabin-projektiin ja ryhtyy taisteluun merten muovijätettä vastaan.

20.2.

Wärtsilä saa tilauksen ensimmäisen kaasuvoimalan toimittamisesta Kiinaan.

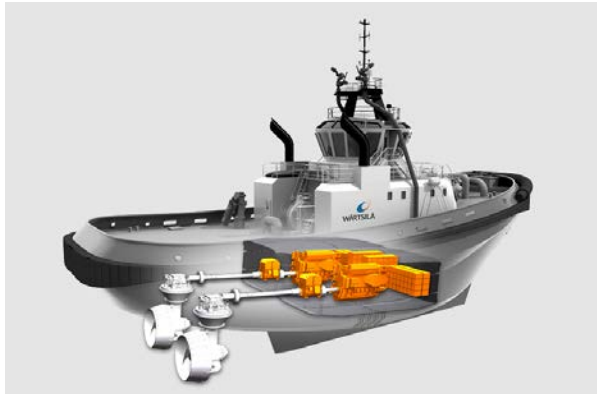

22.3.

Wärtsilä saa tilauksen aurinkovoimalan toimittamisesta Burkina Fasoon – kyseessä on Afrikan suurin hybridaurinkovoimala.

15.5.

Wärtsilä hankkii Greensmith Energy Management Systems Inc.:n laajentaakseen toimintaansa energian varastointiratkaisujen markkinoilla ja noustakseen johtasemaan globaalina energiajärjestelmien integroijana.

30.5.

Ensimmäinen tilaus Wärtsilä HY:lle, moottorit, energian varastointijärjestelmän ja voimaelektronikan sisältävälle hybridivoimamoduulille, joka vie meriteollisuuden teknisen kehityksen uuteen aikakauteen.

31.5.

Wärtsilä esittelee Eniram SkyLight 2.0 päivityksen. Eniram SkyLight 2.0 on valvonta- ja analyysijärjestelmä, jonka merikorttien ja säätietojen sekä muista järjestelmistä tuodun reittidatan avulla voidaan ennakoivasti analysoida meriolosuhteita ja suunnitella alukselle optimaalinen kurssi. Päivitetyssä versiossa aluksen kurssia voidaan visualisoida niin ajon taloudellisuuden, ympäristövaikutusten kuin turvallisuuden näkökulmasta.

30.6.

Wärtsilä liittyy IMO:n julkisen ja yksityisen sektorin Global Industry Alliance -aloitteeseen, joka tuo yhteen johtavia merenkulkuteollisuuden toimijoita energiatehokkaan ja vähähiilisen merenkulun tukemiseksi.

4.7.

Wärtsilä parantaa maailman suurimman offshore-tuulivoimalan luotettavuutta Pohjanmerellä. Maailman ensimmäiseen reaktiiviseen offshore-kompensointiasemaan asennetaan Wärtsilän pienjännitekeskukset. Reaktiivinen kompensointiasema antaa mahdollisuuden siirtää offshore-tuulivoimalan tuottamaa korkeajännitteistä vaihtovirtaa aiempaa pidemmille etäisyyksille.

7.9.

Wärtsilä valitaan mukaan Dow Jonesin kestävän kehityksen indekseihin (DJSI).

12.9.

Wärtsilä ryhtyy yhteistyöhön AW-Energyn kanssa ja lisää aaltovoiman järjestelmävalikoimaansa.

20.9.

Hybridirannikkolautan langaton lataus testattu onnistuneesti.

24.10.

Wärtsilä rakentaa energian varastointijärjestelmän Singaporen energiainfrastruktuurin omistajalle ja SP Groupille. Energian varastointikapasiteetti tukee aurinkovoiman käyttöä Singaporessa mahdollistamalla energiavarastot ja vähentämällä huippukysyntää. Se auttaa myös arvioimaan energian varastointitekniikoiden toimivuutta kuumassa ja kosteassa ilmastossa ja vaikutusta sähköverkkoon sekä laatimaan vastaisuuden varalle ohjeita energian varastointijärjestelmien käyttöönotolle.

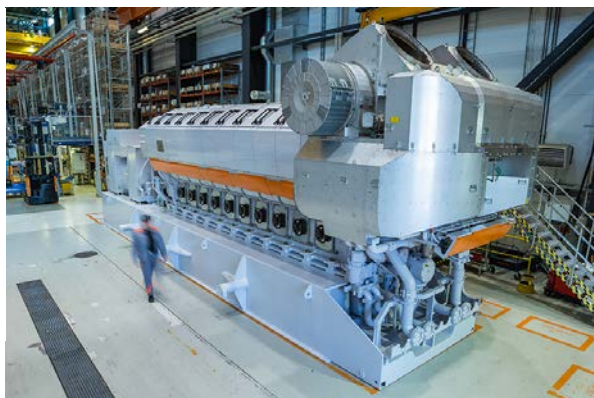

31.10.

Wärtsilän kokonaisosaaminen tarjoaa tutkimusalukselle erittäin hiljaisen propulsiojärjestelmän.

15.11.

Uudessa Wärtsilä 31SG -moottorissa on ennennäkemätön hyötysuhde.

4.12.

Wärtsilä Voyage Emissions Reduction järjestelmä (VER) vähentää öljytankkerien lastihävikkiä ja polttoainekustannuksia ja säästää ympäristöä. Järjestelmä ehkäisee tehokkaasti lastin haihtumista ja siitä johtuvia haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) päästöjä. VER-järjestelmällä voidaan vähentää VOC-päästöjä jopa 75 prosenttia.

Services

Wärtsilä Services optimoi toimitettujen järjestelmien hyötysuhdetta läpi niiden koko elinkaaren ja auttaa siten asiakkaita kasvamaan ja tehostamaan toimintaansa. Noin 11.000 ammattilaista 160 paikkakunnalla eri puolilla maailmaa käsittävä palveluverkostomme on merenkulku-, energia- sekä vesivoima- ja teollisuusaloilla yliverkoinen ja palvelee vuosittain yli 12.000 asiakasta.

Tarjoamme toimialan kattavimman ratkaisu- ja palveluvalikoiman varaosatoimituksista asiakkaiden toiminnan optimointiin ja suorituskykytakuisiin. Olemme sitoutuneet tarjoamaan aina ja kaikkialla korkeaa laatua ja asiantuntevaa tukea, huolehtimaan palveluidemme saatavuudesta ja toimimaan tavalla, joka on ympäristön kannalta kestävällä pohjalla. Kehittämällä läheiset suhteet asiakkaisiimme pystymme perehtymään syvällisesti heidän tarpeisiinsa ja kasvattamaan palveluidemme tuottamaa lisäarvoa niiden mukaisesti.

Tuotamme asiakkaille lisäarvoa tarjoamalla luotettavaa suorituskykyä, parantamalla ympäristötehokkuutta ja optimoimalla laitteistojen suorituskyvyn. Laitosten analytiikan avulla varmistamme toiminnan läpinäkyvyyden, kehitämme suorituskykyä ja parannamme asiakkaidemme tuloksenteokkykyä. Digitalisaatio tarkoittaa uusien teknologioiden hyödyntämistä, tukee ydinliiketoimintaamme ja luo tulevaisuuden valmiuksia tarjota laivoja ja energiaa palveluina. Osaamista kehitetään jatkuvasti niin, että meillä on mahdollisuudet tarjota palveluja myös muiden valmistajien laitteille.

Uskomme myös, että valjastamalla aktiiviseen käyttöön kykymme muokata merenkulku- ja energia-alalla käynnissä olevaa muutosta pystymme yhteistyössä asiakkaiden kanssa vaikuttamaan merkittävästi kohdemarkkinoihimme. Tämä tapahtuu rakentamalla puhtaampaa, turvallisempaa ja energiaälykkäämpää ympäristöä, osallistumalla aktiivisesti markkinoiden muutokseen ja elämällä todeksi Wärtsilän päämäärää: kehittää kestävää yhteiskuntaa älykkäällä teknologialla.

Huoltotarjontamme

Wärtsilä Services luo yhdessä asiakkaiden kanssa alan kattavimman ratkaisu- ja palveluvalikoiman pohjalta laitteiden koko elinkaaren kattavia arvolupauksia. Kyky tarjota eritasoista tukea perustuu asiakkaiden liiketoiminnan ja sen haasteiden laajaan tuntemukseen sekä tekniseen asiantuntemukseen:

- kattava kunnossapidon ja suorituskyvyn seuranta, mukaan lukien varaosat ja huollot (kenttähuolto, kuntoon perustuva huolto, dynaaminen kunnossapidon suunnittelu)
- asiakkaidemme liiketoiminnan optimointi analytiikan, ennakoivien suositusten, tehostamistoimenpiteiden (esim. polttoainekustannusten säästö) sekä laitteiden käytölle ja hallinnoinnille asetettavien yhteisten suorituskykytavoitteiden avulla
- asiakkaille myönnettävät laitteistojen luotettavuus-, suorituskyky- ja käytettävyydetakuut
- laitteiden varaosat, painopisteenä ja laaja saatavissa oleva osavaliokoima.

Asiantuntemuksemme osa-alueita:

Elinkaariratkaisut

Wärtsilä Services -liiketoiminnan elinkaariratkaisut parantavat laitteistojen suorituskykyä ja tukevat liiketoiminnan kasvua hyödyntämällä digitaalisia innovaatioita ja kehittyneitä data-analytiikkaa. Tuloksena on tavanomaista kunnossapitoa ja huoltoa pidemmälle ulottuva kokonaisvaltainen toimintamalli. Elinkaariratkaisut tarjoavat mitattavia ja taattuja etuja turvallisesti, luotettavasti ja ympäristöystävällisesti. Ratkaisujen etuja ovat päivittäisen toiminnan vahvempi kilpailukyky, laitteiden ja palvelujen parempi käytettävyys- ja suorituskyky, tuottavuusparannukset ja kustannussäästöt sekä maksimaalinen käyttöikä. Uutta sopimustarjonnassamme on uusiutuviin energianlähteisiin, esim. PV-aurinko- ja energianvarastointiteknoologiaan, liittyvä lisäkapasiteetti.

Wärtsilä räätälöi elinkaariratkaisunsa tarpeen mukaan – sopivan tasoinen kumppanuussopimus on täysin asiakkaan valittavissa. Sopimusten laajuus voi vaihdella päivittäisen toiminnan kaikki osa-alueet ylläpitöineen ja hallintoineen käsittävistä paketeista taattuun suorituskykytasoon sidottuihin ratkaisuihin, joissa Wärtsilä takaa asiakkaan laitteistojen toiminnan luotettavuuden, suorituskyvyn ja käytettävyyden.

Wärtsilä Genius -palvelut

Wärtsilä Genius -palveluissa hyödynnetään tietoverkkojen ja reaaliaikaisen tiedonkeruun tarjoamia etuja toimintojen optimoimiseksi, lisäarvon tuottamiseksi ja kasvun tukemiseksi. Rääätälöidyt tietoturvaratkaisut varmistavat osaltaan teollisuuden ohjauksjärjestelmien turvallisuutta ja määräystenmukaisuutta.

Eniram-palvelut

Wärtsilä-yhtiö Eniram tarjoaa meriteollisuudelle alan johtavaa osaamista laitteiden, laivojen operoinnin ja kaupallisen merenkulun hallinnointiin. Eniramin ratkaisupalikoima ulottuu yksittäisiin aluksiin liittyvistä palveluista koko varustamon kattaviin ratkaisuihin. Tavoitteena on hyötysuhteen maksimointi digitaalisilla ratkaisuilla, kustannussäästöt ja kokonaiskannattavuuden maksimointi sekä ympäristölle haitallisten päästöjen vähentäminen.

Huoltoprojektit

Wärtsilän projektinhallintaosaaminen takaa asiakkaiden laitosten tehokkaat suorituskykypäivitykset, modernisoinnit, polttoainekonversiot ja turvallisuusratkaisut.

Moottorihuolto

Wärtsilä tarjoaa täysimittaiset globaalit huoltopalvelut keskinopeille ja hidaskäyntisille diesel-, kaasu- ja monipolttainemoottoreille sekä näiden oheislaitteille. Laaja tarjonta kattaa niin perushuollot kuin iäkkäiden moottorien suorituskyvyn kohottamiseen tähtäävät jälkiasennukset.

QuantiServ tarjoaa useita eri moottorimerkkejä käyttäville asiakkaille erikoistunutta, nopeaa ja luotettavaa tukea sekä kunnossapito- ja korjauspalveluja. Erikoisammattilaiset tarjoavat uudelleentalmistusta ja palveluja paikan päällä sekä joustavia apumoottorien ja generaattoriaggregaattien korjaus- ja kunnostuspalveluja.

Turboahdinpalvelut

Globaali sertifioitujen turboahdinkorjaamojen verkostomme tarjoaa varaosa-, kunnossapito- ja korjauspalvelun lisäksi myös monipuoliset konversio- ja tasokorotusratkaisut. Turboahdinten kunnossapito vaikuttaa merkittävästi moottorin suorituskykyyn.

Potkurihuolto

Täysi huoltopalvelupalikoima propulsiojärjestelmille laitteiston koko elinkaaren ajan. Propulsiojärjestelmien suorituskyky ja tehokas toiminta taataan varaosahuollon, korjausten sekä modernisointien ja tehokorotusten avulla.

Ympäristöpalvelut

Suuri osa Wärtsilän tuotteista ja palveluista on suunniteltu tuottamaan välitön positiivinen ympäristövaikutus, joka perustuu joko hyötysuhteen parantamiseen tai asiakasprosessien aiheuttamien päästöjen eliminointiin tai vähentämiseen. Tällaisia ratkaisuja ovat esimerkiksi polttoainekonversiot, NO_x-päästöjä vähentävät ratkaisut, tasokorotukset tai modernisoinnit, painolastivesien käsittelyjärjestelmät ja pakokaasujen puhdistusjärjestelmät.

Tiiviste- ja laakerihuolto

Wärtsilä tarjoaa laajan valikoiman tiiviste-, laakeri- ja vannasputkiratkaisuja integroituina järjestelminä, paketteina ja yksittäisinä tuotteina. Näiden etuja ovat koko elinkaaren kattavat hyötysuhdeparannukset, riskien väheneminen sekä ympäristöedut.

Vesivoima- ja teollisuushuolto

Tarjonta käsittää tiivisteet, laakerit ja näiden oheislaitteet sekä elinkaaripalvelut, jotka keskittyvät modernisointeihin ja jälkiasennuksiin vesi- ja vuorovesivoimaloiden sekä teollisuuden voimantuotantosovellusten toiminnallisen tehokkuuden optimoimiseksi.

Services-liiketoimintaympäristö

Wärtsilä Services toimii merenkulkualalla, energia-, öljy- ja kaasu- sekä vesivoima-alalla ja teollisuudessa. Services-liiketoiminnan tärkein kysyntätekijä on Wärtsilän potkurien, moottorien ja muiden tuotteiden muodostaman asennetun laitekannan suuruus ja

kehitys. Tarjontaa ja osaamista kuitenkin kehitetään jatkuvasti niin, että Wärtsilällä on mahdollisuudet tarjota myös muiden valmistajien laitteille soveltuvia palveluja.

Wärtsilän loppuasiakkaiden markkinatilanne vaikuttaa suoraan kaluston ja laitosten käyttöasteeseen ja sanelee samalla myös kunnossapito-, telakointi- ja käyttöönottotarpeet. Laitteiston eri elinkaarivaiheisiin liittyy erilaisia huoltovaatimuksia sekä mahdollisia tasokorotus- tai modernisointitarpeita. Wärtsilän asiakkailta saattaa myös olla tarvetta jälkiasennuksiin ja tasokorotuksiin johtuen toimintaympäristön rakennemuutoksista. Syynä voivat olla esimerkiksi polttoaineiden hintojen tai saatavuuden muutokset, sääntelyn muuttuminen tai tiukentuneet turvallisuusvaatimukset.

Kumppanuussopimukseksi tuotteistetut elinkaariratkaisut herättävät selkeästi mielenkiintoa merenkulun ja öljy- ja kaasuteollisuuden sekä energiateollisuuden huoltomarkkinoilla. Kumppanuussopimukset edistävät sekä laitteistojen huollon että suorituskyvyn optimointia ja sitä kautta parantavat toiminnallista tehokkuutta, alentavat kustannuksia ja ruokkivat liiketoiminnan kasvua. Reaaliaikainen seuranta ja analytiikka tuovat lisää mahdollisuuksia hyödyntää dataa asiakkaiden liiketoiminnan suorituskyvyn optimointiin.

Kilpailijat ja markkina-asema

Wärtsilällä on vahva asema myymiensä ja suunnittelemiensa laitteiden huollossa. Keskeisiä kilpailijoista erottavia tekijöitä ovat kokonaan Wärtsilän omistuksessa olevaan huoltoverkostoon perustuva aidosti maailmanlaajuinen läsnäolo sekä kyky laitteiston koko elinkaaren läpäisevään käyttäjätukeen ja suorituskyvyn optimointiin. Vain harva toimija pystyy tarjoamaan maailmanlaajuisesti yhtä laajan palveluvalikoiman. Kilpailijat ovat pääsääntöisesti OEM-valmistajia, jotka keskittyvät lähinnä omien tuotteidensa huoltoon, sekä itsenäisiä huoltoyrityksiä.

Kilpailu on siis pirstoutunutta, ja suurin osa kilpailijoista on paikallisia toimijoita, joiden tarjonta on rajallinen: varaosakauppiaita, korjaustelakoita, paikallisia huoltoverstaaita ja varaosatoimittajia (ei-OEM) sekä kenttähuoltoyrityksiä. Wärtsilä kehittää jatkuvasti maailmanlaajuisesta läsnäoloaan ja paikallista toimintaansa pystyäkseen palvelemaan asiakkaita ylivoimaisen laadukkaasti ja samalla vastaamaan yhä tärkeämmäksi nousevaan nopeiden vasteaikaisten vaatimukseen.

Energia-alalla elinkaariratkaisuista kilpailevat muutamat alueelliset toimijat, joilla on kyky tarjota laitteiden käyttöpalveluja. Merenkulkumarkkinoilla kilpailu elinkaariratkaisuista on vieläkin pirstoutuneempaa, sillä niistä voivat kilpailla myös laivayhtiöt.

Digitalisaation odotetaan tuovan markkinoille uudentyyppisiä toimijoita, jolloin seurauksena voi olla aivan uudenlaisia markkinamurroksia. Samalla kuitenkin ajassa kiinni oleville toimijoille tarjoutuu mahdollisuuksia kehittää aiempaa yhteistyölähtöisempiä ja verkottuneempia kumppanuusekosysteemejä.

Services-liiketoiminnan vahvuudet

- Pitkäaikaiset asiakassuhteet ja asiakkaiden laitteistojen toiminnan syvälinen ymmärtäminen
- Laitteiden koko elinkaaren kattava palvelutarjonta
- Ainutlaatuinen maailmanlaajuinen huoltoverkosto
- Kyky optimoida laitteiden käyttöä ja suorituskykyä globaalisti
- Modernit digitaaliset ratkaisut, joilla asiakkaat pystyvät tehostamaan liiketoimintaansa optimoimalla laitteiden toimintaa ja ennakoimalla ja ratkaisemalla ongelmia reaaliaikaisen datan ja analytiikan avulla
- Tekninen tuki ja osaaminen
- Kokemus ja kyky toteuttaa monimutkaisia projekteja suorituskykytakuilla

Services ja kestävä kehitys

Merenkulku- ja energiateollisuuden asiakkaiden johtavana kumppanina Wärtsilä Services toimittaa tehokkaita ratkaisuja, joista hyötyvät sekä asiakas että ympäristö.

Ympäristömääräysten noudattaminen

Ympäristötehokkuus tulee nähdä kokonaisvaltaisena prosessina, jossa tunnistetaan ja suunnitellaan laitosten suorituskyvyn optimointiin ja päästöjen vähentämiseen tähtäviä toimia. Lähtökohdiana on laitoksen todellisen kunnan analysointi ja laitteiden, käytön ja kunnossapidon optimointi standardien ja vaatimusten täyttämiseksi.

Suuri osa Wärtsilä Services -liiketoiminnan tuotteista ja palveluista on suunniteltu siten, että niillä on välitön positiivinen ympäristövaikutus. Eliminoimalla tai vähentämällä asiakkaiden prosessien saastuttavia päästöjä annamme asiakkaille edellytykset jatkaa toimintaansa rajoituksetta myös herkillä alueilla eri puolilla maailmaa. Wärtsilä antaa asiakkailleen työkalut, joiden avulla he voivat varmistaa täyttävänsä nykyiset ja tulevat ympäristömääräykset ja osallistua puhtaan yhteiskunnan rakentamiseen.

Energiatehokkuudesta kilpailuetua

Voimalaitosten energiatehokkuuden parantaminen

Ajantasaisilla laitteilla, hyvin suunnitellulla kunnossapidolla ja ammattitaitoisella käytöllä voimalaitoksen energiatehokkuus pystytään pitämään korkealla tasolla koko laitoksen elinkaaren ajan. Räättälöityjen tasokorotusten avulla laitoksen energiatehokkuutta voidaan vielä merkittävästi parantaa. Energiatehokkuuden parantaminen pienentää päästöjä ja vähentää siten haitallisia ympäristövaikutuksia.

Voimalaitosten energiatehokkuuden parantamiseen tähtäävät Wärtsilän ratkaisut ulottuvat yksittäisen komponentin vaihdosta aina täydellisiin modernisointeihin sekä käyttö- ja kunnossapitoratkaisuihin. Wärtsilän asiantuntijoiden paikan päällä suorittama energiatehokkuusauditointi auttaa tunnistamaan laitteiden ja prosessien potentiaaliset parannuskohteet.

Energiatehokkuus meriteollisuudessa

Aluksen kokonaisenergiatehokkuus määräytyy sen elinkaaren eri vaiheissa tehtyjen valintojen perusteella. Parempi energiatehokkuus lisää tuottavuutta, vähentää päästöjä ja luo vastuullisempaa yrityskuvaa. Käytännön tasolla aluksen energiatehokkuuden parantamisessa aluksen käytön ja moottori- ja propulsiojärjestelmien optimointi voi tarjota merkittäviä säästömahdollisuuksia. Uusimman digitaalisen teknologian ja datankeruun hyödyntäminen mahdollistaa koko varustamon toiminnan jatkuvan valvonnan ja optimoinnin. Ennakoivat analytiikka- ja optimointijärjestelmät auttavat miehistöä ja operaattoreita toimimaan energiatehokkaammin.

Wärtsilä pystyy myös kehittämään varustamon kaikkien alusten koko elinkaaren kattavan kokonaisvaltaisen optimointistrategian tai tarjoamaan räättälöityjä ratkaisuja määriteltyihin yksittäisiin haasteisiin.

Energy Solutions

Wärtsilä Energy Solutions on johtava kansainvälinen järjestelmäintegraattori, jonka tarjonta sisältää erittäin monipuolisia polttomoottorikäyttöisiä voimalaitoksia, energian varastointijärjestelmiä ja laitosmittakaavan aurinkovoimaloita (PV) sekä nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaali- ja jakelujärjestelmiä. Nämä joustavat ja tehokkaat ratkaisut tarjoavat asiakkaille ylivoimaista lisäarvoa ja tuovat käyttöön kestävämpiä ja modernimpia tulevaisuuden energiajärjestelmiä. Tämä tukee Wärtsilän päämäärää kehittää kestävä yhteiskuntaa älykkäällä teknologialla. Vuoden 2017 lopussa Wärtsilän maailmanlaajuisesti 177:ään eri maahan toimittamien voimalaitosten asennettu kapasiteetti on 65 gigawattia.

Wärtsilä palvelee kolmea keskeistä asiakassegmenttiä

Wärtsilän kolme tärkeintä asiakassegmenttiä ovat sähkölaitokset, itsenäiset voimantuottajat ja teollisuusasiakkaat.

Sähkölaitokset toimittavat sähköä ja kaasua asumisen, liiketoiminnan ja teollisuuden tarpeisiin. Ne investoivat kaasuinfrastruktuuriin ja erityyppisiin voimalaitoksiin varmistaakseen riittävän voimantuotannon eri kuormitusolanteissa sekä tarjotakseen asiakkailleen kustannustehokkaita ja luotettavia tuotteita ja palveluja.

Itsenäiset voimantuottajat sijoittavat kaasuinfrastruktuuriin ja voimalaitoksiin ja myyvät tuotetun energian sähkölaitoksille. Niiden investoinnit ovat tuottohakuisia, ja tekniset vaatimukset määräytyvät kulloisenkin sovelluksen mukaan, samaan tapaan kuin sähkölaitoksilla.

Teollisuusasiakkaat ovat etupäässä yksityisiä teollisuusyrityksiä, joilla on energiaintensiivistä tuotantoa, esimerkiksi sementtitehtaita tai kaivoksia. Investoimalla omaan voimantuotantoon ne pystyvät alentamaan energiakustannuksiaan ja parantamaan huoltovarmuutta varautumalla kantaverkon mahdollisiin luotettavuusongelmiin. Wärtsilä palvelee tämän asiakasryhmän ylintä segmenttiä, eli isoja teollisuusyrityksiä, joiden sähköntarve on suhteellisen suuri.

Painopiste joustavuudessa

Wärtsilän moottorikäyttöiset voimalaitokset, joista käytämme nimitystä Smart Power Generation, soveltuvat hyvin monenlaisiin tarkoituksiin, esimerkiksi perusvoimantuotantoon, kantaverkon vakautta varmistavaan tuotantoon, kuormitushuippujen tasaamiseen, kuormaa seuraavaan tuotantoon sekä kytkettäessä tuuli- ja aurinkovoimaa verkkoon.

Wärtsilän voimalaratkaisut räätälöidään aina modulaarisia tuotteita ja palveluja hyödyntäen kunkin asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin. Toimitusten laajuus vaihtelee yksittäisistä laitetoimituksista kokonaisratkaisuihin rakennettuihin voimalaitoksiin. Kaikkien toimitusten tukena ovat Wärtsilän korkealuokkaiset projektihallintavalmiudet. Wärtsilän ratkaisujen polttoainejoustavuus antaa mahdollisuuden hyödyntää kulloinkin edullisimpia polttoaineita, mukaan lukien maakaasu ja monet muut kaasut sekä useimmat polttoöljyt. Asiakas voi halutessaan käyttää myös useita polttoaineita yhtä aikaa. Laajalla palveluvalikoimalla tuetaan asiakkaiden laitteita koko niiden elinkaaren ajan. Lisäksi Wärtsilä tukee asiakkaiden monitahoisten projektien rahoitusta ja kokonaisuuden hallintaa rahoituspalveluilla.

Uusiutuvien, saatavuudeltaan vaihtelevien energianlähteiden yleistyminen asettaa nopeasti kasvavia vaatimuksia energiajärjestelmien joustomahdollisuuksille. Kaasukäyttöiset voimalaitokset ovat joustavin ja ympäristöystävällisin vaihtoehto uusiutuvien energianlähteiden vaihteluiden tasaamiseen. Parhaiten sähköjärjestelmien vakautta tukevat Smart Power Generation -voimalaitokset, sillä ne tarjoavat eniten joustavuutta, tuovat merkittäviä kustannussäästöjä ja antavat mahdollisuuden reagoida optimaalisesti vaihtelevan voimantuotannon nopeisiin muutoksiin.

Kasvu energiavarastoista, LNG:stä, aurinkovoimasta ja järjestelmäintegroinneista

Maailmanlaajuinen siirtyminen hiili-intensiivisistä energianlähteistä vähähiilisiin vaihtoehtoihin, esimerkiksi maakaasuun ja uusiutuviin energiaratkaisuihin, tarjoaa Wärtsilälle runsaasti kasvumahdollisuuksia.

Wärtsilä on kaasu- ja monipolttainemoottoreiden, polttoainejärjestelmien sekä alan teknologian ja palveluiden edelläkävijä. LNG-infrastrukturiprojektien kautta yhtiö tukee maailmanlaajuisesti energiajärjestelmien painopisteen siirtoa kaasuun. Kattava projekti- ja elinkaari palveluiden tarjonta ulottuu pienistä ja keskisuurista LNG-nesteytyslaitoksista ja -terminaaleista aina kokonaisuudessaan EPC-toimituksiin (Equipment, Procurement and Construction) kaikkialla maailmassa. Wärtsilä kykenee yhteistyössä asiakkaidensa

kanssa rakentamaan koko LNG-arvoketjun alusta loppuun. Vaikka kaasua ei olisi alueella ennestään saatavissa, sitä voidaan hyödyntää rakentamalla samaan laitokseen integroidun LNG-terminaalin ja kaasukäyttöisen Smart Power Generation -voimalan käsittävä kokonaisratkaisu.

Wärtsilä on vastannut uusiutuvan energian tuotannon kasvuun laajentamalla tarjontaansa hybridivoimaloihin, joissa yhdistetään iso polttomoottorikäyttöinen laitos suureen PV-aurinkovoimalaan (photo-voltaic). Wärtsilä toimittaa hybridiratkaisut EPC-periaatteella ja hankkii aurinkopaneelit alan johtavilta toimittajilta. Hybridiaurinkovoimaloiden tavoitteena on säästää polttoainetta, mikä alentaa laitoksen elinkaarikustannuksia ja tarjoaa ympäristöetuja. Laitos optimoidaan siten, että se hyödyntää automaattisesti mahdollisimman paljon aurinkoenergiaa. Moottorit toimivat varavoimana. Hybridiaurinkovoimala voidaan toteuttaa jälkiasennusprojektina, jolloin aurinkopaneelit yhdistetään olemassa olevaan Wärtsilän voimalaan.

Yhdysvaltojen johtavan energianvarastointiohjelmistojen ja integrointipalveluiden toimittajan, Greensmith Energy Inc:n, oston myötä Wärtsilä voi ottaa johtavan aseman energianvarastointimarkkinoilla ja vahvistaa entisestään mahdollisuuksiaan energijärjestelmien integroinneissa. Wärtsilän Smart Power Generation -voimala, PV-aurinkopaneelit ja energiavarasto sekä integrointiosaaminen, vuosikymmenten kokemus monimutkaisten moottorivoimaloiden kokonaistoimituksista sekä laaja palveluvalikoima tarjoavat kokonaisuutena kestävä, luotettavaa ja edullista energiaa – varsinkin alueilla ja maissa, joissa kantaverkon kattavuus tai suorituskyky on puutteellinen.

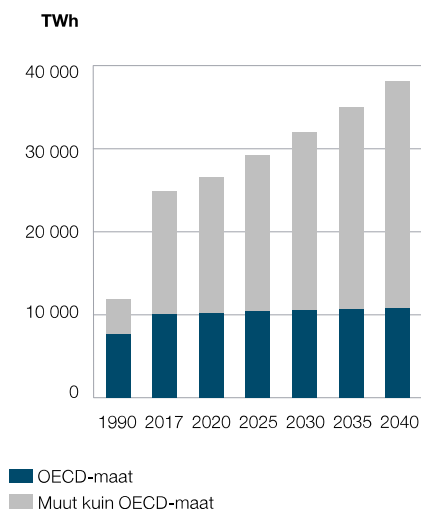
Energy Solutions -liiketoimintaympäristö

Wärtsilän Energy Solutions -liiketoiminnan tärkeimmät kysyntätekijät ovat:

- talouskasvu, sähköistyminen ja kohoava elintaso
- kestävä energiantuotannon kasvu, hiilipäästöjen vähentäminen
- vaihtelevan uusiutuvan energiantuotannon nopea kasvu ja jyrkkenevät kysyntävaihtelut
- muiden fossiilisten polttoaineiden korvaaminen maakaasulla
- ikääntyvän asennetun voimalakapasiteetin edellyttämät investoinnit uuteen teknologiaan.

Taluskasvu ja elintason kohoaminen sekä niitä seuraava sähköistyminen lisäävät sähkön kulutusta OECD:n ulkopuolisissa maissa. Joustavaan perusvoimantuotantoon käytettävien voimaloiden sekä teollisuusvoimaloiden kysyntätekijöitä ovat kantaverkosta ostetun sähkön hinta sekä polttoaineiden hintakehitys. Kaasu- ja monipolttoainevoimalaitosten kysyntä kasvaa kehittyvillä markkinoilla kaasuverkoston rakentamisen myötä, ja Wärtsilä on näissä ratkaisussa johtava toimija.

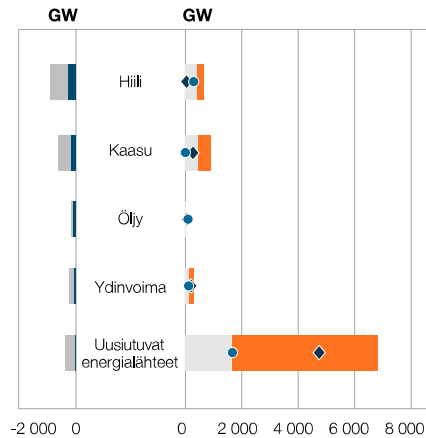
Sähköntuotanto alueittain

Lähde: Bloomberg New Energy Outlook 2017

OECD-maissa kiristyvät päästömääräykset pakottavat sulkemaan ikääntyvää kapasiteettia, mikä puolestaan lisää uusien investointien tarvetta. Toinen kysyntätekijä on poliittinen paine lisätä vähähiilistä voimarakasiteettia, mikä on johtanut uusiutuvan energiantuotannon nopeaan kasvuun. Tämä vaatii jo nyt voimantuotantojärjestelmiltä huomattavasti suurempaa joustavuutta. Wärtsilän Smart Power Generation -voimalaitokset ovat tehokkain ratkaisu vaihtelevan uusiutuvan energiantuotannon varavoimaksi. Niillä saadaan edellytyksiä siirtyä kestäväan, luotettavaan ja edulliseen vähähiiliseen voimantuotantojärjestelmään.

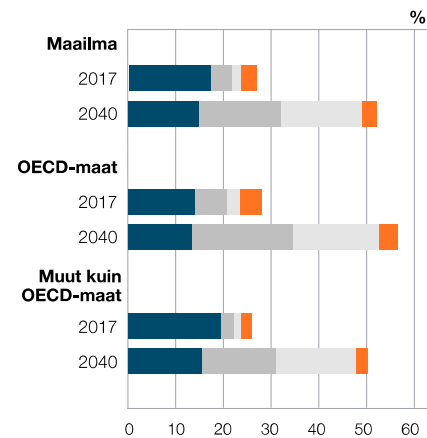
Globaali voimantuotannon kapasiteetti, eläköityvät ja kapasiteettilisäykset

- Eläköityvät 2017–2026
- Eläköityvät 2027–2040
- Kapasiteettilisäykset 2017–2026
- Kapasiteettilisäykset 2027–2040
- Nettokapasiteetin muutos OECD-maissa 2017–2040
- ◆ Nettokapasiteetin muutos muissa kuin OECD-maissa 2017–2040

Lähde: Bloomberg New Energy Outlook 2017

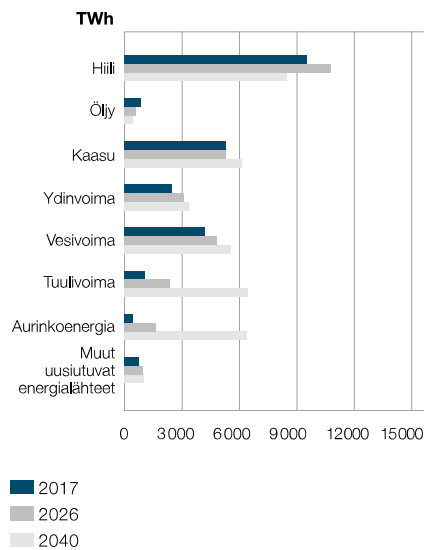
Uusiutuvien voimanlähteiden osuus sähköntuotannosta alueittain

- Vesivoima
- Tuulivoima
- Aurinkoenergia
- Muut

Lähde: Bloomberg New Energy Outlook 2017

Maailman sähköntuotanto lajeittain

Lähde: Bloomberg New Energy Outlook 2017

Energy Solutions -liiketoiminnan kilpailijat

Wärtsilän laajentaessa tarjontaansa se saa myös uudentyyppisiä kilpailijoita. Suurissa kaasuun perustuissa projekteissa pääkilpailijoita ovat kaasuturbiinivalmistajat, esimerkiksi GE ja Siemens. Pienemmissä kaasuvoimalaprojekteissa ja raskasöljyvoimaloiden markkinoilla Wärtsilän pääkilpailijoita ovat muut polttomoottorivalmistajat, kuten MAN Diesel & Turbo, GE Jenbacher, Caterpillar (MAK) ja Rolls-Royce.

Kilpailussa kaasuturbiineja vastaan Wärtsilän keskeisiä vahvuuksia ovat parempi hyötysuhde ja polttoainejoustavuus, ja ylivoimainen käytön joustavuus, jotka yhdessä tarjoavat moniin asiakasprojekteihin voittavan arvolupauksen. Wärtsilä kehittää systemaattisesti markkinoita ja muovaa siten osaltaan energiasektorin kehitystä arvo- ja markkinalähtöisesti tarjoamalla Smart Power Generation -konseptillaan selvässä rahassa mitattavia etuja.

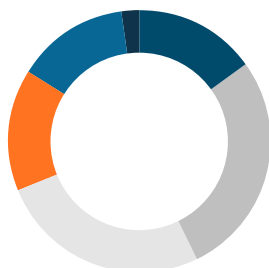
Wärtsilän kehittynyt kaasu- ja monipolttoainemoottoritekologia, optimoidut modulaariset voimalaitokset, ylivoimaiset projektinhallintavalmiudet ja laitosten koko elinkaaren aikainen maailmanlaajuinen huoltotuki ovat tehneet Wärtsilästä kaasua ja nestemäisiä polttoaineita käyttävien moottorivoimaloiden markkinajohtajan.

Laitosmittakaavan PV-aurinkovoimaloissa pääkilpailijoita ovat itsenäiset, alueelliset ja paikalliset EPC-palveluiden tarjoajat. LNG-infraprojekteissa keskeisimpiä kilpailijoita ovat urakoitsijat.

Energiajärjestelmien integroinneissa, ohjelmistoissa ja akkuvarastointijärjestelmissä kilpailijoita ovat esimerkiksi NEC ja Tesla.

Wärtsilällä on hyvä asema kaasua ja nestemäisiä polttoaineita käyttävien voimalaitosten markkinoilla

1-9/2017 markkinat <500MW 25,2 GW (24,8)

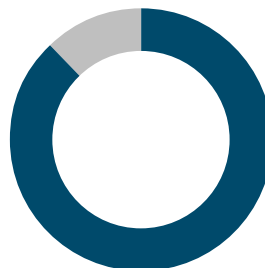

- Wärtsilä, 15% (14%)
- GE, 28% (30%)
- Siemens, 26% (19%)
- MHI, 15% (14%)
- Ansaldo, 14% (19%)
- Muut kaasuturbiinivalmistajat, 2% (4%)

Markkinaosuudet on laskettu rullaavasti viimeiseltä 12 kuukaudelta, suluissa edellisen kauden päättävät luvut. Markkinadata sisältää kaikki Wärtsilän voimalaitokset ja muiden valmistajien yli 5 MW:n kokoiset kaasulla ja nestemäisillä polttoaineilla käyvät turbiiniteknoologiaan perustuvat voimakoneet sekä höyryturbiinien kombikiertojen arvioidun tehon. Data on kerätty McCoy Power -raportista. Muut moottorivalmistajat eivät sisälly lukuihin, moottoriteknoologiassa Wärtsilällä on johtava asema.

Wärtsilä on markkinajohtaja moottorikäyttöisissä voimalaitoksissa

3.970 MW vuonna 2016

- Wärtsilä, 88% (79)
- Muut moottorivalmistajat, 12% (21)

Energy Solutions ja kestävä kehitys

Kestävemmän energianinfrastruktuurin kehityksen taustalla vaikuttavat ilmastopoliittika, energian saatavuus ja taloudelliset tekijät. Hiili-intensiivisiä energianlähteitä korvataan vähähiillisillä polttoaineilla, esimerkiksi maakaasulla, sekä uusiutuvilla energiaratkaisuilla. Energiansäästöön ja energiatehokkuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä tuetaan kaikilla tasoilla ja jopa lakisääteisesti edellytetään. Suuntaus on maailmanlaajuinen, vaikka lyhyen aikavälin toimenpiteet saattavat vaihdella alueittain.

Wärtsilä on sitoutunut kestäväan kehitykseen ja vastuulliseen liiketoimintaan ja on siksi omaksunut aktiivisen roolin markkinoiden ja ratkaisujen kehittämisessä. Wärtsilä konsultoi kansallisia päättäjiä energiamarkkinoiden muutoksia sekä teknisiä ja kaupallisia standardeja koskeissa asioissa ja edistää näin siirtymistä kestävämpiin voimantuotantojärjestelmiin. Wärtsilä pyrkii tulevaisuudessa ymmärtämään syvällisesti markkinoiden vaatimuksia ja kysyntätekijöitä ja kehittämään ratkaisujaan siten, että ne osaltaan tehostavat voimantuotantojärjestelmien suorituskykyä eri puolilla maailmaa.

Wärtsilän energiaratkaisuissa yhdistyvät ainutlaatuisella tavalla joustavuus, korkea hyötysuhde ja kestävä kehitys. Mahdollisuus käyttää tehokkaasti monia eri polttoaineita, myös biopolttoaineita, auttaa vähentämään kasvihuonekaasujen päästöjä. Wärtsilän Smart Power Generation -teknologia antaa siten mahdollisuuden kehittää luotettavaa ja kestäväan kehityksen mukaista energianinfrastruktuuria. Tuuli- ja aurinkovoiman integrointi joustavaan Smart Power Generation -kapasiteettiin vähentää jo nyt hiilipäästöjä kaikkialla maailmassa. Lisäksi Wärtsilän kyky tarjota energianvarastointiratkaisuja, laitosmittakaavan aurinkovoimaloita ja hybridiratkaisuja, mukaan lukien kehittyneimmät energianhallintaohjelmistot, joiden avulla uusiutuvien energianlähteiden osuus kaikesta energiantuotannosta voidaan maksimoida, mikä puolestaan varmistaa eri laitosten mahdollisimman laajamittaisen optimoinnin ja järjestelmän luotettavuuden.

Kohti kestäviä voimantuotantojärjestelmiä

Ilmastonmuutokseen liittyvät haasteet edellyttävät hiileen perustuvan perusvoimantuotannon merkittävää vähentämistä ja vähähiilisen voimantuotannon, kuten tuuli- ja aurinkoenergian sekä maakaasuvoimaloiden, tuntuva lisäämistä. Tulevaisuuden voimantuotantojärjestelmissä suurin osa sähköstä tuotetaan tuuli- ja aurinkovoimalla, kun taas lämpövoimalaitoksia käytetään yhä

useammin vain järjestelmän tasapainottamiseen ja varavoimana. Tuuli- ja aurinkovoiman vaihtelevuus edellyttää lämpövoimalakapasiteetilta käytön joustavuutta. Tämä muuttaa merkittävästi energijärjestelmien suunnitteluperusteita. Tarvittavan joustavan kapasiteetin varmistamiseksi järjestelmään on lisättävä uusia voimaloita, joiden joustavuus perustuu kolmeen ominaisuuteen: käytön joustavuuteen, energiatehokkuuteen ja polttoainejoustavuuteen.

Käytön joustavuutta tarvitaan, jotta voidaan reagoida tuuli- ja aurinkovoiman tuotannon nopeisiin muutoksiin sekä voimantuotantojärjestelmän äkillisiin häiriöihin. Voimaloilla on oltava muun muassa seuraavat ominaisuudet:

- mahdollisuus nopeaan ja usein toistuvaan käynnistykseen ja pysäytykseen kuluttamatta laitteita liiallisesti
- syklinen käyttö nopeine kapasiteetin nostoineen ja laskuineen
- korkea hyötysuhde sekä täydellä että osakuormalla
- laaja kuorma-alue
- pienet CO₂-päästöt.

Energiatehokkuuden ansiosta sähköntuotantoon tarvitaan entistä vähemmän polttoainetta. Lämmön- ja sähkön yhteistuotannossa energiatehokkuutta voidaan merkittävästi parantaa. Alhaisempi polttoaineen kulutus vähentää energiantuotannon CO₂-päästöjä.

Polttoainejoustavuus mahdollistaa siirtymisen kestävämpiin polttoaineisiin sitä mukaa, kun niitä tulee saataville. Tämä on yhä tärkeämpää investoitaessa uuteen voimantuotantokapasiteettiin, jotta voimalaitos ei ole sidottu käyttämään jotakin tiettyä polttoainetta enää silloin, kun saatavissa on muita ekologisesti kestävämpiä polttoaineita.

Smart Power Generation -ratkaisut rakentuvat näiden kolmen tukipilarin varaan. Ne mahdollistavat arvokkaiden uusiutuvien energialähteiden maksimaalisen käytön ja joustamattomien perusvoimantuotantoon tarkoitettujen lämpövoimalaitosten sujuvan toiminnan. Lisäksi ne vähentävät tulevaisuuden sähköntuotantojärjestelmistä tehtyjen mallinnusten mukaan merkittävästi kokonaisjärjestelmän CO₂-päästöjä.

Wärtsilän Smart Power Generation -voimalaitokset antavat mahdollisuuden koko energiantuotantojärjestelmän kustannustehokkaaseen, luotettavaan ja kestäväan optimointiin. Niiden etuja ovat:

- kokonaisjärjestelmän hiilipäästöjen minimointi
- mahdollisuus tuuli- ja aurinkovoiman maksimaaliseen hyödyntämiseen aiheuttamatta häiriöitä voimantuotantojärjestelmään
- perusvoiman tuotanto isolla kuormalla ja hyvällä hyötysuhteella ja siten pienemmillä CO₂-päästöillä
- minimaaliset tuulivoiman tuotantorajoitukset ja negatiivisten hintavaikutusten välttäminen
- vähäisempi varatehon tarve
- biokaasun ja nestemäisten biopolttoaineiden tehokas käyttö.

Eliminoimalla kuluttavan syklisen kuormituksen laitoksissa, joita ei ole tähän suunniteltu ja maksimoimalla hyötysuhde laajalla kuormitusalueella Smart Power Generation -ratkaisut antavat edellytykset koko järjestelmän mahdollisimman kustannustehokkaaseen toimintaan ja varmistavat järjestelmän luotettavuuden myös ääriolosuhteissa, kuten tuulen voimakkuuden vaihteluissa ja poikkeustilanteissa. Ne myös mahdollistavat keskikuorma- ja huippukuormakapasiteetin hajauttamisen ja tuotantokapasiteetin rakentamisen kuormituskeskuksiin joka vähentää verkkohäviöitä ja suurjänniteverkon laajennusinvestointien tarvetta. Ripeillä toimituksilla Smart Power Generation -ratkaisuilla saadaan nopea apu paikalliseen kapasiteettipulaan.

Marine Solutions

Wärtsilä Marine Solutionsilla on vahva asema meri- sekä öljy- ja kaasuteollisuudessa. Wärtsilän optimoidut, ympäristömyötäiset ja taloudellisesti järkevät ratkaisut parantavat merenkulun kilpailukykyä ja kannattavuutta sekä luovat edellytyksiä koko yhteiskunnan kestäväälle kehitykselle. Wärtsilä tunnetaan asiakkaidensa liiketoiminnan perusteellisesta ymmärtämyksestä, suunnitteluosaamisesta, laajasta tuotevalikoimasta sekä teknologiajohtajuudesta. Organisaatio rakentuu itsenäisistä liiketoimintalinjoista, joilla on täysi vastuu myynnistä, tutkimus- ja kehitystyöstä, suunnittelusta, hankintatoimesta ja valmistuksesta. Tämä antaa edellytykset joustavaan toimintaan, nopeisiin päätöksiin ja resurssien optimaaliseen hyödyntämiseen erinomaisen asiakaspalvelun varmistamiseksi.

Palveluita sekä telakoille että varustamoille

Wärtsilän merenkulkuasiakkaita ovat sekä telakat että varustamot. Asiakasryhmien tarpeet ja vaatimukset eroavat toisistaan huomattavasti. Telakoiden päätöksissä keskeisiä kriteerejä ovat yleensä tuotteiden hinta, toimitusaika ja toimitusvarmuus, projektinhallintaosaaminen, asennuksen helppous sekä toimittajan kyky hallita laajoja toimituskokonaisuuksia. Varustamot taas edellyttävät turvallista ja tehokasta toimintaa, luotettavuutta ja tukea sekä palvelutarjontaa. Muita varustamoiden päätöksiin vaikuttavia tekijöitä ovat rahtihinnat, korkotaso ja alusten pääoma- ja käyttökustannukset. Kumpikin asiakasryhmä kiinnittää päätöksissään yhä enemmän huomiota mm. ympäristömääräysten täyttymiseen ja polttoainejoustavuuteen.

Wärtsilä on sitoutunut vastaamaan kummankin asiakasryhmän tarpeisiin. Tämä onnistuu perehtymällä systemaattisesti asiakkaiden liiketoimintaan, toimintamalleihin ja vaatimuksiin. Tukenamme ovat mittava verkosto, laaja tuotevalikoima sekä valmius osallistua projekteihin jo alusten suunnitteluvaiheessa. Näin yhtiö pystyy tukemaan asiakkaitaan laitteiden koko elinkaaren ajan tarjoamalla heille heidän liiketoimintatavoitteitaan parhaiten edistäviä tuotteita ja ratkaisuja.

Toimialan laajin tarjonta

Wärtsilä Marine Solutions tarjoaa laajaa tuote-, palvelu- ja ratkaisuvaihtoehtoa kaikkiin merkittäviin alustyyppisiin. Ymmärrämme kunkin segmentin tarpeet ja vaatimukset – aina suunnittelusta päivittäiseen käyttöön asti aluksen koko elinkaaren ajan. Wärtsilän tuotevalikoima sisältää myös kaasujärjestelmät maalla toimiviin laitteisiin, esimerkiksi kaasuterminaalihin. Wärtsilän tarjonnan perustan muodostavat tehokkaasti ja laadukkaasti toimitettavat innovatiiviset ja kilpailukykyiset tuotteet:

- Keskinopeat diesel- ja monipolttoainemoottorit
- Propulsiojärjestelmät ja vaihteistot
- Tiivisteet ja laakerit
- Navigointi- ja automaatiojärjestelmät
- Viihdejärjestelmät
- Viestintä- ja ohjausjärjestelmät
- Sähköjakelujärjestelmät ja -hallintajärjestelmät
- Alusten vaativa sähkösuunnittelu
- Energianhallintajärjestelmät ja hybridiratkaisut
- Ympäristöratkaisut, esimerkiksi pakokaasujen puhdistusjärjestelmät ja painolastivesien käsittelyjärjestelmät
- Pumput ja venttiilit
- Kaasujärjestelmät, esimerkiksi LNG:n, LPG:n ja biokaasun käsittely, suojakaasujärjestelmät, kompressorit, nesteytys, uudelleenkaasutus sekä pienten ja keskisuurten maalla toimivien kaasuteollisuuslaitosten laitteet
- Laivasuunnittelu

Kyky yhdistää tarjotut tuotteet laajoiksi järjestelmiksi ja ratkaisuihin tukee Wärtsilän strategiaa olla asiakkaidensa tärkein ratkaisutoimittaja. Strategia luo lisäarvoa sekä telakka- että varustamoasiakkaillemme. Telakka-asiakkaat hyötyvät yhteensopivuusongelmien vähenemisestä ja voivat keskittyä omaan ydinosaamiseensa. Varustamoasiakkaat taas hyötyvät käyttöön ja huoltoon liittyvistä eduista.

Segmentti	Alustyyppi	Päätuotteet
Kauppalaivat	Kaasunkuljetusalukset	4-tahtiset monipolttoainemoottorit, apumoottorit, säätölapapotkurit, vaihteistot, keulaohjauspotkurit, ympäristöratkaisut
	Säiliöalukset, konttialukset, irtolastialukset	Apumoottorit, kiinteälapaiset potkurit, keulaohjauspotkurit, pienten alusten 4-tahtimoottorit, navigointi- ja automaatiojärjestelmät, sähköjakelujärjestelmät, ympäristöratkaisut
	Muut: rahti-, ro-ro-alukset, autonkuljetusalukset	Kaikki edellä mainitut
Offshore	Kelluvat öljynetsintäalukset: porausalukset, porauslautat jne.	4-tahtimoottorit, ohjauspotkurit, keulaohjauspotkurit, alusautomaatio, sähköjakelu, vaihteistot, ympäristöratkaisut
	Kelluvat tuotantolaitokset: FPSO-, FSO-, LNG-laitokset jne.	4-tahtimoottorit, ohjauspotkurit, keulaohjauspotkurit, säätölapapotkurit, alusautomaatio, sähköjakelu, vaihteistot, ympäristöratkaisut
	Huolto- ja tukialukset: OSV-, PSV-, AHTS-, AHS-alukset	4-tahtimoottorit, ohjauspotkurit, keulaohjauspotkurit, säätölapapotkurit, sähköiset propulsiojärjestelmät, laivasuunnittelu, automaatiojärjestelmät, vaihteistot, ympäristöratkaisut
	Muut: nosturialukset, putkien asennusalukset, asuntoalukset	Kaikki edellä mainitut
Matkustajalaivat	Risteilyalukset	4-tahtimoottorit, kiinteälapaiset potkurit, keulaohjauspotkurit, navigointi-, viihde- ja automaatiojärjestelmät, sähköiset propulsiojärjestelmät ja sähköjakelujärjestelmät, ympäristöratkaisut
	Matkustajalautat	4-tahtimoottorit, säätölapapotkurit, kiinteälapaiset potkurit, ohjauspotkurit, keulaohjauspotkurit, navigointi-, viihde- ja automaatiojärjestelmät, sähköiset propulsiojärjestelmät ja sähköjakelujärjestelmät, ympäristöratkaisut
	Muut: ro-pax-alukset, jahdit	Kaikki edellä mainitut

Erikoisalukset	Hinaajat	4-tahtimoottorit, kiinteälapaiset potkurit, ohjauspotkurit, keulaohjauspotkurit, alusten automaatiojärjestelmät, laivasuunnittelu, ympäristöratkaisut
	Ruoppaajat	4-tahtimoottorit, säätölapapotkurit, kiinteälapaiset potkurit, ohjauspotkurit, keulaohjauspotkurit, alusten automaatiojärjestelmät, ympäristöratkaisut
	Muut: kalastusalukset, jäänmurtaajat, tutkimusalukset, työveneet, sisävesiliikenteen alukset	Kaikki edellä mainitut
Merivoimat	Fregatit, korvetit, partioalukset, lentotukialukset, hävittäjät, sukellusveneet, huoltoalukset	Vesisuihkulaitteet, tiivisteet ja laakerit, keulaohjauspotkurit, 4-tahtimoottorit, navigointi- ja automaatiojärjestelmät, sähköiset propulsiojärjestelmät ja sähkönjakelujärjestelmät, vedenalainen viestintäteknologia, kaikuluotainjärjestelmät, ympäristöratkaisut

Kasvun pohjana kaas- ja ympäristöratkaisut sekä alusten hyötysuhde

Wärtsilä Marine Solutionsilla on erinomaiset edellytykset kasvuun. Keskeisiä edellytyksiä sille ovat kaasun saatavuuden paraneminen ja lisääntyvä käyttö alusten polttoaineena, uudet ympäristömääräykset sekä tehokkaampien alusten kasvava kysyntä.

Tiukkenevat ympäristömääräykset lisäävät mielenkiintoa maakaasun käyttöön merenkulun polttoaineena. Sama pätee päästöjä vähentäviin teknologioihin, kuten pakokaasujen puhdistusjärjestelmiin ja painolastivesien käsittelyjärjestelmiin. Marine Solutions tarjoaa asiakkailleen ratkaisuvaihtoehtoja, joilla vaatimukset voidaan täyttää asiakkaiden liiketoimintojen ja liiketoimintamallien tarpeita parhaiten vastaavalla tavalla niin uusien alusten rakennusprojekteissa kuin jo käytössä olevien alusten jälkiasennuksissa.

Wärtsilä toi ensimmäisenä markkinoille laivakäyttöön soveltuvia monipolttoainemoottoreita, mikä avasi mahdollisuuden käyttää nesteytettyä maakaasua (LNG) merenkulun polttoaineena. LNG:n käyttö on kasvussa, koska se ei sisällä rikkiä ja tarjoaa siten järkevän tavan täyttää rikkipäästöjä koskevat määräykset. Myös pakokaasujen puhdistusjärjestelmissä Wärtsilällä on vahva asema ja markkinoiden kattavimmat referenssit. Tarjoamme alan laajimman valikoiman rikkipesurijärjestelmiä: makeavesikäyttöiset suljetun kierron järjestelmät, merivesikäyttöiset avoimen kierron järjestelmät sekä kumpaakin teknologiaa hyödyntävät hybridijärjestelmät. Wärtsilän pakokaasujen puhdistusjärjestelmillä on IMO:n ja Singaporen viranomaisten hyväksyntä. NO_x-päästöjen pienentämiseen ja IMO Tier III -vaatimusten täyttämiseen Wärtsilä tarjoaa SCR-tekniikkaan (Selective Catalytic Reduction) perustuvia tuotteita. Painolastivesien käsittelyssä asiakkaille on tarjolla alan kaksi yleisintä teknologiaa: ultravioletivalokäsittely ja sähköklooraus. Kummallakin teknologialla on Kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n tyyppihyväksyntä ja kumpaakin on saatavissa sekä turvallisesti että vaaralliseksi luokiteltuihin tiloihin soveltuvana asennuksena. Molempien järjestelmien odotetaan saavan Yhdysvaltain rannikkovartioston (USCG) täydellisen tyyppihyväksynnän vuonna 2018.

Aluksen hyötysuhteesta on tullut varustamoille ja laivayhtiöille äärimmäisen tärkeä tekijä. Wärtsilän syvälinen asiantuntemus ja järjestelmäosaaminen auttavat optimoimaan alusten hyötysuhteen, minkä ansiosta asiakkailta on mahdollisuus säästää suorituskyky-, kustannus- ja ympäristöparametreja kunkin aluksen käyttöprofiiliin mukaisesti.

Marine Solutions -liiketoimintaympäristö

Wärtsilä Marine Solutions toimii meri- sekä öljy- ja kaasuteollisuudessa. Merenkulkualan pääsegmentit ovat kauppalaivat, kaasutankkerit, matkustajalaivat sekä merivoimat ja erikoisalukset. Öljy- ja kaasuteollisuudessa Wärtsilä keskittyy offshore-laitoksiin ja -aluksiin sekä maalla toimiviin kaasuteollisuuden laitoksiin.

Laivanrakennus- ja merenkulkumarkkinoiden yleiset kysyntätekijät

Uusien alusten kysyntään vaikuttavat pääasiassa maailmantalouden kehitys ja sen vaikutus kauppaan ja kuljetuskapasiteetin tarpeeseen.

Maailmantalous vaikuttaa myös polttoaineiden hintoihin, joilla puolestaan on sekä suora että epäsuora vaikutus merenkulkualan sekä öljy- ja kaasuteollisuuteen. Polttoaineiden hinnat, saatavuus ja kysyntä määräävät öljy- ja kaasuteollisuuden kehitystä, ja merenkulkualalla polttoainekustannukset kasvattavat tehokkaiden alusten kysyntää. Muita toimialaan vaikuttavia tekijöitä ovat telakoiden kapasiteetti, uusien alusten hinnat, vanhojen alusten käytöstä poistaminen ja romuttaminen, korkotaso ja rahtihinnat. Tärkeä kysyntää lisäävä tekijä on myös ympäristömääräysten lisääntyminen ja niiden vaikutus alusten tehokkuuteen, ympäristöratkaisujen kysyntään ja kaasun käyttöön merenkulun polttoaineena.

Wärtsilän Marine Solutions -liiketoiminnan tärkeimmät kysyntätekijät

- Maailmanlaajuinen talouskehitys
- Maailmankaupan kehitys ja kuljetuskapasiteetin tarve
- Maailmanlaajuinen energian kysynnän kasvu
- Öljyn ja kaasun hintakehitys
- Öljy- ja kaasukenttien ja alan infrastruktuurin kehitys
- Ympäristömääräykset
- Teknologinen kehitys ja innovaatiot

Kilpailijat ja markkina-asema

Wärtsilä Marine Solutions on jatkuvasti laajentanut tarjontaansa, joka kattaa nykyisellään moottorit ja propulsiolaitteet, sähkölaitteet, navigointi- ja automaatiojärjestelmät, laivasuunnittelun, ympäristöratkaisut, kaasujärjestelmät sekä pumput ja venttiilit. Tarjonnan laajentamista tukee kykymme tarjota ympäristömyötäisiä ratkaisuja sekä ylivertaista huoltopalvelua läpi koko tuotteen elinkaaren. Wärtsilän kilpailuetu perustuu toimialan laajimpaan valikoimaan johtavia, innovatiivisia merenkulkualan tuotteita sekä täydellisiin integroituihin järjestelmiin ja suunnittelupalveluun. Tarjontaa tukee ainutlaatuinen asiakkaita maailmanlaajuisesti palveleva myynti- ja huoltoverkosto.

Kilpailijakenttämme on laaja. Moottoreissa kilpailijoitamme ovat mm. MAN D&T, Caterpillar ja HiMSEN, potkureissa esim. Schottel ja Thrustmaster sekä ympäristötekniikassa ja apulaitteissa Alfa Laval. Sähkö- ja automaatiojärjestelmissä kilpailijoitamme ovat Siemens, GE, ABB ja Kongsberg ja pumpuissa ja kaasujärjestelmissä TGE Marine ja Framo. Kilpailijoihin lukeutuu myös laajalaisesti erilaisia ratkaisuja tarjoavia yrityksiä, kuten Rolls-Royce. Wärtsilä tunnetaan merenkulku- sekä öljy- ja kaasumarkkinoilla luotettavana toimittajana, joka tarjoaa innovatiivista ja kestävä teknologiaa.

Marine Solutions ja kestävä kehitys

Merenkulkuala sekä öljy- ja kaasuteollisuus ovat samansuuntaisten megatrendien keskiössä. Kehitys vie kohti monipuolisempia ja puhtaampia energialähteitä, vähähiilisyttä, läpinäkyvämpää ja vastuullisempaa ympäristösuorituskykyä sekä tarvetta parantaa taloudellista kilpailukykyä huolimatta maailmantalouteen liittyvistä epävarmuustekijöistä. Wärtsilän näkemyksen mukaan on selvää, että entistä paremmin kestävä kehityksen tarpeisiin vastaava toiminta on keskeisessä asemassa kaikissa näissä trendeissä.

Wärtsilä on sitoutunut olemaan kaikkien asiakkaitensa arvostetuin kumppani, mikä tarkoittaa, että kestävä kehityksen on oltava Marine Solutionsin tuote- ja ratkaisukehitystyön kovaa ydintä. Yhtiön T&K-työ ja liiketoiminnan kehitystyö perustuu mainittujen megatrendien asiakasvaikutusten syvälliseen ymmärtämiseen. Wärtsilä on vuosien varrella pyrkinyt vastaamaan asiakkaidensa tarpeisiin laajentamalla ja kehittämällä tarjontaansa merenkulkualalle sekä öljy- ja kaasuteollisuudelle. Kaasu, ympäristömääräysten noudattaminen ja hyötysuhde ovat Marine Solutionsin tarjonnan kolme tukijalkaa.

Maakaasun käyttö yleisty

Energian käyttö siirtyy maailmanlaajuisesti kohti monipuolisempia ja kestävämpiä energialähteitä, ja maakaasulla – fossiilisista polttoaineista puhtaimmalla – on tässä muutoksessa merkittävä rooli. Maakaasun kysyntä on viime vuosina lisääntyneen tarjonnan myötä kasvanut tuntuvasti öljy- ja kaasuteollisuudessa. Muutos tuntuu myös meriteollisuudessa, koska kiinnostus kaasua kohtaan merenkulun polttoaineena on nopeassa kasvussa.

Wärtsilä kehittää tuotteita ja palveluita, joilla luodaan edellytyksiä maakaasun turvalliselle käytölle, käsittelylle ja jakelulle merenkulkualalla sekä öljy- ja kaasuteollisuudessa. Wärtsilä on merenkulkualan kiistaton johtaja kaasukäyttöisissä propulsiojärjestelmissä. Tähän mennessä yhtiön keskinopeita monipolttoaineratkoita on asennettu yli 300 alukseen, ja niille on kertynyt yli 19.000.000 käyttötuntia eri sovelluksissa sekä maalla että merellä. Yksikään toinen moottorivalmistaja ei ole yltänyt samaan. Maakaasun turvallisesta käytöstä LNG-kuljetusaluksissa on vahvat näytöt, mikä on lisännyt alan kiinnostusta laajentaa LNG:n käyttöä muihin alustyyppihin.

Wärtsilän hyväksi todetuilla matalapaineteknologiaan perustuvilla monipolttoaineratkaisuilla on useita etuja:

- pienemmät päästöt (kun polttoaineena käytetään kaasua): NO_x-päästöt vähenevät 85%, SO_x-päästöt vähenevät 99%, hiukkaspäästöt pienenevät jopa 99%, CO₂-päästöt vähenevät 20–30% ja savunmuodostus eliminoituu kokonaan
- polttoainejoustavuus lisää toimintavarmuutta ja kilpailukykyä – mahdollisuus käyttää raskasta polttoöljyä, meridieseliä, biopolttoaineita ja raakaöljyä
- 15–20% pienemmät investoinnit, koska matalapaineisen teknologian käyttö mahdollistaa yksinkertaisemmat (edullisemmat) kaasunkäsittelyjärjestelmät, eikä savukaasujen puhdistukseen tarvita lisäjärjestelmiä
- jätemäärät pienenevät (nestemäinen jäte)
- ei tarvita toissijaisia puhdistusjärjestelmiä (eikä niissä käytettäviä reagensseja)
- varmennus ja turvallisuus
- moottorin vakaa toiminta kaasukäytöllä koko tehoalueella, ei tarvetta siirtyä dieselpolttoaineen käyttöön alhaisella teholla
- alhainen pilottipolttoaineen kulutus (vain 1% polttoaineen kokonaismäärästä)

Kaasun käyttömahdollisuuden tuominen merenkulkuun merkitsee Wärtsilälle muutakin kuin hyväksi todettujen kaasumoottoreiden toimituksia. Se myös lujittaa yhtiön johtoasemaa kaasukäyttöisten alusten suunnittelijana sekä luotettavien ja kilpailukykyisten kaasun säilytys- ja käsittelyjärjestelmien tarjoajana. Lisäksi Wärtsilä tukee laajemminkin kaasun arvoketjun kehitystä öljy- ja kaasuteollisuudessa esimerkiksi nesteytys- ja uudelleenkaasutusratkaisullaan.

Ympäristömääräysten noudattaminen

Merenkulkuala toteuttaa nykyisten ympäristömääräysten edellyttämiä muutoksia ja arvioi samanaikaisesti vaihtoehtoja tulevien määräysten täyttämiseksi. Selvityksen alla ovat päästöt sekä ilmaan että veteen: CO₂, NO_x, SO_x, hiukkaspäästöt, haihtuvat orgaaniset yhdisteet (VOC) ym. Vastaavasti etenkin öljy- ja kaasuteollisuuden turvallisuus- ja päästömääräykset kiristyvät.

Wärtsilä tarjoaa useita ympäristömääräysten täyttämiseen liittyviä ratkaisuja, jotka sisältävät hyväksi todettua teknologiaa, nopean asennuksen sekä yhtiömme maailmanlaajuisen verkoston tuen. Wärtsilä on sitoutunut tarjoamaan asiakkailleen ja koko yhteiskunnalle luotettavia ja turvallisia teknologioita, jotka täyttävät myös tulevat ympäristömääräykset. Yhtiö voi myös auttaa asiakkaitaan arvioimaan, mikä on kunkin operatiivisten tarpeiden kannalta paras ratkaisu ympäristömääräysten täyttämiseksi.

Wärtsilän tarjonta merenkulkualan ympäristömääräysten täyttämiseksi:

- SO_x- ja NO_x-rajoitukset: kaasujärjestelmät, kaasukonversiot, NO_x-päästöjä alentavat ratkaisut, rikkipesurit ja jälkiasennuspalvelut
- Painolastivesimääräykset: UV-käsittelyyn ja sähköklooraukseen perustuvat tuotteet ja jälkiasennuspalvelut
- EEDI (Energy Efficient Design Index) -määräykset: yksittäisten tuotteiden parempi hyötysuhde, laivasuunnittelu
- Veteen joutuvia päästöjä koskevat määräykset: jäte-, pilssi- ja pesurivesien käsittelyjärjestelmät ja tiivistejärjestelmät

Näiden lisäksi Wärtsilä tarjoaa öljy- ja kaasuteollisuudelle mm. seuraavia turvallisuus- ja päästöratkaisuja:

- VOC-päästöjen talteenotto
- Soihdutuskaasun talteenotto
- Suojakaasu- ja typpijärjestelmät
- Öljynerotus
- Jätevesijärjestelmät
- Öljyisen veden ja päästöveden puhdistus
- Makean veden tuotanto

- Korkeapainekompressorit

Painopiste hyötysuhteessa

Maailmantalouden laskusuhdanne on lisännyt valtavasti merenkulun kustannusrakenteeseen kohdistuvia paineita. Lisäksi öljyn matala hinta vaikuttaa merkittävästi öljy- ja kaasuteollisuuteen. Polttoainekustannukset ovat merenkulkualalla keskeinen kannustin laitteiden modernisointiin, toimintamallien uudistamiseen sekä laivateknisten innovaatioiden käyttöönottoon. Energiatehokkuuden parantamiseen suunnatut investoinnit tuovat sekä taloudellisia että ekologisia hyötyjä.

Wärtsilän tavoitteena on optimoida laitteiden elinkaarikustannukset. Näin toimitaan, koska se on asiakkaille taloudellisesti järkevää ja koska ymmärrämme paineet alentaa kustannuksia. Siksi Wärtsilä on sitoutunut investoimaan asiakkaille merkittäviä säästöjä tuovien tuotteiden ja ratkaisujen kehittämiseen. Hyötysuhteen parantaminen parantaa samalla myös ympäristösuorituskykyä.

Vuonna 2017 Wärtsilä toi markkinoille täysin integroidun hybriditehomoduulin, Wärtsilä HY:n, jossa eri tyyppiset moottorit, energianvarastointijärjestelmä ja voimaelektronikka on yhdistetty optimoiduksi kokonaisuudeksi vastikään kehitetyn uuden energianhallintajärjestelmän kanssa. Kyseessä on ensimmäinen tämäntyyppinen hybriditehomoduuli merenkulkualalla, joten moduuli asettaa uuden standardin laivojen hybridipropulsiojärjestelmille ja pienentää ympäristövaikutuksia verrattuna tavanomaisiin koneratkaisuihin.

Tuotantokatsaus

Wärtsilän valmistustoiminta keskittyy pääasiassa tuotteiden ja strategisten komponenttien kokoonpanoon, testaukseen ja viimeistelyyn. Yhtiön toimintamallin perustana on laaja toimittajaverkosto, joka takaa kapasiteetin joustavuuden. Keskeistä on toiminta lähellä asiakasta, laatulähtöisyys sekä teknologiajohtajuuden jatkuva painottaminen T&K-toiminnassa. Wärtsilän tuotteissa ja järjestelmissä yhdistyvät luotettavuus, kustannustehokkuus, ympäristömyötäisyys ja johtavat teknologiat. Ne voidaan integroida kokonaisratkaisuksi tai toimittaa erillisinä laitteina.

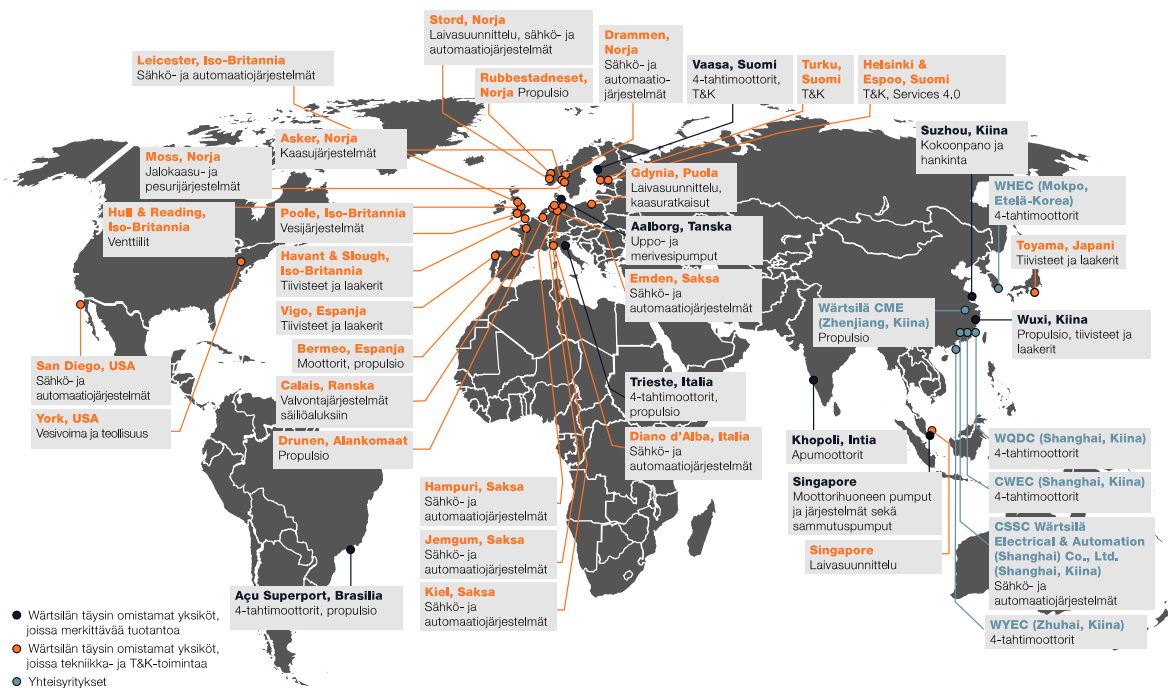
Laaja-alainen tuotanto

Wärtsilällä on tuotantoa eri puolilla maailmaa, ja toimintaa optimoidaan jatkuvasti työvoiman osaamisen ja saatavuuden, asiakkaiden toiminnan ja tehokkuusnäkökohtien perusteella. Toiminta lähellä asiakkaita parantaa Wärtsilän mahdollisuuksia palvella asiakkaitaan paikallisesti ja säästää sekä tuotanto- että kuljetuskustannuksia.

Wärtsilän maailmanlaajuinen toimittajaverkosto tuo valmistukseen joustavuutta

Varmat komponenttitoimitukset ja markkinoiden odotuksia vastaavat toimitusajat pystytään takaamaan tiiviillä ja toimivalla yhteistyöllä sekä tiedon jakamisella toimittajiemme kanssa. Wärtsilällä on laaja kansainvälinen toimittajaverkosto. Wärtsilän hankintastrategiana on keskittää yhteistyö huolellisesti valituille toimittajille, joiden pääasiallisia valintakriteerejä ovat suorituskyky, innovatiivisuus sekä sijainti lähellä yhtiön valmistusyksiköitä ja yhteisyrityksiä. Yhtiö pyrkii jatkuvasti kehittämään ja vahvistamaan maailmanlaajuisia toimitusketjujaan ja painottaa toiminnassaan voimakkaasti laatua sekä kustannuskilpailukykyä.

Wärtsilän yksiköt, joissa henkilöstön määrä ylittää 50

Tutkimus ja kehitys

Wärtsilä on sitoutunut vahvasti tutkimukseen ja tuotekehitykseen. T&K-toiminnan tarkoituksena on lujittaa jatkuvasti yhtiön teknologista johtosamaa ja vahvistaa entisestään kilpailukykyä maailmanlaajuisilla merenkulku- ja energiamarkkinoilla. Tavoitteeseen pyritään kehittämällä asiakkaiden tarpeita vastaavia tuotteita ja palveluja, joiden perustana on luotettava, tehokas ja kustannuksiltaan kilpailukykyinen teknologia.

Wärtsilän T&K-toiminnan fokus on digitaalisuudessa, älykkäässä teknologiassa, uusissa tuotteissa ja ratkaisuissa, jotka ovat koko elinkaarensa ajan joustavia, tehokkaita, luotettavia, turvallisia, kustannustehokkaita käyttää ja ympäristökuormitukseltaan vähäisiä. Merkittävä osa tuotekehitysinvestoinneista tähtää ympäristömääräysten luotettavaan täyttymiseen, mikä hyödyttää asiakkaita sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä ja luo edellytyksiä koko yhteiskunnan kestäväälle kehitykselle.

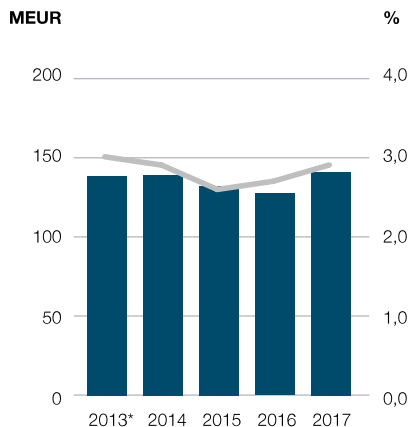
Käyttämällä etupainoista kehittämisprosessia sekä modularisointia, simulointitekniikkaa ja virtuaalitestausta ja -validointia Wärtsilä pystyy nopeuttamaan uusien ratkaisujen kehityssykliä sekä varmistamaan niiden luotettavuuden ja turvallisuuden laadusta tinkimättä.

Validointitestaus toiminnassa olevissa laitoksissa yhteistyössä asiakkaiden kanssa on oleellinen keino nykyisten ratkaisujen suorituskyvyn parantamisessa. Näin kertyy sekä pitkäaikaista kokemusta todellisissa kenttäolosuhteissa että edellytyksiä uusille ja paremmille ratkaisuille. Myös kenttäasennukset ovat arvokkaita tilaisuuksia saada lisää kokemusta ja laajempaa näkemystä uudesta teknologiasta ja uusista ratkaisuista.

Tuotteet päästetään markkinoille vasta sitten, kun kaikki validointiprosessin laboratorio- ja kenttävaiheet on läpäisty ja Wärtsilän tiukat suorituskykyvaatimukset on täytetty.

Wärtsilä suojelee innovaatioitaan ja kilpailukykyään kiinnittämällä erityistä huomiota aineettoman omaisuuden hallintaan ja yhtiön sisäisen avainosaamisen jatkuvaan kehittämiseen. Kehitämme verkostoja ja klustereita, joiden avulla laajennamme tietojamme, taitojamme ja kapasiteettiamme solmimalla pitkäaikaisia suhteita tavarantoimittajiin, insinööritoimistoihin, yliopistoihin sekä lisenssivalmistajiin ja muihin OEM-valmistajiin (Original Equipment Manufacturer).

Tutkimus- ja kehitysmenot

■ Tutkimus- ja kehitysmenot
 ■ Prosenttia liikevaihdosta

* Oikaistu, luvut sisältävät jatkuvat toiminnot.

Ympäristöjalanjäljen minimointi T&K-toiminnan kautta

Hyötysuhteen parantaminen

Alusten kokonaishyötysuhde:

Alukselle saadaan kokonaisuutena korkea hyötysuhde ja vähäiset päästöt yhdistämällä optimoituun laivasuunnitteluun Wärtsilän automaatio-, konetekniikka-, propulsio- ja ohjausjärjestelmätietämys. Wärtsilä on kehittänyt useita hyötysuhdetta parantavia konsepteja, kuten Low Loss Concept (LLC) ja Low Loss Hybrid (LLH). Wärtsilän digitaaliset ratkaisut antavat asiakkaille mahdollisuuden päästöjen alentamiseen sekä hyötysuhteen maksimointiin toiminnan optimoinnin ja laitteiden hallinnointiin liittyvän osaamisen kautta.

Moottorien hyötysuhteen parantaminen:

Wärtsilän moottorit lukeutuvat pitkäjänteisen tuotekehityksen tuloksena hyötysuhteeltaan markkinoiden tehokkaimpiin voimakoneisiin. Keskeinen edellytys tälle ovat integroidut tekniset ratkaisut, joiden avulla moottoreille saadaan pienet päästöt ja korkea hyötysuhde. Uusi Wärtsilä 31 -moottori on polttoainenkulutukseltaan maailman energiatehokkain nelitahtidieselmotteri.

Potkurien hyötysuhteen nostaminen:

Propulsiotuotteet ovat osaltaan myös ympäristötekniisiä ratkaisuja, joilla on kriittinen merkitys aluksen kokonaisvaikutusten kannalta. Uuden sukupolven propulsioyksiköt ja energiansäästöratkaisut, kuten EnergoFlow, parantavat oleellisesti alusten polttoainehyötysuhdetta (5–12%) ja vähentävät siten myös päästöjä.

Ilmaan joutuvien päästöjen vähentäminen

Kasvihuonekaasut (ghg):

Wärtsilä on erikoistunut kehittämään teknologiaa, joka vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä monin eri tavoin.

SO_x päästöt:

Wärtsilä tarjoaa useita erilaisia ratkaisuja, joiden avulla asiakkaat voivat vähentää SO_x-päästöjä paikallisten ja globaalien määräysten mukaisesti. Wärtsilän kehittämän teknologian ansiosta aluksissa voidaan käyttää rikkipitoisuudeltaan erilaisia polttoaineita ja lähes rikkittömiä vaihtoehtoisia polttoaineita, esim. maakaasua, ja savukaasuista voidaan poistaa rikkiä. Pakokaasujen puhdistusjärjestelmät vähentävät SO_x-päästöjen lisäksi myös hiukkas- ja nokipäästöjä. Järjestelmät voidaan virittää niin, että päästöt alittavat sekä erityisille päästöjen kontrollialueille määritetyn 0,1%:n rajan että IMO:ssa maailmanlaajuisesti sovittuun 0,5%:n päästörajan.

NO_x päästöt:

Kaikki Wärtsilän moottorivalikoimaan kuuluvat tuotteet täyttävät IMO:n NO_x-päästöjä koskevat Tier II -vaatimukset. Wärtsilän ratkaisut IMO:n NO_x-päästöjä koskevien Tier II -vaatimusten täyttämiseksi ovat:

- Selektiivinen katalyyttinen pelkistys (SCR)
- Kaasumoottori (monipolttoainemoottori)

Veteen joutuvien päästöjen vähentäminen

Painolastiveden käsittelyjärjestelmät:

IMO:n hyväksymät Wärtsilän Aquarius®-sarjan painolastiveden käsittelyjärjestelmät (BWMS) ehkäisevät vieraslajien leviämistä painolastiveden mukana vesiekosysteemien välillä. Aquarius BWMS -sarjalla on myös Yhdysvaltain rannikkovartioston (USCG) AMS-hyväksyntä.

Jätevesien puhdistus:

Wärtsilän ratkaisulla voidaan hallita ja puhdistaa sekä harmaita että mustia jätevesiä tiukimpien lainsäädännöllisten vaatimusten mukaisesti, mukaan lukien fosfaattien ja nitraattien poisto, jota edellytetään esimerkiksi Alaskassa.

Öljyisen veden erottimet:

Wärtsilän öljyisen veden erotin (OWS) erottelee pilssiveden sisältämän öljyn tarkkuudella, joka ylittää reilusti IMO:n vähimmäisvaatimukset.

HERCULES-ohjelma ja kestävä innovaatiot yhteistyössä

EU:n kuudenteen ja seitsemänteen puiteohjelmaan kuuluva pitkäaikainen tutkimus- ja kehitysohjelma HERCULES käynnistettiin vuonna 2002. Johtavat hidaskäyntisten ja keskinopeiden moottoreiden valmistajat Wärtsilä, Winterthur Gas & Diesel ja MAN Diesel & Turbo ovat tehneet yhteisen visionsa mukaisesti yhteistyötä yliopistojen, tutkimuslaitosten ja muiden kumppaneiden kanssa uuden merimoottoritekniikan ja tähän liittyvien järjestelmien kehittämiseksi. Ohjelman neljäs vaihe, HERCULES-2, käynnistyi

vuonna 2015. Sen tavoitteena on kehittää isoja polttoainejoustavia merimoottoreita, jotka mukautuvat parhaalla mahdollisella tavalla toimintaympäristöönsä.

HERCULES-2-projekti sisältää neljä tutkimuksen ja tuotekehityksen osa-aluetta:

- I: Polttoainejoustava moottori
- II: Uudet materiaalit (moottorisovellukset)
- III: Mukautuva, suorituskykyänsä koko käyttöajan säilyttävä voimakone
- IV: Lähes päästötön moottori

HERCULES-2-konsortiossa on mukana 32 kumppania, joista 30% on teollisuusyrityksiä ja 70% yliopistoja tai tutkimuslaitoksia. Kolmivuotiseksi (2015–2018) suunnitellun HERCULES-2-projektin budjetti on 25 miljoonaa euroa. Projektin rahoitusperustan muodostaa 20 miljoonan euron määräraha Euroopan komission innovoinnin Horisontti 2020 -ohjelmalta sekä Sveitsin valtion rahoitus.

Wärtsilä aloitti marraskuussa 2017 neljän johtavan suomalaisen yliopiston kanssa ainutlaatuisen yhteistyöhankkeen, jonka tavoitteena on maailmanlaajuisesti korkeatasoinen tutkimustoiminta kestävien tulevaisuuden polttomoottoriratkaisujen löytämiseksi. Tässä Engine Research Initiative (ERI) -tutkimusohjelmassa ovat mukana Aalto-yliopisto, Tampereen teknillinen yliopisto, Åbo Akademi ja Vaasan yliopisto. Ohjelman pyrkimyksenä on luoda avoin tutkimusekosysteemi, jossa yhdessä muiden partnereiden kanssa kehitetään huipputason polttomoottoritekniologiaa kypsälle tasolle merenkulku- ja energiantuotantosektorien tulevaisuuden tarpeisiin.

Kestävän kehityksen innovaatiot

Wärtsilä pyrkii luomaan älykkäällä teknologialla edellytyksiä koko yhteiskunnan kestäväälle kehitykselle. Wärtsilällä on keskeinen rooli kansainvälisesti johtavana merenkulun ja energia-alan kokonaisvaltaisten elinkaariratkaisujen toimittajana: ympäristömyötäisten ratkaisujemme ja palveluidemme avulla asiakkaat voivat kehittää liiketoimintaansa kestävästi. Tämä on lähtökohtamme kestävä kehityksen kysymyksissä, ja sitä tukee Wärtsilän vankka sitoutuminen vastuulliseen liiketoimintaan.

Energian kysynnän maailmanlaajuinen kasvu, jatkuvasti kiristyvät ympäristövaatimukset ja luonnonvarojen ehtyminen tekevät merenkulku- ja energia-alan toimintaympäristöstä haastavan. Wärtsilä pyrkii säilyttämään johtoasemansa kestävä kehityksen innovoijana investoimalla jatkuvasti uuden teknologian kehittämiseen. Wärtsilä keskittyy parantamaan tuotteidensa energiatehokkuutta ja pyrkii samalla vähentämään niiden aiheuttamia päästöjä. Yksi osa kestävä kehitykseen tähtäävää innovointia on pyrkimys luoda koko voimantuotannon ja merenkulun ekosysteemiä hyödyttäviä ratkaisuja.

Asiakkaiden nykytarpeiden täyttäminen, tuleviin vaatimuksiin varautuminen ja kehityksen kärjessä pysyminen edellyttävät innovatiivisuutta, tuotekehitystä sekä halua kokeilla uutta teknologiaa. Wärtsilä kehittää ympäristömyötäisiä tuotteita ja ratkaisuja monin eri tavoin, mm. parantamalla tuotteiden hyötysuhdetta, vähentämällä kaasumaisia ja nestemäisiä päästöjä ja jätteiden määrää, torjumalla melua sekä panostamalla jäte- ja painolastivesien puhdistukseen. Tulevaan kysyntään varaudutaan kehittämällä niin primääristä kuin sekundääristä puhdistustekniikkaa sekä laajentamalla polttoainevalikoimaa. Wärtsilä pyrkii aktiivisesti hyödyntämään merenkulku- ja energia-aloilla käynnissä olevan digitaalisen murroksen tarjoamia mahdollisuuksia. Wärtsilän sitoutuminen tutkimus- ja tuotekehitysinvestointeihin hyödyttää sekä asiakkaitamme että ympäristöä niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä.

Wärtsilän ympäristömyötäisten ratkaisujen keskeisimpiä ominaisuuksia:

- luotettavuus, turvallisuus ja pitkä käyttöikä
- alhaiset päästöt
- mahdollisuus käyttää uusiutuvaa energiaa, mukaan lukien energian varastointijärjestelmät
- polttoainejoustavuus
- parempi hyötysuhde ja alhaisemmat elinkaarikustannukset
- pienempi vedenkulutus
- alusten suunnittelun ja käytön optimointi.

Wärtsilän tarjonnan keskeisten ominaisuuksien ja järjestelmätason etujen kokonaisuymmärrys antaa hyvät edellytykset kestäväen kehityksen mukaisten laiva- ja voimalajärjestelmien kehittämiseksi.

Kestävän kehityksen innovaatiot 2017

Älykkäät energiajärjestelmät

- Uudet hybridoimalat (moottorit ja varastointijärjestelmät) ja energian varastointiratkaisut tuodaan voimantuotantomarkkinoille maailmanlaajuisesti. Nämä uudet ja innovatiiviset ratkaisut luovat asiakkaille lisäarvoa yhdistämällä energian varastointiteknologian perinteiseen, moottoriin perustuvaan voimantuotantoon.
- Wärtsilä-yhtiö Greensmith ja AEP käynnistävät Yhdysvalloissa projektin, jonka tavoitteena on rakentaa vesivoimalan yhteyteen sähkövarasto. Vesivoimalaan yhdistettyä kehittyneitä sähkövarastoja ohjelmistoinen pidetään laajassa maailman ensimmäisenä sähköverkon säätö- ja varakapasiteettia tarjoavana hybridijärjestelmänä.
- Wärtsilä tilataan teholtaan 95,3 MWp:n (75 MWac) aurinkosähkövoimala Nigeriaan. Voimala tuottaa sähköä miljoonaa kotiin Nigeriassa ja on Wärtsilän ensimmäinen suuren kokoluokan aurinkosähkövoimala, joka tuottaa sähköä puhtaasti yleiseen sähköverkkoon.
- Wärtsilä esittelee menestyksekkään Wärtsilä 31 -moottorin kaasukäyttöisen version, Wärtsilä 31 SG:n. Wärtsilä 31 SG -moottorin tärkein ominaisuus on sen kyky saavuttaa yli 50%:n hyötysuhde (modernien kaasuturbiinien hyötysuhde on noin 40%), mikä on energia-alalla merkittävä virstanpylväs.

Älykkäät merenkulun ekosysteemit

- Wärtsilä esittelee täysin integroidun hybridoimamoduulin, Wärtsilä HY:n, jossa uusi energianhallintajärjestelmä yhdistää toisiinsa moottorit, sähkövaraston ja tehoelektronikan ja optimoi näiden toiminnan. Kyseessä on ensimmäinen tämännäyttöinen hybriditehmoduuli merenkulualailla, joten moduuli asettaa uuden standardin laivojen hybridipropulsiojärjestelmille.
- Wärtsilä lanseeraa Eniram SkyLight 2.0 päivityksen. Eniram SkyLight 2.0 on valvonta- ja analyysijärjestelmä, jonka merikorttien ja säätietojen sekä muista järjestelmistä tuodun reittidatan avulla voidaan ennakoivasti analysoida meriolosuhteita ja suunnitella alukselle optimaalinen kurssi. Päivityksessä versiossa aluksen kurssia voidaan visualisoida niin ajan taloudellisuuden, ympäristövaikutusten kuin turvallisuuden näkökulmasta.
- Wärtsilä lanseeraa polttoainetehokkuutta parantavan innovatiivisen Wärtsilä EnergoFlow -tulopyyroraattorin. Wärtsilä EnergoFlow kasvattaa potkurin hyötysuhdetta ja säästää siten energiaa ja alentaa laivojen päästötasoja.
- Wärtsilä lanseeraa SmartPredict-järjestelmän, joka tuo alusten operointiin lisää turvallisuutta ja tehokkuutta vähentämällä ohjailuun liittyviä riskejä.
- Automaattista langatonta induktiolatausjärjestelmää testataan onnistuneesti hybridirannikkolautalla. Kyseessä on maailman ensimmäinen kaupallinen lautta, jonka akut ladataan suuritehoisella langattomalla latausjärjestelmällä. Onnistunut projekti merkitsee huomattavaa läpimurtoa verkosta ladattavien sähkökäyttöisten alusten kehityksessä.
- Wärtsilä ottaa tärkeän askelen eteenpäin Smart Marine valmiuksiensa kehittämisessä testaamalla onnistuneesti aluksen käytön kauko-ohjausta. Tulevaisuuden Smart Marine ekosysteemissä "älykkäiden" alusten yhdistäminen "älykkäisiin" satamiin mahdollistaa entistäkin tehokkaamman resurssien käytön, vähentää ilmastovaikutuksia ja parantaa turvallisuutta.

Miksi sijoittaa Wärtsilään

Wärtsilän vahvuuksia ovat integroitu palvelu- ja ratkaisutarjonta, datalähtöiset innovaatiot, tiiviit ja pitkäaikaiset asiakassuhteet sekä yliveraisen kattava maailmanlaajuinen huoltoverkosto.

Elinkaariratkaisut asiakkaiden tukena

Wärtsilän liiketoimintamallin perustana on toimittaa merenkulku- ja energiamarkkinoille älykkäitä teknologioita ja optimoituja elinkaaripalveluita. Services-liiketoiminta muodostaa lähes 50% Wärtsilän liikevaihdosta ja antaa hyvän pohjan pitkäjänteiselle kannattavan kasvun tavoitteellemme.

Wärtsilän palveluiden kysyntää tukee asennetun laitekannan yhä teknisesti vaativampi teknologia. Toinen asiakastarjontamme lisäarvon kasvua tukeva kehitystrendi on digitalisaatio. Se luo mahdollisuuksia hyödyntää uusia teknologioita, joiden avulla voimme luoda tulevaisuuden valmiuksia tarjota laivoja ja energiaa palveluna.

Johtava merenkulku- ja energiamarkkinoiden älykkään teknologian osaaja

Wärtsilän älykkään ratkaisutarjonnan perustana ovat siirtymä kohti päästötöntä ja joustavaa energiantuotantoa sekä tehokkaiden ja turvallisten kuljetusten tarve. Wärtsilällä on alan edelläkävijänä hyvät edellytykset vastata innovatiivisten ja energiatehokkaiden ratkaisujen tarpeeseen. Wärtsilän digitaalinen muutos vie myös yhteistyön ja osaamisen jakamisen aivan uudelle tasolle, mikä lisää asiakkaan saamaa arvoa. Jatkuvat investoinnit tutkimus- ja kehitystoimintaan ovat välttämättömiä, jotta pystymme varmistamaan tuotteidemme kilpailukyvyyn sekä asemamme johtavana kestävyysinnovoijana.

Toiminnan tehostamista korostava, pääomarakenteeltaan kevyt liiketoimintamalli

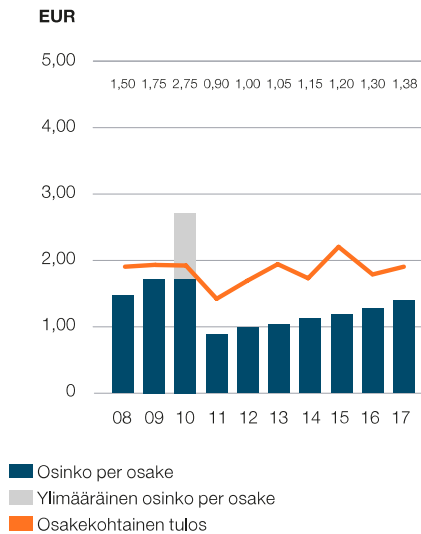
Wärtsilän valmistusmalli on kokoonpanokeskeinen ja perustuu yhteisiin tuotanto- ja T&K-resursseihin. Malli antaa hyvät mahdollisuudet sopeuttaa toimintaa joustavasti kulloiseenkin markkinatilanteeseen ja tarjoaa synergiaetuja innovaatioprosesseissa.

Toiminnan erinomaisuus, operational excellence, perustuu prosessien jatkuvaan parantamiseen kautta koko organisaation ja on keskeinen edellytys Wärtsilän tulostavoitteiden saavuttamiselle. Tärkeää on myös tulosvastuullisiin liiketoimintalinjoihin perustuvan organisaation tuomien etujen hyödyntäminen.

Painopisteenä teknologiajohtajuus ja hyvä tuotto osakkeenomistajien sijoitukselle

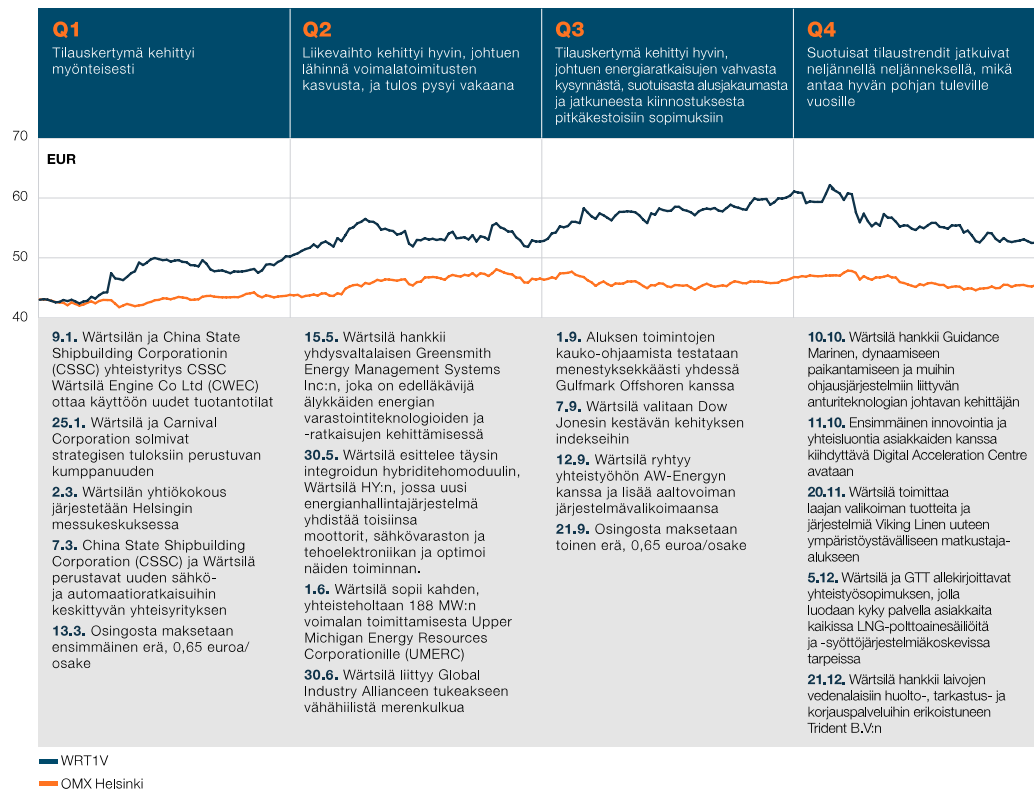
Wärtsilän taloudellinen asema antaa hyvät edellytykset tulevan toiminnan kehittämiseen niin tutkimus- ja kehitysinvestointien kuin yrityskauppojenkin kautta. Se mahdollistaa myös hyvän osingonmaksukyvyn.

Osinko

Yhtiökokouksen 3.3.2011 hyväksymä maksuton osakeanti nosti osakkeiden kokonaismäärän 197.241.130:een. Vertailukausien 2008–2010 osakekohtainen tulos on oikaistu vastaamaan uutta osakemäärää.

Wärtsilän osakekurssin kehitys vuonna 2017

Wärtsilä sisältyy seuraaviin kestävän kehityksen indekseihin:

FTSE4Good

FTSE4Good Index

2017 Constituent
MSCI ESG
Leaders Indexes

MSCI Global Sustainability
Index Series

Ethibel Sustainability Index
(ESI) Excellence Europe

OMX GES Sustainability Nordic
Index & OMX GES
Sustainability Finland Index

ECPI Global Carbon Equity
Index & ECPI Global ESG Best
in Class Equity index

RobecoSAM Sustainability
Yearbook

Euronext Vigeo index:
Eurozone 120

STOXX Global ESG Leaders
index

Member of Dow Jones
Sustainability Indices

Kestävä kehitys

Kestävä kehitys Wärtsilässä	44	Taloudellinen vastuu	64
Sidosryhmäsuhteet	45	Ympäristö	66
Kestävän kehityksen johtaminen	49	Sosiaaliset tiedot	70
Ohjaavat periaatteet	49	Määräystenmukaisuus	75
Wärtsilän johtamisjärjestelmä	55	Raportointiprofiili	77
Henkilöstöjohtaminen	56	Olennaisuusarviointi	78
Ympäristöjohtaminen	58	Raportointiperiaatteet	83
Työterveys ja -turvallisuus	60	Riippumaton varmennusraportti	85
Vastuullinen liiketoiminta	61	GRI- ja UNGC-indeksit	87
Tuotesuunnittelun periaatteet	62	YK:n kestävä kehityksen tavoitteet ja Wärtsilä	96
Toimitusketjun hallinta	63		
Kestävän kehityksen lukuja	64		

Kestävä kehitys Wärtsilässä

Sitouksemme kestäväan kehitykseen ja vastuulliseen liiketoimintaan perustuu päämäärämme ja strategiaamme, jotka luovat perustan yhtiön toimintojen ja tuotteiden kehittämiseksi yhdessä kestäväan kehityksen tavoitteidemme kanssa. Wärtsilän strategia rakentuu kolmelle keskeiselle kasvualueelle: energiatehokkaat ratkaisut, elinkaaren optimointi ja innovatiiviset ratkaisut, mitkä kaikki osaltaan tukevat entistä kestävämpää tulevaisuutta energia- ja merenkulualoilla.

Vahvuutemme on teknologisessa johtajuudessa, ja teknologia on keskeisessä asemassa myös kestäväan kehityksen toiminnassamme. Wärtsilä Energy Solutions- ja Marine Solutions -liiketoiminnot keskittyvät kestävien ratkaisujen kehittämiseen ja tarjoamiseen omille toimialoilleen, kun taas Wärtsilä Servicesin keskeinen tehtävä on tarjota tukea ratkaisuillemme sekä uusinta teknologiaa käytössä oleviin laitoksiin päivitys- ja modernisointikokonaisuuksien kautta. Elinkaaridatan analysoiminen tehostaa pyrkimyksiämme mahdollistaa kestävä yhteiskunta älykkään teknologian avulla

Wärtsilä määrittelee ja arvioi kestäväan kehityksen risksinä vuosittain. Nykyisen arvion mukaan riskit ovat kohtalaiset. Yleisesti ottaen kestävä kehitys nähdään Wärtsilässä mahdollisuutena.

Wärtsilän lähestymistapa kestäväan kehitykseen

Wärtsilän kestäväan kehityksen mukaiseen toimintaan kuuluu kolme toisiinsa läheisesti liittyvää elementtiä: talous, ympäristö ja sosiaalinen vastuu. Kestäväan kehityksen osalta Wärtsilän pääpainopisteet ovat seuraavat:

Talous: kannattavuus

Ympäristö: ympäristömyötäiset tuotteet ja palvelut

Sosiaalinen vastuu: vastuullinen liiketoiminta

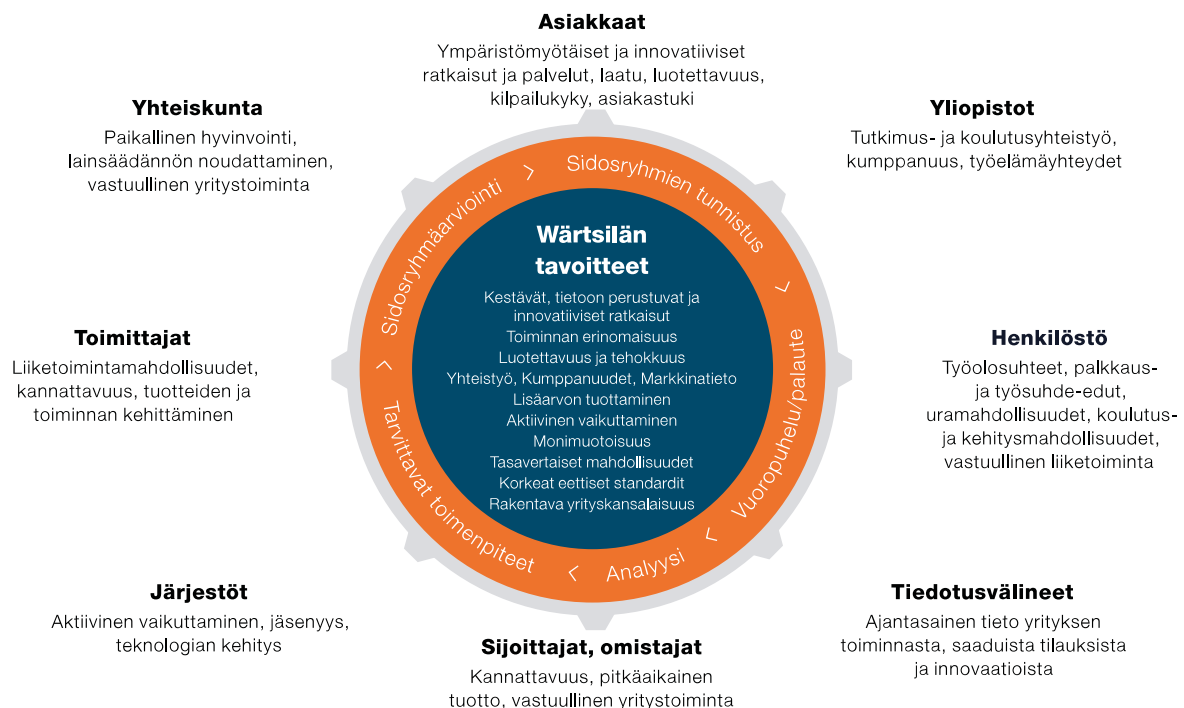
Seuraavat aihealueet on tunnistettu Wärtsilässä keskeisiksi kestäväan kehityksen raportoinnin kannalta: päästöt, ympäristömääräysten noudattaminen, taloudellinen suorituskyky, koulutus sekä työterveys ja -turvallisuus.

Yleinen lähestymistapa kestäväan kehityksen johtamiseen esitetään kuviossa Wärtsilän lähestymistapa kestäväan kehitykseen. Wärtsilän ympäristö- ja sosiaalisen vastuun tavoitteet esitetään Strategia-osiossa. Tärkeimmille osa-alueille Wärtsilässä asetetaan konsernitason kestäväan kehityksen tavoitteet.

Sidosryhmäsuhteet

Wärtsilä hoitaa aktiivisesti suhteitaan eri sidosryhmiin rakentavan ja avoimen vuorovaikutuksen kautta. Wärtsilä pitää tällaista toimintatapaa olennaisen tärkeänä toimintansa, tuotteidensa ja palvelujensa kehittämiseksi. Konsernitason Wärtsilä on määritellyt merkittävimmiksi sidosryhmikseen asiakkaat, omistajat, alihankkijat, henkilöstön ja laajasti ottaen koko yhteiskunnan. Tytäryhtiöt määrittelevät itse merkittävimmät sidosryhmänsä, joita ovat edellä mainittujen lisäksi mm. tuotantolaitosten naapurusto, oppilaitokset ja viranomaiset. Perusteet sidosryhmäsuhteiden hoitoon annetaan Wärtsilän toimintaperiaatteissa, ja painotukset vaihtelevat tytäryhtiöittäin.

Wärtsilän sidosryhmien keskeiset odotukset ja Wärtsilän tavoitteet

Wärtsilä kehittää aktiivisia yhteyksiä asiakkaisiinsa esimerkiksi järjestämällä eri puolilla maailmaa asiakaspäiviä nykyisille ja potentiaalisille asiakkaille. Näissä tapahtumissa käsitellään ajankohtaisia aiheita sekä paikallisesta että globaalista näkökulmasta ja keskustellaan nykyisistä ja tulevista tarpeista ja haasteista.

Asiakaspäivien lisäksi Marine Solutions ja Energy Solutions olivat vuonna 2017 mukana järjestäjinä tai osallistujina yli 300 kansainvälisessä tai kansallisessa seminaarissa, näyttelyssä, konferenssissa tai muussa alan tapahtumassa eri puolilla maailmaa. Tapahtumiin osallistui nykyisiä ja potentiaalisia asiakkaita sekä muita sidosryhmiä, mm. sijoittajia, konsultteja, alihankkijoita, opiskelijoita ja muita alasta kiinnostuneita.

Yksi tärkeä keino keskeisten teollisuustoimijoiden ja tutkimuslaitosten avoimen keskusteluyhteyden ja yhteistyön edistämiseksi ovat pitkäjänteiset tutkimusohjelmat. Wärtsilä on käynnistänyt tutkimusohjelmia ja osallistunut niiden valmisteluun ja toteutukseen niin paikallisesti kuin kansainvälisesti.

Työnantajan ja henkilöstön vuorovaikutus on Wärtsilässä hyvin monimuotoista. Aktiivista ja osallistavaa henkilöstödialogia tukevia menettelyjä ja prosesseja selostetaan tarkemmin osiossa [Yhteistoiminta ja sisäinen tiedottaminen](#).

Wärtsilä pitää myös yllä aktiivista ja avointa keskusteluyhteyttä paikallisten ja kansainvälisellä tasolla toimivien viranomaisten kanssa. Tavoitteena on tiedon jakaminen, asiantuntija-avun tarjoaminen ja viranomaisten tukeminen säännösten laadun parantamiseksi. Wärtsilä osallistuu julkisiin konsultaatioihin yhtiölle olennaisissa asioissa.

Vuorovaikutuskanavat

Sidosryhmä	Vuorovaikutuskanavat	Arviointi (toistuvuus)
Asiakkaat	Säännölliset asiakaskontaktit, tuotteiden elinkaarenaikainen asiakastuki, asiakastilaisuudet ja -seminaarit, asiakaspäivät, asiakaslehdet, konsernin verkkosivustot ja uutiskirjeet, sosiaalinen media, konferenssit ja messut, tuotedokumentit, asiakaspalautejärjestelmä	Asiakastyytyväisyyden ja laadun mittausjärjestelmä (jatkuva)
Henkilöstö	Avoin ja jatkuva kommunikointi johdon ja henkilöstön välillä, vuotuiset kehityskeskustelut, henkilöstötilaisuudet, intranet, henkilöstölehdet, uutiskirjeet, koulutukset, kansalliset yt-toimikunnat ja Eurooppa-toimikunta, työterveys ja -turvallisuustoimikunnat, aloitejärjestelmä, whistle blower -järjestelmä, toiminnan parantamisen prosessi, teknologia- ja innovaatiopalkinto, asiakassuhteen hoito -palkinto	Henkilöstön tyytyväisyystutkimukset – My Voice (joka toinen vuosi)
Omistajat, sijoittajat	Johdon tapaamiset sijoittajien, rahoittajien ja analytikoiden kanssa, sidosryhmälehdet, yhtiökokoukset, tiedotustilaisuudet, pörssi- ja lehdistötiedotteet, vuosikertomukset ja osavuosisikatsaukset, pääomamarkkinapäivät, konsernin verkkosivustot, sijoittajaviestintätutkimukset, kestävä kehitystä koskevat kyselytutkimukset	Sijoittajaviestintätutkimukset, kestävä kehityksen tutkimukset ja indeksit (vuosittain)
Tavarantoimittajat	Säännöllinen yhteydenpito ja tapaamiset toimittajien kanssa, toimittajaportaali, toimittajien kehittäminen, toimittajapäivät	Toimittaja-arvioinnit (jatkuva)
Yhteiskunta	Viranomaisyhteistyö ja -raportointi, joka liittyy mm. ympäristö-, työterveys- ja turvallisuuskysymyksiin, tapaamiset päätöksentekijöiden kanssa,	Sidosryhmäpalaute (jatkuva), yritys kuvatutkimukset (vuosittain)

Järjestöt	kannanotot ja konsultaatiot, avointen ovien päivät, kestävän kehityksen raportit, yritysesitykset, paikallistason viestintä, internet, sosiaalinen media, sponsorointi	
Yliopistot	Jäsenyydet, osallistuminen paikallisten toimiala- ja teollisuusjärjestöjen toimintaan, aktiivinen osallistuminen työryhmien toimintaan, yhteydenpito eri toimielinten kanssa	Suosituimmat työnantajat - tutkimukset (vuosittain)
Media	Tutkimus- ja kehitysprojektit, työharjoittelupaikat, opinnäyteyhteistyö, osallistuminen rekrytointimessuihin ja -seminaareihin sekä opiskelijatoiminnan tukeminen ja vierailuluennot	Taloustoimittajien tutkimukset, mediaseurannat (vuosittain)
	Pörssitiedotteet, lehdistötiedotteet ja ammattilehdistötiedotteet, johdon ja asiantuntijoiden haastattelut, vuosikertomukset ja osavuositiedotukset, sidosryhmälehdet, tiedotustilaisuudet, vierailut ja tutustumiskäynnit tehtailta ja referenssikohteissa	

Vapaaehtoiset sitoumukset

Wärtsilä liittyi YK:n Global Compact -aloitteeseen vuonna 2009 ja tukee aloitteen kymmentä ihmisoikeus-, työvoima-, ympäristö- ja antikorruptioperiaatetta. Sitoumus merkitsee sitä, että Wärtsilä sovitaa strategiansa, yrityskulttuurinsa sekä päivittäisen toimintansa näiden periaatteiden mukaisiksi ja osallistuu kestävästä kehityksestä edistäviin yhteistyöhankkeisiin. Wärtsilä edistää Global Compact -periaatteiden toteutumista vaikutuspiirissään käytännössä omien toimintaperiaatteidensa (Code of Conduct) ja kestävän kehityksen ohjelmien avulla.

Vuonna 2011 Wärtsilä liittyi Sustainable Shipping Initiative (SSI) -aloitteeseen ja allekirjoitti sen kestävää merenkulkua koskevan vision 2040. Aloitteen taustalla on eräitä merenkulkualan isoimpia yrityksiä.

Wärtsilä on mukana myös Sustainable Marine Biofuel -hankkeessa, joka pyrkii vauhdittamaan luotettavien, kestävän kehityksen mukaisten, skaalautuvien ja edullisten merenkulun biopolttoaineiden kehitystä.

Wärtsilä on allekirjoittanut suomalaisen yritys vastuuverkosto FIBS:n monimuotoisuussitoumuksen, ja vuonna 2016 yhtiö allekirjoitti sopimuksen, jossa Suomen teollisuus vapaaehtoisesti sitoutuu energiatehokkuuden parantamiseen. Wärtsilä North America Inc. allekirjoitti vuonna 2003 USA:n tulli- ja rajavartiolaitoksen sekä liikemaailman vapaaehtoisen kumppanuussopimuksen terrorismia vastaan (C-TPAT).

Wärtsilä järjestöissä

Vuonna 2017 Wärtsilä osallistui useiden kansallisten ja kansainvälisten järjestöjen toimintaan. Wärtsilän kannalta tärkeimmät järjestöt ja Wärtsilän osallistumisen luonne esitetään alla olevassa taulukossa.

Sidosryhmä	Järjestö	Toiminnan luonne
Etujärjestöt	Elinkeinoelämän keskusliitto (EK), Teknologiateollisuus ry, Keskuskauppakamari, Kansainvälinen kauppakamari (ICC), ICC Suomi	Jäsenyys ja toimintaan osallistuminen.
Toimialajärjestöt	Association of Singapore Marine Industries (ASMI), Brazilian Institute of Oil and Gas (IBP), Brazilian Thermoelectric Generators Association (ABRAGET), Cogen Europe, Confederation of Indian Industry (CII), Cruise Line International Association (CLIA), BIMCO, EnergyVaasa, Engine Manufacturers Association (EMA), European Association of Engine Manufacturers (Euromot), European Engine Power Plants Association (EUGINE), Exhaust Gas Cleaning System Association (EGCSA), Hong Kong Shipowners Association, Indian Diesel Engine Manufacturers Association (IDEMA), Interferry, International Council on Combustion Engines (CIMAC), Society for Gas as a Marine Fuel (SGMF), Union of the Electricity Industry (EURELECTRIC), Verband Deutscher Maschinen- und Anlagenbau (VDMA), WaterBorne TP, SolarPower Europe	Hallitusjäsenyys ja työryhmätyöskentely (CII, CIMAC, Cogen Europe, EMA, Euromot, EUGINE, VDMA, WaterBorne TP). Jäsenyys ja toimintaan osallistuminen (ABRAGET, ASMI, BIMCO, CLIA, EGCSA, EURELECTRIC, EnergyVaasa, Hong Kong Shipowners Association, IBP, IDEMA, Interferry, SGMF, SolarPower Europe).
Standardisoimisjärjestöt	Euroopan standardointikomitea (CEN), Kansainvälinen standardisoimisjärjestö (ISO)	Toimintaan osallistuminen.
Kansainväliset järjestöt	European Sustainable Shipping Forum (ESSF), Kansainvälinen merenkulkujärjestö (IMO), YK:n Global Compact -aloitteen pohjoismainen verkosto, Global Industry Alliance (GIA)	Toimintaan osallistuminen kansallisten valtuuskuntien kautta (IMO). Toimintaan osallistuminen (ESSF, GCNN, GIA).
Muut	Cleantech Finland, Yritysvastuuverkosto (FIBS), European Energy Forum (EEF), Global Reporting Initiative (GRI), Sustainable Shipping Initiative (SSI)	Toimintaan osallistuminen.

Kestävän kehityksen johtaminen

Wärtsilän kestävää kehitystä johdetaan järjestelmällisesti kestävän kehityksen olennaiset näkökohdat ja vaikutukset kattavien konsernitason toimintaperiaatteiden ja hallintajärjestelmien kautta. Wärtsilän noudattamat maailmanlaajuiset periaatteet yhdessä yhtiön arvojen kanssa yhdenmukaistavat kestävän kehityksen toimintatavat. Wärtsilän sisäinen konsernikäsikirja sisältää kuvauksen konserninlaajuisesti sovellettavista työtavoista ja vastuista sekä johtamisjärjestelmän rakenteesta. Wärtsilän hallinnointi- ja riskienhallintaperiaatteet sekä tärkeimmät kestävään kehitykseen liittyvät riskit on esitetty [Hallinnointi-katsauksessa](#).

Wärtsilän kestävän kehityksen johtamisen tärkeimmät elementit on kuvattu alla olevassa taulukossa. Toimintaperiaatteet luovat perustan yhtenäisille johtamiskäytännöille. Johtamismallia sovelletaan kaikkiin olennaisiin näkökohtiin, ja se kattaa tarvittavat työtavat, prosessit ja järjestelmät merkittävien taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöön liittyvien vaikutusten hallintaan ja seurantaan arvoketjussa.

Toimintaperiaatteet	Johtamistapa	Olennaiset näkökohdat	Tavoitteet
<ul style="list-style-type: none"> • Toimintaperiaatteet • Laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja turvallisuuspolitiikka • Henkilöstökäytännöt • Wärtsilän sisäinen konsernikäsikirja • Muut käytännöt ja ohjeet 	<ul style="list-style-type: none"> • Ihmisten johtaminen • Tuotesuunnittelun periaatteet • Ympäristöjohtaminen • Työterveys- ja turvallisuusjohtaminen • Vastuullinen liiketoiminta • Toimitusketjun hallinta 	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön osaaminen ja kehitys • Wärtsilän tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutukset • Työterveys ja -turvallisuus • Lakien ja määräysten noudattaminen • Korruption ja lahjonnan vastaiset menettelyt • Taloudelliset vaikutukset sidosryhmien kannalta 	<ul style="list-style-type: none"> • Wärtsilä-konsernin kestävän kehityksen tavoitteet • Paikallisesti määritetyt tavoitteet

Ohjaavat periaatteet

Wärtsilän toimintaperiaatteet (Code of Conduct) määrittelevät koko henkilöstöä sitovat säännöt ja ohjaavat Wärtsilän liiketoiminnan vastuullisuutta koskevia päätöksiä. Toimintaperiaatteiden keskeisiä osa-alueita ovat mm. lainsäädännön noudattaminen, toiminnan läpinäkyvyys ja jatkuva sidosryhmädialogi, ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien kunnioittaminen, oikeudenmukaiset työsuhtekäytännöt, korruption ja petosten torjunta sekä tietoturva.

Wärtsilä soveltaa toimintaperiaatteitaan aktiivisesti, edistää niiden täytäntöönpanoa tehokkaalla henkilöstölle suunnatulla viestinnällä ja valvoo sisäisesti periaatteiden noudattamista. Wärtsilä on myös ottanut käyttöön ulkopuolisen tahon ylläpitämän whistleblower-ilmoituskanavan, jonka kautta kaikilla työntekijöillä on mahdollisuus ilmoittaa mahdollisista toimintaperiaatteiden tai Wärtsilän muiden politiikkojen rikkomuksista. Ilmoituksen voi tehdä nimettömästi 16 kielellä.

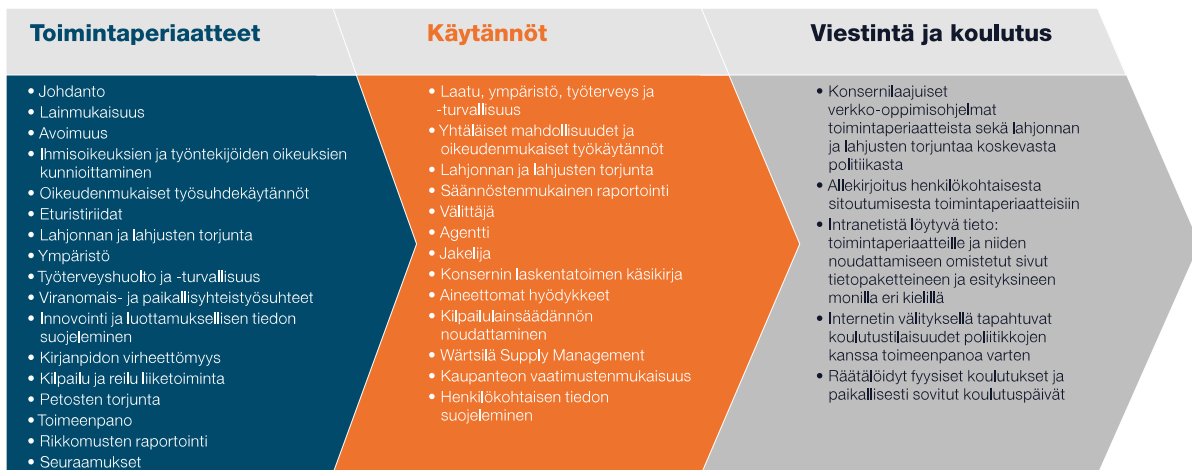
Tavaroiden ja palveluiden toimittajien ja liikekumppaneiden edellytetään olennaisena ja kiinteänä osana yhtiön kokonaisarvoketjua noudattavan samoja korkeita juridisia ja eettisiä normeja sekä liiketapoja kuin Wärtsilä itsekin noudattaa. Wärtsilä varmistaa toimintaperiaatteidensa soveltamista valvomalla toimittajiensa ja liikekumppaneidensa toimintaa. Yhtiöllä on käytössä kaikkia myyntiedustajia koskevat tiukat esivalinta- ja valvontamenettelyt, joita täydentää räätälöity verkkokoulutusohjelma.

Toimintaperiaatteita täydentävät konsernipolitiikat sekä sitoumus yhtiön kaiken toiminnan tinkimättömään lainmukaisuuteen ja eettisyyteen. Wärtsilän laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja työturvallisuuspolitiikka (QEHS) määrittää yhtiön tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutusten hallinnan periaatteet. Työntekijöiden tasavertaisia mahdollisuuksia ja oikeudenmukaisia työsuhteyttä koskeva konsernipolitiikka ohjaa yhtenäisesti kaikkien konserniyhtiöiden käytäntöjä, jotka koskevat henkilöstön tasavertaisia mahdollisuuksia, ihmisoikeuksia ja työntekijöiden oikeuksia, työhyvinvointia, työpaikkakiusaamisen ehkäisyä sekä palkkausta. Wärtsilän konsernikäsikirja sisältää lisäksi mm. korruption torjuntaa, määräystenmukaisuusraportointia ja Wärtsilän alihankinta- ja ostotoimintaa koskevia politiikkoja, joiden tarkoituksena on turvata asianmukaisen lainsäädännön noudattaminen sekä ohjata päivittäistä liiketoimintaa.

Arvot ja toimintaperiaatteet

Wärtsilällä on käytössä arvo- ja toimintaperiaateohjelma, joka sisältää erilaisia yhtiön eettisen kulttuurin vahvistamiseen tähtäviä toimenpiteitä. Ohjelmaan sisältyvät Wärtsilän arvo- ja toimintaperiaatekeskustelut, henkilökohtaisen toimintaperiaatesitoumuksen allekirjoittaminen, verkkokoulutusohjelma ja toimintaperiaatteiden sisällyttäminen kaikkia työntekijöitä koskevien vuosittaisten kehityskeskustelujen asialistalle. Keskusteluissa on tarkoituksena muodostaa yhteinen näkemys toimintaperiaatteiden pohjana olevista arvoista ja periaatteista ja vahvistaa niitä. Lisäksi jokaisen työntekijän on allekirjoitettava henkilökohtainen sitoumus, jossa hän vahvistaa lukeneensa liiketoimintaperiaatteet ja sitoutuu noudattamaan niitä työssään.

Toimintaperiaatteiden implementointi

Toimintaperiaatteet

Yleistä

Wärtsilä on sitoutunut kestävään liiketoimintaan. Edistääkseen konsernin ja sen sidosryhmien pitkän aikavälin etuja Wärtsilä pyrkii liiketoiminnassaan ylläpitämään korkeimpia juridisia ja eettisiä normeja. Jokaisen Wärtsilän työntekijän odotetaan toimivan vastuullisesti ja rehellisesti sekä noudattavan näitä periaatteita ja niihin liittyviä politiikkoja ja ohjeita.

Lainmukaisuus

Wärtsilä sitoutuu kaikessa liike- ja muussa toiminnassaan noudattamaan soveltuvaa lainsäädäntöä ja toimimaan hyvänä yrityskansalaisena kaikkialla missä yritys toimii. Kunkin työntekijän odotetaan noudattavan Wärtsilän toimintaa ja hänen omia tehtäviään koskevien lakien ja määräysten vaatimuksia sekä Wärtsilän periaatteita hyvästä yrityskansalaisuudesta.

Avoimuus

Wärtsilä edistää avoimuutta, läpinäkyvyyttä ja jatkuvaa vuoropuhelua sidosryhmiensä kanssa asiakkaat, muut liikekumppanit, osakkeenomistajat, henkilöstö, viranomaiset, yhteiskunta ja tiedotusvälineet mukaan luettuina. Pörssisäännöt ja kilpailunäkökohdat saattavat kuitenkin rajoittaa tätä avoimuutta.

Wärtsilä pyrkii avoimeen ja täsmälliseen viestintään sidosryhmiensä kanssa, ja Wärtsilän työntekijöiden on noudatettava samaa periaatetta omista lausunnoistaan.

Ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien kunnioittaminen

Wärtsilä tukee ja kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa määriteltyjä ihmisoikeuksia. Työntekijät eivät saa rikkoa näitä oikeuksia millään tavoin, suoraan tai välillisesti.

Wärtsilä tukee Kansainvälisen työjärjestön (ILO) määrittelemiä työntekijöiden perusoikeuksia ja huolehtii näin ollen yhdistymisvapauden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden ylläpitämisestä. Mikäli paikallinen lainsäädäntö rajoittaa näitä oikeuksia, Wärtsilä pyrkii tarjoamaan työntekijöille vaihtoehtoisia menetelmiä näkemystensä esittämiseen. Wärtsilä ei hyväksy minkäänlaista pakkotyötä eikä lapsityövoiman käyttöä.

Oikeudenmukaiset työsuhdekäytännöt

Wärtsilä ei syrji ketään rodun, etnisen tai kansallisen alkuperän, ihonvärin, sukupuolen, siviilisäädyn, seksuaalisen suuntautuneisuuden, uskonnon tai vakaumuksen, vamman, iän, poliittisen mielipiteen tai jonkin muun lain suojaaman ominaisuuden perusteella. Wärtsilä tukee tasavertaisia mahdollisuuksia, ja työntekijät valitaan ja heitä kohdellaan heidän pätevyytensä ja osaamisensa perusteella.

Wärtsilä ei hyväksy työntekijöiltään syrjintää, häirintää tai kiusaamista missään muodossa.

Työterveys ja -turvallisuus

Wärtsilän tavoitteena on luoda turvallinen työpaikka työntekijöilleen, aliurakoitsijoilleen sekä muille eri toimipaikoissa työskenteleville soveltamalla korkeita työterveys- ja työturvallisuusnormeja. Wärtsilä pyrkii varmistamaan tuotteidensa ja ratkaisujensa turvallisuuden maailmanluokan tuote- ja ratkaisunkehitysprosesseillaan.

Kukin työntekijä on vastuussa työturvallisuusohjeiden noudattamisesta ja tarvittaessa henkilösuojaajien käytöstä sekä turvallisuusohjeiden tai -toimenpiteiden noudattamiseen liittyvien puutteiden raportoinnista.

Eturistiriidat

Wärtsilä odottaa työntekijöiltään täydellistä lojaalisuutta. Työntekijöiden tulee välttää tilanteita, joissa heidän henkilökohtaiset etunsa saattavat olla ristiriidassa Wärtsilän etujen kanssa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että työntekijöiden ei ole sallittua hyväksyä sidosryhmiltä lahjaa tai vieraanvaraisuutta lukuun ottamatta satunnaista, arvoltaan nimellistä lahjaa tai vieraanvaraisuutta, joka ei aiheuta eturistiriitatilannetta.

Lahjonnan ja lahjusten torjunta

Yksikään Wärtsilän yhtiö tai sen työntekijä ei saa, suoraan tai välillisesti, luvata, tarjota, maksaa, pyytää tai vastaanottaa minkäänlaisia lahjuksia tai kynnysrahoja, kuten rahaa, etuja, palveluja tai muuta asiaa, jolla on arvoa. Tällaiset maksut ja edut voidaan katsoa lahjonnaksi, joka rikkoo paikallista lainsäädäntöä ja kansainvälisesti tunnustettuja periaatteita korruption ja lahjonnan estämiseksi.

Ympäristö

Wärtsilän tavoitteena on kehittää ja tuottaa asiakkailleen edistyksellisiä ja ympäristöä säästäviä ratkaisuja ja palveluita, jotka täyttävät olennaiset vaatimukset, esimerkiksi vähäpäästöisyyteen ja hyvään hyötysuhteeseen liittyen. Kestävän kehityksen mukaisessa toiminnassa pyritään raaka-aineiden, prosessien, tuotteiden, jätteiden ja päästöjen osalta hyödyntämään uusinta tekniikkaa. Jokaisen työntekijän on noudatettava ympäristönsuojelua koskevia politiikkoja ja ohjeita.

Viranomais- ja paikallisyhteisösuhteet

Wärtsilä ylläpitää rakentavaa yhteistyötä viranomaisten ja sääntelyelinten kanssa sekä paikallisella että kansainvälisellä tasolla. Wärtsilä haluaa osaltaan auttaa paikallisyhteisöjen tarpeisiin vastaamisessa aina kun mahdollista.

Innovointi ja luottamuksellisen tiedon suojeleminen

Wärtsilä tukee ja rohkaisee työntekijöiden innovatiivisuutta kaikissa toimintoissaan.

Wärtsilän teollisoikeudet kuuluvat yhtiön arvokkaimpaan omaisuuteen, ja patenteja, tavaramerkkejä, tekijänoikeuksia, liikesalaisuuksia ja muuta luottamuksellista tietoa on suojeltava. Wärtsilän työntekijöiden on kunnioitettava myös muiden teollisoikeuksia.

Kirjanpidon virheettömyys

Wärtsilän kirjanpidon on oltava kaikilta olennaisilta osiltaan virheetöntä ja luotettavaa. Varojen kirjaamatta jättäminen on kiellettyä. Väärien, harhaanjohtavien tai tekaistujen tietojen kirjaaminen ei ole sallittua.

Kilpailu ja reilu liiketoiminta

Kilpailulainsäädännön tarkoitus on suojella kuluttajia ja yrityksiä epäreiluilta liiketoimintatavoilta. Jokaisen työntekijän on noudatettava kyseisiä lakeja. Osallistuminen kartelliin, määräävän markkina-aseman väärinkäyttö sekä hintatietojen tai muun kaupankäyntiin liittyvän tiedon vaihtaminen kilpailijoiden kesken on kiellettyä. Wärtsilän työntekijöiden on kiinnitettävä kilpailuasioihin erityistä huomiota tilanteissa, joissa kilpailijoita tai potentiaalisia kilpailijoita voi olla läsnä.

Petosten torjunta

Wärtsilä ei hyväksy vilpillistä käytöstä tai toimintaa, kuten kavaltamista, väärentämistä tai varastamista. Tällaiset rikkomukset johtavat työsuhteen välittömään irtisanomiseen ja voivat johtaa rikosseuraamuksiin.

Toimeenpano

Wärtsilä soveltaa näitä periaatteita aktiivisesti, edistää niiden täytäntöönpanoa viestittämällä niiden sisällöstä työntekijöilleen tehokkaasti ja valvoo niiden noudattamista yhtiön sisällä.

Toimittajat ja liikekumppanit ovat tärkeä ja olennainen osa konsernin tuotteiden ja palveluiden kokonaisarvoketjua ja niiden edellytetään noudattavan samoja korkeita juridisia ja eettisiä normeja sekä liiketoiminnan käytäntöjä, joita Wärtsilä itsekin noudattaa. Wärtsilä edistää näiden periaatteiden soveltamista valvomalla toimittajiensa ja liikekumppaneidensa toimintaa.

Näiden periaatteiden tulkintaan tai noudattamiseen liittyvissä kysymyksissä on otettava yhteyttä Wärtsilän lakiasianosastoon.

Konsernin johtokunta arvioi periaatteiden soveltuvuutta aika ajoin ja päättää tarvittaessa muutoksista tai tulkinnoista.

Rikkomusten raportointi

Wärtsilän työntekijöiden on raportoitava toimintaohjeiden vastaisesta toiminnasta joko omalle esimiehelleen tai Wärtsilän lakiasianosastolle. Kyseessä olevan tytäryhtiön toimitusjohtajalle on ilmoitettava rikkomuksesta, ellei hän ole osallinen väitettyyn rikkomukseen, missä tapauksessa on otettava yhteyttä Wärtsilä Oyj Abp:n lakiasiajohtajaan. Wärtsilä tutkii kaikki raportoidut asiat luottamuksellisesti. Wärtsilä ei ryhdy minkäänlaisiin vastatoimiin periaatteiden rikkomuksesta hyvässä uskossa raportoinutta henkilöä vastaan.

Seuraamukset

Toimintaperiaatteiden rikkominen voi johtaa varoitukseen, työsuhteen päättymiseen ja korvausvelvollisuuteen. Luonteeltaan rikollinen periaatteiden rikkominen voi johtaa myös rikosseuraamuksiin, kuten sakkoihin tai vankilatuomioon.

Wärtsilän johtokunnan hyväksymä vuonna 2011.

Laatu-, ympäristö-, työterveys- ja -turvallisuuspolitiikka

Muovaamme merenkulku- ja energiamarkkinoita edistyksellisellä teknologialla ja keskittymällä ratkaisujen koko elinkaaren aikaiseen suorituskykyyn. Ratkaisumme edistävät asiakkaiden liiketoimintaa ja suojelevat ympäristöä olemalla:

- **luotettavia ja turvallisia**
- **tehokkaita ja ympäristömyötäisiä**
- **lakien ja määräysten mukaisia.**

Parannamme jatkuvasti suorituskykyämme ja vähennämme haitallisia ympäristövaikutuksia ja täytämme siten asiakkaidemme ja sidosryhmien odotukset.

Kaikkien toimintojemme työpaikat ovat turvallisia ja terveellisiä sekä työntekijöillemme että yhteistyökumppaneille. Työntekijöillämme on oikeus keskeyttää työskentely, jos olosuhteet ovat turvattomat tai jos työn laatu vaarantuu.

Osaava organisaatiomme toimii hyvän yrityskansalaisuuden periaatteita noudattaen.

Wärtsilän johtokunta on hyväksynyt politiikan 10.12.2015.

Jaakko Eskola
Konsernijohtaja

Henkilöstökäytännöt

Kaikkien Wärtsilän yhtiöiden henkilöstökäytäntöjen yhtenäisyys perustuu tasavertaisia mahdollisuuksia ja oikeudenmukaisia työsuuhdekäytäntöjä koskevaan konsernitason politiikkaan, joka sisältää seuraavat osiot: tasavertaiset mahdollisuudet, ihmis- ja työoikeudet, hyvinvointi työpaikalla, ehdoton häirintäkielto, palkitseminen, toimeenpano ja rikkomukset.

Tasavertaiset mahdollisuudet

Wärtsilä on sitoutunut kaikkien työntekijöiden ja -hakijoiden tasavertaiseen kohteluun. Työntekijät valitaan ja heitä kohdellaan heidän pätevyytensä ja osaamisensa perusteella ja heille taataan tasavertaiset mahdollisuudet.

Wärtsilän periaatteena on työntekijöiden tasavertainen kohtelu heidän pätevyytensä perusteella. Ketään ei syrjitä rodun, etnisen tai kansallisen alkuperän, ihonvärin, sukupuolen, siviilisäädyn, seksuaalisen suuntautuneisuuden, uskonnon tai vakaumuksen, vamman, iän tai poliittisen kannan perusteella.

Henkilöstön etuudet ja palkitseminen

Palkkauksen peruseriaatteena on, että yhtiössä maksetaan samaa palkkaa samasta työstä ja samasta suorituksesta. Palkan tulee olla oikeudenmukainen, reilu ja kannustava. Nämä tavoitteet saavutetaan käyttämällä päätöksenteon pohjana työn vaativuutta. Pätevyys-, kokemus- ja suorituserot näkyvät eri henkilöiden – ei sukupuolten – välisinä palkkaeroina.

Määräaikaisessa ja osapäiväisessä työsuhteessa oleville tarjotaan yleisesti ottaen samat etuudet kuin toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oleville. Joissakin maissa oikeus etuuksiin riippuu palvelukuukausista tai -vuosista. Tällaiset erot johtuvat yleensä paikallisen lainsäädännön mukaisista työehtosopimuksista.

Henkilökohtaiset palkat tarkistetaan vuosittain kehityskeskustelun yhteydessä ja vuosittaisten palkankorotusohjeiden mukaisesti. Yhtiö voi maksaa henkilöstölle vuosittaisen bonuksen yhtiön sääntöjen mukaisesti ja erillisten bonussopimusten perusteella. Bonus määritellään kerran vuodessa perustuen taloudelliseen tulokseen ja henkilökohtaiseen suoritukseen. Henkilöstölle voidaan maksaa

erityisbonuksia poikkeuksellisen hyvästä suorituksesta. Etuudet, kuten työsuohdeauto, palvelusvuosipalkkiot ja hyvinvointi-, kuntoilu- ja terveydenhuoltopalvelut, suunnitellaan ja toteutetaan paikallisesti sekä yhtiön ohjeistuksen että kansallisten käytäntöjen mukaan.

Vähimmäisirtisanomisaika

Wärtsilä noudattaa Euroopan unionin direktiivejä, yhteistoiminnasta yrityksissä ja yhteisöissä annettuja paikallisia lakeja, työehtosopimuksia ja muita vastaavia henkilöstön kuulemista ja työehtosopimuksia koskevia määräyksiä. Työsuhteen päättymiseen liittyvissä asioissa Wärtsilä noudattaa kansallisia työehtosopimuksia ja työläinsäädäntöä.

Tapauksissa, joilla on kansainvälisiä tai merkittäviä liiketoiminnallisia tai sosiaalisia vaikutuksia, kuten henkilöstön irtisanomiset, tuotantolaitoksen tai sen osan siirtäminen toiseen paikkaan ja rakennemuutokset, kuullaan Eurooppa-toimikunnan työkomiteaa ja/ tai henkilöstön paikallisia edustajia ennen kuin asiassa tehdään päätöksiä, tai jolle se ole mahdollista, mahdollisimman nopeasti. Tavoitteena on tiedottaa kaikista merkittävistä toimintaa koskevista muutoksista jo niitä suunniteltaessa.

Osaamisen johtaminen

Wärtsilän osaamisen johtamisen ja kehittämisen kehys on järjestelmällinen tapa kehittää pitkäjänteisesti liike- ja tukitoimintojen osaamista. Wärtsilä on määritellyt 16 maailmanlaajuista tehtäväryhmää, jotka koostuvat seitsemästä vaatimustasosta. Työkuvauksissa määritellään työn kannalta tärkeimmät osaamisalueet, ja niitä käytetään henkilökohtaisten tehtävien osaamisvaatimusten perustana. Vuosittaisten kehityskeskusteluiden yhteydessä henkilökohtaiset osaamiset arvioidaan työ- ja tehtäväprofiiliin mukaan. Arvioimalla henkilöstön osaamista ja vertaamalla sitä tavoitteisiin pystytään analysoimaan osaamisessa olevia puutteita ja laatimaan tarvittavia kehittämissuunnitelmia.

Kaikella Wärtsilän henkilöstön koulutus- ja kehittämistoiminnalla pyritään kehittämään, ylläpitämään ja päivittämään strategiaamme toteuttamiseen tarvittavaa lyhyen ja pitkän aikavälin osaamista. Tarkoituksenmukaisen osaamisen oikea-aikainen saatavuus ja kyky sopeutua jatkuvasti muuttuvaan liiketoimintaympäristöön ovat tärkeitä menestystekijöitä Wärtsilälle.

Yhteistoiminta ja sisäinen tiedottaminen

Wärtsilän yhteistoiminta ja sisäinen tiedottaminen on järjestetty jokaisessa maassa paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Wärtsilän toimintaperiaatteiden mukaisesti avointa vuorovaikutusta ylläpidetään yhtiön johdon ja työntekijöiden edustajien välillä yt-toimikunnissa ja organisaatio pidetään tietoisena sekä konsernin että kyseessä olevan yhtiön tilanteesta. Myös sellaisissa maissa, joissa ei ole varsinaisia yt-toimikuntia, henkilöstön ja yhtiön johdon välillä käydään avointa keskustelua. Wärtsilän yhtiöiden toimintatapoihin kuuluvat säännölliset tiedotustilaisuudet. Yhteistoimintaa harjoitetaan myös työsuojelussa. Useimmissa Wärtsilän yksiköissä on työsuojelutoimikunta, jossa on edustus kaikista henkilöstöryhmistä.

Paikallisen yhteistoiminnan lisäksi Eurooppa-toimikunnassa käsitellään kysymyksiä, jotka koskevat vähintään kahta EU:n alueella toimivaa yhtiötä, sekä koko konsernia koskevia kysymyksiä. Eurooppa-toimikunnalla ja sen työkomitealla on aktiivinen rooli ylikansallisten kysymysten käsittelyssä ja edistämässä.

Yksilötason vuoropuhelu tapahtuu vähintään kerran vuodessa pidettävissä kehityskeskusteluissa. Kehityskeskustelun aiheita ovat konsernin ja oman yksikön tavoitteet, ko. henkilön työnkuva, osaamisen kehittäminen, uravaihtoehdot, henkilökohtaiset tavoitteet ja palaute. Kehityskeskustelut käydään lähtökohtaisesti kaikkien työntekijöiden kanssa.

Henkilöstöllä on mahdollisuus vaikuttaa välittömästi yrityksen toiminnan kehittämiseen kehitysehdotustoiminnan kautta. Jokainen wärtsiläläinen voi tehdä toiminnan parannusehdotuksia joko jatkuvan parantamisen prosessin (Continuous improvement process, CIP) tai aloitetoiminnan kautta. CIP-ehdotukset käsitellään yhdessä ja toteutetaan yhteisellä päätöksellä. Henkilökohtaiset aloitteet annetaan yhtiön asiantuntijoiden arvioitavaksi, minkä jälkeen toteuttamiskelpoiset ideat toteutetaan. Toinen globaali kanava uusien ideoiden esittämiseen on Idea Management -portaaliassa oleva MyDea-työkalu. Sen kautta esitettävät uudet ideat, jotka koskevat tuotteita ja ratkaisuja, toiminnan kehittämistä ja liiketoimintaa, ohjataan asianomaisille henkilöille kommentoitaviksi ja vietäväksi eteenpäin.

Henkilöstölle annetaan säännöllisin väliajoin päivityksiä liiketoiminnan tuloksista Wärtsilän osavuosiraportoinnin yhteydessä. Yrityksen intranet "Compass" ja henkilöstölehti "Wattsup" ovat yhteisiä maailmanlaajuisen sisäisen viestinnän kanavia.

Tunnustus erinomaisista suorituksista

Wärtsilä kannustaa henkilöstöään innovatiivisuuteen myöntämällä vuosittain teknologiapalkinnon joko yksittäiselle työntekijälle tai työryhmälle parhaasta teknologisesta innovaatiosta. Palkintokriteerit ovat innovatiivisuus, ympäristömyötäisyys, teknologiajohtajuus, tuote- tai prosessiparannus ja kustannusten vähentämismahdollisuudet. Wärtsilä myöntää myös vuosittain Customer Care -palkinnon yksittäiselle työntekijälle tai työryhmälle, joka on ollut aktiivisesti myötävaikuttamassa liiketoimintatapojen kehittämiseen, laadun parantamiseen, asiakassuhteiden hoitoon, asiakastyytyvyyteen tai Wärtsilän arvojen toteutumiseen.

Wärtsilän johtamisjärjestelmä

Wärtsilän johtamisjärjestelmän tavoitteena on luoda lisäarvoa yhtiön sidosryhmille, saavuttaa yhtiön strategiset tavoitteet, tukea kestävän kehityksen mukaista toimintaa, hallita toimintaan liittyviä riskejä sekä parantaa yhtiön suorituskykyä jatkuvan parantamisen periaatteiden mukaisesti. Johtamisjärjestelmä sisältää erilaisia työkaluja, kuten järjestelmät laadun, ympäristövastuun sekä työterveyden ja -turvallisuuden hallintaan. Eri organisaatiotasolla suoritettavissa johdon katselmuksissa seurataan järjestelmän toimivuutta, tavoitteiden toteutumista sekä tärkeimpien tunnuslukujen kehitystä. Wärtsilän prosesseja kehitetään liiketoiminto-, liiketoiminta-alue- ja toimintotasolla. Näitä kehitysprojekteja ohjaavat Wärtsilän Controller-kokous ja toiminnankehityksen ja toimintojen johtoryhmät, digitalisaation johtoryhmä sekä Wärtsilän toimitusjohtajan laatukatselmuksel.

Wärtsilän johtokunta vastaa keskeisten strategioiden, periaatteiden ja politiikkojen määrittämisestä ja itse johtamisjärjestelmästä. Johtokunta seuraa säännöllisesti johtamisjärjestelmän toimivuutta ja tuloksia. Vastuut on jaettu linjaorganisaatioon kaikilla organisaatiotasolla, ja jokaiselle wärtsiläläiselle on määritelty johtamisjärjestelmässä oma vastuualue. Sekä konsernitasolla että useimmissa tytäryhtiöissä on erilliset työryhmät johtamisjärjestelmän kehittämiseksi. Konsernitasolla seuraavat työryhmät koordinoivat tuotteisiin ja toimintaan liittyvää kehitystyötä:

Työryhmä	Painopiste	Päätehtävät
Wärtsilän toimitusjohtajan laatukatselmus	Laatu	Kokonaisvastuu Wärtsilän laadusta, laatussessien parantamisesta ja strategisten laatutavoitteiden saavuttamisesta
Wärtsilän Controller-kokous	Strateginen toiminnan kehittäminen	Kokonaisvastuu Wärtsilän toiminnan kehittämisestä ja toiminnankehittämissuunnitelmista, IM-toiminnan ja prosessien kehityksen ohjaaminen
Liiketoimintalinjojen laatukatselmuksel	Laatu	Tukee ja valvoo laadun kehitystä asiakkaan laatukokemuksen ja elinkaariajattelun pohjalta. Keskittyy alueisiin, joilla tehtävillä parannuksilla on suurin vaikutus asiakkaisiin. Toimintojen rajat ylittävä päätöksenteko tehokkuuden parantamiseksi ja päätösten nopeuttamiseksi
Digitalisaation johtoryhmä	Konsernin digitaaliset ratkaisut ja alustat	Divisioonat ohjaavat Wärtsilän digitaalista strategiaa digitaalisilla toimintasuunnitelmilla. Digitalisaation johtoryhmä vastaa kaikkien digitaalisten aloitteiden koordinoinnista koordinoimalla toimintasuunnitelmia ja johtamalla toimintaa

Wärtsilän toiminnankehityksen johtoryhmä	Toiminnan kehittäminen	Liiketoiminnan strategiaan ja tavoitteisiin sekä toiminnankehittämisprosessin yleisvastuuseen perustuvien toiminnan kehittämisen toimintasuunnitelman, tavoitteiden ja ohjeiden valmistelu Wärtsilän Controller-tiimin hyväksyttäväksi, divisioonien rajat ylittävän toiminnankehittämistyön koordinointi ja yhtenäistäminen
Wärtsilän EHSS-johtoryhmä	Ympäristö, työterveys, työsuojelu ja turvallisuus (EHSS)	Kokonaisvastuu Wärtsilän EHSS-asioista, EHSS-johtamisjärjestelmän kehittäminen, konsernitason kokonaisvastuu laadun mittaamisesta ja tavoitteiden asettamisesta sekä lainsäädännön kehityksen seuraaminen

Johtamisjärjestelmät

Sertifioitujen yhtiöiden osuus

Laatu (ISO 9001)	93%
Ympäristö (ISO 14001)	69%
Työterveys ja turvallisuus (ISO 18001)	70%

Henkilöstöjohtaminen

Wärtsilän henkilöstöstrategia on kiinteä osa konsernin strategiaa. Se tukee yrityksen liiketoimintoja ja niiden strategioiden menestyksellistä toteutusta. Tämä saavutetaan kehittämällä yhtiön organisaatiota, osaamista ja toimintatapaa liiketoiminnan nykyisten ja tulevien tarpeiden mukaisesti.

Henkilöstöstrategian keskeisiä painopisteitä ovat johtamisen ja johtamiskulttuurin kehittäminen sekä vahvasti tuloshakuisen ja ensiluokkaiseen laatuun tähtäävän toimintakulttuurin rakentaminen koko organisaatiossa. Tulostuottoa ja henkilökohtaista sitoutumista edistää avoimeen viestintään, rehellisyyteen ja innovointiin perustuva yrityskulttuuri. Strategia varmistaa, että liiketoiminnoilla on käytettävissään tarvitsemansa resurssit sekä osaavat ja motivoituneet työntekijät. Strategian keskeisiä komponentteja ovat organisaatiomuutosten toteutus, jatkuva panostus osaamisen kehittämiseen ja ensiluokkaiseen toimintaan, joka perustuu laadukkaaseen tavoitteenasetantaan, rakentavaan ja säännölliseen palautteeseen, suoritusten kokonaisarviointiin ja hyvien suoritusten palkitsemiseen.

Wärtsilän henkilöstöstrategia

<p>Johtajuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meillä on johtajia, jotka ilmentävät Wärtsilän arvoja päivittäisessä toiminnassaan. • Johtajat ottavan vastuun ihmisten, muutoksen ja liiketoiminnan johtamisesta. 	<p>Tuloksellisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tavoitejohtaminen on kiinteä osa päivittäistä liiketoimintaa. Erinomaisesta suorituksesta annetaan tunnustusta ja palkitaan. • Organisaation rakenne ja kehittäminen ovat strategialähtöisiä ja joustavia. 	<p>Osaamisen kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osaamista arvostetaan. • Kannustamme työntekijöitämme ja annamme heille kasvumahdollisuuksia; kehitämme strategista ja kriittistä osaamista.
<p>Resursointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vahva työnantajabrändimme ja vakuuttava työntekijäkokemuksemme houkuttelevat ihmisiä, joilla on oikeanlainen asenne ja oikeanlaista osaamista. 	<p>Yrityskulttuuri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viemme yrityksen muutosta eteenpäin tukemalla digitaalisia työ-, yhteistyö- ja tiedonjakamistapoja kaikkialla yhtiössä. • Kehitämme innovointia ja yhteistyötä tukevan työympäristön. 	<p>Tehokas, lisäarvoa tuottava henkilöstöprosessien johtaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Älykkään automaation ja henkilöstöanalytiikan hyödyntäminen lisäarvon tuomiseksi sekä päätöksentekoon että prosessien toteutukseen.

Wärtsilän henkilöstötoiminto kehittää yhtenäisiä henkilöstöjohtamisen prosesseja ja työkaluja sekä yhteisiä toimintatapoja yli maa- ja organisaatorajojen. Erityiseksi painopisteeksi on asetettu ihmisten johtamiseen liittyvien esimiestaitojen kehittäminen. Vuonna 2017 tavoitejohtamisprosessissa keskityttiin palauteprosessin kehittämiseen organisaatiossa ja esimiesten tukemiseen heidän päivittäisessä työssään. Wärtsilän henkilöstötoiminto investoi teknologiaan ja työkaluihin, joiden avulla sekä paikalliset että useita eri maita hoitavat tiimit saavat nopeasti käyttöönsä tarvittavat verkkoraportit, henkilöstötiedot ja palkkauksen vuosisuunnitelmat.

Yrityskulttuuri muutoksessa

Yhdessä digitaaliseen muutokseen liittyvien aloitteiden kanssa Wärtsilä edistää uusia toimintatapoja ja uutta yrityskulttuuria. Wärtsilän tarkoitus ohjaa kaikkea toimintaamme, ja monimuotoinen henkilöstö on yhtiön arvoja – energia, innostus ja erinomaisuus – vahvistava tekijä. Wärtsilä haluaa hyödyntää tarjoutuvat tilaisuudet, saada asioita tapahtumaan ja saavuttaa kilpailijoita parempia tuloksia sekä edistää avointa ja kunnioittavaa luottamuksen ilmapiiriä ja innostunutta asennetta. Monimuotoinen henkilöstö luo innovaatioita, tekee parempaa tulosta, pystyy ratkaisemaan tehokkaammin monimutkaisia ongelmia ja tarjoaa yrityksen käyttöön laajemman osaamispuhjan.

Tavoitejohtaminen

Yksi Wärtsilän henkilöstöstrategian keskeisistä elementeistä on vahvasti tuloshakuisen työskentelevän ja ensiluokkaisten suoritusten vaaliminen ja kehittäminen koko organisaatiossa. Tässä keskeistä on suoritusten parantamiseen tähtäävä valmennus, joka perustuu fiksujen tavoitteiden asettamiseen sekä jatkuvaan reaaliaikaiseen palautteeseen.

Wärtsilän hyvin johdettu tavoitejohtamisprosessi tukee liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista konkreetisoinnalla liiketoimintastrategiat tiimi- sekä yksilötason tavoitteiksi. Jokaisen on tunnettava ja ymmärrettävä Wärtsilän liiketoimintastrategia ja tavoitteet sekä ennen kaikkea oman yksikkönsä tavoitteet ja oman työnsä keskeiset vaatimukset. Prosessin laatuun ja vaikuttavuuteen on kiinnitetty entistä enemmän huomiota korostamalla jatkuvan palautteen, vaadittujen käyttäytymismallien ja henkilökohtaisten kasvumahdollisuuksien merkitystä.

Kehityskeskustelujen hyvä kattavuus jatkui. Kehityskeskustelut kattoivat vuositasona globaalisti 96,4% henkilöstöstä. Tavoitejohtamisprosessiin kuuluu olennaisena osana henkilökohtainen palaute kullekin työntekijälle, kokonaissuorituksen arviointi ja henkilökohtainen kehityssuunnitelma. Kokonaissuorituksen arviointi otetaan suorituserusteisen palkitsemisen periaatteen mukaisesti huomioon yhtenä tekijänä palkkausta koskeissa päätöksissä.

Oppiminen ja osaamisen kehittäminen

Vuonna 2017 Wärtsilä jatkoi esimiesten johtamistaitojen monipuolista kehittämistä. Linjaesimiehille on kehitetty uusia oppimiskursseja, joilla heitä tuetaan ihmisten johtamisessa. Marraskuussa järjestettiin vuosittainen ylimmän johdon kehittämisohjelma, ja vuoden aikana järjestettiin yhteensä kuusi muuta globaalia johtamisen kehittämisohjelmaa.

Ensimmäinen tuleville esimiehille tarkoitettu Growth Lab -koulutusohjelma aloitettiin elokuussa 2016. Growth Lab 2017 käynnistyi elokuussa 2017, ja siihen valittiin 20 Wärtsilän esimiestä ja tulevaa johtajaa, joilla on 7–15 vuotta työkokemusta. Johtokunta on antanut osallistujille kolme projektioteemaksi, joiden tarkoituksena on analysoida ja kehittää tulevia liiketoimintamahdollisuuksia. Toinen Growth Lab -koulutusohjelma päättyi huhtikuun 2018 lopussa.

Wärtsilän henkilöstötoiminto on kehittänyt Operational Excellence Academy -oppimiskehyksen ja Operational Excellence -oppimisportaalin, jotka tarjoavat tukimateriaalia kaikille organisaation laatujohtamisen parissa työskenteleville. Vuosina 2016 ja 2017 Operational Excellence -oppimismoduuleihin on osallistunut yli 200 johtajaa. OE Academyn tavoitteena on oppimisen lisäksi myös tehdä toiminnan ensiluokkaisesta laadusta kiinteä osa yhtiön yrityskulttuuria ja toimintatapaa sekä varmistaa toiminnan jatkuva tehostaminen.

Olenainen rooli oppimisessa ja osaamisen kehittämisessä on lisäksi työssäoppimisella, itseoppimisella, mentoimalla, valmentavalla johtamisella ja työkierrolla sekä tehtävien jakamisella siten, että osaamista voidaan kehittää ja sitä saadaan siirrettyä kokeneilta tekijöiltä nuoremmille. Työntekijöille annetaan muodollista lähikoulutusta organisaation kaikilla tasoilla uusien tulokkaiden perehdytyksestä aina yrityksen ylimpään johtoon. Wärtsilässä järjestettiin vuonna 2017 yhteensä 39.158 koulutuspäivää eli keskimäärin 2,2 koulutuspäivää työntekijää kohti.

Vuonna 2017 henkilöstöhallinto käynnisti yhdessä Wärtsilä Land & Sea Academyn kanssa uuden globaalien oppimisen hallintajärjestelmän WeLearn. Uusi pilviversio on käyttäjäystävällisempi, ja se sisältää uusimmat käyttäjäkokemusta parantavat oppimisen hallintajärjestelmiin liittyvät valmiudet. Järjestelmän antama mahdollisuus oppia ajasta ja paikasta riippumatta tukee organisaation virtuaalisen oppimisen, yhteistyön, raportoinnin, arvioinnin sekä liikkuvuuden tarpeita nyt ja tulevaisuudessa. Uusi oppimisen hallintajärjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2017 toisen neljänneksen lopussa.

Henkilöstön sitouttaminen

Työntekijöiden tasavertaiset mahdollisuudet ja mahdollisuudet henkilökohtaiseen kasvuun ovat Wärtsilälle keskeisiä periaatteita. Työntekijöitä kannustetaan omaehtoiseen osaamisensa kehittämiseen sekä aktiiviseen oman uran rakentamiseen yhtiön sisällä. Rekrytoimalla ja myös pitämällä talossa parhaat mahdolliset osaajat Wärtsilällä on edellytykset olla ensisijainen yhteistyökumppani asiakkaille ja kiinnostava työnantaja uusille työntekijöille niin nyt kuin tulevaisuudessa.

Syksyllä 2017 Wärtsilä päätti investoida uuteen rekrytointijärjestelmään sekä etenkin rekrytointi- ja perehdytysprosessien kehittämiseen. Kehitysprojekti on perustettu, toimittajat on valittu, ja lanseeraus tapahtuu vuoden 2018 toisen neljänneksen loppuun mennessä. Tällä muutoksella haluamme houkuttaa uusia osaajia, parantaa työnhakijakokemusta ja edistää Wärtsilän työnantajakuva.

Ympäristöjohtaminen

Ympäristövastuu on Wärtsilän yritys vastuun keskeinen elementti. Vuonna 2017 Wärtsilä julkisti päämääräkseen ”mahdollistaa kestävä yhteiskunta älyteknologiaa hyödyntämällä”. Yksi tavoitellun muutoksen kolmesta keskeisestä osatekijästä on puhdas ympäristö, ja Wärtsilän ympäristöjohtamiskäytännöt tukevat täysin tämän tavoitteen saavuttamista.

Wärtsilälle ympäristövastuulla on kaksi ulottuvuutta: tuotteet ja toiminta. Yhtiön ympäristösuorituskyvyn parantaminen tapahtuu – myös oman toiminnan osalta – pitkälti tuotekehityksen ja tuotteiden jatkuvan parantamisen kautta. Työtä tukee myös operatiivisen toiminnan kehittäminen, joka perustuu tiukoihin ympäristövaatimuksiin ja tähtää jatkuvaan parantamiseen.

Ympäristösuorituskyvyn jatkuva parantaminen vaatii organisaatiolta jatkuvaa järjestelmällistä työtä. Työtä ohjaavat yhtiön strategia, ympäristötavoitteet, toimintaperiaatteet (Code of Conduct) sekä laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja työturvallisuuspolitiikka, ja sitä koordinoi ja valvoo liiketoimintarajat ylittävä EHSS-johtoryhmä. Toimintansa, prosessiensa ja tuotteidensa kehittämisessä Wärtsilä

pyrkii soveltamaan uusinta saatavilla olevaa tekniikkaa ja pienentämään siten materiaalien ja energian kulutusta sekä vähentämään ja hallitsemaan tuotteidensa ja palveluidensa koko elinkaaren aikana syntyviä päästöjä ja jätteitä.

Wärtsilä on määritellyt prosessin tuotteita koskevan ympäristöstrategian laatimiseen ja siihen liittyvien tavoitteiden asettamiseen. Prosessissa määritetään tuotteiden vaikutukset ja keinot vaikutusten pienentämiseksi sekä mahdollistavat ja rajoittavat reunaehdot, analysoidaan tiedot ja laaditaan sekä jalkautetaan itse strategia ja tavoitteet.

Operatiivisia toimintoja ja tuotteita kehitetään ja parannetaan jatkuvasti sertifioitujen ympäristöjärjestelmien avulla. Periaatteena on soveltaa ISO 14001- ja OHSAS 18001 -standardien mukaisia ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmiä (EHS-johtamisjärjestelmiä) kaikkialla konsernissa. Tämä ei kuitenkaan koske puhtaasti myyntiin keskittyviä yhtiöitä, joissa sovelletaan Wärtsilän sisäistä EHS-mallia. Malli uudistettiin vuonna 2016 uuden ISO 14001:2015 -standardin vaatimusten mukaisesti.

Wärtsilän ympäristöjärjestelmät kattavat kaikki tytäryhtiöiden toiminnot, mikä osaltaan edistää ympäristönsuojelua ja pienentää kattavasti toiminnan haitallisia ympäristövaikutuksia. Wärtsilässä on meneillään muutos, jossa tytäryhtiöiden johtamisjärjestelmien sertifikaatit muutetaan liiketoimintalinjakohtaisiksi sertifikaateiksi. Muutos on määrä saada päätökseen vuoden 2018 loppuun mennessä.

Wärtsilän ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmien päävaatimuksia ovat lakimääräisten vaatimusten täyttäminen, toiminnan ympäristönäkökohtien tunnistaminen ja ympäristövaikutusten ja -riskien torjunta, henkilöstön koulutus ja selkeät vastuut, toiminnan ja menettelytapojen kattava dokumentointi, toiminta poikkeustilanteissa sekä ympäristösuorituskyvyn jatkuva parantaminen. Tytäryhtiöt ja liiketoimintayksiköt asettavat omat tavoitteensa kattavasti toimintansa merkittävälle ympäristövaikutuksille. Ne myös seuraavat johtamisjärjestelmiensä toiminnan tuloksellisuutta.

Vuoden 2017 lopussa 57:llä Wärtsilän yhtiöllä oli sertifioitu ympäristöjärjestelmä. Sertifioitujen ympäristöjärjestelmien piirissä on noin 87% Wärtsilän koko henkilöstöstä.

Wärtsilän ympäristöstrategia – jatkuva prosessi

Wärtsilän ympäristöjohtaminen

Työterveys ja -turvallisuus

Wärtsilän työterveys- ja turvallisuusperiaatteet määritellään yhtiön toimintaperiaatteissa, laatu-, työterveys- ja työturvallisuus- ja ympäristöpoliitikkassa (QEHS) sekä ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuusdirektiivissä (EHS). Wärtsilän tytäryhtiöillä vaaditaan QEHS-poliitikan sekä EHS-direktiivin mukainen johtamisjärjestelmä. Johtamisjärjestelmien keskeisiä painopisteitä ovat toiminnan lainmukaisuus, työterveys- ja työturvallisuusriskien tunnistaminen ja minimointi, henkilöstön koulutus, tehokkaat terveys- ja turvallisuusohjelmat ja ohjeet, sattuneiden poikkeamien kirjaaminen ja selvittäminen sekä työterveys- ja työturvallisuustason jatkuva parantaminen. Vuoden 2017 lopussa 58 Wärtsilä-yhtiöllä oli sertifioitu työterveys- ja työturvallisuusjohtamisjärjestelmä. Järjestelmät kattavat noin 87% Wärtsilän henkilöstöstä. Wärtsilässä on meneillään muutos, jossa tytäryhtiöiden johtamisjärjestelmien sertifikaatit muutetaan liiketoimintalinjakohtaisiksi sertifikaateiksi. Muutos on määrä saada päätökseen vuoden 2018 loppuun mennessä.

Johtamisjärjestelmän lisäksi Wärtsilä-yhtiöissä on käytössä paikallisen lainsäädännön edellyttämiä työsuojeluohjelmia. Niitä kehitetään yleensä yhtiöiden johdon ja henkilöstön edustajien muodostamissa työsuojelutoimikunnissa. Tällä hetkellä Wärtsilän yhtiöistä 78%:lla on työsuojelutoimikunta.

Työsuojelun toteutumista mitataan tunnusluvuihin, joita ovat esimerkiksi tapaturmien määrä, sairauspoissaolojen määrä, tapaturmataajuus sekä raportoitujen läheltä piti-/vaaratilannehavaintojen määrä. Wärtsilä on asettanut konsernitason tavoitteeksi tapaturmien nollatason. Tavoite osoittaa yhtiön pitkäjänteistä sitoutumista turvallisuuskulttuurin lujittamiseen ja edellyttää toimenpiteitä kaikilta Wärtsilän yhtiöiltä ja työntekijöiltä. Turvallisuusasioita seurataan yhtiöissä kuukausittain, ja tulokset käsitellään johtokunnassa. Wärtsilän turvallisuuskulttuuria vahvistettiin edelleen ottamalla käyttöön uusi globaali ohjelma nimeltä ZeroMindset, joka keskittyy kolmeen keskeiseen osa-alueeseen: johtamiseen, kaikille yhteiseen turvallisuusajatteluun ja tehokkaisiin turvallisuusuustyökäluihin ja -käytäntöihin. Vuonna 2017 ZeroMindset-ohjelman painopisteenä oli johtajuus, ja 1.542 Wärtsilän johtajaa osallistui sertifioitujen paikallisten fasiltaattorien vetämiin Leader in Safety, Leader in Business -työpajoihin eri puolilla Wärtsilän verkostoa. Ensimmäisenä työpajaan osallistui Wärtsilän johtokunta ja myöhemmin 19 liiketoimintojen johtoryhmää.

Wärtsilä järjesti 10.3.2017 kolmatta kertaa maailmanlaajuisen turvallisuuspäivän, jonka teemana oli Stop and Care, eli pysähdy ja välitä. Tarkoitus oli rohkaista kaikkia puuttamaan havaitsemiinsa vaarallisiin työtapoihin. Turvallisuuspäivä ja paikalliset tapahtumat eri puolilla Wärtsilän verkostoa saivat hyvän vastaanoton. Tapahtumissa työntekijät ottivat osaa verkkovisan ja päivän teemaan liittyvien videoiden pohjalta käytyihin ryhmäkeskusteluihin.

Vastuullinen liiketoiminta

Ihmis- ja työelämän oikeudet

Wärtsilä tukee ja kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen kirjattuja ihmisoikeuksia. Wärtsilä tukee myös YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta, joista kuusi liittyy ihmisoikeuksiin ja työelämän oikeuksiin.

Wärtsilän työntekijät edustavat 136 kansallisuutta, ja yhtiö edellyttää koko henkilöstönsä tasapuolista kohtelua. Wärtsilä tukee kansainvälisen työjärjestön ILO:n määrittelemiä työhön liittyviä oikeuksia ja huolehtii yhdistymisvapauden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden ylläpitämisestä yhtiössä. Niissä maissa, joissa paikallinen lainsäädäntö ei tunnusta näitä oikeuksia, yhtiö pyrkii tarjoamaan henkilöstölleen muita keinoja näkemystensä esittämiseen.

Wärtsilä ei hyväksy missään muodossa tapahtuvaa pakkotyötä eikä lapsityövoiman käyttöä. Ihmis- ja työelämän oikeudet on sisällytetty Wärtsilän toimintaperiaatekoulutukseen sekä toimittajakäsikirjaan. Vuoden 2017 loppuun mennessä 89% Wärtsilän työntekijöistä on suorittanut uudistetun toimintaperiaatekoulutuksen.

Korruption ja lahjonnan vastaiset menettelyt

Wärtsilän toimintaperiaatteet, korruption vastainen politiikka ja tietyille myynnin välikäsille, kuten agenteille, välittäjille ja jakelijoille suunnatut ohjeistukset, kieltävät yhtiötä ja sen työntekijöitä ottamasta ja tarjoamasta minkäänlaista lahjuksena pidettävää etua sekä ryhtymästä minkäänlaisiin toimiin, jotka voisivat johtaa eturistiriitaan tai luottamuksen rikkoutumiseen. Ohjeissa veloitetaan noudattamaan paikallisia korruption vastaisia lakeja kaikissa maissa, joissa Wärtsilä toimii tai aikoo toimia, sekä raportoidaan mahdollisista rikkomuksista. Wärtsilä järjestää henkilöstölleen laajalti ja jatkuvasti koulutusta lahjonnan vastaisista periaatteista ja lainsäädännöstä sekä yhtiön niitä koskevista poliitikoista ja toimintatavoista. Vuoden 2017 loppuun mennessä 92% Wärtsilän työntekijöistä on suorittanut korruptionvastaisen koulutuksen.

Poliittinen toiminta

Wärtsilän poliittikkana on avoimuus ja hyvä keskusteluyhteys niin paikallisten kuin kansainvälisellä tasolla toimivien viranomaisten kanssa. Tavoitteena on tiedon jakaminen ja säännöksiin laadun parantaminen. Wärtsilä osallistuu julkisiin konsultaatioihin yhtiölle tärkeissä asioissa. Wärtsilä on rekisteröity Euroopan komission avoimuusrekisteriin.

Kilpailusäännökset

Wärtsilällä on kilpailuoikeudellisten riskien hallintaan tarkoitettu lainnoudattamisohjelma ja yrityksen johto on vahvasti sitoutunut ohjelman toteuttamiseen. Toimintaohjelman kulmakiviä ovat kilpailuoikeudellinen käsikirja, joka pidetään ajan tasalla ja jossa on kuvaus kilpailuoikeuden säännöistä, sekä ohjeistukset Wärtsilän henkilöstölle. Päivitetty kilpailua koskeva ohjelma lanseerattiin vuonna 2017. Avainhenkilöille järjestettiin useita koulutuksia kilpailulainsäädännön tuntemuksen lisäämiseksi ja siten lakien ehdottoman noudattamisen varmistamiseksi.

Turvallisuusjohtaminen

Wärtsilällä on konsernitason turvallisuuspolitiikka ja erilaisia ohjeita, jotka sisältävät ihmisoikeusasiat ja kansainväliset parhaat käytännöt. Johtajiston turvallisuuskokous, johon osallistuvat liiketoimintojen johtajat, konsernin yhteiskuntasuhteista ja lakiasioista, digitalisaatiosta sekä talousasioista ja valvonnasta vastaavat johtajat ja turvallisuusasiantuntijat, arvioi ja hyväksyy Wärtsilän turvallisuusjohtamisen periaatteet. Wärtsilän turvallisuusjohtaminen on jaoteltu kuuteen turvallisuusalueeseen: henkilöstö, toimitilat, tieto, kyber, kriisinhallinta sekä matkustus. Operatiivinen turvallisuusjohtaminen näillä alueilla hoidetaan liiketoiminto- ja paikallistasolla. Wärtsilän suositukseksi on että turvallisuuspalvelutarjoajat olisivat ICoCA (International Code of Conduct Association) yhdistyksen jäseniä.

Yhteiskuntasuhteet

Wärtsilän tavoitteena on edistää hyvinvointia yhteisöissä, joissa yhtiö toimii. Tavoitteeseen päästään esimerkiksi luomalla työpaikkoja, maksamalla veroja ja sosiaalimaksuja, tarjoamalla työntekijöille koulutusta, tekemällä yhteistyötä paikallisten sidosryhmien kanssa ja tukemalla paikallista kehitystä. Wärtsilän toimintaperiaatteiden lähtökohtana on avoimuus ja rakentava yhteistyö paikallisten sidosryhmien kanssa. Tämä koskee niin paikallisia viranomaisia kuin työntekijöiden perheitä, yhtiön

naapureita, oppilaitoksia ja mediaa. Keinoina on käytetty mm. avointen ovien päiviä, lehdistötilaisuuksia ja erimuotoista viestintää eri kohderyhmille.

Wärtsilän toiminta on kansainvälistä ja yhtiön ratkaisuja on toimitettu yli 170 maahan. Wärtsilä takaa ratkaisuilleen käyttäjätuen koko niiden elinkaaren ajaksi, mikä usein tarkoittaa jopa 30:tä vuotta. Näin ollen Wärtsilä voi joskus joutua toimimaan myös alueilla, joilla esiintyy kapinallikeitä, etnisiä konflikteja, aluekiistoja tai ihmisoikeusrikkomuksia. Paikallisessa toiminnassa yritystoiminnan vastuullisuuden merkitys korostuu entisestään. Valtiot ja kansainvälinen yhteisö määräävät yritysten asianmukaisen toiminnan rajat. Wärtsilä noudattaa sitä koskevaa lainsäädäntöä ja kansainvälisiä sopimuksia. Wärtsilä noudattaa toiminnassaan kaikkia asiaankuuluvia OECD:n ja Kansainvälisen Kauppakamarin ohjeita sekä YK:n ja EU:n asettamia pakotteita tukemalla niiden täytäntöönpanoa. Wärtsilän liiketoimintaperiaatteet (Code of Business Conduct) koskevat yhtiön kaikkia työntekijöitä. Wärtsilä on sitoutunut kestäväan kehitykseen ja vastuulliseen yritystoimintaan vaikutuspiirissään YK:n Global Compact -aloitteen kymmenen periaatteen mukaisesti.

Wärtsilän vaikutus työllisyyteen ja julkiseen sektoriin sekä yhtiön hyväntekeväisyystoiminta on esitetty tämän raportin Taloudellinen vastuu -osiossa. Wärtsilän tytäryhtiöiden toiminnassa tapahtuvien muutosten vaikutukset paikallisyhteisöihin arvioidaan tapauskohtaisesti.

Tuotesuunnittelun periaatteet

Wärtsilä pyrkii kehittämään asiakkailleen ympäristömyötäisiä, luotettavia ja turvallisia tuotteita. Wärtsilä tukee asiakkaidensa toimintaa tuotteidensa käyttöä ajan tarjoamalla niiden koko elinkaaren kattavia huolto-, kunnostus- ja jälkiasennuspalveluita. Moottoreiden ja komponenttien kunnostaminen pidentää tuotteiden luotettavaa käyttöikää. Modernisointi voi parantaa käytössä olevien laitosten suorituskykyä ja auttaa asiakkaita vastaamaan tuleviin, entistä tiukempiin viranomaisvaatimuksiin.

Kansainvälinen merenkulkujärjestö (IMO) sekä Maailmanpankin alainen Kansainvälinen rahoitusyhtiö IFC määrittelevät suurimman osan Wärtsilän tuotteita ja ratkaisuja koskevista kansainvälisistä ympäristöperiaatteista ja vaatimuksista. Alueellisella ja kansallisella tasolla organisaatiot kuten YK:n Euroopan talouskomissio (UNECE), Euroopan komissio (EC), Yhdysvaltain ympäristönsuojeluvirasto EPA sekä muut päästösäännökset, kuten Saksassa, Japanissa ja Intiassa, ovat Wärtsilän tuotteiden kannalta tärkeimpiä periaatteiden ja säännösten laatijoita.

IMO vastaa meriliikenteen turvallisuutta sekä meren saastumisen ja alusten päästöjen hallintaa koskevien standardien laadinnasta, asettaa rajat typpioksiidi- ja polttoaineen rikkipitoisuuksille sekä sääntelee painolastiveden käsittelyä ja rajoituksia. IFC laatii yleisiä sekä toimialakohtaisia ohjeita hyvistä kansainvälisistä toimialakäytännöistä, joista esimerkiksi lämpövoimalaitosten ympäristö-, terveys- ja turvallisuusohjeet (EHS) määrittelevät nykyään suurempien kansainvälisten voimalaitosprojektien ympäristövaikutuksia koskevat vähimmäisvaatimukset. Kyseisten ohjeiden noudattamista edellytetään useimmissa kehittyvien markkinoiden projektien rahoitusehdoissa. EU:n teollisuuspäästöjä koskevassa direktiivissä ja keskisuuria polttolaitoksia koskevassa direktiivissä määritellään vaatimukset suurille ja keskisuurille polttolaitoksille. Näillä minimoidaan teollisesta toiminnasta johtuva saastuminen koko Euroopan unionin alueella.

Wärtsilän moottorit on suunniteltu Euroopan komission konedirektiivin, SOLAS-yleissopimuksen ja muiden keskeisten turvallisuusvaatimusten mukaisesti. Propulsiotuotteet on suunniteltu SOLAS:n sekä keskeisten luokituslaitosten turvallisuusvaatimusten mukaisesti. Uusien moottorityyppien tulee täyttää myös kansainväliset turvallisuusvaatimukset. Ennen markkinoille tuloa uusille tuotteille hankitaan tyyppihyväksyntä luokituslaitoksilta. Wärtsilä Ship Design noudattaa suunnitteluprosessissaan luokituslaitosten ja lippuvaltioiden sääntöjä varmistaakseen, että asiakkaille suunnitellut tuotteet ovat turvallisia ja säännösten mukaisia. Ennen aluksen rakentamisen aloittamista asiakkaalle toimitettaville piirustuksille ja laskelmille on hankittava luokituslaitoksen hyväksyntä.

Wärtsilän tuotteiden mukana toimitetaan asianmukaiset käyttöoppaat, jotka sisältävät muun muassa tarvittavat tuotteiden perustiedot ja kattavat käyttöohjeet. Wärtsilä tarjoaa asiakkailleen myös asianmukaista koulutusta varmistaakseen tuotteidensa ympäristön kannalta parhaan ja turvallisen päivittäisen käytön.

Wärtsilä seuraa aktiivisesti ympäristölainsäädäntöä koskevia aloitteita ja muutoksia voidakseen valmistautua yhtiön toiminnalle

tulevaisuudessa asetettaviin rajoituksiin. Wärtsilä keskittyy tuotekehityksessään ympäristömyötäisiin tuotteisiin ja ratkaisuihin, jotka vastaavat muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin myös tulevaisuudessa.

Toimitusketjun hallinta

Tavaroiden ja palveluiden toimittajilla on merkittävä rooli Wärtsilän toimitusprosesseissa. Pyrimme tiiviisiin ja erinomaisiin suhteisiin tärkeimpien toimittajiemme kanssa, niin että molemmat osapuolet ymmärtävät hyvin toisiaan ja noudattavat tiukkoja vaatimuksiamme niin prosessien kuin tuotteidenkin suhteen. Taloudellisen hyödyn lisäksi toimiva kumppanuus tukee tiedon jakamista ja rakentaa innovatiivista toimintaympäristöä, joka integroi strategiset toimittajat entistä vahvemmin Wärtsilän arvoketjuun. Suurin osa Wärtsilän yli 25.000 aktiivisesta alihankkijasta toimii Euroopassa, jossa ovat myös isoimmat tuotantoyksikkömme. Panostamme jatkuvasti vahvan toimitusketjuverkoston kehittämiseen myös Aasiassa.

Wärtsilällä on vakio prosessit toimittajien valintaan, vaatimusten määrittelyyn ja toimitussuhteen kehittämiseen. Tarjoamme toimittajillemme yhteistyökumppanuutta, joka vahvistaa molempien osapuolien kilpailukykyä. Kumppanuuden edellytys on avoin ja jatkuva vuorovaikutus. Kumppanuusajattelu pätee myös Wärtsilän tutkimus- ja kehitystyöhön, jossa toimimme usein yhteistyössä yliopistojen, tutkimuslaitosten ja keskeisten toimittajiemme kanssa.

Wärtsilä asettaa toimittajilleen sekä yleisiä odotuksia että laatuun, tuotteisiin, ympäristönsuojeluun, työterveyteen ja -turvallisuuteen, sosiaaliseen vastuuseen ja lainsäädännön noudattamiseen liittyviä vaatimuksia. Nämä vaatimukset sisältyvät vakio toimitussopimuksiin. Toimittajat ovat vastuussa myös asianmukaisten lakien ja määräysten noudattamisesta. Wärtsilä seuraa erilaisten suorituskykykymittareiden ja auditointien avulla, että keskeiset toimittajat noudattavat näitä vaatimuksia. Hyväksytyt toimittajan aseman saavuttaminen edellyttää asetettujen vaatimusten noudattamista.

Wärtsilä arvioi avaintoimittajiaan ja hoitaa suhteitaan näihin toimittajien hallintajärjestelmän avulla. Wärtsilä järjestää säännöllisesti toimittaja-arviointoja, jotka jakautuvat kolmeen luokkaan: alkutarkastukset, auditoinnit ja katselmukset. Alkutarkastuksissa Wärtsilä arvioi potentiaaliset uudet toimittajat ennen yhteistyön aloittamista. Auditointeja tehdään kriittisten komponenttien uusille toimittajille sekä toimittajille, joiden suorituskyvyssä on havaittu puutteita Wärtsilän vaatimuksiin nähden. Katselmointoja järjestetään poikkeamien havaitsemiseksi ja selvittämiseksi.

Toimittajat luokitellaan toimittaja-arviointien yhteydessä Wärtsilän toimittajavaatimusten perusteella. Luokittelussa hyödynnetään monenlaisia tietolähteitä, esimerkiksi esivalintakyselyjä, toimittajien kanssa käytyjä keskusteluja ja/tai suoritettuja auditointeja. Luokituksen perusteella toimittaja voidaan hyväksyä, hyväksyä huomautuksin tai hylätä. Vuonna 2017 luokiteltiin 137 toimittajaa, joilla ei ollut voimassa olevaa luokitusta, ja 167 toimittajan luokitus uusittiin (kolmeksi vuodeksi). Vuoden 2017 loppuun mennessä Wärtsilä luokitteli 687 tärkeintä toimittajaa (yhteensä 1.120:stä), mikä vastaa 93% avaintoimittajien ostovolyyymistä. Yhteensä luokiteltuja toimittajia oli 2.968, mikä vastaa 70% Wärtsilän kokonaisostovolyyymistä.

Luokitus on osa Wärtsilä Supply Managementin (WSM) neljännesvuosittain suorittamia toimittajakatselmuksia. Luokitus tarkistetaan säännöllisesti samoin kuin toteutettujen auditointien tulokset.

Vuonna 2017 hylättiin 13 toimittajaa, jotka eivät täyttäneet Wärtsilän vaatimuksia; näistä 5 tapauksessa syynä olivat yritys vastuun puutteet.

Wärtsilällä on asettanut toimittajilleen selkeät lainsäädännön noudattamista, ympäristö-, laatu-, työterveys- ja työturvallisuusasioiden hoitoa sekä sosiaalista vastuuta koskevat odotukset, joiden täyttymistä myös seurataan. Wärtsilä kehittää johdonmukaisesti hankintojen hallintajärjestelmää.

Vuonna 2018 Wärtsilä käynnistää riskilähtöisen uusien toimittajien arviointi- ja hallintajärjestelmän, joka laajenee vuonna 2019 myös vanhoihin toimittajiin.

Kestävän kehityksen lukuja

Taloudellinen vastuu

Wärtsilän tavoitteena on luoda lisäarvoa eri sidosryhmilleen painottaen kannattavuutta ja omistaja-arvon kasvua. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi Wärtsilän tulee täyttää muidenkin sidosryhmien odotukset, kuten kehittää ja toimittaa asiakkaille korkealaatuisia ja ympäristömyötäisiä tuotteita, ratkaisuja ja palveluja, sekä rakentaa pitkäjänteisiä kumppanuussuhteita toimittajiin, tarjota henkilöstölle kilpailukykyinen palkkaus ja hyvät työolosuhteet sekä edistää toimipaikkojensa paikallisyhteisöjen hyvinvointia. Hyvä taloudellinen tulos rakentaa perustan muille kestävän kehityksen osa-alueille – sosiaaliselle vastuulle ja ympäristövastuulle.

Taloudelliset tulokset

Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen (GRI 201-1)

MEUR	2017	2016	2015	2014	2013
Asiakkaat					
Liikevaihto	4 923	4 801	5 029	4 779	4 654
Toimittajat					
Ostetut tuotteet, materiaalit ja palvelut	3 021	2 969	3 136	3 066	2 901
Luotu lisäarvo	1 902	1 831	1 893	1 713	1 753
Lisäarvon jakaminen					
Jaettu sidosryhmille	1 656	1 593	1 555	1 475	1 443
Henkilöstö					
Palkat	1 000	939	935	906	903
Julkinen sektori					
Verot ja sosiaalikustannukset	336	343	349	313	314
Luotonantajat					
Nettorahoituskulut	-47	-53	-34	-28	-19
Omistajat					
Osingot	272	256	237	227	207
Yhteisöt					
Lahjoitukset	1	2	1	1	1
Liiketoiminnan kehittäminen					
	246	238	338	239	310
	2017	2016	2015	2014	2013
Asiakkaat					
Liikevaihto (MEUR)	4 923	4 801	5 029	4 779	4 654
Liikevaihto markkina-alueittain (MEUR)					
Eurooppa	1 527	1 581	1 566	1 402	1 329
Aasia	1 948	1 774	2 051	1 989	1 759
Amerikka	1 113	1 039	1 006	840	1 068
Afrikka	233	313	329	398	405
Muut	102	94	78	150	93
Toimittajat					
Ostetut tuotteet, materiaalit ja palvelut (MEUR)	3 021	2 969	3 136	3 066	2 901

Henkilöstö					
Palkat (MEUR)	1 000	939	935	906	903
Palkat markkina-alueittain (MEUR)					
Eurooppa	689	650	632	637	649
Aasia	156	153	163	144	138
Amerikka	130	110	112	99	91
Afrikka	18	19	21	18	14
Muut	7	7	8	8	10
Liikevaihto/työntekijä (TEUR)	276	262	271	265	248
Julkinen sektori					
Verot ja sosiaalikulutukset (MEUR)	336	343	349	313	314
Verot ja sosiaalikulutukset markkina-alueittain (MEUR)					
Eurooppa	235	246	246	220	232
Aasia	45	45	50	42	34
Amerikka	42	47	44	37	39
Afrikka	13	5	6	12	8
Muut	1	0	2	2	2
Saadut julkisen sektorin tuet (TEUR)	9 891	8 343	9 669	11 486	6 331
Nettorahoituserät (MEUR)	-47	-53	-34	-28	-19
Yhteisö					
Hallituksen myöntämät lahjoitukset (TEUR)	110	1 365	110	110	111
Wärtsilän yhtiöiden myöntämät lahjoitukset (TEUR)	673	533	511	608	609

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset sekä muut riskit ja mahdollisuudet (GRI 201-2)

Wärtsilän ainoa EU:n päästökaupan (ETS) piiriin kuuluva tytäryhtiö on Wärtsilä Italia S.p.A. Syynä on tehtaan lämpövoimala. Päästökauppa ei ole vaikuttanut yhtiön kannattavuuteen. Wärtsilä vastaa ilmaston muuttumiseen kehittämällä ja toimittamalla tuotteita, ratkaisuja ja palveluja, joiden avulla asiakkaat voivat vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä. Lisätietoa ilmastonmuutokseen liittyvistä Wärtsilän ratkaisuista löytyy verkkosivuiltamme www.wartsila.com. Ilmastonmuutokseen ja Wärtsilän tuotteisiin liittyvät liiketoimintariskit käsitellään Hallinnointi-katsauksen Riskienhallinta-osan kohdassa Kestävään kehitykseen ja ilmastonmuutokseen liittyvät riskit.

Organisaation eläkesitoumusten kattavuus (GRI 201-3)

Wärtsilän työntekijöiden eläketurva perustuu kunkin maan lainsäädäntöön ja voimassa oleviin sopimuksiin. Suomessa valtaosa eläkevelvoitteista hoidetaan työeläkejärjestelmän (TyEL) kautta. Suurimmat etuusperusteiset eläkejärjestelmät ovat Sveitsissä, Saksassa, Isossa-Britanniassa ja Ruotsissa. Suurin osa etuusperusteisista eläkejärjestelmistä on eläkesäätiöiden hallussa, eivätkä niiden varat sisälly konsernin varoihin. Wärtsilän tytäryhtiöiden maksut eläkesäätiöille suoritetaan kunkin maan lainsäädännön ja käytännön mukaisesti. Etuusperusteisten eläkejärjestelmien vakuutuslaskelmat ovat kussakin maassa valtuutettujen aktuaarien suorittamia. Lisätietoja konsernin eläkevelvoitteista on tilinpäätöksen liitetiedostossa 21. Eläkevelvoitteet.

Valtiolta saadut avustukset (GRI 201-4)

Saadut julkisen sektorin tuet (TEUR)	2017	2016	2015	2014	2013
	9 891	8 343	9 669	11 486	6 331

Wärtsilä sai julkiselta sektorilta tukea vuonna 2017 yhteensä 9 891 tuhatta euroa mm. tutkimus- ja tuotekehitysprojekteihin. Eniten tukia vuonna 2017 myönsivät Kiina, Suomi, Espanja ja Norja.

Markkina-asema

Normaalin aloituspalkkatason suhde paikalliseen minimipalkkaan sukupuolittain (GRI 202-1)

Wärtsilä soveltaa ja noudattaa kaikissa maissa paikallista työlainsäädäntöä sekä työehtosopimuksia, joissa yleensä määritellään minimipalkka. Lisäksi alkupalkkoja verrataan tehtäväkohtaisesti ja koulutuksen perusteella alan yleiseen palkkatasoon. Laki ja muut määräykset asettavat minimitason, mutta todelliset palkat ovat usein tätä tasoa korkeampia. Jokaisessa maassa työntekijöiden palkkaus ja palkitseminen noudattaa Wärtsilän palkitsemispolitiikkaa, maakohtaisia käytäntöjä ja työsuopimuksia. Peruspalkka määräytyy paikallisten olosuhteiden, työn vaativuuden ja työntekijän pätevyyden ja työsuorituksen mukaan.

Paikallisyhteisöstä palkattu osuus ylemmästä johdosta (GRI 202-2)

Wärtsilä ilmoittaa kaikista avoinna olevista tehtävistä sisäisesti, jotta varmistetaan, että kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet hakea avoimeen tehtävään. Rekrytoinnissa otetaan huomioon ensisijaisesti paikalliset hakijat, jollei ole nimenomaista syytä palkata tehtävään ulkomainen työntekijä, esimerkiksi tarvittaessa osaamisen siirtoa toisesta maasta. Tämä periaate pätee myös ylempiin johtotehtäviin. Ylempään johtoon luetaan globaalien toimialojen johto, konsernin johtajisto ja paikallisten tytäryhtiöiden johtotehtävät. Wärtsilän koko ylemmästä johdosta maailmanlaajuisesti 69% on rekrytoitu paikallisesti, ts. henkilöt ovat lähtöisin kyseisen tytäryhtiön sijaintimaasta.

Ympäristö

Wärtsilän toiminnan ympäristövaikutukset aiheutuvat pitkälti valmistustoiminnasta. Valmistuksen merkittävimmät ympäristönäkökohdat liittyvät energian ja luonnonvarojen käyttöön ja näin ollen myös toiminnasta aiheutuviin päästöihin. Valmistuksen lisäksi ympäristöä kuormittaa tuotekehityksen edellyttämä tuotteiden ja komponenttien testaustoiminta. Tuotteiden ympäristösuorituskyvyn parantamisen myönteiset vaikutukset ovat kuitenkin merkittävästi suuremmat kuin testauksen aiheuttama ympäristökuormitus, kun otetaan huomioon tuotteiden koko elinkaari.

Materiaalit

Materiaalien käyttö painon tai määrän mukaan (GRI 301-1)

Tärkeimpiä Wärtsilän tuotteissa käytettäviä materiaaleja ovat metallit: valurauta, seos- ja rakenneteräkset, alumiiniseokset ja pronssi. Vuonna 2017 materiaalien kokonaiskulutus oli 73.738 tonnia (84.913). Tärkeimmät materiaalityhmät olivat metallit 75%, hiekka 18%, ja kemikaalit 2%.

Materiaalit	2017	2016	2015	2014	2013
Materiaalien kokonaiskulutus (t)	73 738	84 913	100 767	88 736	91 720
Metallit (t)	55 416	59 898	73 285	65 363	69 991
Hiekka (t)	13 493	18 399	20 915	16 445	16 537
Kemikaalit (t)	1 575	1 831 *	5 025	5 447	3 865
Muut (t)	3 255	3 601	1 542	1 481	1 327

* Huomattava luokitteluvirhe raportoinnissa korjattiin vuonna 2016, joten luku ei ole suoraan verrattavissa aiempiin vuosiin.

Kierrätettyjen materiaalien osuus (GRI 301-2)

Tärkeimmät Wärtsilän tuotteissa käytetyt materiaalit ovat metalleja: valurauta, seos- ja rakenneteräkset, alumiiniseokset ja pronssi. Kierrätysmateriaalin osuus vaihtelee metallin ja toimittajan mukaan. Kierrätysmateriaalia, kuten käytöstä poistettuja kolikoita ja pronssipotkureita, käytetään esim. uusien potkureiden valamiseen.

Energia

Organisaation oma energiankulutus (GRI 302-1)

Kokonaisenergiankulutus (terajouleina, TJ) kattaa Wärtsilän yhtiöiden viime vuosina kuluttaman sähkön, lämmön ja polttoaineet. Polttoaineita käytetään pääasiassa moottoreiden testaustoiminnassa. Muut käyttötarkoitukset ovat mm. lämmitys, tuotanto ja kuljetus. Vuonna 2017 polttoaineet olivat uusiutumattomista lähteistä.

Sähköä käytetään valmistustoiminnassa, esimerkiksi komponenttien koneistuksessa, sekä huoltoverstailla ja toimistoissa. Moottoreiden koeajoissa syntyvää sähkö- ja lämpöenergiaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan. Wärtsilän tavoitteena on käyttää tuotettu sähköenergia omiin tarkoituksiinsa ja mahdollisesti myydä osa paikallisille energiayhtiöille. Moottoreiden koeajotoiminnan luonteen vuoksi sähköntuotanto ja yhtiön sähkön tarve eivät ole tasapainossa, minkä vuoksi ylijäämäenergiaa voidaan myydä paikallisille energiayhtiöille.

Wärtsilän lämmönkulutus koostuu lähinnä kiinteistöjen lämmityksestä. Koeajoissa tuotettua lämpöä pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään lämmityksessä. Osa kiinteistöistä kuuluu kaukolämpöverkkoon, osalla on oma lämpökeskus ja osa on sähkölämmitteisiä.

Energia	2017	2016	2015	2014	2013
Kokonaisenergiankulutus (TJ)	1 477	1 471	1 539	1 475	1 613
Sähkönkulutus (MWh)	131 960	139 363	142 819	140 713	143 833
Ostettu sähkö (MWh)	128 176	132 771	131 501	131 896	136 098
Tuotettu sähkö (MWh)	3 784	6 592	11 318	8 817	7 735
Myyty sähkö (MWh)	28 066	23 620	21 834	25 548	23 527
Lämmönkulutus (MWh)	36 890	33 542	30 161	25 073	29 077
Kevyt polttoöljy (t)	4 327	3 918	4 801	4 461	4 765
Raskas polttoöljy (t)	3 798	3 647	3 675	3 579	3 755
Maakaasu (t)	8 393	8 614	9 750	8 721	9 806
Muut polttoaineet (t)	2 811	3 209	2 834	3 348	4 214

Energiaintensiteetti (GRI 302-3)

Energia	2017	2016	2015	2014	2013
Kokonaisenergiankulutus (TJ/ liikevaihto)	0,308	0,313	0,334	0,319	0,354

Energiankulutuksen vähentäminen (GRI 302-4)

Vuoden 2017 alussa Wärtsilä asetti energiansäästö tavoitteeksi vähentää absoluuttista energiankulutusta (GWh) vähintään 7 % vuoden 2015 keskiarvokulutuksesta vuoteen 2025 mennessä. Ensimmäisenä vuonna saavutettiin 942 MWh:n pysyvät säästöt pääasiassa vähentämällä sähkön tai lämmön kulutusta. Wärtsilän aiempi energiansäästö tavoitekausi alkoi vuonna 2008 ja päättyi vuonna 2016, ja sen aikana saavutettiin 43,3 GWh:n pysyvä energiansäästö.

Energiansäästö	2017	2016	2015	2014	2013
Vuositainen energiasäästö (GWh)	0,9	1,3	4,6	1,9	15,7
Kumulatiivinen energiansäästö (GWh)	0,9	43,3	42,0	37,5	35,6

Vesi

Vedenotto lähteittäin (GRI 303-1)

Wärtsilän käyttämä vesi voidaan jakaa kahteen kategoriaan: talousvesi ja jäähdytysvesi. Talousvettä käytetään pääasiassa valmistustoiminnassa, kuten osavalmistuksen työstö- ja pesukoneissa, ja muutamilla tehtailla myös valumuottien tuotannossa sekä suljetun kierron jäähdytysjärjestelmissä. Wärtsilä käyttää merivettä moottoreiden ja prosessien jäähdytykseen.

Vuosittaisen vedenkulutuksen kokonaismäärä jaoteltuna veden lähteen mukaan: Jäähdytysvedestä noin 99% saadaan paikallisista pintavesistä, jonne vapautuu ainoastaan lämpöä puhtaan veden mukana, ja noin 1% jäähdytysvedestä hankitaan kunnallisilta vesilaitoksilta. Wärtsilän

kokonaisvedenkulutuksesta vuonna 2017 noin 95% oli jäähdytysvetenä käytettyä merivettä, noin 4% oli vesijohtovettä, noin 1% otettiin suoraan pohjavedestä, ja noin 0,01% sadevettä tai toiselta organisaatiolta saatua, uudelleenkäytettyä jätevettä.

Vesi	2017	2016	2015	2014	2013
Kokonaisvedenkulutus (1 000 m ³)	12 749	8 444	6 971	7 774	7 534
Vesijohtoveden kulutus (1 000 m ³)	631	613	703	683	744
Jäähdytysveden kulutus (1 000 m ³)	12 118	7 831	6 268	7 091	6 790

Vesilähteet, joihin organisaation vedenotolla on merkittävä vaikutus (GRI 303-2)

Yhdenkään Wärtsilän tytäryhtiön vedenotolla ei ole havaittu olevan merkittävää vaikutusta niiden käyttämiin vesilähteisiin.

Kierrätetty ja uudelleenkäytetty vesi (GRI 303-3)

Wärtsilä Italia S.p.A. kierrätti 123.164 m³ vettä vuonna 2017 johtamalla sen vedenpuhdistuslaitokseen ja käyttämällä puhdistetun veden uudelleen tuotantoprosesseissaan. Määrä vastaa noin 42% Wärtsilä Italian vuotuisesta vedenkulutuksesta ja 1% Wärtsilän kokonaisvedenkulutuksesta vuonna 2017. Muissa Wärtsilän tuotantolaitoksissa ei ole käytössä merkittäviä vedenkierrätysprosesseja.

Päästöt

Kasvihuonekaasujen päästöt ja intensiteetti (GRI 305-1, 305-2, 305-3, 305-4)

Suorien CO₂ -päästöjen lisäksi Wärtsilän toiminnasta aiheutuu epäsuoria CO₂ -päästöjä. Vuonna 2017 laskennalliset sekundääriset CO₂e-päästöt (ostosähköstä ja -lämmöstä) olivat 56.002 tonnia (59.697) ja lentomatkoista aiheutuneet CO₂e-päästöt olivat 34.846 tonnia (37.972). Vuonna 2017 ei esiintynyt biogeenisiä CO₂-päästöjä.

Kasvihuonekaasupäästöt	2017	2016	2015	2014	2013
Hiilidioksidipäästöt (tCO ₂ e) (suorat) (SCOPE 1)	57 998	57 355	63 441	57 477	59 631
Hiilidioksidipäästöt (tCO ₂ e) (epäsuorat) (SCOPE 2)	56 002	59 697	60 317	55 989	57 040
Hiilidioksidipäästöt (tCO ₂ e) (epäsuorat – lentomatkat) (SCOPE 3)	155 537*	168 571*	39 033	39 619	40 596
Kasvihuonekaasujen päästöintensiteetti (kaikki)	56,1	60,8	35,3	33,1	34,5

* Sisältää epäsuorat päästöt materiaalien ja energian käytöstä sekä lentämisestä. Vuotta 2016 edeltävät luvut sisältävät päästöt vain lentämisestä.

Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen (GRI 305-5)

Wärtsilä on ryhtynyt toimenpiteisiin vähentääkseen epäsuoria CO₂-päästöjä. Energiatieteiden tutkimuksen tavoitteena on energiankulutuksen ja päästöjen vähentäminen. Lisäksi Wärtsilän keskeisenä tavoitteena on matkustamisen vähentäminen tiukan matkustuspoliittikan ja virtuaalikonferenssiympäristöjen avulla. Työkaluista kolme tärkeintä ovat: Skype-pikaviestintä, joka mahdollistaa kahden tai useamman henkilön välisen reaaliaikaisen yhteydenpidon; Skype-kokous, jonka avulla useat henkilöt voivat kokoontua verkossa ja jakaa esitysmateriaalin, sekä Telepresence-videokokousjärjestelmä. Wärtsilässä Skype ja Telepresence ovat päivittäisessä käytössä. Skype-kokouksia järjestetään päivittäin noin 1.300, ja Wärtsilän toimistoissa on yhteensä 95 videokonferenssihuonetta 41:ssä maassa, sekä 38 Telepresence-videokokoustilaa 19 maassa. Lisäksi on otettu käyttöön monia muita yhteistyötä helpottavia työkaluja. Vaikka edellä mainittujen toimenpiteiden vaikutuksia ei olekaan mahdollista mitata, toteutetuilla paikallisilla toimenpiteillä on saavutettu arviolta yhteensä 5.618 tonnin CO₂e vähennys vuonna 2017.

NOx- ja SOx-päästöt sekä muut merkittävät päästöt ilmaan (GRI 305-7)

Ilmaan vapautuvat päästöt aiheutuvat pääasiassa moottoreiden koeajoista ja valmiiden moottoreiden tai muiden tuotteiden maalaamisesta. Koeajojen päästöt muodostuvat typen oksideista (NOx), rikkidioksidista (SOx), hiilidioksidista (CO₂) ja hiukkasista sekä vähäisemmässä määrin muista päästökemikaaleista. Moottoreiden ja muiden tuotteiden maalauksessa syntyy haihtuvia orgaanisia yhdisteitä eli VOC-päästöjä (VOC =

volatile organic compounds). Moottoripäästöjä vähennetään tutkimuksen ja tuotekehityksen sekä tuotetestauksen avulla. Nämä toimenpiteet aiheuttavat myös päästöjä, mutta niiden tulokset vähentävät valmistettujen moottoreiden tulevia päästöjä.

Päästöt	2017	2016	2015	2014	2013
Tyypen oksidien päästöt (t)	534	500	553	519	549
Riikkioksidien päästöt (t)	62	59	63	76	91
Hilivetyjen kokonaispäästöt (t)	131	116	145	87	130
Hiukkaset (t)	8	9	9	9	10
VOC-päästöt (t)	36	30	40	40	49

Valmistusprosessista aiheutuva melu syntyy pääasiassa moottoreiden koeajoista ja tuotantolaitosten katolla olevista ilmanvaihtolaitteista. Melu on pääasiassa matalataajuisia ja siten ihmiskorvalla heikosti havaittavissa. Wärtsilä on panostanut meluntorjuntaan käyttämällä asianmukaisia teknisiä ratkaisuja ja onnistunut alentamaan melutasoja huomattavasti. Meluntorjuntatyö on kuitenkin jatkuvaa ja edellyttää säännöllistä seurainta.

Jätevedet ja jätteet

Päästöt vesistöön jaoteltuna päästölajeittain ja kohteen mukaan (GRI 306-1)

Wärtsilä käyttää merivettä moottoreiden ja prosessien jäähdytykseen. Tällöin jäähdytysvesijärjestelmä on erillinen järjestelmä, jossa lämpö on ainoa luonnonvesistöön vapautuva päästö. Jätevedet viemäroidään ja johdetaan paikallisille jätevesien puhdistamoille tai puhdistetaan paikan päällä. Mikäli jätevedet eivät sovellu tavanomaiseen puhdistukseen, ne toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn, esimerkiksi ongelmajätelaitokselle.

Useilla Wärtsilän tytäryhtiöillä on ympäristöluvut, jotka sallivat puhtaan tai asianmukaisesti puhdistetun veden laskemisen luonnonvesistöihin. Suurin osa tästä purkuvedestä on puhdasta jäähdytysvettä, jossa lämpö on ainoa paikalliseen pintavesistöön vapautuva päästö.

Kokonaisvesipäästöt vuonna 2017 olivat 12.691.935 m³.

Vesipäästöjen kohteet 2017	Kunnallinen viemäri	Meri	Joki	Maaperä	Uusiokäyttö
Määrä (m ³)	213 760	12 109 678	336 985	29 559	1 953
% vesien kokonaispäästöistä	2	95	3	0	0

Jätteet jaoteltuna jätelajeittain ja käsittelytavan mukaisesti (GRI 306-2)

Tuotantotoiminta synnyttää monenlaista jätettä, joka voidaan jakaa kahteen pääluokkaan: ongelmajätteet ja tavanomaiset jätteet. Ongelmajätteet sisältävät lastuamisnesteet, erilaiset jäteöljyt, maali- ja liuotinjätteet, öljyiset jätteet, kiinteät jätteet jne. Tavanomaiset jätteet sisältävät romumetallin, metallilastut, puujätteen, yhdyskuntajätteen, kartongin ja jätepaperin. Kaikki Wärtsilän yhtiöt lajittelevat jätteensä paikallisten jätehuoltomääräysten mukaisesti. Yleisesti ottaen jätelokat ovat poltettava jäte, kaatopaikkajäte ja kierrätettävä jäte.

Wärtsilällä on neljä jätehuoltoon liittyvää päämäärää, jotka ovat tärkeysjärjestyksessä seuraavat:

- vähentää prosesseissa syntyvän jätteen määrää
- hyödyntää jäte raaka-aineena
- hyödyntää jäte energianlähteenä
- hävittää jäte ympäristöä säästävällä tavalla.

Jätteet	2017	2016	2015	2014	2013
Jätteet yhteensä (t)	32 580	50 020	52 037	46 829	44 741
Tavanomaiset jätteet (t)	28 928	42 663	44 864	39 409	33 623
Ongelmajätteet (t)	3 651	7 357	7 173	7 420	11 118
Kaatopaikkajäte (t)	3 198	9 962	8 593	9 621	16 875
Kierrätettävä jäte (t)	23 647	30 695	34 074	27 328	14 622
Poltettava jäte (t)	1 990	1 889	2 197	2 460	2 125
Kompostoitava jäte (t)	95				

Loppusijoitettava ongelmajäte (t)	548	964	2 586	2 504	6 360
Kierrätettävä ongelmajäte (t)	2 113	5 470	3 502	3 792	2 796
Poltettava ongelmajäte (t)	990	923	1 084	1 124	1 963

Tuotteet ja palvelut

Tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutusten vähentämistoimenpiteiden laajuus

Ympäristötuotteet ja -palvelut ovat Wärtsilälle tärkein väylä ympäristövaikutusten pienentämiseksi. Ympäristömyötäisten ratkaisujen ja palveluiden toimittajana Wärtsilä voi auttaa asiakkaitaan kehittämään liiketoimintaansa kestäväan suuntaan. Kestävää kehitystä edistävän innovoinnin arvo näkyy laajassa ympäristömyötäisten tuotteiden ja palveluiden valikoimassamme, johon sisältyy hyötysuhdetta parantavia, kaasu- ja nestepäästöjä vähentäviä ja jäteveden ja painolastiveden käsittelyyn liittyviä tekniikoita sekä muita tuotteita ja ratkaisuja, jotka ovat koko elinkaarensa ajan joustavia, tehokkaita, luotettavia, turvallisia, edullisia käyttää ja ympäristökuormitukseltaan vähäisiä.

Kustannukset

Ympäristönsuojelun kokonaiskustannukset ja investoinnit

Wärtsilän toimintaan liittyvät kustannukset on määritelty ympäristökustannuksiksi, jos ne liittyvät ilman-, maaperän- tai vesiensuojeluun, jätehuoltoon, ympäristöasioiden hallintaan tai meluntorjuntaan.

Merkittävä osa tuotekehitysinvestoinneista käytetään ympäristömääräysten noudattamisen varmistamiseen, mistä on sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä hyötyä koko arvoketjulle ja viime kädessä ympäristölle.

Kustannukset	2017	2016	2015	2014	2013
Tutkimus- ja tuotekehityskustannukset (MEUR)	141	131	132	139	138*
Ympäristökustannukset					
Ympäristöinvestoinnit (MEUR)	4,0	0,7	0,5	1,9	0,6
Ympäristökäyttökustannukset (MEUR)	3,8	4,0	4,6	4,8	5,1

*Oikaistu, luvut sisältävät jatkuvat toiminnot

Sosiaaliset tiedot

Wärtsilä pyrkii tarjoamaan asiakkailleen parasta lisäarvoa ja palvelua kehittämällä jatkuvasti osaamistaan ja työskentelytapojaan. Wärtsilän sosiaalisen vastuun ja henkilöstöstrategian tavoitteena on muuttaa liiketoimintastrategia teoiksi kehittämällä jatkuvasti yhtiön organisaatiota ja osaamista muuttuvien liiketoimintatarpeiden täyttämiseksi.

Tavoitteena on tarmokas, osaava ja motivoitunut henkilöstö, joka työskentelee innostavissa, mielekkäissä ja etenemismahdollisuuksia tarjoavissa tehtävissä erinomaisten esimiesten johdolla. Annamme tunnustusta hyvistä suorituksista ja kunnioitamme erilaisuutta. Wärtsilä pyrkii tarjoamaan henkilöstölleen, urakoitsijoilleen sekä muille eri puolilla konsernia työskenteleville henkilöille turvalliset työolosuhteet asettamalla toiminnalle korkeat työterveys- ja turvallisuusvaatimukset.

Hyvän yrityskansalaisuuden peruskiviä ovat aktiivinen yhteistyö, avoin viestintä ja hyvät suhteet sidosryhmiin. Wärtsilän liiketoiminta ja sidosryhmäsuhteet perustuvat yhtiön toimintaperiaatteisiin (Code of Conduct), joita jokainen Wärtsilän yhtiö ja työntekijä on velvollinen noudattamaan.

Merkittävät muutokset yhtiössä ja toimitusketjussa vuonna 2017 (GRI 102-10)

Wärtsilä sai heinäkuussa päätökseen yrityskaupan, jonka kohteena oli Greensmith Energy Management Systems Inc., älykkäiden energianvarastointiteknologioiden ja -ratkaisujen markkinajohtaja. Yrityskaupan ansiosta Wärtsilä pystyy laajentamaan toimintaansa energian varastointimarkkinoilla ja nousemaan johtavaksi globaaliksi energiajärjestelmien integroijaksi. Yhdysvaltalaisen Greensmithin henkilöstömäärä on 40.

Wärtsilä sopi lokakuussa kokonaisratkaisuja biokaasun jalostukseen toimittavan ruotsalaisen Puregas Solutionsin ostosta. Yrityskauppa laajentaa Wärtsilän laite- ja osaamispohjaa biokaasun jalostuksessa ja täydentää hyvin yhtiön nykyistä asemaa biokaasun nesteytysmarkkinoilla. Ruotsalaisyhtiöllä on noin 40 työntekijää.

Lokakuussa Wärtsilä sopi myös yrityskaupasta, jossa sen omistukseen siirtyy Guidance Marine Limited, yksityisomisteinen yritys, jolla on toimistot Isossa-Britanniassa, Singaporessa ja Yhdysvalloissa. Yrityskauppa parantaa Wärtsilän osaamista tilannevalvotunaisuudessa ja lähialueen mittauksessa, jotka molemmat ovat keskeisessä osassa älykkäässä alusnavigoinnissa. Guidance Marinella on maailmanlaajuisesti yli 50 työntekijää.

Joulukuussa 2017 Wärtsilä ilmoitti käynnistävänsä yhdessä China State Shipbuilding Corporationin (CSSC) kanssa yhteisyrityksen, CSSC Wartsila Electrical & Automation Co Ltd (CWE&A), joka keskittyy Kiinan kasvaviin sähkö- ja automaatiomarkkinoihin.

Niin ikään joulukuussa Wärtsilä vahvisti palvelutarjontaansa ostamalla laivojen vedenalaisiin huolto-, tarkastus- ja korjauspalveluihin erikoistuneen hollantilaisen Trident B.V:n. Yrityskauppa tukee Wärtsilän tavoitetta olla ensimmäinen globaalisti vedenalaisia palveluja tarjoava toimija. Yrityskauppa saadaan päätökseen arviolta tammikuussa 2018. Tridentin henkilöstömäärä on noin 30.

Työllistäminen

Henkilöstö ja ulkopuolinen työvoima vuonna 2017 (GRI 102-8, GRI 401-1)

Suoran työllistämisen lisäksi Wärtsilän toimipaikoilla toimi alirakojitsijoita, joiden yhteenlaskettu työllisyysvaikutus oli 3.234 henkilötyövuotta. Suomen-yksiköiden henkilöstömäärä oli 3.056.

Vuonna 2017 Wärtsilän palveluksesta lähti eri syistä yhteensä noin 1.634 työntekijää ja yhtiöön palkattiin 2.104 työntekijää. Wärtsilän henkilöstön yhteismäärä oli vuoden 2017 lopussa 18.065.

Henkilöstö	2017	2016	2015	2014	2013
Henkilöstön määrä vuoden lopussa	18 065	18 011	18 856	17 717	18 663
Henkilöstö liiketoiminnoittain					
Services	10 624	10 567	10 592	10 692	10 785
Marine Solutions	5 845	6 074	6 847	5 603	3 612
Energy Solutions	1 038	903	959	978	1 053
PowerTech	*	*	*	*	2 449
Muut	559	467	459	444	764
Henkilöstö markkina-alueittain					
Eurooppa	10 463	10 399	10 893	9 633	10 507
Aasia	4 890	4 992	5 297	5 477	5 628
Amerikka	1 960	1 919	1 917	1 840	1 876
Afrikka	665	612	656	676	563
Muut	88	89	92	91	89
Henkilöstön keski-ikä	41,5	41,0	41,0	40,2	39,7
Toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet (%)	92	89	89	88	88
Määräaikaiset työsuhteet (%)	8	11	11	12	12
Kokoaikaiset työsuhteet (%)	98	98	98	98	97
Osa-aikaiset työsuhteet (%)	2	2	2	2	3
Henkilöstön vaihtuvuus (irtisanoutuneet, %)	5,3	5,3	5,2	6,2	7,7
Nettotyöllisyysvaikutus	-213	-840	-755	-283	-477

*PowerTech yhdistyi Marine Solutions:iin vuonna 2014.

Henkilöstön määrä työsuhteen ja sukupuolen mukaan 2017	Toistaiseksi voimassa olevat	
	Määräaikaiset	Määräaikaiset
Kokonaismäärä	16 566	1 498
Miehiä	13 996	1 243
Naisia	2 570	255

Henkilöstön määrä työsuhteen ja alueen mukaan 2017	Toistaiseksi voimassa olevat	
	Määräaikaiset	Määräaikaiset
Eurooppa	10 100	363
Aasia	4 020	872
Amerikka	1 919	40
Muut	566	185

Toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet koko-/osa-aikaisuuden 2017	Kokoaikaiset	
	Osa-aikaiset	Osa-aikaiset
Kokonaismäärä	16 250	320
Miehiä	13 886	216
Naisia	2 360	104

Uudet rekrytoinnit 2017	Uudet työsuhteet	
	Aste (%)	Aste (%)
Kokonaismäärä	2 104	11,6
Sukupuoli		
Miehiä	1 688	11,1
Naisia	416	14,4
Ikäryhmä		
< 30 vuotta	798	31,7
30 - 50 vuotta	1 120	9,9
> 50 vuotta	186	4,4
Markkina-alue		
Eurooppa	1 070	10,2
Aasia	569	11,6
Amerikka	346	17,7
Muut	118	15,7

Henkilöstön vaihtuvuus (irtisanoutuneet) 2017	Lukumäärä	
	Aste (%)	Aste (%)
Kokonaismäärä	879	5,3
Sukupuoli		
Miehiä	719	5,1
Naisia	160	6,2
Ikäryhmä		
< 30 vuotta	163	10,7
30 - 50 vuotta	521	5,0
> 50 vuotta	195	4,8
Markkina-alue		
Eurooppa	484	4,8
Aasia	254	6,3
Amerikka	106	5,5
Muut	35	6,2

Kokoaikaisen henkilöstön henkilöstöetuudet, joita ei tarjota määrä- tai osa-aikaiselle henkilöstölle (GRI 401-2)

Määräaikaisessa ja osapäiväisessä työsuhteessa oleville tarjotaan yleisesti ottaen samat etuudet kuin toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oleville. Joissakin maissa oikeus etuuksiin riippuu palvelukuukausista tai -vuosista. Tällaiset erot johtuvat yleensä paikallisen lainsäädännön mukaisista työehtosopimuksista.

Henkilöstön ja työnantajan väliset suhteet

Uudelleenjärjestelytilanteissa noudatettava vähimmäisirtisanomisaika (GRI 402-1)

Wärtsilän vähimmäisirtisanomisaikaa koskevat menettelytavat on kuvattu osiossa Henkilöstökäytännöt.

Työterveys ja -turvallisuus

Osuus kokonaistyövoimasta, joka on edustettuna henkilöstön ja johdon yhteisissä virallisissa työsuojelutoimikunnissa (GRI 403-1)

Wärtsilä-yhtiöissä on käytössä paikallisen lainsäädännön edellyttämiä työsuojeluohjelmia, joita kehitetään yleensä sekä yritysjohdon että henkilöstön edustajien muodostamissa työsuojelutoimikunnissa. Työsuojelutoimikunta on 78%:ssa Wärtsilän yhtiöistä, ja toimikuntien toiminnan piirissä on yhteensä 92% Wärtsilän henkilöstöstä.

Tapaturmatyypit, tapaturmataajuus, ammattitautitaajuus, menetetyt työpäivät, poissaolot ja työhön liittyvät kuolemantapaukset (GRI 403-2)

Poissaoloon johtaneiden tapaturmien väheneminen jatkui. Poissaoloon johtaneiden tapaturmien taajuus oli 4% edellisvuotta alempi. Tapaturmataajuus on laskenut johdonmukaisesti vuodesta 2008 lähtien.

Valitettavasti on todettava, että Wärtsilän toimintaan liittyen sattui urakoitsijan työntekijän kuolemaan johtanut onnettomuus voimalaitoksen rakennustyömaalla Intiassa. Urakoitsijan työntekijä käveli ajoneuvonosturin edessä pitäen kiinni siirrettävästä teräsrungosta, kaatui ja jäi nosturin alle. Työntekijä sai onnettomuudessa surmansa.

Tapaturmat	2017	2016	2015	2014	2013
Tapaturmat yhteensä	446	439	461	510	730
Poissaoloon johtaneet tapaturmat, vähintään 1 päivä, yhteensä	138	147	157	168	199
Poissaoloon johtaneet tapaturmat – töissä	88	95	104	130	162
Poissaoloon johtaneet tapaturmat – työmatkaliikenne	50	52	53	38	37
Poissaoloon johtaneita tapaturmia/miljoona työtuntia	2,5	2,6	2,8	3,5	4,4
Poissaolotaajuus					
Sairauspoissaolot (% tehdyistä työtunneista)	2,0	2,2	1,9	2,0	2,1
Tapaturmien aiheuttamat poissaolot (% tehdyistä työtunneista)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Työperäisten sairauksien aiheuttamat poissaolot (% tehdyistä työtunneista)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kuolemantapaukset					
Kuolemantapauksia yhteensä	1	1	1	5	1
Työntekijät	0	0	1	3	1
Alihankkijat	1	1	0	2	0

Työperäisille sairauksille altistavissa tehtävissä työskentelevät työntekijät (GRI 403-3)

Wärtsilän huolto- ja testaushenkilöstö työskentelee jatkuvasti käynnissä olevien moottoreiden läheisyydessä ja altistuu siksi kovalle melulle. Kuulon aleneminen pyritään estämään Wärtsilän työterveys- ja työturvallisuusohjelmilla, mm. hankkimalla melulle altistuville työntekijöille asianmukaiset kuulosuojaimet. Vuonna 2017 diagnosoitiin yhteensä 15 työperäistä sairautta, mikä vastaa 0,4 tapausta miljoonaa työtuntia kohti.

Koulutus

Koulutuspäivien vuotuinen keskimäärä työntekijää kohden (GRI 404-1)

Vuonna 2017 Wärtsilän miespuolisille työntekijöille kertyi 2,3 koulutuspäivää ja naispuolisille työntekijöille 2,0 koulutuspäivää.

Koulutuspäivät (päivää/työntekijä)	2017	2016	2015	2014	2013
Kaikki	2,2	3,0	3,0	4,2	4,1
Johto	3,5	3,7	3,5	5,1	4,6
Muut toimihenkilöt	3,0	2,9	2,9	3,5	4,1
Työntekijät	2,0	3,0	3,1	4,4	3,6

Ohjelmat työntekijöiden osaamisen kehittämiseen ja siirtymävaiheen tukiohjelmat (GRI 404-2)

Osaamisen kehittämiseen liittyvät Wärtsilän ohjelmat on kuvattu osiossa Ihmisten johtaminen. Wärtsilä tarjoaa henkilöstölleen laajasti erilaisia sisäisiä koulutuksia ja oppimismahdollisuuksia yli 20 eri aihekategoriassa. Koulutusteemoista mainittakoon mm. konetekniikka, työturvallisuus ja -terveys, kielet ja kulttuuri, projektijohtaminen, ympäristö, turvallisuus ja johtaminen.

Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus (GRI 404-3)

Vuosittaisten kehityskeskustelujen toteutuminen	2017	2016	2015	2014	2013
Kattavuus %	96	96	92	92	91

Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet

Hallintoelinten ja henkilöstön monimuotoisuus (GRI 405-1)

Monimuotoinen henkilöstö tekee parempaa tulosta, pystyy paremmin ratkaisemaan monimutkaisia ongelmia ja tarjoaa yrityksen käyttöön laajemman osaamis pohjan. Wärtsilän vuonna 2012 käynnistämän monimuotoisuusaloitteen tavoitteena on edistää osallistavaa yrityskulttuuria kaikilla tasoilla yhtiön globaalien ja paikallisten vaatimusten täyttämiseksi. Monimuotoisuuteen panostaminen ja eri-ikäisten, eri sukupuolta olevien ja persoonallisuudeltaan ja koulutustaustaltaan erilaisten ihmisten tukeminen tekee Wärtsilästä entistä vetovoimaisemman työnantajan ja asiakkailleen lisäarvoa antavan/arvostetun liikekumppanin.

Sukupuolijakauma	2017	2016	2015	2014
Miehiä/naisia (%)	84/16	84/16	85/15	86/14
Miesten/naisten osuus johtotehtävissä (%)	89/11	89/11	89/11	90/10
Alueellinen monimuotoisuus				
Kansallisuudet	136	134	131	122

Työntekijöiden lukumäärä ikäryhmän mukaan 2017	Lukumäärä	Aste (%)
< 30 vuotta	2 517	13,9

30-50	11 340	62,8
> 50 vuotta	4 209	23,3

Hallituksen ja johtokunnan jäsenet ikäryhmittäin vuonna 2017, %	Johtokunta (%)	Hallitus (%)
< 30 vuotta	0	0
30-50	22	25
> 50 vuotta	78	75

Hallituksen ja johtokunnan jäsenet sukupuolittain vuonna 2017, %	Johtokunta (%)	Hallitus (%)
Naisia	11	25
Miehiä	89	75

Asiakastytyväisyys

Asiakastytyväisyystutkimusten tulokset (GRI 102-43)

Koska asiakkaan tarpeet tulevat aina ensin, Wärtsilä ottaa asiakaspalautteen huomioon ja reagoi siihen niin operatiivisella tasolla kuin yritysjohdon taholta. Wärtsilän vakaa käsitys on, että asiakkaiden luottamus ansaitaan pitkäjänteisesti pitämällä annetut lupaukset. Asiakassuhteita voidaan lujittaa korostamalla jatkuvasti asiakastytyväisyyttä ja asiakkuuksien pitkäjänteistä hoitoa myös toimialamme haastavassa liiketoimintaympäristössä.

Otamme mielellämme vastaan asiakaspalautetta projektien toimitusvaiheessa sekä laitteiden käytön aikana. Tieto toimivista ratkaisuista ja parantamisen mahdollisuuksista sekä asiakkaiden toimintaympäristön ymmärtäminen ovat elintärkeitä edellytyksiä yhtiön tuotteiden ja palveluiden kehittämiselle. Varmistaaksemme asiakastytyväisyyden, seuraamme järjestelmällisesti saatua palautetta ja tarvittaessa reagoimme siihen asianmukaisesti. Lisäksi Wärtsilä kerää palautetta erilaisissa tapahtumissa ja pitämällä muutoin jatkuvasti yhteyttä asiakkaisiin.

Asiakastytyväisyys	2017	2016	2015
Marine Solutions	76%	76%	75%
Services	87%	90%	89%
Energy Solutions	95%	97%	95%
Vastaaaja	4 875	4 899	4 312

Asiakastytyväisyyden tunnusluku perustuu yhteen kysymykseen: Oletko tyytyväinen Wärtsilän suorituksen kokonaisuutena? Vastausvaihtoehdot ovat tyytyväinen, ei tyytyväinen eikä tyytymätön sekä tyytymätön. Prosenttiluku osoittaa tyytyväisten vastaajien osuuden.

Määräystenmukaisuus

Wärtsilä on sitoutunut kestävään liiketoimintaan. Edistääkseen konsernin ja sen sidosryhmien pitkän aikavälin etuja Wärtsilä pyrkii liiketoiminnassaan ylläpitämään korkeimpia juridisia ja eettisiä normeja. Wärtsilä sitoutuu kaikessa liike- ja muussa toiminnassaan noudattamaan soveltuvaa lainsäädäntöä ja toimimaan hyvänä yrityskansalaisena kaikkialla, missä yrityksellä on toimintaa. Tämä edellyttää koko henkilöstöltä vastuullista käytöstä ja rehellisyyttä.

Wärtsilä on sitoutunut varmistamaan, että yhtiön toimintaperiaatteita (Code of Conduct) noudatetaan sen liiketoiminnassa poikkeuksetta kaikkialla maailmassa. Väärinkäytösten ja toimintaperiaatteiden epäiltyjen rikkomusten ilmoittamista varten on perustettu konsernin raportointikäytäntö. Wärtsilän henkilöstöä kehoitetaan tuomaan esille epäillyt toimintaperiaatteiden ja sitä tukevien toimintapolitiikoiden ja ohjeiden rikkomukset. Raportoidut tapaukset tutkitaan tilanteen mukaan joko paikallisesti tai konsernitasolla. Epäillyt väärinkäytökset tulee ensisijaisesti raportoida omalle linjaesimiehelle, mutta henkilöstö voi ilmoittaa

epäilyksistään myös muilla tavoin, kuten ulkoisesti ylläpidetyn ilmiantokanavan kautta, raportoida suoraan määräystenmukaisuustoiminnolle tai ilmoittaa lakiasianosastolle. Jos epäiltyyn väärinkäyttöön liittyy Wärtsilä Oyj Abp:n ylintä johtoa tai jos asia muutoin katsotaan erityisen merkittäväksi, se voidaan ohjata suoraan Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen tarkastusvaliokunnan käsiteltäväksi. Mahdollisesta toimintaperiaatteiden rikkomuksesta hyvässä uskossa ilmoittanut työntekijä ei saa joutua minkäänlaisen häirinnän, kostotoimenpiteiden tai muun kielteisen seuraamuksen kohteeksi. Wärtsilän henkilöstöä kehoitetaan tarvittaessa pyytämään ohjeita eettisesti moitteettomasta ja laillisesta toiminnasta Wärtsilän lakimiehiltä tai määräystenmukaisuustoiminnolta.

Ympäristömääräysten noudattaminen

Wärtsilän yhtiöt noudattavat kaikkia paikallisia ympäristölainsäädäntöjä. Wärtsilän tuotantoyhtiöiden toiminta edellyttää voimassa olevia ympäristölupia, joiden ehdot yleisesti ottaen täytetään. Poikkeamat on kuvattu seuraavissa kappaleissa.

Ympäristöhäiriöt (GRI 306-3) ja valitukset

Häiriötilanteiden, valitusten ja poikkeamien lukumäärä on esitetty alla olevassa taulukossa. Tyypillisesti raportoidut häiriötilanteet kattavat tapahtumat, joissa Wärtsilän yhtiö on ollut velvollinen raportoimaan tilanteesta viranomaisille.

Merkittävimmät Wärtsilän toimipaikoissa vuonna 2017 tapahtuneet ympäristöhäiriöt olivat 6 vähäistä polttoaineen tai öljyisen veden päästöä. Nämä häiriötilanteet tutkittiin, ja kaikissa tapauksissa toteutettiin asianmukaiset korjaavat toimenpiteet ympäristövaikutusten minimoimiseksi. Wärtsilä UK Ltd. sai naapuruston asukkaalta valituksen valosaasteesta. Valonlähteen suuntausta muutettiin viipymättä, ja asukas tyytyi ratkaisuun.

Poikkeamat ympäristömääräyksistä (GRI 307-1)

Wärtsilä Singapore Pte Ltd sai kansalliselta ympäristöviranomaiselta varoituksen liittyen hyttysten lisääntymiseen. Viranomainen hyväksyi toteutetut korjaavat toimenpiteet.

Häiriötilanteet, valitukset ja poikkeamat	2017	2016	2015	2014	2013
Ympäristövastuu					
Häiriötilanteet	6	12	3	11	5
Poikkeamat	1	0	3	1	2
Valitukset	1	2	2	1	1
Sosiaalinen vastuu					
Poikkeamat	1	4	4	1	4
Maksetut sakot (EUR)	22 575	37 860	30 111	9 824	9 787

Syrjintätapaukset sekä korjaavat toimenpiteet, ja sosiaaliseen ja taloudelliseen vastuuseen liittyvien lakien ja määräysten noudattamatta jättäminen (GRI 103-2, GRI 406-1, GRI 419-1)

Wärtsilä tukee ja kunnioittaa YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen perustuvia oikeuksia. Wärtsilä tukee myös YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta, joista kuusi liittyy ihmisoikeuksiin ja työelämän oikeuksiin.

Wärtsilän työntekijät edustavat 136 kansallisuutta. Yhtiö edellyttää koko henkilöstön reilua ja tasapuolista kohtelua. Wärtsilä tukee kansainvälisen työjärjestön ILO:n määrittelemiä työhön liittyviä oikeuksia ja huolehtii yhdistymisvapauden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden ylläpitämisestä yhtiössä. Niissä maissa, joissa paikallinen lainsäädäntö ei tunnusta näitä oikeuksia, yhtiö pyrkii tarjoamaan henkilöstölleen muita keinoja näkemystensä esittämiseen.

Wärtsilä ei hyväksy pakkotyötä eikä lapsityövoiman käyttöä minkäänlaisessa muodossa. Wärtsilän tiedossa ei ole ihmisoikeusrikkomuksia, syrjintätapauksia, työelämän oikeuksien rikkomuksia tai pakko- tai lapsityövoiman käyttöä. Katsauskaudella todettiin seuraavat poikkeamat:

Wärtsilä Korea Ltd. sai 21.500 euron sakon, koska yhtiö ei täyttänyt lakisääteistä velvoitetta, jonka mukaan vähintään kuuden työntekijän on oltava vajaakuntoisia henkilöitä. Yhtiö työllistää lähinnä tuotantotyöntekijöitä, minkä johdosta vajaakuntoisille on vaikea löytää sopivia tehtäviä.

Edellisessä raportissa esitetyt poikkeamat

Wärtsilä Brasil Ltda:n vuonna 2016 tekemät 3 oikaisupyyntöä liittyen työvoimaministeriön Niteroin/RJ toimipaikalla havaitsemiin rikkomuksiin hylättiin, ja yhtiö tuomittiin maksamaan 1.075 euron sakko.

Korruption ja lahjonnan vastaisista politiikoista ja toimintatavoista viestiminen ja koulutus, sekä vahvistetut korruptiotapaukset ja toimenpiteet niissä (GRI 205-2, 205-3)

Raportointijaksolla ei havaittu lahjontaa tai muita korruptiotapauksia. Wärtsilän korruption vastainen politiikka jaetaan välittäjille, kuten myyntiedustajille. Wärtsilä on järjestänyt myyntiedustajille ja muille välittäjille räätälöityä koulutusta. Wärtsilän korruption vastainen politiikka toimitetaan tavarantoimittajille ja kaikille henkilöille tai organisaatioille näiden pyynnöstä.

Polittiset lahjoitukset (GRI 415-1)

Wärtsilä ei tehnyt lahjoituksia poliittisille puolueille vuoden 2017 aikana.

Syytteet kilpailun rajoituksesta ja monopoliaseman väärinkäytöstä (GRI 415-1)

Wärtsilässä järjestettiin perinteiseen tapaan vuonna 2017 kilpailuoikeudellista koulutusta avainhenkilöstölle. Tavoitteena on lisätä kilpailulainsäädännön tuntemusta ja siten varmistaa lakien ehdoton noudattaminen.

Poikkeamat liittyen tuotteiden ja palveluiden terveys- ja turvallisuusvaikutuksiin, tietoon tuotteista ja palveluista, markkinointiviestintään ja asiakastietojen säilyttämiseen (GRI 416-2, GRI 417-2, GRI 417-3, GRI 418-1, GRI, GRI 419-1)

Raportointijaksolla ei havaittu tuotteiden terveys- ja turvallisuuteen tai tuotetietoon liittyvien määräysten tai asiakastietoihin liittyviä rikkomuksia.

Raportointiprofiili

Tiedonkeruu

Tuotteiden ympäristösuorituskykyä kuvaavat tiedot perustuvat mittaustuloksiin. Toiminnan ympäristövastuuta ja sosiaalista vastuuta mittaavat suorituskykytiedot on kerätty Wärtsilä-yhtiöiltä kyselylomakkeella. Taloudellisen vastuun indikaattorit perustuvat pääasiassa tarkastettuihin tilinpäätöksiin.

Kestävän kehityksen tiedot kerätään ja raportoidaan erityisen sisäisen ohjeiston mukaisesti, joka sisältää tarvittavat määritelmät ja ohjeet kerättävästä tiedosta. Ympäristökustannukset ja -investoinnit kirjataan Eurostatin ohjeiden mukaisesti.

Jokaisella yhtiöllä on nimetty vastuullinen koordinaattori, joka vastaa tiedon keräämisestä ja konsolidoinnista sekä sen laadusta ja luotettavuudesta. Kunkin yhtiön johto hyväksyy yhtiötään koskevat tiedot ennen niiden konsolidointia konsernin luvuiksi. Kestävän kehityksen tiedot raportoidaan Wärtsilän kestävän kehityksen raportointijärjestelmällä. Raportoidut tiedot tarkastetaan sekä paikallisesti että konsernitason konsolidointia. Wärtsilän johtokunta on katselmoinut ja hyväksynyt kestävän kehityksen raportin tiedot.

Riippumaton varmennusraportti

PricewaterhouseCoopers Oy on riippumattomana osapuolena varmentanut kestävän kehityksen raportin GRI:n raportointiperiaatteita vastaan koskien sisällön ja laadun määritystä. Osana varmistusprosessia PricewaterhouseCoopers arvioi tiedonkäsittelyä ja prosesseja paikallistasolla, pääkonttorille raportoidun tiedon merkitystä ja luotettavuutta sekä sitä, miten hyvin Wärtsilän raportointiohjeistus on ymmärretty ja miten sitä noudatetaan. Tämä toteutetaan toimipaikkakohtaisilla varmennuskäynnillä ja videokokousten välityksellä. Toimipaikkakohtainen varmennuskäynti suoritettiin Vaasassa, Suomessa. Wärtsilä Brasil, Wärtsilä Japan, Wärtsilä Norway, Wärtsilä Singapore ja Wärtsilä UK varmennettiin videokokousten välityksellä.

Muut tietolähteet

Wärtsilä on julkaissut seuraavat raportit:

Wärtsilän ympäristöraportti 2000
Wärtsilän kestävän kehityksen raportti 2002
Wärtsilän kestävän kehityksen raportti 2004
Wärtsilän kestävän kehityksen raportti 2005
Wärtsilän vuosikertomus 2006
Wärtsilän vuosikertomus 2007
Wärtsilän vuosikertomus 2008
Wärtsilän vuosikertomus 2009
Wärtsilän vuosikertomus 2010
Wärtsilän vuosikertomus 2011
Wärtsilän vuosikertomus 2012
Wärtsilän vuosikertomus 2013
Wärtsilän vuosikertomus 2014
Wärtsilän vuosikertomus 2015
Wärtsilän vuosikertomus 2016

Raportit ja kestävän kehityksen tiedot on esitetty Wärtsilän internet-sivuilla osoitteessa: www.wartsila.com.

Kestävän kehityksen raportointiryhmä

Marko Vainikka Johtaja, yhteiskuntasuhteet ja kestävä kehitys

(yhteyshenkilö: marko.vainikka@wartsila.com)

Harri Mäkelä Sustainability Officer

Alina Pathan Manager, Corporate Relations

Natalia Valtasaari Sijoittaja- ja mediasuhdejohtaja

Olennaisuusarviointi

Tunnistetut olennaiset näkökohdat ja laskentarajat

Konsernin laskentaraja (GRI 102-45)

Wärtsilän konsernitilinpäätökseen sisällytetyt yhtiöt on lueteltu konsernitilinpäätöksen liitteessä 32. Tytäryhtiöt.

Wärtsilän kestävän kehityksen raportointi käsittää kaikki konserniyhtiöt. Raportin tiedot kattavat Wärtsilän liiketoiminnan. Yhtiötasolla raportti sisältää emoyhtiön lisäksi Wärtsilän tytäryhtiöt, mukaan lukien tuotanto-, huolto- ja myyntiyksiköt. Raportti ei sisällä Wärtsilän osakkuusyhtiöitä, yhteisyrityksiä tai toimitusketjun yhtiöitä.

Raportin sisällön määrittelyprosessi (GRI 102-46)

Wärtsilän kestävän kehityksen raportointi vuodelta 2017 noudattaa GRI:n (Global Reporting Initiative) standardeja ja raportin sisällön määrittelyn raportointiperiaatteita. Tämä raportti on laadittu GRI:n standardeissa määriteltäjä menettelytapoja ja comprehensive-sovelluslaajuuksia noudattaen. Toisin sanoen raportti kattaa kaikki GRI:n standardien edellyttämät yleiset tiedot sekä kaikki toiminnassamme olennaisiksi katsotut kestävän kehityksen teemat.

Vuonna 2017 Wärtsilä päivitti olennaisiksi katsotut kestävän kehityksen teemat. Prosessi sisälsi toiminnan taloudelliset, ympäristöön liittyvät ja sosiaaliset teemat sidosryhmien ja Wärtsilän liiketoiminnan kannalta. Sidosryhmien näkemykset kerättiin kyselytutkimuksella, johon vastasi 88 keskeistä Wärtsilän eri yksiköiden ja toimintojen sidosryhmien edustajaa ympäri maailmaa. Sidosryhmäkyselyn tarkoitus oli arvioida, kuinka tärkeitä eri kestävyysteemat ovat Wärtsilän sidosryhmien näkemyksissä ja päätöksissä. Sidosryhmien arvioitavaksi annettujen kestävän kehityksen teemojen valintaperusteena oli Wärtsilän aiempi kokemus, vertaisarviointit teollisuuden piirissä sekä analyysi Wärtsilän arvoketjulle olennaisimmista taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista

ja ympäristövaikutuksista. Keskeisimpiä arviointiin osallistuneita sidosryhmiä olivat sijoittajat ja rahoittajat, merkittävät asiakkaat, henkilöstö, paikallisyhteisöt ja media.

Tunnistettuja teemoja analysoimalla määritettiin niiden merkitys Wärtsilän nykyiselle tai tulevalle toiminnalle. Kestävyysteemojen liiketoimintavaikutusten arviointiperustana oli niiden suora taloudellinen merkitys sekä niihin liittyvät riskit ja mahdollisuudet. Mahdollisen liiketoimintavaikutuksen indikaattorina käytettiin myös yhtiön ohjeistusten tai käytäntöjen tasoa.

Arvioinnin tuloksena Wärtsilän kannalta olennaisiksi tunnistettiin seuraavat GRI-teemat:

- Päästöt
- Ympäristömääräysten noudattaminen
- Taloudelliset tulokset
- Koulutus
- Työterveys ja -turvallisuus

Tunnistettujen olennaisten teemojen lisäksi Wärtsilä julkistaa runsaasti myös muita kestävän kehityksen tietoja, joita Wärtsilän sidosryhmät säännöllisesti kysyvät tai joiden julkistaminen muutoin katsotaan raportoinnin jatkuvuuden kannalta aiheelliseksi. Näitä ei-olennaisia teemoja ei ole otettu huomioon sisältönä määrittettäessä GRI Standards:n sovelluslaajuutta.

Tunnistettujen olennaisten teemojen laskentarajat arvioitiin sen perusteella, mikä niiden taloudellinen ja sosiaalinen vaikutus ja ympäristövaikutus on Wärtsilän arvoketjulle. Perusteellinen selvitys tunnistettujen olennaisten teemojen laskentarajoista ja tiedonkeruun kattavuudesta on luettavissa kohdassa GRI 103-1-b, Olennaisten teemojen laskentarajat organisaation sisällä ja GRI 103-1-c, Olennaisten teemojen laskentarajat organisaation ulkopuolella.

Olennaiset teemat (GRI 102–47)

Kestävän kehityksen näkökulmasta Wärtsilälle merkittävimmät ympäristökysymykset liittyvät tuotteisiin. Wärtsilän tuotteiden käyttö vaikuttaa ympäristöön sekä paikallisesti että maailmanlaajuisesti. Muiden kestävän kehityksen näkökohtien osalta toiminnallamme on lähinnä paikallisia vaikutuksia.

Kestävän kehityksen vaikutusalueet	Paikallisesti	Koko maailma
Taloudellinen vastuu	•	
Ympäristövastuu		
• tuotteisiin liittyvä	•	•
• toimintaan liittyvä	•	
Sosiaalinen vastuu	•	

Seuraavat GRI-teemat määritettiin Wärtsilän kestävä kehityksen raportoinnissa olennaisiksi:

Luokka	Teema	Wärtsilän toiminnassa olennaiset näkökohdat (GRI:n standardit)	Muut Wärtsilän kestävä kehityksen raportointiin sisältyvät teemat	Jätetty pois Wärtsilän kestävä kehityksen raportoinnista
Taloudellinen vastuu	Taloudelliset tulokset	•		
	Markkina-asema		•	
	Välilliset taloudelliset vaikutukset			•
	Ostokäytännöt			•
	Korruption ja lahjonnan vastaiset menettelyt		•	
	Kilpailuoikeudellisten säännösten rikkominen		•	
Ympäristövastuu	Materiaalit		•	
	Energia		•	
	Vesi		•	
	Luonnon monimuotoisuus			•
	Päästöt	•		
	Jätevedet ja jätteet		•	
	Ympäristömääräysten noudattaminen	•		
	Anti-competitive behaviour		•	
Sosiaalinen vastuu	Työllistäminen		•	
	Henkilöstön ja työnantajan väliset suhteet		•	
	Työterveys ja -turvallisuus	•		

Koulutus	•		
Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet		•	
Syrjintäkielto		•	
Yhdistymisen vapaus			•
Lapsityövoima			•
Pakko- ja rangaistustyövoima			•
Turvallisuuskäytännöt			•
Alkuperäiskansojen oikeudet			•
Ihmisoikeusarviointit			•
Paikallisyhteisöt			•
Toimittajien yhteiskunnallisten vaikutusten arviointi		•	
Poliittinen vaikuttaminen		•	
Asiakkaiden terveys ja turvallisuus		•	
Markkinointiviestintä ja tiedot		•	
Asiakkaiden yksityisyyden suoja		•	
Sosiaalisen ja taloudellisen vastuun vaatimusten noudattaminen		•	

Wärtsilän kestävä kehityksen raportointi antaa kattavan kuvan yhtiön johtamistavasta, merkityksellisistä yleisistä tiedoista ja GRI:n standardeissa määritellyistä olennaisiin teemoihin liittyvistä tiedoista.

Olennaisten teemojen laskentarajat organisaation sisällä (103-1-b ja 103-1-c)

Olennaisten teemojen laskentarajan muodostavat kaikki Wärtsilä-konserniin kuuluvat yritykset. Taloudellisen vastuun tiedot kattavat kaikki Wärtsilä-yhtiöt. Ympäristövastuun ja sosiaalisen vastuun tiedot kattavat kaikki Wärtsilän yhtiöt lukuun ottamatta seuraavia:

- Wärtsilä Operations Guyana Inc.

- Wärtsilä Yuchai Engine Co. Ltd.
- Wärtsilä Egypt Power S.A.E
- Wärtsilä Tanzania Ltd.
- Wärtsilä Muscat LLC
- American Hydro Corp.
- Puregas Solutions GmbH
- Puregas Solutions Ltd
- Puregas Solutions AB
- Guidance Marine Ltd
- Guidance Marine Pte Ltd
- Guidance Marine LLC
- Greensmith Energy Management Systems Inc.

Nämä yhtiöt sisällytetään Wärtsilän kestäväen kehityksen raportointiin tulevina vuosina. Wärtsilän kestäväen kehityksen raportointi on osa vuosiraportointia, joten kestäväen kehityksen tiedot julkaistaan vuosittain.

Toiminnallisten tietojen kattavuus

Toiminnalliset tiedot, osuus yhtiöistä, %

	2017	2016	2015	2014	2013
Taloudellinen vastuu	100	100	100	100	100
Ympäristövastuu	86	93	83	94	93
Sosiaalinen vastuu	100	100	100	100	93

Toiminnalliset tiedot, osuus henkilöstöstä, %

	2017	2016	2015	2014	2013
Taloudellinen vastuu	100	100	100	100	100
Ympäristövastuu	96	98	91	98	99
Sosiaalinen vastuu	100	100	100	100	99

Toiminnalliset tiedot, osuus valmistuksesta, %

	2017	2016	2015	2014	2013
Taloudellinen vastuu	100	100	100	100	100
Ympäristövastuu	100	100	95	100	99

Sosiaalinen vastuu	100	100	100	99	93
--------------------	-----	-----	-----	----	----

Olennaisten teemojen laskentarajat organisaation ulkopuolella (GRI 103-1-c)

Wärtsilän kestävän kehityksen raportti ei sisällä konsernin ulkopuolisten yritysten tietoja.

Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa (GRI 102-48)

Aiemmin raportoituihin tietoihin ei ole tullut olennaisia muutoksia.

Merkittävät muutokset raportin laajuudessa ja näkökohtien laskentarajoissa (GRI 102-49)

Olennaisten teemojen luettelo on muuttunut aiempiin raportointijaksoihin nähden siten, että vuoden 2017 olennaisuusarvioinnin mukaisesti korruption ja lahjonnan vastaiset menettelyt eivät ole enää olennaisten teemojen luettelossa. Raportin laajuus tai laskentarajat eivät ole muuttuneet olennaisesti. Aiempien vuosien tiedot sisältävät kaikki kyseisen jakson päättyessä konserniin kuuluneet raportointiyksiköt.

Raportointiperiaatteet

Taloudellisen vastuun tiedot

Taloudellisen vastuun tiedot perustuvat tilintarkastettuun tietoon ja kattavat Wärtsilän kaikki tytäryhtiöt, ellei toisin mainita.

Lahjoitukset: vuoden 2017 lukuun sisältyvät Wärtsilän emoyhtiön ja 15 suurimman tytäryhtiön tiedot.

Tuet: vuoden 2017 lukuun sisältyvät Wärtsilän emoyhtiön ja kaikkien tytäryhtiöiden tiedot.

Työntekijöiden sosiaalimaksuilla rahoitetaan eläkkeet, työttömyysurva ja muut sosiaaliset edut, jotka luovat turvallisuutta ja parantavat yhtiön työntekijöiden ja heidän perheidensä elämänlaatua.

Ylin johto sisältää kaikki työn vaativuustasoille 12–15. kuuluvat työntekijät, joita oli vuoden 2017 lopussa yhteensä 94.

Ympäristövastuun tiedot

Materiaaleihin sisältyvät kaikki tuotantoprosesseissa globaalisti käytetyt tärkeimmät materiaalivirrat. Eniten materiaaleja kuluttavia tuotteita ovat moottorit, potkurit ja propulsiojärjestelmät.

Kokonaisenergiankulutus sisältää sekä suoran että epäsuoran energiankulutuksen. Suora energiankulutus kattaa Wärtsilän tytäryhtiöiden kuluttaman polttoaineen. Energiankulutus jouleina lasketaan käyttäen polttoaineiden alempia lämpöarvoja (LHV = lower heating value). Alemmat lämpöarvot perustuvat myyjien toimittamiin tietoihin tai polttoaineanalyysiin moottorien testausta ja T&K-toimintaa varten, ja muun polttoaineenkulutuksen osalta lähteenä on DEFRA (Ison-Britannian ympäristö- elintarvike- ja maaseutuasioista vastaava ministeriö). Vällillinen energiankulutus kattaa ostetun sähkön ja lämmön. Koska ostetun sähkön ja lämmön tuotannon tehokkuutta ei tunneta, energiamuunnos perustuu suoraan ostoarvoihin.

Polttoaineen kulustiedot perustuvat joko laskutukseen tai mitattuihin arvoihin.

Lämpö- ja sähkö tiedot perustuvat joko laskutukseen tai mitattuihin arvoihin.

Energiaintensiiteetti kuvaa kunakin vuonna tiedonkeruuseen osallistuneiden tytäryhtiöiden kokonaisenergiankulutuksen suhdetta niiden kokonaisliikevaihtoon (MJ/euro).

Kasvihuonekaasujen päästöintensiteetti kuvaa kunakin vuonna tiedonkeruuseen osallistuneiden tytäryhtiöiden kasvihuonekaasupäästöjen kokonaismäärän (scope 1, 2 ja 3) suhdetta niiden kokonaisliikevaihtoon (gCO₂/ euro).

Tiedot kasvihuonekaasupäästöjen pienenemisestä kerätään toimipaikkatasolla, ne perustuvat jatkuviin kasvihuonekaasupäästöjen vähennystoimiin ja ne ovat joko laskettuja tietoja tai arvioita (scope 1 ja 2).

Tiedot energiankulutuksen pienenemisestä kerätään toimipaikkatasolla, ne perustuvat jatkuviin energiansäästötoimiin ja ne ovat joko laskettuja tietoja tai arvioita.

Vedenkulutus: Luvut perustuvat joko mitattuihin arvoihin tai laskutukseen. Jäähdytysveden käyttö voidaan joissakin yksiköissä laskea myös lämpökuormasta.

Kierrätetty vesi: Raportoitu määrä on Wärtsilä Italia S.p.A:ssa käytetyn kierrätetyn veden mitattu kokonaismäärä. Yhtiön vedenpuhdistuslaitoksella käsitelty vesi voidaan käyttää uudelleen valmistusprosesseissa.

Päästöt vesistöön: Luvut perustuvat joko mitattuihin arvoihin tai laskutukseen. Jäähdytysveden purkumäärät voidaan joissakin yksiköissä laskea myös lämpökuormasta.

Päästötiedot: Luvut perustuvat lähinnä mitattuihin arvoihin, joiden perusteella ominaispäästökertoimet on laskettu. Ominaispäästökertoimet määritetään erikseen eri polttoaineille ja moottorimalleille. Lämpökattiloiden päästöt perustuvat joko mittauksiin tai laskelmiin. Välisten CO₂-päästöjen (scope 2) laskennassa sovelletaan DEFRA:n (Ison-Britannian ympäristö- elintarvike- ja maaseutuasioista vastaava ministeriö) päästökertoimia. Energian kulutuksen aiheuttamien välisten CO₂-päästöjen (scope 3) laskennassa sovelletaan DEFRA:n päästökertoimia. Materiaalien kulutuksen aiheuttamien välisten CO₂-päästöjen (scope 3) laskennassa sovelletaan thinkstepin GaBi-tietokantaa. Lentomatkustamisesta aiheutuvat CO₂-päästöt (scope 3) perustuvat Wärtsilän matkatoimiston laskelmiin ja DEFRA:n kertoiimiin. Ajoneuvojen muut kuin kasvihuonekaasujen päästöt lasketaan VTT:n Lipasto-tietokannan päästökertoimia käyttäen. Metaanipäästöjen muuntamiseen hiilidioksidiekvivalentiksi on käytetty GWP-kerrointa 25 (Global Warming Potential = lämmityspotentiaali). CO₂-päästöihin lasketaan ainoastaan CO₂ ja metaani.

Jätteet: Jätteiden loppusijoitusmenetelmiä koskevat tiedot tulevat yleensä jätehuoltoyritykseltä.

Ympäristöpoikkeamiksi luokitellaan merkittävät tapaukset, jotka on pääsääntöisesti ilmoitettava paikallisviranomaisille.

Sosiaalisen vastuun tiedot

Tapaturmat yhteensä: Luvut sisältävät kaikki raportoidut työtapaturmat, mukaan lukien ensiapua vaatineet tapaukset, myös työmatkalla tapahtuneet ja mahdolliset kuolemantapaukset.

Poissaoloon johtaneet tapaturmat: Luvut sisältävät kaikki vähintään yhden normaalin työpäivän poissaoloon johtaneet raportoidut työtapaturmat; poissaolo lasketaan ensimmäisestä päivästä tapaturman jälkeen.

Tapaturmataajuus: Luku ilmaisee poissaoloon johtaneiden tapaturmien ja mahdollisten kuolemantapausten määrän miljoonaa työtuntia kohti. Työtunneiksi lasketaan palkallinen työaika. Tapaturmataajuus ei sisällä kodin ja työpaikan välisellä matkalla tapahtuneita tapaturmia.

Nettotyöllisyysvaikutus lasketaan vähentämällä vuoden aikana palkattujen uusien työntekijöiden määrästä yhtiön palveluksesta mistä tahansa syystä poistuneiden vakituisten työntekijöiden määrä.

Henkilöstön vaihtuvuus lasketaan vakituista työntekijöistä. Yhtiön jättäneiden vakituisten työntekijöiden määrä jaetaan vakituisten työntekijöiden määrällä raportointikauden lopussa.

Kuukausipalkkaiset ja muut työntekijät: Wärtsilän työntekijöitä koskevat tiedot ovat pääasiassa peräisin globaalista SAP HR-tietokannasta. Pienellä osalla työntekijöistä, alle 3% (vaihtelee eri mittareiden mukaan), globaaleihin HR-prosesseihin kirjatut työsuhtediedot ovat puutteellisia; heidän osaltaan sukupuolen, työsuhteen ja sopimustyyppin oletusarvona on käytetty koko konsernin henkilöstön keskiarvoa. Uusien työntekijöiden ja irtisanoutuneiden työntekijöiden määrät eivät sisällä henkilöitä, joiden palkkausta/irtisanomista ei ole vielä muodollisesti kirjattu järjestelmiin.

Riippumaton varmennusraportti

Riippumattoman varmentajan varmennusraportti

Käännös englanninkielisestä tekstistä (alkuperäinen)

Wärtsilä Oyj Abp:n johdolle

Olemme Wärtsilä Oyj Abp:n (jäljempänä myös Yhtiö) johdon pyynnöstä suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena ovat olleet kestävän kehityksen julkaistavat tiedot raportointikaudelta 1.1.–31.12.2017 Wärtsilä Oyj Abp:n Vuosikertomus 2017 "Kestävä kehitys"- ja "Tarinat" -osioissa (jäljempänä Vastuullisuustiedot). Yhtiön GRI Standardien mukaisen raportoinnin ja GRI –sisältöindeksin näkökulmasta varmennuksen kohteena ovat olleet Aihekohtaisten standardien sisältämät taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristövaikutuksia koskevat julkaistavat tiedot sekä Yleisten standardien Julkaistavat tiedot 102-8 ja 102-41. Varmennettu tieto "Tarinat" –osiossa on merkitty "Kestävän kehityksen varmennus".

Johdon vastuu

Wärtsilän Oyj:n johto vastaa Vastuullisuustietojen laatimisesta raportointikriteeristöä eli Wärtsilä Oyj:n raportointiohjeita sekä soveltuvin osin Global Reporting Initiative:n laatiman yhteiskuntavastuun GRI Standards raportointiohjeistoa noudattaen. Wärtsilä Oyj:n johto vastaa myös sellaisen sisäisen valvonnan järjestämisestä, jonka johto katsoo tarpeelliseksi, jotta on mahdollista laatia Vastuullisuustiedot, joissa ei ole väärinkäytöksistä tai virheistä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Varmentajan riippumattomuus ja laadunvalvonta

Olemme noudattaneet IESBA:n (the International Ethics Standards Board for Accountants) antamien *Eettisten sääntöjen tilintarkastusammattilaisille* mukaisia riippumattomuusvaatimuksia ja muita eettisiä vaatimuksia. Näiden sääntöjen pohjana olevat peruseriaatteet ovat rehellisyys, objektiivisuus, ammatillinen pätevyys ja huolellisuus, salassapitovelvollisuus ja ammatillinen käyttäytyminen.

PricewaterhouseCoopers Oy soveltaa kansainvälistä laadunvalvontastandardia ISQC1 ("International Standard on Quality 1") ja näin ollen ylläpitää kattavaa laadunvalvontajärjestelmää. Siihen kuuluu dokumentoituja toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, jotka koskevat eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista.

Varmentajan velvollisuudet

Meidän velvollisuutenamme on esittää suorittamiemme toimenpiteiden ja hankkimamme evidenssin perusteella rajoitetun varmuuden antava johtopäätös Vastuullisuustiedoista. Tämä varmennusraportti on laadittu toimeksiantomme ehtojen mukaisesti. Vastaamme työstämme, varmennusraportista ja esittämistämme johtopäätöksistä vain Wärtsilän Oyj:lle, emme kolmansille osapuolille.

Olemme suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon kansainvälisen varmennustoimeksiantostandardin (ISAE) 3000 (uudistettu) "Muut varmennustoimeksiannot kuin menneitä kausia koskevaan taloudelliseen informaatioon kohdistuva tilintarkastus tai yleisuonteinen tarkastus" mukaisesti. Kyseinen standardi edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme toimeksiannon hankkiaksemme rajoitetun varmuuden siitä, onko Vastuullisuustiedoissa olennaista virheellisyttä.

Rajoitetun varmuuden antavassa toimeksiannossa evidenssin hankkimistoimenpiteet ovat rajoitetumpia kuin kohtuullisen varmuuden antavassa toimeksiannossa, minkä vuoksi siinä saadaan vähemmän varmuutta kuin kohtuullisen varmuuden antavassa toimeksiannossa. Varmennustoimeksiantoon kuuluu toimenpiteitä evidenssin hankkimiseksi Vastuullisuustietoihin sisällyvistä luvuista. Toimenpiteiden valinta perustuu varmentajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että Vastuullisuustiedoissa on olennainen virheellisyys ja arvioihin riskeistä.

Olemme toteuttaneet muun muassa seuraavat toimenpiteet:

- Haastatelleet Yhtiön ylimmän johdon edustajia.
- Vierailleet Yhtiön pääkonttorissa ja yhdellä toimipaikalla Suomessa.

- Suorittaneet viisi videohaastattelua Brasilian, Japanin, UK:n, Norjan ja Singaporen toimipaikoille.
- Haastatelleet Vastuullisuustietojen sisältämien tietojen keruusta ja raportoinnista vastaavia henkilöitä konsernitasolla sekä toimipaikassa.
- Arvioineet, miten konsernin työntekijät soveltavat Yhtiön raportointiohjeita ja menettelytapoja.
- Testanneet tietojen oikeellisuutta ja täydellisyyttä alkuperäisistä dokumenteista ja järjestelmistä otospohjaisesti.
- Testanneet tietojen yhdistelyä ja suorittaneet uudelleenlaskentaa otospohjaisesti.

Rajoitetun varmuuden antava johtopäätös

Suorittamiemme toimenpiteiden ja hankkimamme evidenssin perusteella tietoomme ei ole tullut mitään, mikä antaisi meille syyn uskoa, ettei Wärtsilä Oyj:n Vastuullisuustietoja 31.12.2017 päättyneeltä raportointikaudelta ole kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu asianmukaisesti raportointikriteeristön perusteella.

Varmennusraporttiimme luettaessa on otettava huomioon yritys vastuutietojen tarkkuutta ja täydellisyyttä koskevat luontaiset rajoitteet.

Helsingissä 12. päivänä helmikuuta 2018

PricewaterhouseCoopers Oy

Sirpa Juutinen

Partner

Sustainability & Climate Change

GRI- ja UNGC-indeksit

Yleiset tiedot

GRI 102: Yleiset tiedot 2016

GRI standardi	Linkit	Huomiot	UNGC
Organisaatioprofiili			
102-1 Organisaation nimi	Wärtsilä lyhyesti		•
102-2 Toiminta, brändit, tuotteet ja palvelut	Wärtsilä lyhyesti Energy Solutions Marine Solutions Services		•
102-3 Pääkonttorin sijainti	Osakkeet	Helsinki, Suomi	•
102-4 Toimintojen maantieteellinen sijainti	Wärtsilä lyhyesti	www.wartsila.com	•
102-5 Omistusrakenne ja yhtiömuoto	Osakkeet		•
102-6 Markkina-alueet	Wärtsilä lyhyesti		•
102-7 Organisaation koko	Wärtsilä lyhyesti Osakkeenomistajat		•
102-8 Kuukausipalkkaisten ja muiden työntekijöiden tiedot	Sosiaaliset tiedot		•
102-9 Toimitusketju	Toimitusketjun hallinta		•
102-10 Merkittävät muutokset organisaatiossa ja sen toimitusketjussa	Sosiaaliset tiedot		•
102-11 Varovaisuuden periaate	Tuotesuunnittelun periaatteet Riskit ja riskienhallinta Tutkimus ja kehitys		•
102-12 Ulkopuolisten toimijoiden aloitteet	Sidosryhmäsuhteet		
102-13 Jäsenyydet järjestöissä	Sidosryhmäsuhteet		

Strategia			
102-14 Ylimmän päätöksentekijän selvitys	<u>Konsernijohtajan katsaus</u>		•
102-15 Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	<u>Riskit ja riskienhallinta Strategia Energy Solutions ja kestävä kehitys Marine Solutions ja kestävä kehitys Services ja kestävä kehitys Kestävän kehityksen innovaatiot</u>	Ks. myös liiketoimintastrategiaosiot	•
Etiikka ja arvot			
102-16 Arvot, periaatteet, standardit ja käyttäytymisnormit	<u>Strategia Ohjaavat periaatteet</u>		•
102-17 Eettisyyttä koskevat neuvontamekanismit ja huolenaiheet	<u>Määräystenmukaisuus</u>		•
Hallinto			
102-18 Hallintorakenne	<u>Hallinnointi ja ohjausjärjestelmä Board of Directors</u>		•
102-19 Valtuuttaminen	<u>Hallinnointi ja ohjausjärjestelmä Hallitus</u>		•
102-20 Johdon vastuu taloudellisista, ympäristöön liittyvistä ja sosiaalisista aiheista	<u>Johtokunta</u>		•
102-21 Sidosryhmien kuuleminen taloudellisista, ympäristöön liittyvistä ja sosiaalisista aiheista	<u>Varsinainen yhtiökokous Sisäinen valvonta</u>		•
102-22 Ylimmän hallintoelimen ja sen valiokuntien kokoonpano	<u>Hallitus</u>		•
102-23 Ylimmän hallintoelimen puheenjohtaja	<u>Hallitus</u>		•
102-24 Ylimmän hallintoelimen jäsenten ehdolle asettaminen ja valinta	<u>Varsinainen yhtiökokous Hallitus</u>	Nimitysvaliokunta ehdottaa uusia jäseniä hallitukseen. Valiokunta konsultoi suurimpia osakkeenomistajia ja ottaa ehdotuksissaan huomioon hallituksen erityistarpeet, mukaan lukien kestävä kehitystä koskeva osaaminen ja monimuotoisuus.	•

102-25 Eturistiriidat	<u>Hallitus</u> <u>Osakkeenomistajat</u> <u>Sisäinen valvonta</u>		•
102-26 Ylimmän hallintoelimen rooli tarkoituksen, arvojen ja strategian määrittelyssä	<u>Hallitus</u> <u>Sisäinen valvonta</u>		•
102-27 Ylimmän hallintoelimen tietämys	<u>Johtokunta</u> <u>Sisäinen valvonta</u>		•
102-28 Ylimmän hallintoelimen suorituksen arviointi	<u>Hallitus</u>	Arviointi on yleisluontoinen, mutta siihen sisältyvät tarvittaessa myös kestävästä kehitystä koskevat kysymykset. Arviointi vaikuttaa osittain hallituksen jäsenten vaihdoksiin.	•
102-29 Taloudellisten, ympäristö- ja sosiaalisten vaikutusten tunnistus ja hallinta	<u>Hallitus</u> <u>Riskit ja riskienhallinta</u>		•
102-30 Riskienhallintaprosessien toimivuus	<u>Hallitus</u>		•
102-31 Taloudellisten, ympäristö- ja sosiaalisten aiheiden katselmointi	<u>Hallitus</u> <u>Hallituksen valiokunnat</u> <u>Sisäinen valvonta</u>	Yhdeksän kokousta vuonna 2017	•
102-32 Ylimmän hallintoelimen rooli yritysraportoinnissa	<u>Raportointiprofiili</u>		•
102-33 Kriittisten epäkohtien kommunikointi	<u>Sisäinen valvonta</u>		•
102-34 Kriittisten epäkohtien luonne ja kokonaismäärä		Tietoa ei julkisteta	•
102-35 Palkitsemisperiaatteet	<u>Palkat ja palkitseminen 2017</u>		•
102-36 Palkitsemisen määrittelyä koskeva prosessi	<u>Hallituksen valiokunnat</u> <u>Henkilöstöjohtaminen</u>		•
102-37 Sidosryhmien osallistuminen palkitsemiseen	<u>Palkat ja palkitseminen 2017</u>		•
102-38 Korkeimman vuosipalkkion suhde keskipalkkioon		Tietoa ei julkisteta	•
102-39 Korkeimman vuosipalkkion suhteessa		Tietoa ei julkisteta	•

keskipalkkioon tapahtunut prosentuaalinen kasvu			
Sidosryhmävuorovaikutus			
102-40 Luettelo yrityksen sidosryhmistä	Sidosryhmäsuhteet		•
102-41 Kollektiiviset työehtosopimukset		58 % Wärtsilän työntekijöistä kuului kollektiivisten työehtosopimusten piiriin vuonna 2017	•
102-42 Sidosryhmien tunnistus ja valinta	Sidosryhmäsuhteet		•
102-43 Lähestymistapa sidosryhmävuorovaikutukseen	Sidosryhmäsuhteet Asiakastytyväisyys		•
102-44 Keskeiset sidosryhmien esiin tuomat aiheet ja epäkohdat	Sidosryhmäsuhteet		•
Raportointikäytännöt			
102-45 Konsernin laskentaraja	Olenaisuusarviointi		
102-46 Raportin sisällön ja aiheiden rajojen määrittely	Olenaisuusarviointi		
102-47 Luettelo olennaisista aiheista	Olenaisuusarviointi		
102-48 Tietojen oikaisut	Olenaisuusarviointi		
102-49 Muutokset raportoinnissa	Olenaisuusarviointi		
102-50 Raportointijakso	Raportointiprofiili		•
102-51 Edellisen raportin julkistamisajankohta	Raportointiprofiili		•
102-52 Raportin julkaisutiheys	Raportointiprofiili		•
102-53 Yhteystiedot	Raportointiprofiili		•
102-54 Raportointia GRI:n standardien mukaisesti koskevat lausunnot	Olenaisuusarviointi		•
102-56 Ulkoinen varmennus	Riippumaton varmennusraportti		•

GRI 103: Johtamistapa 2016

GRI standardi	Linkit	Huomiot	UNGC
---------------	--------	---------	------

103-1 Olennaisen aiheen ja sen laskentarajan selitys	Olennaisuusarviointi		•
103-2 Johtamistapa ja sen osat	Kestävä kehitys Wärtsilässä Kestävän kehityksen johtaminen	Kaikkien olennaisten aiheiden johtamistavat on kuvattu osiossa Kestävän kehityksen johtaminen. Ks. www.wartsila.com	•
103-3 Johtamistavan arviointi	Kestävä kehityksen johtaminen Tavoitteet Kestävän kehityksen lukuja Riskiet ja riskienhallinta		•

Aihekohtaiset standardit

GRI 200 Taloudelliset standardit -sarja

GRI standardi	Linkit	Poisto	UNGC	Olennaisten teemojen tiedot
GRI 201: Taloudelliset tulokset 2016				
201-1 Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	Taloudellinen vastuu			•
201-2 Ilmastonmuutoksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset sekä muut riskit ja mahdollisuudet	Taloudellinen vastuu	Riskien ja mahdollisuuksien hallinnasta johtuvat kustannukset ei sovellettavissa, sillä niiden tarkka laskeminen ei mahdollista		•
201-3 Etuuspohjaiset eläkesitoumukset ja muut eläkejärjestelmät	Taloudellinen vastuu	Yksityiskohdat a - e kohdissa selvitetään ja analysoidaan vuonna 2018		•
201-4 Valtiolta saadut avustukset	Taloudellinen vastuu	Jako maittain selvitetään ja analysoidaan vuonna 2018		•
GRI 202: Markkina-asema 2016				
202-1 Tavanomaisten alkupalkkojen ja paikallisen minimipalkan suhde sukupuolittain	Markkina-asema	Vain yleinen johtamistavan kuvaus raportoidaan.	•	

202-2 Paikallisyhteisöstä palkatun ylemmän johdon prosenttiosuus	<u>Markkina-asema</u>		•	
GRI 205: Lahjonnan ja lahjusten torjunta 2016				
205-1 Lahjontaan liittyvän riskiarvioinnin läpikäyneet toiminnot	<u>Riskit ja riskienhallinta</u>	Riskienhallintaprosessit kattavat 100 % toiminnoistamme.		
205-2 Korruption vastaisiin politiikkoihin ja menettelytapoihin liittyvä viestintä ja koulutus	<u>Vastuullinen liiketoiminta</u>	Henkilöstön luokittelu henkilöstöryhmittäin ja alueittain sekä liiketoimintakumppaneittain selvitetään ja analysoidaan vuonna 2018.		
205-3 Vahvistetut lahjontatapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet	<u>Määräystenmukaisuus</u>			
GRI 206: Kilpailun rajoitukset 2016				
206-1 Kilpailunvastaiseen toimintaan, kartelleihin ja monopoliaseman väärinkäyttöön liittyvät oikeustoimet	<u>Määräystenmukaisuus</u>			

GRI 300 Ympäristöstandardit -sarja

GRI standardi	Linkit	Poisto	UNGC	Olellaisten teemojen tiedot
GRI 303: Materiaalit 2016				
301-1 Materiaalien käyttö painon tai määrän mukaan	<u>Materiaalit</u>		•	
301-2 Kierrätettyjen materiaalien käyttö	<u>Materiaalit</u>	Kierrätettyjen metallien osuus vaihtelee välillä 20–95 % riippuen toimitusketjuun kuuluvien metallinkierrätysyritysten käyttämästä uunista ja valimosta. Yritysten suuren määrän vuoksi tarkkaa prosenttilukua on mahdoton antaa.	•	
GRI 201: Energia 2016				
302-1 Organisaation oma energian kulutus	<u>Energia</u>		•	

302-3 Energiaintensiteetti	<u>Energia</u>		•	
302-4 Energiankulutuksen vähentäminen	<u>Energia</u>		•	
GRI 303: Vesi 2016				
303-1 Kokonaisvedenotto lähteittäin	<u>Vesi</u>		•	
303-2 Vesilähteet, joihin organisaation vedenotolla on merkittävä vaikutus	<u>Vesi</u>			
303-3 Kierrätetty ja uudelleenkäytetty vesi	<u>Vesi</u>			
GRI 305: Päästöt 2016				
305-1 Scope 1 -kasviuonekaasupäästöt	<u>Päästöt</u>		•	•
305-2 Scope 2 -kasviuonekaasupäästöt	<u>Päästöt</u>	Ei tietoa saatavilla markkina-pohjaisista scope 2 päästöistä, tullaan raportoimaan vuonna 2018.	•	•
305-3 Scope 3 -kasviuonekaasupäästöt	<u>Päästöt</u>		•	•
305-4 Kasviuonekaasujen päästöintensiteetti	<u>Päästöt</u>		•	•
305-5 Kasviuonekaasupäästöjen vähentäminen	<u>Päästöt</u>	Matkustamisen vähenemisestä johtuvan kasviuonepäästöjen vähenemisen tarkkaa määrää on mahdoton arvioida, eli luku olisi täysin hypoteettinen.	•	•
305-6 Otsonikatoa aiheuttavien aineiden päästöt	<u>Päästöt</u>	Ei sovellettavissa; Wärtsilä ei valmista, tuo eikä vie otsonikatoa aiheuttavia aineita.	•	•
305-7 Typen oksidien (NOx), rikkioksidien (SOx) päästöt sekä muut merkittävät päästöt ilmaan	<u>Päästöt</u>		•	•
GRI 306: Jätevedet ja jätteet 2016				
306-1 Päästöt vesistöön jaoteltuna päästölajeittain ja kohteen mukaan	<u>Jätevedet ja jätteet</u>		•	
306-2 Jätteiden kokonaisuusmäärä jaoteltuna	<u>Jätevedet ja jätteet</u>		•	

jätelajeittain ja käsittelytavan mukaisesti				
306-3 Merkittävät vuodot	<u>Jätevedet ja jätteet</u>		•	
GRI 307: Ympäristömääräysten noudattaminen 2016			•	
307-1 Ympäristölakien ja -määräysten noudattamatta jättäminen	<u>Määräystenmukaisuus</u>		•	•

GRI 400 Sosiaaliset standardit -sarja

GRI standardi	Linkit	Poisto	UNGC	Olellaisten teemojen tiedot
GRI 401: Työllistäminen 2016				
401-1 Uusi palkattu henkilöstö ja henkilöstön vaihtuvuus	<u>Työllistäminen</u>		•	
401-2 Kokoaikaisen henkilöstön henkilöstöetuedet, joita ei tarjota määrä- tai osa-aikaiselle henkilöstölle	<u>Työllistäminen</u>			
GRI 402: HENKILÖSTÖN JA TYÖNANTAJAN VÄLISET SUHTEET 2016				
402-1 Uudelleenjärjestelytilanteissa noudatettavat vähimmäisirtisanomisajat	<u>Henkilöstön ja työnantajan väliset suhteet</u>		•	
GRI 403: TYÖTERVEYS JA -TURVALLISUUS 2016				
403-1 Työntekijöiden edustus henkilöstön ja johdon yhteisissä virallisissa työsuojelutoimikunnissa	<u>Työterveys ja -turvallisuus</u>	Ei mahdollista ilmoittaa, koska vaihtelee toimipaikoittain.	•	•
403-2 Tapaturmatyypit, tapaturmataajuus, ammattitautitaajuus, menetetyt työpäivät, poissaolot ja työhön liittyvät kuolemantapaukset	<u>Työterveys ja -turvallisuus</u>	Tapaturmataajuutta (ei poissaoloa aiheuttaneet tapaturmat) ja ammattitautitaajuutta ei raportoida alueellisesti ja sukupuolen mukaan jaoteltuna. Alihankkijoiden osalta raportoidaan vain kuolemantapaukset. Ne selvitetään ja analysoidaan vuonna 2018.	•	•

403-3 Työperäisille sairauksille altistavissa tehtävissä työskentelevät työntekijät	<u>Työterveys ja -turvallisuus</u>		•	•
403-4 Ammattiliittojen kanssa tehtyjen sopimusten sisältämät terveys- ja turvallisuusaiheet	<u>Vastuullinen liiketoiminta</u>	Joissakin tapauksissa työehtosopimukseen sisällytetään myös työterveys- ja -turvallisuusasioita. Yksityiskohtaista luetteloa aiheista ei katsota merkitykselliseksi tiedoksi.	•	•
GRI 404: KOULUTUS 2016				
404-1 Koulutuspäivien vuotuinen keskimäärä työntekijää kohti	<u>Koulutus</u>		•	•
404-2 Työntekijöiden osaamisen kehittämishjelmat ja siirtymävaiheen tukiohjelmat	<u>Koulutus</u>	Uudelleenjärjestelytilanteissa voidaan tarjota erityyppistä koulutusta, mutta toimenpiteet yksilöidään kuitenkin tapauskohtaisesti.		•
404-3 Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus	<u>Koulutus</u>	Työntekijöiden jaottelu sukupuolen ja henkilöstöryhmän mukaan selvitetään ja analysoidaan vuonna 2018.	•	•
GRI 405: Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet 2016				
405-1 Hallintoelinten ja henkilöstön monimuotoisuus	<u>Työllistäminen Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet</u>		•	
GRI 406: Syrjäntäkielto 2016			•	
406-1 Syrjäntätapaukset ja niihin liittyvät korjaavat toimenpiteet 06-1 Incidents of discrimination and corrective actions taken	<u>Määräystenmukaisuus</u>		•	
GRI 415: Poliittinen vaikuttaminen 2016			•	
415-1 Poliittiset avustukset	<u>Määräystenmukaisuus</u>		•	
GRI 416: Asiakkaiden terveys ja turvallisuus 2016				
416-2 Tuotteiden ja palvelujen terveys- ja turvallisuusvaikutuksiin liittyvät poikkeamat	<u>Määräystenmukaisuus</u>			

GRI 417: Markkinointiviestintä ja tiedot 2016				
417-2 Tuotteiden ja palvelujen tietoihin liittyvät poikkeamat	<u>Määräystenmukaisuus</u>			
417-3 Markkinointiviestintään liittyvät poikkeamat	<u>Määräystenmukaisuus</u>			
GRI 418: Asiakkaiden yksityisyyden suoja 2016				
418-1 Asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen ja asiakastietojen häviämiseen liittyvät vahvistetut valitukset	<u>Määräystenmukaisuus</u>			
GRI 419: Sosiaalisen ja taloudellisen vastuun vaatimusten noudattaminen 2016				
419-1 Sosiaaliseen ja taloudelliseen vastuuseen liittyvien lakien ja määräysten noudattamatta jättäminen	<u>Määräystenmukaisuus</u>			

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ja Wärtsilä

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet tulivat voimaan 1.1.2016. Niiden tarkoituksena on vastata moniin erilaisiin ongelmiin sukupuolten epätasa-arvosta ilmastonmuutokseen. Yleisenä päämääränä on köyhyyden poistaminen kaikkialta.

Päätavoitteita on 17, ja niillä on 169 alatavoitetta. Ne ovat osa laajempaa kestävän kehityksen agenda 2030, joka perustuu vuonna 2000 asetettuihin vuosituhattavoitteisiin. Vuosituhattavoitteisiin verrattuna kestävän kehityksen tavoitteet ovat laajempia, sillä ne koskevat kaikkia maita ja kaikkia toimijoita. Yritysten katsotaan olevan ratkaisevassa roolissa vaikutuksiltaan merkittävien innovatiivisten muutosten aikaansaajina.

Kestävä kehitys on Wärtsilän liiketoimintojen, tuotteiden ja ratkaisujen kovaa ydintä. Tavoitteista useat liittyvät asioihin, joihin Wärtsilä vaikuttaa jo nyt positiivisesti. Wärtsilä kehittää jatkossakin keinoja tukea asiakkaitaan ja kumppaneitaan – sekä yhteisöjä, joissa yhtiö toimii.

Ihmisarvon kunnioittaminen

Wärtsilä pyrkii edistämään työntekijöidensä, toimittajiensa, asiakkaidensa ja paikallisyhteisöjen terveyttä ja hyvinvointia. Yhtiön korkeiden ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuusvaatimusten tarkoituksena on torjua tapaturmat niin oman henkilöstön kuin alihankkijoiden osalta sekä varmistaa tuotteiden ja ratkaisujen luotettavuus ja käytöturvallisuus. Wärtsilä on myös sitoutunut jatkuvasti parantamaan ympäristö- ja yhteiskuntavastuutaan, niin että yhtiön toiminnasta ei aiheudu haittaa paikallisyhteisöille.

Wärtsilä tukee kansainvälisen työjärjestön ILO:n määrittelemiä työhön liittyviä oikeuksia, mukaan lukien yhdistymisvapaus ja kollektiivinen neuvotteluoikeus. Wärtsilä kannattaa sukupuolten tasa-arvoa ja sitoutuu osallistamaan naiset kaikkeen liiketoimintaansa sekä torjumaan sukupuolisyriintää. Vuonna 2012 käynnistetyllä monimuotoisuusaloitteella edistetään osallistavaa yrityskulttuuria kaikilla tasoilla.

Wärtsilä tukee kestäväää talouskasvua edistämällä globaalia yrityskansalaisuutta, osallistavaa yrityskulttuuria ja paikallista työllistämistä. Jatkuvaa oppimista ja itsensä kehittämistä rohkaistaan tarjoamalla monipuoliset mahdollisuudet oman osaamisen kehittämiseen organisaation kaikilla tasoilla.

Kestävä, moderni energiantuotanto

Wärtsilän ratkaisut ovat merkittävässä roolissa vastattaessa kestävästi tuotetun energian jatkuvasti kasvavaan kysyntään. Wärtsilän Smart Power Generation -voimalaitokset ovat energiatehokkaita ja joustavia sekä polttoaineiden että käytettävyyden suhteen, mikä mahdollistaa tuuli- ja aurinkoenergian tehokkaan integroinnin sähköverkkoon. Lisäksi Wärtsilän kyky tarjota energianvarastointiratkaisuja, laitosmittakaavan aurinkovoimaloita ja hybridiratkaisuja, mukaan lukien kehittyneimmät energianhallintaohjelmistot, auttaa maksimoimaan uusiutuvien energianlähteiden osuuden kaikesta energiantuotannosta. Tämä mahdollistaa kestävän, luotettavan ja edullisen energian tuotannon – varsinkin alueilla ja maissa, joissa kantaverkon kattavuus tai suorituskyky on puutteellinen. Wärtsilän valikoimaan myös kuuluvat Dry Flexicycle -voimalaitokset voivat vähentää vedenkulutuksen lähes olemattomiin, joten voimalaitoksia voidaan sijoittaa myös sellaisille alueille, joilla vettä on niukasti. Wärtsilä käy aktiivisesti avointa vuoropuhelua eri sidosryhmien kanssa tarjotakseen asiantuntemusta ja tukea puhtaan energiateknologian ja alan tutkimuksen kehittämiseksi globaalissa mittakaavassa.

Puhtaat meriteknologiat

Wärtsilä pyrkii nostamaan alusten hyötysuhdetta, pienentämään niiden ympäristövaikutuksia ja parantamaan turvallisuutta. Tämä parantaa varustamoiden ja laivayhtiöiden toiminnan kestävyyttä, turvallisuutta ja luotettavuutta kaikkialla maailmassa. Eliminoimalla tai vähentämällä asiakkaidensa prosessien saastuttavia päästöjä Wärtsilä antaa edellytykset jatkaa toimintaa myös ympäristövaikutuksille herkällä alueilla eri puolilla maailmaa.

Yhtiön ympäristöstävällisten tuotteiden ja ratkaisujen valikoima käsittää painolastiveden, jäteveden ja öljyisen veden käsittelyjärjestelmät, pakokaasujen puhdistusjärjestelmät ja laivojen monipolttoainemoottorit. Vuonna 2017 Wärtsilä toi markkinoille täysin integroidun hybriditehomoduulin, Wärtsilä HY:n, jonka aivan uusi energianhallintajärjestelmä optimoi moottoreiden yhteiskäytön, energianvarastointijärjestelmät ja voimaelektroniikan. Kyseessä on ensimmäinen tämäntyyppinen hybriditehomoduuli merenkulkualalla, joten se asettaa uuden standardin laivojen hybridipropulsiojärjestelmille ja pienentää ympäristövaikutuksia verrattuna tavanomaisiin koneratkaisuihin. Wärtsilä on mukana useissa globaaleissa ja paikallisissa kumppanuuksissa, kuten IMO:n Global Industry Alliance, Sustainable Shipping Initiative ja Sustainable Marine Biofuel Initiative.

Vastuullinen liiketoiminta

Wärtsilän sitoumus kestävään kehitykseen ja vastuulliseen liiketoimintaan on keskeisessä asemassa yhtiön tarkoituksen ja strategian kannalta. Wärtsilän arvot ja toimintaperiaatteet (Code of Conduct) määrittelevät koko henkilöstöä sitovat säännöt ja ohjaavat Wärtsilän liiketoiminnan vastuullisuutta koskevia päätöksiä.

Wärtsilän toimintaperiaatteet ja sitä tukevat politiikat nimenomaisesti kieltävät yhtiötä sekä sen työntekijöitä ja toimittajia ottamasta ja tarjoamasta minkäänlaista lahjuksena pidettävää etua sekä ryhtymästä minkäänlaisiin toimiin, jotka voisivat johtaa eturistiriitaan tai luottamuksen rikkoutumiseen. Wärtsilä noudattaa kansainvälisiä hyviä käytäntöjä ja korruption vastaisia lakeja kaikissa toimintamaissaan ja kannustaa mahdollisten korruptio- ja lahjontatapausten raportointiin. Poliitikkojen toteutusta tukee koko Wärtsilän henkilöstölle tarkoitettu kattava koulutusohjelma. Vuonna 2017 Wärtsilä otti käyttöön ulkopuolisen tahon ylläpitämän whistleblower-ilmoituskanavan, jonka kautta kaikilla työntekijöillä on mahdollisuus ilmoittaa mahdollisiin toimintaperiaatteiden tai yhtiön muiden politiikkojen rikkomuksiin liittyvistä epäilyistään.

Wärtsilän tavoitteena on edistää hyvinvointia yhteisöissä, joissa yhtiö toimii. Tavoitteeseen päästään esimerkiksi luomalla työpaikkoja, maksamalla veroja ja sosiaalimaksuja, tarjoamalla työntekijöille koulutusta, tekemällä yhteistyötä paikallisten sidosryhmien kanssa ja tukemalla paikallista kehitystä.

Hallinnointi

Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä	100	Arvot ja valvontaympäristö	119
Varsinainen yhtiökokous	101	Liiketoimintaprosessit	119
Hallitus	102	Ohjeistus ja viestintä	119
Hallituksen toiminta	105	Seuranta	120
Hallituksen tehtävät	106	Tarkastus	120
Hallituksen valiokunnat	107	Lähipiiritapahtumat	121
Johtokunta	109	Sisäpiirihallinto	121
Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja	112	Palkat ja palkitseminen 2017	122
Johtokunnan toiminta	112	Riskit ja riskien hallinta	129
Johtajisto	112	Riskiprofiilit ja vastuut	139
Sisäinen valvonta	116		

Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

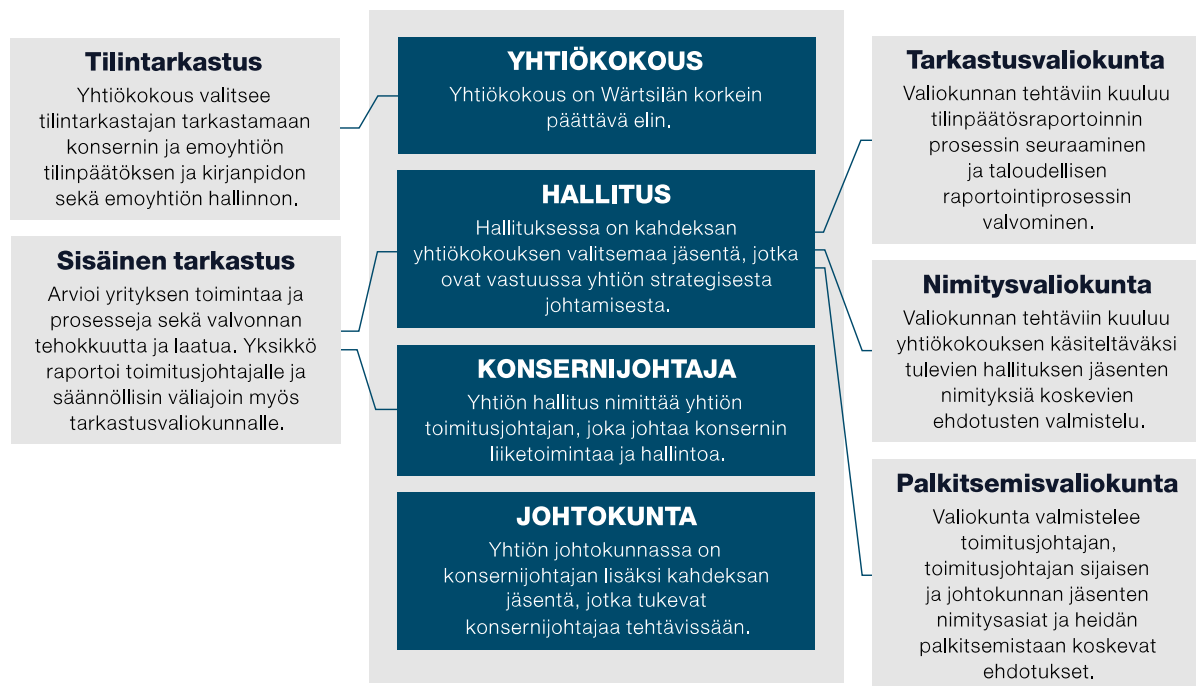
Wärtsilä Oyj Abp noudattaa yhtiöjärjestyksen, Suomen osakeyhtiölain sekä Nasdaq Helsinki Oy:n antamia listattuja yhtiöitä koskevia sääntöjä ja määräyksiä. Lisäksi Wärtsilä noudattaa Global Reporting Initiative:n G4-ohjeistoa kestävä kehityksen raportoinnista sekä Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaisemaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia ("koodi") 2015. Koodi on julkisesti saatavissa internetosoitteessa <http://cgfinland.fi/>. Wärtsilä ei ole poikennut yhdestäkään koodin suosituksesta.

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suositusten mukaan laadittu selvitys Wärtsilän hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä julkaistaan erillisenä kertomuksena Wärtsilän internetsivustolla ja vuosikertomuksessa. Vuosikertomuksen Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä -osion sisältö vastaa täysin edellä mainittua selvitystä. Wärtsilän tarkastusvaliokunta on tarkastanut hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen, ja yhtiön tilintarkastaja on valvonut selvityksen antamista ja tarkastanut, että kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä vastaa tilinpäätöstä.

Toimielimet

Wärtsilän käyttämän yksitasoisen hallintomallin mukaan konsernin johtamisesta vastaavat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja, joiden tehtävät määräytyvät pääosin Suomen osakeyhtiölain mukaisesti. Yhtiökokous valitsee hallituksen ja tilintarkastajan. Hallitus vastaa yhtiön strategisesta johtamisesta. Hallituksen työtä tukevat hallituksen valiokunnat. Hallitus nimittää toimitusjohtajan, joka vastaa yhtiön päivittäisestä operatiivisesta johtamisesta johtokunnan tuella.

Wärtsilän hallintomalli

Varsinainen yhtiökokous

Yhtiökokous on Wärtsilän korkein päättävä elin. Se tekee sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvat päätökset. Yhtiökokoukselle kuuluvat päätökset ovat:

- tilinpäätöksen vahvistaminen
- osingonjaosta päättäminen
- vastuuvapauden myöntäminen hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle kultakin tilikaudelta
- hallituksen ja tilintarkastajan valinta ja näille maksettavista palkkioista päättäminen.

Wärtsilä Oyj Abp:n yhtiökokous kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä viimeistään kesäkuun loppuun mennessä. Tarvittaessa voidaan järjestää myös ylimääräisiä yhtiökokouksia. Kutsu yhtiökokoukseen julkaistaan yhtiön internetsivuilla tai vähintään kahdessa hallituksen määräämässä Suomessa yleisesti julkaistavassa päivälehdessä. Kokouskutsu on julkaistava aikaisintaan kaksi kuukautta ennen yhtiökokousta ja viimeistään kolme viikkoa ennen kokousta, kuitenkin viimeistään yhdeksän päivää ennen osakkeenomistajien täsmäytyspäivää. Tämän lisäksi Wärtsilä julkaisee yhtiökokouskutsun pörsstitiedotteena. Yhtiökokoukselle esitettävät asiakirjat ja päätösesitykset julkaistaan Wärtsilän internetsivuilla.

Osakkeenomistajilla on oikeus saada yhtiökokoukselle kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi. Asiaa koskeva vaatimus on esitettävä hallitukselle kirjallisesti riittävän ajoissa, jotta asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Wärtsilä julkaisee internetsivuillaan määräpäivän, johon mennessä osakkeenomistajan tulee ilmoittaa vaatimuksestaan hallitukselle. Tieto julkaistaan yhtiökokousta edeltävän tilikauden loppuun mennessä, ja se sisältää posti- tai sähköpostiosoitteen, johon vaatimus tulee lähettää. Vaatimuksen katsotaan joka tapauksessa saapuneen ajoissa, jos hallitukselle on ilmoitettu vaatimuksesta viimeistään neljä viikkoa ennen yhtiökokouskutsun lähettämistä.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on kaikilla osakkeenomistajilla, jotka viimeistään täsmäytyspäivänä on merkitty osakkeenomistajiksi Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen. Yhtiökokous järjestetään siten, että mahdollisimman monet osakkeenomistajat voivat osallistua siihen. Kokouksessa ovat läsnä hallituksen puheenjohtaja, hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja. Varsinaiseen yhtiökokoukseen osallistuu myös päävastuullinen tilintarkastaja. Myös hallitusehdokkaiden tulee olla läsnä heidän valinnastaan päättävässä varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Varsinainen yhtiökokous 2017

Wärtsilän varsinainen yhtiökokous pidettiin 2.3.2017. Kokoukseen osallistui henkilökohtaisesti tai valtakirjalla 1.646 osakkeenomistajaa, joiden yhteenlaskettu äänimäärä oli 113.297.157.

Varsinainen yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi hallituksen jäsenille ja yhtiön toimitusjohtajalle vastuuvapauden tilivuodelta 2016. Yhtiökokous vahvisti osingoksi hallituksen ehdotuksen mukaisesti 1,30 euroa osakkeelta. Ensimmäinen erä, 0,65 euroa osakkeelta, maksettiin 13.3.2017 ja toinen erä, 0,65 euroa osakkeelta, maksettiin 21.9.2017. Tilintarkastusyhtiö PricewaterhouseCoopers Oy valittiin yhtiön tilintarkastajaksi vuodeksi 2017 Wärtsilän tarkastusvaliokunnan käynnistämän kilpailutuksen päätteeksi. Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 19.000.000 osakkeen hankkimisesta ja/tai luovuttamisesta.

Kaikki päätökset tehtiin ilman äänestystä. Yhtiökokouksen pöytäkirja ja muut kokoukseen liittyvät asiakirjat ovat saatavissa yhtiön internetsivuilla www.wartsila.com > Sijoittajat > Hallinnointi.

Hallitus

Mikael Lilius

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen puheenjohtaja. Syntynyt 1949, diplomiekonomi. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2010, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2011.

Keskeinen työkokemus

Fortum Oyj, toimitusjohtaja, 2000–2009; Gambro AB, toimitusjohtaja, 1998–2000; Incentive AB, toimitusjohtaja, 1991–1998; KF Industri AB (Nordico), toimitusjohtaja, 1989–1991 ja Huhtamäki Oy, Pakkausdivisioonan johtaja, 1986–1989.

Muut luottamustehtävät

Ahlström Capital Oy ja Metso Oyj, hallituksen puheenjohtaja; Evli Pankki Oyj, hallituksen jäsen; Ab Kelonia Oy, hallintoneuvoston jäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: 19.359 osaketta

Tom Johnstone CBE

Riippumaton yhtiöstä, ei-riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1955, filosofian maisteri, kunniaohtori liiketaloustieteessä ja luonnontieteissä. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2015, hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2017.

Keskeinen työkokemus

Erlaisia johtotehtäviä SKF Groupissa, viimeksi toimitusjohtaja AB SKF:ssä 2003–2014.

Muut luottamustehtävät

British Swedish Chamber of Commerce, Combient AB ja Husqvarna AB, hallituksen puheenjohtaja; Investor AB ja Volvo Cars, hallituksen jäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: 2.069 osaketta

Maarit Aarni-Sirviö

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1953, diplomi-insinööri, eMBA. Directors' Institute Finland – Hallitusammattilaiset ry, pääsihteeri; Boardview Oy, toimitusjohtaja; Era Oy, Senior Adviser. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2007.

Keskeinen työkokemus

Suomen Rahapaja Oy, toimitusjohtaja, 2008–2010; Borealis Group, 1994–2008, erilaisia ylimmän johdon tehtäviä, joista viimeksi Phenol-liiketoimintayksikön johtaja 2001–2008 ja Olefins-liiketoimintayksikön johtaja 1997–2001 Kööpenhaminassa, sekä Neste Oyj, 1977–1994.

Muut luottamustehtävät

Directors' Institute Finland – Hallitusammattilaiset ry ja ecoDa (The European Confederation of Directors Associations), hallituksen jäsen. Suomen UN Women ry, hallituksen puheenjohtaja.

Tärkeimmät aikaisemmat luottamustehtävät

Hallituksen jäsen: Berendsen plc, 2014–2017; Rautaruukki Oyj, 2005–2012; Ponsse Oyj, 2007–2010 ja Vattenfall AB, Ruotsi, 2004–2007.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: 10.282 osaketta

Kaj-Gustaf Bergh

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1955, diplomiekonomi, oikeustieteen kandidaatti. Föreningen Konstsamfundet r.f:n toimitusjohtaja. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2008.

Keskeinen työkokemus

Skandinaviska Enskilda Banken, johtoryhmän jäsen, 2000–2001; SEB Asset Management, johtaja, 1998–2001; Ane Gyllenberg Ab, toimitusjohtaja, 1986–1998; Oy Bensow Ab, johtaja, EVP, 1985–1986; Ane Gyllenberg Ab, hallintopäällikkö, 1984–1985 ja Ky von Konow & Co, hallintopäällikkö, 1982–1983.

Muut luottamustehtävät

Julius Tallberg Oy Ab, Mercator Invest Ab ja KSF Media Holding Ab, hallituksen puheenjohtaja; Stockmann Oyj Abp, Ramirent Group ja JM AB, hallituksen jäsen.

Tärkeimmät aikaisemmat luottamustehtävät

Hallituksen puheenjohtaja: Sponda Oyj 2013–2017; Stockmann Oyj Abp 2014–2016; Fiskars Oyj Abp 2006–2014, Ålandsbanken Abp 2011–2013 ja Aktia Abp 2005–2009. Hallituksen jäsen: Fiskars Oyj Abp 2014–2015 ja Stockmann Oyj Abp 2007–2013.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: 9.504 osaketta

Karin Falk

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1965, kauppatieteiden kandidaatti. Volvo Trucks Services & Customer Quality -yksikön johtaja. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2017.

Keskeinen työkokemus

Volvo Group, Executive Vice President, Corporate Strategy & Brand Portfolio 2012–2016; Volvo Group Non-Automotive Purchasing -yksikön johtaja 2008–2012. Volvo Car Corporation, Volvo Car Customer Service -yksikön johtaja 2006–2008 ja Volvo Car Special Vehicles -yksikön johtaja 2001–2006; Volvo Cars ja Volvo Group, useita tehtäviä 1988–2001.

Muut luottamustehtävät

Volvo Group Venture Capital, hallituksen jäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: 472 osaketta

Johan Forssell

Riippumaton yhtiöstä, ei-riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1971, kauppatieteiden maisteri. Investor AB:n toimitusjohtaja. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2017.

Keskeinen työkokemus

Investor AB, Core Investments -yksikön johtaja ja johtokunnan jäsen, 2006–2015; Investor AB, projektijohtaja, 2014; Aleris AB, tutkimusjohtaja, 2003–2006; Investor AB, Capital Goods and Healthcare, johtaja, 2001–2003; Investor AB Capital Goods sector, johtaja ja analyytikko 1995–1999.

Muut luottamustehtävät

Atlas Copco, EQT AB, Epiroc AB ja Patricia Industries, hallituksen jäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: 472 osaketta

Risto Murto

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1963, kauppatieteiden tohtori. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman toimitusjohtaja. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2014.

Keskeinen työkokemus

Sijoitukset, Varma, varatoimitusjohtaja, 2010–2013; Sijoitukset, Varma, sijoitusjohtaja 2006–2010; Opstock Oy, toimitusjohtaja, 2000–2005; Opstock Oy, johtaja, 1997–2000.

Muut luottamustehtävät

Oulun yliopisto ja Työeläkevakuuttajat TELA ry, hallituksen puheenjohtaja; Sampo Oyj, hallituksen jäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: 2.452 osaketta

Markus Rauramo

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1968, valtiotieteiden maisteri. Fortum Oyj, talousjohtaja ja johtoryhmän jäsen. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2011.

Keskeinen työkokemus

Fortum Oyj, City Solutions -divisioonan johtaja 2016–2017; Fortum Oyj, Heat, Electricity Sales and Solutions -divisioonan johtaja, 2014–2016; Fortum Oyj, talousjohtaja, 2012–2014; Stora Enso Oyj, Helsinki, talousjohtaja ja johtoryhmän jäsen, 2008–2012; Stora Enso International, Lontoo, konsernin rahoitusjohtaja, 2004–2008; Stora Enso Oyj, Helsinki, johtaja, strategia ja investoinnit, 2001–2004; Stora Enso Financial Services, Bryssel, johtaja, varainhankinta, 1999–2001; Enso Oyj, Helsinki, useita rahoitustehtäviä, 1993–1999.

Muut luottamustehtävät

Teollisuuden Voima Oyj, hallituksen jäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: 5.006 osaketta

Hallituksen toiminta

Yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, johon kuuluu 5–10 varsinaista jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi on yksi vuosi, ja heidät valitsee yhtiökokous.

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen 10 mukaan enemmistön hallituksen jäsenistä on oltava yhtiöstä riippumattomia ja vähintään kahden mainittua enemmistöä edustavan jäsenen on oltava myös riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Hallitus arvioi jäsenten riippumattomuutta vuosittain ja tarvittaessa muulloinkin.

Nimitysvaliokunta valmistelelee yhtiökokouksen käsiteltäväksi tulevat hallituksen jäsenten nimityksiä koskevat ehdotukset ja on tarpeen mukaan yhteydessä merkittäviin osakkeenomistajiin hallituksen jäsen ehdokkaihin liittyvissä asioissa. Ehdotus hallituksen kokoonpanoksi sisältyy yhtiökokouskutsuun. Samoin kokouskutsuun sisällytetään vähintään 10% yhtiön osakkeiden tuomasta äänimäärästä edustavien osakkeenomistajien tekemä ehdotus hallituksen kokoonpanosta edellyttäen, että ehdotetut henkilöt ovat antaneet suostumuksensa ja että ehdotus on toimitettu yhtiölle riittävän ajoissa, jotta se voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Kokouskutsun julkaisemisen jälkeen asetetut ehdokkaat julkistetaan erikseen vastaavalla tavalla. Wärtsilä julkistaa ehdokkaiden henkilötiedot internetsivuillaan yhtiökokouskutsun yhteydessä.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimintaa ja päättää keskeisistä toimintaperiaatteista, tavoitteista ja strategioista. Hallituksen käytännön työssä noudatettavat periaatteet on vahvistettu hallituksen työjärjestyksessä. Hallitus hyväksyy hallituksen valiokuntien työjärjestykset, joissa määritellään valiokuntien keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet. Päätösasioiden lisäksi hallitukselle annetaan sen kokouksissa ajankohtaista tietoa konsernin toiminnasta, taloudellisesta asemasta ja riskeistä.

Hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työtapojaan sisäisenä itsearviointina. Itsearvioinnin tarkoituksena on arvioida hallituksen toimintaa vuoden aikana sekä luoda perusteita hallitustyöskentelyn kehittämiseksi.

Hallitus kokoontuu etukäteen sovitun aikataulun mukaisesti 8–11 kertaa vuodessa ja lisäksi tarvittaessa. Kaikista hallituksen kokouksista pidetään pöytäkirjaa.

Monimuotoisuutta koskevat periaatteet

Mahdollisimman tehokas hallitustyöskentely edellyttää jäseniltä erinomaista pätevyyttä ja hallituksen kokoonpanolta riittävää monipuolisuutta. Nimitysvaliokunta ottaa hallituskokoonpanoa koskevaa ehdotusta valmistellessaan huomioon ehdokkaiden koulutus- ja ammattitaidon sekä kansainvälisen kokemuksen, jotta hallituksessa on edustettuna laajalti eri alojen osaamista ja koulutusta. Nimitysvaliokunta ottaa myös huomioon ehdokkaiden iän, sillä eri-ikäisten jäsenten kokemukset täydentävät toisiaan.

Wärtsilän periaatteena on, että hallituksessa on edustettuna molempia sukupuolia. Joulukuussa 2017 Wärtsilän hallituksen kahdeksasta jäsenestä kaksi oli naisia. Wärtsilän tavoitteena on saavuttaa ajan myötä tasaisempi sukupuolijakauma hallituksessa. Nimitysvaliokunta arvioi ehdokkaiden pätevyyden ja henkilökohtaisten ominaisuuksien lisäksi näiden yhteistyökykyä sekä kykyä tukea ja haastaa toimivaa johtoa ennakoivasti ja rakentavasti.

Hallitus vuonna 2017

Hallituksen muodostavat 2.3.2017 alkaen seuraavat kahdeksan jäsentä: Maarit Aarni-Sirviö, Kaj-Gustaf Bergh, Karin Falk, Johan Forssell, Tom Johnstone (varapuheenjohtaja), Mikael Lilius (puheenjohtaja), Risto Murto ja Markus Rauramo.

Kaikki kahdeksan hallituksen jäsentä arvioitiin riippumattomiksi yhtiöstä ja kuusi arvioitiin riippumattomiksi merkittävistä osakkeenomistajista. Tom Johnstone arvioitiin ei-riippumattomaksi merkittävistä osakkeenomistajista johtuen Investor AB:n hallituksen jäsenyydestä. Johan Forssell arvioitiin ei-riippumattomaksi merkittävistä osakkeenomistajista johtuen Investor AB:n toimitusjohtajuudesta.

Hallituksen muodostivat 2.3.2017 saakka seuraavat kahdeksan jäsentä: Maarit Aarni-Sirviö, Kaj-Gustaf Bergh, Sune Carlsson (varapuheenjohtaja), Tom Johnstone, Mikael Lilius (puheenjohtaja), Risto Murto, Gunilla Nordström ja Markus Rauramo.

Wärtsilän hallitus kokoontui yhdeksän kertaa vuonna 2017. Kaikkien jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100%. Hallitustyöskentelyn keskeisiä teemoja olivat mm. Wärtsilän taloudellinen ja strateginen kehitys, markkina-asema, kasvumahdollisuudet ja yleinen kehitys. Henkilöstöasiat ovat pysyvästi merkittävä teema hallitustyöskentelyssä, sillä ne tukevat Wärtsilän pitkäaikaista menestystä. Vuonna 2017 erityisiä painopisteitä olivat konsernin digitalisaatiostrategia, liiketoiminnan kehittäminen Aasiassa sekä Greensmith Energy Management Systems Inc:n osto.

Hallitusjäsenten kokousoosallistumiset 2017

	Hallituksen kokoukset	Osallistuminen %
Mikael Lilius, puheenjohtaja	9/9	100
Tom Johnstone, varapuheenjohtaja	9/9	100
Maarit Aarni-Sirviö	9/9	100
Kaj-Gustaf Bergh	9/9	100
Karin Falk	8/8	100
Johan Forssell	8/8	100
Risto Murto	9/9	100
Markus Rauramo	9/9	100
2.3.2017 saakka		
Sune Carlsson	2/2	100
Gunilla Nordström	2/2	100

Hallituksen tehtävät

Hallitus käsittelee kaikki ne asiat, joista se lain, muiden säädösten ja yhtiöjärjestyksen mukaan nimenomaisesti vastaa. Näistä keskeisimpiä ovat:

- tilinpäätös ja osavuositarkastukset
- yhtiökokoukselle esitettävät asiat
- toimitusjohtajan, toimitusjohtajan mahdollisen sijaisen ja johtokunnan jäsenten nimittäminen
- taloudellisen valvonnan järjestäminen.

Hallituksen tehtävänä on myös käsitellä sellaiset asiat, jotka ovat konsernin toiminnan huomioon ottaen niin laajakantoisia, ettei niitä voida katsoa konsernin juoksevaan hallintoon kuuluviksi. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi:

- konsernin ja sen liiketoiminta-alueiden pitkän aikavälin tavoitteiden sekä niiden toteuttamiseen tähtäävien strategioiden hyväksyminen
- ulkoisessa ympäristössä tapahtuvien kehityssuuntausten, mahdollisuuksien ja riskien seuranta, mukaan lukien niiden vaikutus tavoitteisiin ja strategiaan
- konsernin vuosittaisen liiketoimintasuunnitelman ja tavoitteenasetannan hyväksyminen
- riskienhallinnan periaatteiden hyväksyminen
- toimitusjohtajan toiminnan seuraaminen ja arvioiminen
- toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja johtokunnan jäsenten palkkauksen ja eläke-etujen hyväksyminen
- hallinnointiperiaatteiden hyväksyminen
- lakien ja määräyksien, yhtiön omien toimintaperiaatteiden sekä muiden vakiintuneiden arvojen ja eettisten periaatteiden noudattamisen valvominen
- yhtiön T&K- ja tuotekehityssuunnitelmien käsitteleminen ja seuraaminen
- hallituksen valiokuntien nimittäminen
- lahjoitusten myöntäminen hyväntekeväisyyteen

- päättäminen muista strategisesti tai taloudellisesti merkittävistä asioista, kuten merkittävistä investoinneista tai yritysostoista tai -myynneistä.

Hallituksen valiokunnat

Hallitus asettaa vuosittain yhtiökokouksen jälkeen pidettävässä järjestäytymiskokouksessaan tarkastus-, nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan sekä tarvittaessa muita valiokuntia. Hallitus nimittää valiokuntien jäsenet ja puheenjohtajan ottaen huomioon valiokunnan tehtävien edellyttämän asiantuntemuksen ja kokemuksen. Hallituksella on myös oikeus erottaa valiokuntien jäseniä. Valiokuntien jäsenet nimitetään hallituksen toimikauden ajaksi. Valiokuntien jäsenten lisäksi myös muut hallituksen jäsenet voivat niin halutessaan osallistua valiokuntien kokouksiin. Valiokuntien tehtävänä on valmistella hallituksen kokouksissa päätettäväksi tulevia asioita. Valiokunnilla ei ole omaa itsenäistä päätösvaltaa.

Tarkastusvaliokunta

Hallitus nimittää tarkastusvaliokunnan avustamaan hallitusta sille kuuluvan valvontatehtävän hoitamisessa. Hallitus valitsee keskuudestaan tarkastusvaliokuntaan vähintään kolme jäsentä. Valiokunnan jäsenillä tulee olla tehtävään tarvittava pätevyys. Enemmistön tarkastusvaliokunnan jäsenistä tulee olla yhtiöstä riippumattomia ja vähintään yhden jäsenen tulee olla riippumaton yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallitus määrittelee tarkastusvaliokunnan tehtävät vahvistamassaan työjärjestyksessä. Tarkastusvaliokunta seuraa tilinpäätösraportoinnin prosessia, valvoo taloudellista raportointiprosessia sekä seuraa sisäisen valvonnan ja tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta. Lisäksi valiokunta tarkastaa kuvauksen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä, seuraa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen lakisääteistä tilintarkastusta, arvioi lakisääteisen tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta sekä valmistelee päätösehdotuksen tilintarkastajan valinnasta. Tarkastusvaliokunnan muihin tehtäviin lukeutuu yhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden arviointi ja niihin tehtyjen muutosten hyväksyminen, yhtiön osavuositarkastusten ja tilinpäätösten sekä tilintarkastajan tarkastusvaliokunnalle laatimien raporttien käsittely, lakien ja määräysten noudattamisen varmistamiseen tarkoitettujen prosessien arviointi sekä yhtiön rahoitustilanteen ja verotuksen seuraaminen. Tarkastusvaliokunta käsittelee myös yhtiön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä annetun selvityksen sekä käsittelee ja ratkaisee muut hallituksen mahdollisesti esille nostamat asiat, jotka kuuluvat tarkastusvaliokunnan vastuulle.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja kutsuu valiokunnan koolle tarvittaessa. Hän myös esittelee valiokunnan ehdotukset hallitukselle ja raportoi säännöllisesti hallitukselle valiokunnan kokouksista.

Tarkastusvaliokunta vuonna 2017

Puheenjohtaja Markus Rauramo; jäsenet Maarit Aarni-Sirviö ja Risto Murto. Kaikki jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Tarkastusvaliokunta kokoontui viisi kertaa vuonna 2017. Kaikkien jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100%.

Nimitysvaliokunta

Hallitus nimittää nimitysvaliokunnan avustamaan hallitusta tehtävissään. Hallitus nimittää keskuudestaan valiokuntaan vähintään kolme jäsentä. Enemmistön valiokunnan jäsenistä tulee olla yhtiöstä riippumattomia.

Hallitus määrittelee nimitysvaliokunnan tehtävät vahvistamassaan työjärjestyksessä. Nimitysvaliokunta valmistelee yhtiökokouksen käsiteltäväksi tulevat hallituksen jäsenten nimityksiä koskevat ehdotukset. Nimitysvaliokunta on tarpeen mukaan yhteydessä merkittäviin osakkeenomistajiin hallituksen jäsenten valintaa koskevissa asioissa. Nimitysvaliokunta valmistelee hallituksen jäsenten palkitsemista koskevat asiat. Nimitysvaliokunta seuraa hallituksen monimuotoisuusustavoitteiden täyttymistä ja raportoi tästä vuosittain hallitukselle sekä tarvittaessa ehdottaa muutoksia monimuotoisuusperiaatteisiin.

Nimitysvaliokunnan puheenjohtaja kutsuu valiokunnan koolle tarvittaessa. Hän myös esittelee valiokunnan ehdotukset hallitukselle ja raportoi säännöllisesti hallitukselle valiokunnan kokouksista.

Nimitysvaliokunta vuonna 2017

Puheenjohtaja Mikael Lilius; jäsenet Kaj-Gustaf Bergh, Johan Forssell ja Risto Murto. Kaikki jäsenet ovat yhtiöstä riippumattomia ja kolme jäsentä riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Nimitysvaliokunta kokoontui kaksi kertaa vuonna 2017. Kaikkien jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100%.

Palkitsemisvaliokunta

Hallitus nimittää palkitsemisvaliokunnan avustamaan työtään. Hallitus nimittää keskuudestaan valiokuntaan vähintään kolme jäsentä. Enemmistön valiokunnan jäsenistä tulee olla yhtiöstä riippumattomia.

Hallitus määrittelee palkitsemisvaliokunnan tehtävät vahvistamassaan työjärjestyksessä. Palkitsemisvaliokunta valmistelee tarpeen mukaan toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja muiden johtokunnan jäsenten nimitysasiat hallituksen käsiteltäviksi. Palkitsemisvaliokunta valmistelee hallituksen käsiteltäväksi toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten palkitsemisperiaatteita, kannustinjärjestelmiä sekä heidän palkitsemistaan koskevat ehdotukset. Valiokunnan käyttämät konsultit ovat riippumattomia yhtiöstä ja sen johdosta.

Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja kutsuu valiokunnan koolle tarvittaessa. Hän myös esittelee valiokunnan ehdotukset hallitukselle ja raportoi säännöllisesti hallitukselle valiokunnan kokouksista.

Palkitsemisvaliokunta vuonna 2017

Puheenjohtaja Mikael Lilius; jäsenet Maarit Aarni-Sirviö ja Tom Johnstone. Kaikki jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja kaksi riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Palkitsemisvaliokunta kokoontui kolme kertaa vuonna 2017. Kaikkien jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100%.

Hallitusjäsenten osallistuminen valiokuntakokouksiin 2017

	Tarkastusvaliokunta	Nimitysvaliokunta	Palkitsemisvaliokunta
Mikael Lilius	-	2/2	3/3
Tom Johnstone	-	-	3/3
Maarit Aarni-Sirviö	5/5	-	3/3
Kaj-Gustaf Bergh	-	2/2	-
Karin Falk	-	-	-
Johan Forssell	-	2/2	-
Risto Murto	5/5	2/2	-
Markus Rauramo	5/5	-	-

Johtokunta

Jaakko Eskola

Wärtsilä Oyj Abp:n konsernijohtaja vuodesta 2015. Syntynyt 1958, diplomi-insinööri, vuorineuvos. Yhtiön palveluksessa vuodesta 1998.

Keskeinen työkokemus

Wärtsilä Oyj Abp, varatoimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, 2013–2015; Marine Solutions -liiketoiminnan johtaja, 2006–2015; Power Plants -liiketoiminta, myynti- ja markkinointijohtaja, 2005–2006; Wärtsilä Development & Financial Services Oy, toimitusjohtaja, 1998–2005; PCA Corporate Finance, johtaja, 1997–1998; Kansallis-Osake-Pankki, kansainvälisen projektirahoituksen johtotehtävät, 1986–1997; Teollistamisrahasto, yritystutkija, 1984–1986; VTT, tutkija, 1983–1984.

Luottamustehtävät

Teknologiategollisuus ry. ja Pörssisäätiö, hallituksen jäsen.

Tärkeimmät aikaisemmat luottamustehtävät

European Marine Equipment Council (EMEC), puheenjohtaja, 2008–2011.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: 8.481 osaketta

Pierpaolo Barbone

Toimitusjohtajan sijainen vuodesta 2015 lähtien ja Services-liiketoiminnan johtaja vuodesta 2013. Syntynyt 1957, diplomi-insinööri. Yhtiön palveluksessa vuodesta 1996.

Keskeinen työkokemus

Wärtsilä Oyj Abp, Services-liiketoiminnan johtaja, Etelä-Eurooppa ja Afrikka, 2013; Wärtsilä Oyj Abp, Services-liiketoiminnan johtaja, Lähi-itä & Asia, 2010–2013; Wärtsilä Italia S.p.A., johtaja, 2000–2003; Ciserv Group, johtaja, 2001–2006; Wärtsilä Oyj Abp, kenttähuollon johtaja, 1997–2009; Wärtsilä Italia S.p.A., Services-liiketoiminnan johtaja, 1997–2003; Fincantieri C.N.I. S.p.A., Isotta Fraschini -dieselmoottoriyksikön myyntipäällikkö, 1989–1996.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: 7.277 osaketta

Päivi Castrén

Henkilöstöjohtaja vuodesta 2012. Syntynyt 1958, psykologian maisteri. Yhtiön palveluksessa vuodesta 2005.

Keskeinen työkokemus

Wärtsilä Oyj Abp, henkilöstöjohtaja (Vice President, Human Resources), 2005–2011; Nokia Oyj, henkilöstöjohtaja, Nokia Finland, 2002–2005; Nokia Networks, HR-johtaja, 2000–2002; Nokia Networks, Networks Systems, HR-johtaja, 1999–2000; Nokia Networks, HR-päällikkö, 1995–1998; Valmet Paper Machinery, HR-päällikkö, 1988–1995.

Luottamustehtävät

Elinkeinoelämän keskusliitto EK, koulutus- ja työvoimatyöryhmän puheenjohtaja; Wilhelm Wahlforss -säätiö, hallituksen puheenjohtaja; IMD Executive Education Advisory Council, jäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: 4.933 osaketta

Javier Cavada Camino

Energy Solutions -liiketoiminnan johtaja vuodesta 2015 lähtien. Syntynyt 1975, tekniikan tohtori. Yhtiön palveluksessa vuodesta 2002.

Keskeinen työkokemus

Wärtsilä Oyj Abp, Etelä-Euroopan ja Afrikan alueen Services-liiketoiminnan johtaja, 2013–2015; johtaja, Propulsion Services, 2015; Wärtsilä Propulsion, johtaja, laatu ja toiminnan kehittäminen, 2012–2013; Wärtsilä Propulsion Wuxi Co., Ltd., toimitusjohtaja, 2011–2013; Cedervall Zhangjiagang Marine Components Co., Ltd., toimitusjohtaja, 2011–2013; Wärtsilä CME Zhenjiang Propeller Co. Ltd., tekninen johtaja, 2009–2011; professori, Cantabrian yliopisto, Espanja, 2007–2009; Wärtsilä Propulsion Spain, S.A., johtaja, toimituskeskus, 2008–2009; tuotantopäällikkö, 2002–2007; Robert Bosch Spain, S.A., tuotantopäällikkö, käynnistysmoottorit, 1999–2002; tekninen päällikkö, tuotanto, 1997–2002.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: ei osakkeita

Kari Hietanen

Johtaja, yhteiskuntasuhteet ja lakiasiat, vuodesta 2012. Hallituksen sihteeri vuodesta 2002. Syntynyt 1963, oikeustieteen kandidaatti. Yhtiön palveluksessa vuodesta 1989.

Keskeinen työkokemus

Wärtsilä Oyj Abp, henkilöstöstä ja lakiasioista vastaava johtaja, 2002–2011; Wärtsilän Power-toimialat, päälakimies, 2000–2002; Wärtsilä Diesel -ryhmä, päälakimies, 1994–1999; Metra Oyj Abp ja Wärtsilä Diesel -ryhmä, lakimies, 1989–1994.

Luottamustehtävät

European Engine Power Plants Association, EUGINE, puheenjohtaja; Saksalais-Suomalainen Kauppakamari, hallituksen jäsen; Suomen ja Venäjän hallitustenvälinen talouskomissio, II varapuheenjohtaja; Suomalais-Korealainen kauppayhdistys ry, hallituksen varapuheenjohtaja; East Office of Finnish Industries Oy, hallituksen jäsen; Elinkeinoelämän Keskusliitto EK, kauppapoliittisen valiokunnan puheenjohtaja; Kansainvälinen kauppakamari/ICC Suomi, kansainvälisen kaupan valiokunta, jäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: 5.211 osaketta

Roger Holm

Marine Solutions -liiketoiminnan johtaja vuodesta 2015 alkaen. Syntynyt 1972, kauppatieteiden maisteri. Yhtiön palveluksessa vuodesta 1997.

Keskeinen työkokemus

Wärtsilä Oyj Abp: johtaja, Engines, 2013–2015; johtaja, Seals & Bearings, 2011–2013; johtaja, Solutions Management, Services, 2010–2011; johtaja, Business Development, Services, 2008–2010; tietohallintojohtaja, 2006–2008; hankejohtaja, globaali ERP-järjestelmä, 2002–2006; talouspäällikkö, 2001–2002. Wärtsilä Finland Oy & Wärtsilä NSD Finland Oy: erilaisia johtotehtäviä, 1997–2001.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: ei osakkeita

Atte Palomäki

Viestintäjohtaja vuodesta 2008. Syntynyt 1965, valtiotieteiden maisteri. Yhtiön palveluksessa vuodesta 2008.

Keskeinen työkokemus

Nordea Bank AB (publ.), viestintäjohtaja, 2007–2008, ja Suomen viestinnän johtaja, 2005–2006; Kauppalehti, taloustoimittaja, 2002–2005; MTV3, erikoistoimittaja/talous, 2000–2002, uutispääällikkö, 1995–2000, sekä uutistoimittaja/uutisankkuri, 1993–1995.

Luottamustehtävät

Taloudellinen Tiedotustoimisto TAT, Euroopan viestintäjohtajien liitto EACD ja Finland Promotion Boardin johtoryhmä, hallituksen jäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: 4.831 osaketta

Marco Ryan

Chief Digital Officer vuodesta 2016 lähtien. Syntynyt 1966, informaatioteknologian korkeakoulututkinto. Yhtiön palveluksessa vuodesta 2016.

Keskeinen työkokemus

Flint Group, Interim Chief Digital Officer, 2016; Thomas Cook Group, Chief Digital Officer, 2013–2015; Thomas Cook Touristik GmbH, toimitusjohtaja, Omnichannel, 2013–2014; Accenture Interactive, toimitusjohtaja (ASEAN), 2011–2013; Premier Farnell Plc, Senior Vice President eCommerce and Digital, 2006–2011; Capgemini Consulting, johdon konsultti, 2001–2006; Interactive Collector Plc, VP Interactive Services, 1999–2001; Telematix and Keyhaven Ltd, toimitusjohtaja, 1997–1999; Ison-Britannian armeija, upseeri, erilaisia johtotehtäviä, 1985–1997.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: ei osakkeita

Marco Wirén

Talous- ja rahoitusjohtaja vuodesta 2013. Syntynyt 1966, kauppatieteiden maisteri. Yhtiön palveluksessa vuodesta 2013.

Keskeinen työkokemus

SSAB, talous- ja rahoitusjohtaja, 2008–2013; SSAB, Business Control -johtaja, 2007–2008; Eitel Networks, talous- ja rahoitusjohtaja ja liiketoiminnan kehittämisestä vastaava johtaja, 2002–2007; NCC, liiketoiminnan kehittämisestä vastaava johtaja ja talousjohtaja, 1995–2001.

Luottamustehtävät

Neste Oyj, hallituksen jäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2017: 4.905 osaketta

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja

Yhtiön hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan, joka on samalla konsernihoitaja. Toimitusjohtaja johtaa konsernin liiketoimintaa ja hallintoa yhtiöjärjestyksen, Suomen osakeyhtiölain ja hallituksen ohjeiden mukaan. Toimitusjohtajan tukena konsernin johtamisessa on johtokunta. Toimitusjohtajan palvelussuhteen ehdot määritellään kirjallisesti hänen työsopimuksessaan. Yhtiön toimitusjohtaja on Jaakko Eskola. Toimitusjohtajan sijaisena toimii Services-liiketoiminnan johtaja Pierpaolo Barbone.

Johtokunnan toiminta

Yhtiön johtokunnassa on yhdeksän jäsentä: toimitusjohtaja, talous- ja rahoitusjohtaja, Energy Solutions-, Marine Solutions- ja Services-liiketoimintojen johtajat, Chief Digital Officer, viestintäjohtaja, henkilöstöjohtaja sekä yhteiskuntasuhteista ja lakiasioista vastaava johtaja. Yhtiön hallitus nimittää johtokunnan jäsenet ja vahvistaa heidän palkka- ja muut sopimusehtonsa.

Johtokunnan puheenjohtajana toimii yhtiön toimitusjohtaja. Johtokunta käsittelee konsernin ja liiketoimintojen strategia-asioita, investointeja, tuotepolitiikkaa, konsernirakennetta ja ohjausjärjestelmiä sekä valvoo yhtiön toimintaa.

Talous- ja rahoitusjohtajan päävastuita ovat konsernin taloushallinto, rahoitustoiminta (mukaan lukien projekti- ja asiakasrahoitus), verotus ja prosessien kehittäminen sekä konsernin suunnittelutoiminnot. Liiketoimintojen johtajat vastaavat kukin oman globaalien toimialansa myyntivolyymista ja kannattavuudesta apunaan konsernin eri maissa toimivat tytäryhtiöt. Chief Digital Officer johtaa konsernin tietohallinto-organisaatiota (IM) ja vastaa Wärtsilän digitaalisen strategian kehittämisestä ja toteuttamisesta sekä digitaalisesta hallinnosta tiiviissä yhteistyössä toimitusjohtajan ja muiden johtokunnan jäsenten kanssa. Konsernin yhteiskuntasuhteista ja lakiasioista vastaavan johtajan päävastuita ovat yhteiskuntasuhteet ja lakiasiat, aineettoman pääoman hallinta, kestävä kehitys, ympäristöasiat sekä työterveys- ja työturvallisuusasiat. Konsernin henkilöstöjohtaja vastaa henkilöstöjohtamisen prosesseista. Konsernin viestintäjohtajan päävastuuna on sisäinen ja ulkoinen viestintä sekä brändin rakentaminen. Johtokunnan jäsenten henkilötiedot, vastualueet ja omistukset on esitetty heidän [ansioluetteloissa](#).

Johtokunta vuonna 2017

Johtokunta kokoontui 14 kertaa vuonna 2017. Tärkeimpiä johtokunnan käsittelemiä asioita olivat markkinoiden kehittyminen ja liiketoimintastrategia, uudet kasvualueet ja yhtiön kannattavuus sekä kilpailukykyyn, kustannuksiin ja Wärtsilän organisaatorakenteeseen liittyvät asiat. Muita keskeisiä teemoja olivat digitalisaatio ja turvallisuus, erityisesti kyberturvallisuus, sekä työterveys ja -turvallisuus ja toiminnan erinomaisuus. Lisäksi tärkeä aihe oli Greensmith Energy Management Systems Inc:n osto sekä yrityskauppaan liittyvän integraatioprosessin suunnittelu ja toteutus. Johtokunta kiinnitti jatkuvaa huomiota myös toimintaympäristöä säätelevien määräysten, tilauskertymän ja tuotantokapasiteetin kehitykseen sekä alihankkija- ja muihin sidosryhmäsuhteisiin.

Johtajisto

Yhtiön johtajistoon kuuluvat johtokunnan jäsenten lisäksi seuraavat konsernihallinnon eri toiminnoista vastaavat johtajat:

Juha Hiekkanen

Talousjohtaja
Syntynyt 1978, KTM

Riitta Hovi

Lakiosaston apulaisjohtaja
Syntynyt 1960, OTK, MBA

Anu Hämäläinen

Rahoitusjohtaja
Syntynyt 1965, KTM

Tom Unnérus

Sisäisen tarkastuksen johtaja
Syntynyt 1972, DI

Sari Kolu

Johtaja, Compliance
Syntynyt 1967, OTK, Executive MBA

Jukka Kumpulainen

Tietohallintojohtaja (CIO)
Syntynyt 1968, DI

Antti Kuokkanen

Johtaja, yritysjärjestelyt, Business Control & Analysis
Syntynyt 1977, KTM, DI

Vesa Riihimäki

Laatujohtaja
Syntynyt 1966, DI

Marko Vainikka

Johtaja, yhteiskuntasuhteet ja kestävä kehitys
Syntynyt 1970, DI

Natalia Valtasaari

Sijoittaja- ja mediasuhdejohtaja
Syntynyt 1984, KTM

Liiketoimintojen johtoryhmät

Kunkin liiketoiminnon johtajan tukena on johtoryhmä.

Energy Solutions

Javier Cavada Camino

Johtaja, Energy Solutions
Syntynyt 1975, tekniikan tohtori

Alexandre Eykerman

Johtaja, LNG-Ratkaisut
Syntynyt 1972, DI, MBA (Supply Management)

John Jung

Toimitusjohtaja, Greensmith Energy ja johtaja, energiavarastointi ja integraatio
Syntynyt 1967, B.Sc. (Econ.), MBA (Strategy & Finance)

Senja Koivusalo

Henkilöstöjohtaja
Syntynyt 1979, BBA, MBA

Melle Kruisdijk

Johtaja, Eurooppa ja vt. johtaja, Afrikka
Syntynyt 1971, DI

Antti Kämi

Johtaja, moottorivoimalaitokset
Syntynyt 1964, DI

Sushil Purohit

Myyntijohtaja, Lähi-itä, Aasia & Australia
Syntynyt 1972, insinööri, MBA

Tomas Rönn

Johtaja, Amerikat
Syntynyt 1961, insinööri

Laura Susi-Gamba

Johtaja, lakiasiat
Syntynyt 1963, OTK

Ossi Ylinen

Talous- ja rahoitusjohtaja
Syntynyt 1976, KTM

Marine Solutions**Roger Holm**

Johtaja, Marine Solutions
Syntynyt 1972, KTM

Arjen Berends

Talous- ja rahoitusjohtaja
Syntynyt 1968, MBA

Aaron Bresnahan

Myyntijohtaja
Syntynyt 1969, MBA & MA (Strategic Studies)

Sinikka Ilveskoski

Johtaja, lakiasiat ja sopimushallinta
Syntynyt 1967, OTK

Timo Koponen

Johtaja, pumppu- ja kaasuratkaisut
Syntynyt 1969, KTM

Stephan Kuhn

Johtaja, sähkö ja automaatiojärjestelmät, joulukuuhun 2017 asti
Syntynyt 1962, MBA

Juha Kytölä

Johtaja, ympäristöratkaisut
Syntynyt 1964, tekniikan tohtori

Arto Lehtinen

Johtaja, propulsiolaitteistot
Syntynyt 1971, DI

Annika Parkkonen

Henkilöstöjohtaja
Syntynyt 1971, VTM

Stefan Wiik

Johtaja, moottorit
Syntynyt 1971, insinööri

Services**Pierpaolo Barbone**

Johtaja, Services ja toimitusjohtajan sijainen
Syntynyt 1957, DI

Guido Barbazza

Johtaja, Emerging Business
Syntynyt 1960, DI

Serge Begue

Johtaja, Etelä-Eurooppa & Afrikka
Syntynyt 1954, koneinsinööri

Peter Bjurs

Talous- ja rahoitusjohtaja
Syntynyt 1965, KTM

Henri van Boxtel

Johtaja, Lähi-itä & Aasia
Syntynyt 1959, B.Sc. (Econ.), merenkulikutkinto

Henrik Dahl

Johtaja, Services 4.0
Syntynyt 1978, insinööri

Tamara de Gruyter

Johtaja, propulsiolaitteistojen huolto
Syntynyt 1972, laivanrakennusinsinööri

Kai Kamila

Henkilöstöjohtaja
Syntynyt 1960, kasvatustieteiden maisteri

Ralf Lindbäck

Lakiasiaintohtaja
Syntynyt 1958, OTK

Stefan Nysjö

Johtaja, Pohjois-Eurooppa
Syntynyt 1970, insinööri

Walter Reggente

Johtaja, Amerikat
Syntynyt 1965, merenkulkuinsinööri

Vesa Riihimäki

Laatujohtaja
Syntynyt 1966, DI

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat vastaavat siitä, että paikalliset resurssit ovat oikeassa suhteessa liiketoiminnan tarpeisiin, henkilöstöä kehitetään asianmukaisesti, toiminta täyttää konsernin prosessien asettamat vaatimukset, mukaan lukien laatujärjestelmä, toiminnassa noudatetaan soveltuvia lakeja ja hyviä kauppapatoja ja että tytäryhtiön viestintä vastaa konsernin tavoitteita.

Sisäinen valvonta

Wärtsilän sisäisen valvonnan tavoitteet perustuvat kansainväliseen COSO-malliin. Wärtsilän määritelmän mukaan sisäinen valvonta on Wärtsilän hallituksen, johdon, konserniyhtiöiden hallitusten ja muun henkilöstön toteuttama prosessi, jonka tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus yhtiön toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta.

Sisäisen valvonnan piiriin kuuluvat Wärtsilän kaikki politiikat, prosessit, käytännöt ja organisaatorakenteet, jotka auttavat johtoa ja viime kädessä hallitusta varmistamaan, että Wärtsilän asettamat tavoitteet täyttyvät, että liiketoimintaa hoidetaan eettisesti ja kaikkien soveltuvien lakien ja määräysten mukaisesti, että yhtiön omaisuutta, brändi mukaan lukien, hoidetaan vastuullisesti ja että taloudellinen raportointi on asianmukaista. Sisäinen valvonta ei ole erillinen prosessi tai toimintakokonaisuus vaan kiinteä osa Wärtsilän kaikkea toimintaa.

Sisäisen valvonnan järjestelmä toimii konsernin kaikilla tasoilla. Sisäisen valvonnan järjestelmän ylläpidon ja kehittämisen päämääränä on liiketoiminnan tulosten jatkuva parantaminen ja samalla lakien ja määräysten noudattaminen kaikissa maissa, joissa Wärtsilällä on toimintaa.

Tavoitejohtaminen

Suunnittelu ja tavoitteiden asettaminen ovat kiinteä osa Wärtsilän tavoitejohtamista. Ne ovat normaalia johtamistoimintaa eivätkä kuulu yhtiön sisäisen valvonnan järjestelmään. Tavoitteiden asettaminen on kuitenkin sisäisen valvonnan tärkeä edellytys. Tavoitejohtamisprosessin kautta asetetaan vuosittain Wärtsilän konsernitason taloudelliset ja muut tavoitteet. Konsernitason tavoitteista johdetaan liiketoimintojen, konserniyhtiöiden ja viime kädessä yksittäisten työntekijöiden tavoitteet.

Vuositavoitteiden saavuttamista seurataan kuukausittaisessa johdon raportoinnissa. Liiketoimintojen tuloksia ja vuositavoitteiden saavuttamista tarkastellaan kuukausittain näiden johtoryhmien kokouksissa. Johtokunta seuraa konsernin ja liiketoimintojen tavoitteisiin liittyviä tuloksia kuukausittain. Johtoryhmät ja johtokunta valvovat myös Wärtsilän taloudellisen raportoinnin luotettavuutta.

Wärtsilän taloudellista raportointia hoidetaan yhtenäisin menetelmin kaikissa konserniyhtiöissä hyödyntäen mm. toiminnanohjausjärjestelmää (ERP) ja yhteistä tilikarttaa. Koko konsernissa sovelletaan kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (IFRS). Wärtsilän tilinpäätös- ja valvontaprosessilla on sisäisen valvonnan toimivuudelle oleellinen merkitys. Taloudellisen raportoinnin luotettavuus edellyttää taloushallinnon ja laskentatoimen prosessien asianmukaista valvontaa.

Hallitus arvioi säännöllisesti Wärtsilän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja tehokkuutta. Hallituksen vastuulla on myös varmistaa, että laskentatoimen ja taloushallinnon sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Taloudellisen raportointiprosessin valvonnasta vastaa Wärtsilän hallituksen tarkastusvaliokunta. Konsernin Business Control -toiminnon vastuulla on tiedottaa asiaankuuluville johdon jäsenille, jos tulokset poikkeavat suunnitelmista, sekä analysoida poikkeamien syyt ja ehdottaa korjaavia toimenpiteitä. Konsernin Business Control -toiminto tukee liiketoimintoja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen edellyttämässä päätöksenteossa ja analyyseissä. Toiminto vastaa myös yhtiön tavoitejohtamisprosessien ylläpidosta ja

kehittämisestä niin, että eri organisaatiotasojen johto saa ajoissa luotettavat ja riittävät tiedot organisaation tavoitteiden saavuttamisesta. Lisäksi se vastaa taloudellisen raportointiprosessin ja siihen liittyvien valvontajärjestelyiden kehittämisestä.

Lain- ja säännöstenmukaisuuden johtaminen

Lain- ja säännöstenmukaisuuden johtamisessa sovellettavilla käytännöillä ja prosesseilla on keskeinen merkitys Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmässä. Wärtsilä noudattaa paikallista lainsäädäntöä ja muita määräyksiä kaikkialla, missä sillä on toimintaa.

Lain- ja säännöstenmukaisuuden johtamiseen liittyviä asioita hoidetaan ennen muuta ennakoivasti. Lakiasianosasto tukee toimitusjohtajaa ja liiketoimintoja näiden analysoidessa ja tehdessä päätöksiä asioissa, joihin liittyy sopimuspolitiikkaa, riskienhallintaa ja viranomaismääräyksiä koskevia näkökohtia. Keskeistä on myös säännöstenmukaisuuden johtaminen ja asianmukaista toimintaa ja käyttäytymistä niin sisäisesti kuin ulkoisestikin korostavan yrityskulttuurin vahvistaminen ja turvaaminen. Säännöstenmukaisuuden johtaminen perustuu yhtiön toimintaperiaatteisiin ja asianomaisiin konsernitason politiikkoihin ja ohjeisiin. Koko yhtiötä koskevat valvontamekanismit ja -prosessit ovat osa sisäistä valvontaa.

Henkilöstöjohtaminen

Henkilöstöjohtamisen käytännöt ja prosessit ovat merkittävä osa Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmää. Sisäisen valvonnan kannalta tärkeimmät henkilöstöjohtamisen prosessit koskevat palkkausta ja työsuhte-etuja, henkilöstön kehittämistä, rekrytointia, resursoinnin hallintaa ja henkilökohtaista tavoitejohtamista sekä henkilöstön palauteprosesseja. Henkilöstötoiminto vastaa yhtiön henkilöstöprosessien ylläpidosta ja kehittämisestä niin, että ne tukevat tehokasta sisäistä valvontaa myös työntekijätasolla.

Muut johtamisjärjestelmät

Johtokunta on vastuussa Wärtsilän johtamisjärjestelmän kehittämisestä ja soveltamisesta, järjestelmän toiminnan jatkuvasta parantamisesta sekä järjestelmän tehokkaan toiminnan varmistamisesta. Wärtsilän johtamisjärjestelmä kattaa yhtiön kaikki globaalit prosessit ja johtamiskäytännöt, joiden tarkoituksena on varmistaa, että asiakkaiden odotukset täyttyvät. Seuraavassa kuvattujen johtamisjärjestelmien kaikin puolin moitteeton toiminta varmistaa osaltaan Wärtsilän sisäisen valvonnan tavoitteiden saavuttamisen.

Laatu

Wärtsilän ratkaisujen laatu, ja siten laatujohtamisen tuloksellisuus, on yhtiölle ensiarvoisen tärkeää. Wärtsilän ISO 9001:2000 -laatujohtamisjärjestelmän noudattamista edellytetään kaikessa konsernin toiminnassa, ja sitä myös valvotaan tarkasti.

Kestävä kehitys

Wärtsilä on sitoutunut vahvasti kestävään kehitykseen. Wärtsilän toiminnan kestävä kehitys perustuu yhtiön päämäärään ja arvoihin sekä taloudelliseen kannattavuuteen. Wärtsilän noudattamat maailmanlaajuiset periaatteet, kuten laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja työturvallisuuspolitiikka (QEHS) sekä toimintaperiaatteet ja yhtiön arvot, antavat yhdenmukaiset perusteet kestävä kehitystä edistävälle toimintatavoille. Edellä mainittujen lisäksi Wärtsilän sisäinen konsernikäsikirja sisältää muita politiikoita ja direktiivejä, menettelytapaohjeita, vastuiden määrittelyjä sekä johtamisjärjestelmän rakenteen selityksiä.

Wärtsilän johtokunta kantaa kokonaisvastuun yhtiön kestävä kehityksen mukaisesta toiminnasta. Johtokunta hyväksyy toimintaperiaatteet ja tarkistaa niiden sisällön säännöllisesti. Johtokunta määrittelee kestävä kehityksen tavoitteet ja valvoo asetettujen tavoitteiden täyttymistä. Toiminnan tuloksellisuutta seurataan sekä johtokunnan että liiketoimintojen johtoryhmien katselmuksissa.

Hallitus katselmoi vuosittain tärkeimmät kestävään kehitykseen liittyvät asiat. Lisäksi johtokunta määrittää keskeisimmät kestävään kehitykseen liittyvät epäkohdat ja tarvittaessa tiedottaa niistä hallitukselle.

Wärtsilän kestävä kehityksen toiminto vastaa johdon tarvitseman tiedon hankkimisesta, kehittämistarpeiden tunnistamisesta ja kestävä kehityksen ohjelmien koordinoimisesta sekä toiminnan ohjeistamisesta. Toiminto toimii läheisessä yhteistyössä sekä liiketoimintojen että tukifunktioiden kuten henkilöstö-, lakiasian-, Compliance- ja laatu- toimintojen kanssa. Lisäksi toiminto kerää tytäryhtiöiltä kestävä kehitystä koskevat tiedot.

Vastuut on määritelty tarkkaan ja niiden tukena on tarvittava ohjeistus ja koulutus. Koulutuksissa käsiteltäviä aiheita ovat mm. liiketoimintaperiaatteet, korruption vastaiset periaatteet sekä ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuusasiat. Wärtsilä seuraa

kestävään kehitykseen liittyvän toimintansa tuloksellisuutta hyödyntämällä eri työkalujen ja toimintojen, kuten sisäisten tarkastusten ja compliance-prosessien, tuottamaa tietoa.

Riskienhallinta

Wärtsilän sisäisen valvonnan tarkoituksena on tukea yhtiön tavoitteiden saavuttamista. Tavoitteiden saavuttamista uhkaavat riskit on tunnistettava ja arvioitava, jotta niitä voidaan hallita. Riskien tunnistaminen ja arviointi ovat siis sisäisen valvonnan perusedellytyksiä. Wärtsilän sisäisen valvonnan mekanismit ja käytännöt antavat johdolle varmuutta siitä, että riskienhallinta toteutuu suunnitellulla tavalla.

Wärtsilä on määritellyt yksikkö- ja prosessitasojen ja tietojärjestelmien valvonnan edellyttämät toimenpiteet ja toteuttanut ne. Eri tasojen valvontatoimenpiteitä tarvitaan, jotta kaiken tasoisia riskejä voidaan suoraan torjua. Wärtsilän riskienhallinnan prosessit käsittävät konsernitason riskiarvioinnit ja riskienhallintaprosessit sekä projektikohtaiset riskiarvioinnit ja projektien riskienhallinnan. Konsernitason riskiarviointiprosessin tuloksena laaditaan toimintasuunnitelmia tunnistettujen ja ensisijaisiksi katsottujen riskien varalta.

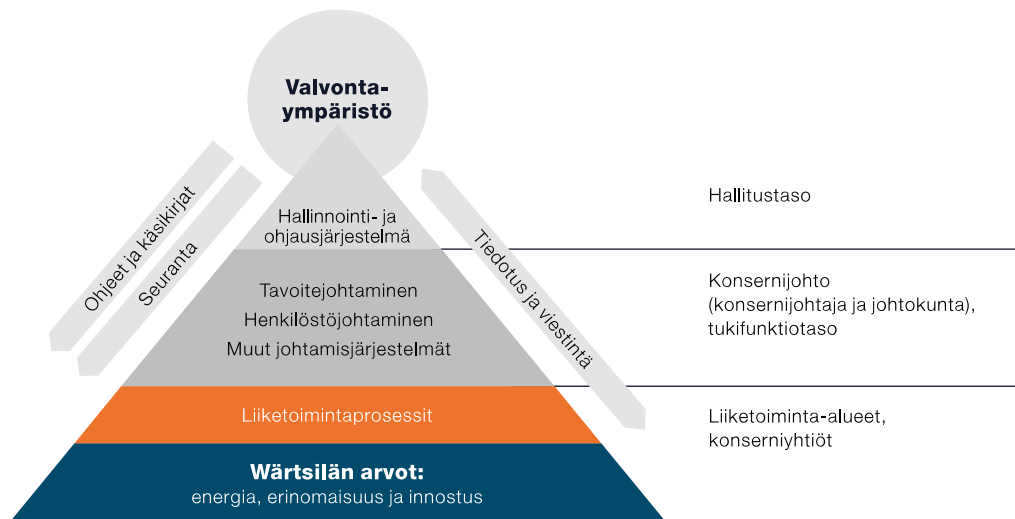
Kukin liiketoiminto raportoi tärkeimmistä riskeistään johtokunnalle. Johtokunta katselmoi käytössä olevien riskienhallintasuunnitelmien toteutusta säännöllisesti. Wärtsilän hallitus on vastuussa konsernin kokonaissietokyvyn määrittelystä eri riskien suhteen. Tarkoituksena on varmistaa, että Wärtsilällä on riittävät välineet ja resurssit riskien hallintaan. Hallitus katselmoi riskiprofiiliin säännöllisesti. Toimitusjohtaja on johtokunnan avustuksella vastuussa Wärtsilän koko toiminnan riskienhallinnan organisoinnista ja sen asianmukaisuuden varmistamisesta. Liiketoimintojen johdon vastuulla on laatia toimintasuunnitelmat tärkeimpien riskien varalta.

Wärtsilän keskeisimmät strategiset ja operatiiviset riskit ja rahoitusriskit on esitetty osiossa [Riskit ja riskienhallinta](#).

Tietohallinto

Tietohallinnolla on keskeinen merkitys Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmässä. Tietojärjestelmät ovat tehokkaan sisäisen valvonnan kannalta kriittisen tärkeitä, sillä monet valvontatoimenpiteet perustuvat tietotekniikkaan.

Wärtsilän sisäisen valvonnan päätekijät

Arvot ja valvontaympäristö

Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmän perustana ovat yhtiön arvot: energia, innostus ja erinomaisuus. Yhtiön arvot heijastuvat päivittäiseen kanssakäymiseen toimittajien, asiakkaiden ja sijoittajien kanssa sekä sisäisiin ohjeistuksiin, politiikkoihin, käsikirjoihin, prosesseihin ja käytäntöihin. Sisäinen valvontaympäristö määrää sisäisen valvonnan periaatteet ja vaikuttaa henkilöstön tietoisuuteen valvonnasta. Valvontaympäristö tuo kurinalaisuutta ja antaa perusteet kaikille muille sisäisen valvonnan komponenteille. Wärtsilän valvontaympäristön elementit sisältyvät yrityskulttuuriin, siis henkilöstön rehellisyyteen, eettisiin arvoihin ja ammattitaitoon, sekä henkilöstön hallitukselta saamaan huomioon ja ohjaukseen. Wärtsilän arvot ja valvontaympäristö antavat hallitukselle ja johdolle kohtuullisen varmuuden siitä, että sisäisen valvonnan tavoitteet saavutetaan. Toimitusjohtaja ja johtokunta määrittelevät Wärtsilän arvot ja eettiset periaatteet, joita toimintaperiaatteet heijastavat, ja näyttävät esimerkkiä asianmukaisesta yrityskulttuurista. Arvot, eettiset periaatteet ja yrityskulttuuri luovat yhdessä pohjan sisäiselle valvonnalle. Toimitusjohtaja ja johtokunta vastaavat yhdessä liiketoimintojen johdon kanssa Wärtsilän arvojen välittämisestä koko organisaatioon.

Liiketoimintaprosessit

Wärtsilän liiketoimintaprosesseihin nivotut valvontamekanismit ovat sisäisen valvonnan tehokkuuden kannalta keskeisen tärkeitä. Liiketoimintaprosessien valvonta auttaa varmistamaan, että kaikki Wärtsilän sisäisen valvonnan tavoitteet saavutetaan. Tämä pätee erityisesti toiminnan tehokkuuden ja Wärtsilän kannattavuuden ja maineen turvaamiseen. Liiketoimintojen johto on velvollinen varmistamaan, että määritellyt konsernitason prosessit ja valvontamekanismit ovat käytössä kunkin omalla vastuualueella ja että niitä noudatetaan. Jos konsernitason prosesseja tai valvontamekanismeja ei ole, liiketoimintojen johto on velvollinen varmistamaan, että ko. tarkoitusta varten on määritelty ja otettu käyttöön liiketoiminnon omat prosessit, jotka takaavat riittävän valvonnan.

Ohjeistus ja viestintä

Ohjeet ja käsikirjat

Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmän, eli esim. hallinnointijärjestelmän, johtamisjärjestelmän, tavoitejohtamisprosessin ja muiden liiketoiminta-, ym. prosessien, osa-alueet on kuvattu erilaisissa ohjeissa ja käsikirjoissa. Tärkeimmät konsernitason politiikat ja ohjeet on koottu Wärtsilän konsernikäsikirjaan. Konsernin laskentatoimen käsikirja sisältää kaikissa konserniyhtiöissä noudatettavat laskentatoimen ja taloudellisen raportoinnin ohjeistukset. Käsikirja tukee Wärtsilän taloudelliselle raportoinnille asetettujen luotettavuustavoitteiden saavuttamista. Kaikilla politiikoilla ja niiden muutoksilla on oltava Wärtsilän johtokunnan jäsenen hyväksyntä. Konsernitason ohjeiden ja käsikirjojen lisäksi liiketoiminnoilla on kunkin tarpeita vastaavia omia ohjeistuksia. Liiketoimintojen ohjeet ja käsikirjat yhdenmukaistetaan konsernin ohjeiden ja käsikirjojen kanssa siten, että ristiriitaisuuksia ei synny.

Tiedotus ja viestintä

Tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä vaatii riittävää, oikea-aikaista ja luotettavaa tietoa, jotta johto pystyy arvioimaan yhtiön tavoitteiden saavuttamista. Tarvitaan sekä taloudellista että muuta tietoa niin yhtiön sisäisistä kuin ulkoisistakin tapahtumista ja toiminnasta. Henkilöstöllä on mahdollisuus antaa johdolle (esim. suoraan lakiasiainosastolle, Compliance-toiminnolle tai sisäiselle tarkastukselle) vapaamuotoista palautetta ja kertoa havaitsemastaan kyseenalaisesta toiminnasta. Kaikki ulkoinen viestintä hoidetaan konsernin tiedotuspolitiikan mukaisesti.

Seuranta

Seurannalla tarkoitetaan prosessia, jonka avulla Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmää ja sen suorituskykyä arvioidaan pitkällä aikavälillä. Oma toimintaa seurataan Wärtsilässä toisaalta jatkuvasti ja toisaalta erillisissä arvioinneissa, kuten sisäisissä tarkastuksissa, tilintarkastuksissa ja laatuauditoinneissa.

Liiketoimintojen johdon vastuulla on varmistaa, että kunkin vastuualueella noudatetaan kaikkia soveltuvia lakeja ja määräyksiä. Wärtsilän johto seuraa sisäistä valvontaa osana normaalia johtamistyötä. Hallituksen tarkastusvaliokunta arvioi ja varmentaa Wärtsilän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden ja tehokkuuden.

Sisäinen tarkastus avustaa tarkastusvaliokuntaa Wärtsilän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden ja tehokkuuden arvioinnissa ja varmentamisessa tekemällä vuosisuunnitelmansa mukaisesti säännöllisiä sisäisiä tarkastuksia konsernin tukitoiminnoissa ja juridisesti itsenäisissä yksiköissä. Wärtsilän sisäistä valvontaa arvioivat myös yhtiön tilintarkastaja ja muut varmentavat tahot, mm. laatuauditijat. Konsernin talous- ja valvontatoiminto valvoo taloudellisen raportoinnin prosessien ja valvonnan noudattamista. Talous- ja valvontatoiminto seuraa myös ulkoisen ja sisäisen talousraportoinnin oikeellisuutta. Lakiasianosasto ja compliance-toiminto seuraavat konsernitason politiikkojen noudattamista. Ulkoinen tilintarkastaja tarkastaa ulkoisen vuositalousraportoinnin oikeellisuuden.

Tarkastus

Sisäinen tarkastus

Konsernin sisäisestä tarkastuksesta huolehtii yhtiön sisäinen tarkastusyksikkö, joka raportoi toimitusjohtajalle. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida yrityksen toimintaa ja prosesseja sekä valvonnan tehokkuutta ja laatua. Lisäksi sisäinen tarkastus tarvittaessa osallistuu tarkastuksiin yritysostojen yhteydessä ja hoitaa erityistehtäviä. Sisäisen tarkastuksen toimialaan kuuluvat kaikki organisaatiotasot ja tytäryhtiöt. Merkittävimmissä tytäryhtiöissä suoritetaan sisäinen tarkastus vuosittain ja verkostoyhtiöissä kolmen vuoden välein.

Sisäinen tarkastus laatii vuosiohjelman, jonka mukaan se tekee itsenäisesti tarkastuksia eri puolilla konsernia, mutta se voi suorittaa myös erikoistarkastuksia. Vuosiohjelman hyväksyy tarkastusvaliokunta, jolle sisäinen tarkastus myös raportoi säännöllisesti. Lisäksi tarkastajilla on aina mahdollisuus ottaa tarvittaessa suoraan yhteyttä tarkastusvaliokunnan tai hallituksen jäseniin.

Tilintarkastus

Yhtiöllä on yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla tilintarkastusyhteisö. Yhtiökokous valitsee tilintarkastajan tarkastamaan kuluvan tilikauden tilit. Tilintarkastajan tehtävät päättyvät seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa konsernin ja emoyhtiön tilinpäätös ja kirjanpito sekä emoyhtiön hallinto.

Yhtiön tilintarkastaja antaa vuositilinpäätöksen yhteydessä osakkeenomistajille lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen ja raportoi säännöllisesti havainnoistaan hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Tilintarkastajan on yleisten kelpoisuusedellytysten lisäksi täytettävä tietyt lakimääräiset esteettömyysvaatimukset, jotka ovat takeena riippumattoman ja luotettavan tilintarkastuksen toimittamiselle.

Tilintarkastaja vuonna 2017

Yhtiökokous valitsi Wärtsilä Oyj Abp:n tilintarkastajaksi vuodeksi 2017 tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n (PwC). Päävastuullisena tilintarkastajana toimi Tomi Hyryläinen. PwC:lle maksettiin vuonna 2017 palkkioina yhteensä 2,9 milj. euroa. Muuhun kuin tilintarkastukseen liittyviä konsulttipalkkioita maksettiin yhteensä 0,3 milj. euroa. Nämä palkkiot liittyivät pääasiassa verokonsultointiin.

Lähipiiritapahtumat

Wärtsilän lähipiirin muodostavat hallitus, toimitusjohtaja, johtokunta sekä osakkuus- ja yhteisytykset. Talous- ja valvontatoiminto arvioi ja seuraa yhtiön ja sen lähipiirin välisiä tapahtumia varmistaakseen, että mahdolliset eturistiriidat otetaan asianmukaisesti huomioon Wärtsilän päätöksentekoprosessissa.

Sisäpiirihallinto

Wärtsilä käsittelee sisäpiiritietoa ja sisäpiiriin kuuluvia henkilöitä kaikkien sovellettavien sisäpiiritietoa ja -kauppoja koskevien lakien ja määräysten mukaisesti.

Tärkeimmät lakisäätteiset määräykset sisältyvät Euroopan unionin markkinoiden väärinkäyttöasetukseen (EU) N:o 596/2014. Wärtsilä noudattaa lisäksi Nasdaq Helsingin hyväksymää listayhtiöiden sisäpiiriohjetta sekä omaa sisäpiiripolitiikkaansa.

Sisäpiiriluetteloita laaditaan tarvittaessa myös projektikohtaisesti. Sisäpiiriläisille annetaan kirjallinen ilmoitus sisäpiiriin kuulumisesta sekä ohjeet sisäpiiriläisen velvollisuuksista.

Wärtsilän hallituksen ja johtokunnan jäsenet sekä määrätyt muut työntekijät eivät saa käydä kauppaa Wärtsilän rahoitusinstrumenteilla 30 päivän aikana ennen osavuosikatsausten ja tilinpäätöstiedotteiden julkaisemista.

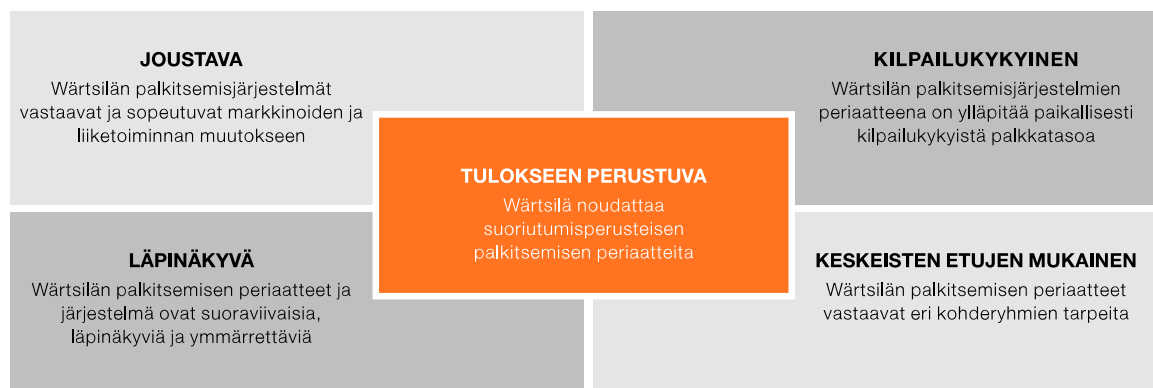
Wärtsilä tiedottaa julkisesti johtotehtävissä toimivien työntekijöidensä ja näiden lähipiirin arvopaperikaupoista markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisesti. ”Johtotehtävissä toimivat henkilöt” tarkoittavat yksinomaan Wärtsilän hallituksen ja johtokunnan jäseniä. Tiedotteet julkaistaan Wärtsilän internetsivuilla.

Palkat ja palkitseminen 2017

Hyvät osakkeenomistajat

Tämä raportti koskee hallituksen ja johtokunnan palkitsemista vuonna 2017. Haluamme tarjota raportin avulla selkeyttä ja läpinäkyvyyttä Wärtsilän palkitsemisjärjestelyihin.

Wärtsilässä palkitsemista ohjaavat palkitsemisperiaattemme, jotka jäsentävät palkitsemismallia kaikkialla organisaatiossa ja varmistavat, että henkilöstön palkitseminen on yhtiön ja sen osakkeenomistajien etujen mukaista. Nämä periaatteet on huomioitu toimitusjohtajan ja johtokunnan muiden jäsenten palkitsemiskäytännöissä.

Johtokunnan lyhyen aikavälin kannustinpalkkioiden perusteena olivat kannattavuus- (EBIT) ja rahavirtatavoitteet. Tavoitetason ansaintamahdollisuus säilyi samana kuin vuonna 2016, mutta maksimipalkkion määrää kasvatettiin.

Wärtsilän pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä perustuu osakekurssin kehitykseen. Viime vuosien osakekurssin kehityksen perusteella vuoden 2014 kannustinjärjestelmästä maksetaan maksimissaan 10,60 euroa bonusoikeutta kohti helmikuussa 2018.

Me Wärtsilässä uskomme pitkäjänteiseen ja yhtenäiseen palkitsemiseen. Johtokunnan palkitsemisjärjestelyt, jotka koskevat myös muita ylimmän johdon jäseniä, ovat pysyneet viime vuosina pitkälti muuttumattomina. Valiokunta katsoo, että nykyiset järjestelmät ovat edelleen tarkoituksenmukaisia, eikä vuodelle 2018 ole suunnitteilla merkittäviä muutoksia.

Mikael Lilius

Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja

Johtokunnan palkitsemisperiaatteet

Wärtsilän palkitsemispolitiikka pyrkii houkuttelemaan, sitouttamaan ja motivoimaan johtajia tarjoamalla heille palkitsemisratkaisuja, jotka palkitsevat heitä liiketoimintatulosten saavuttamisesta.

Johtokunnan palkitseminen koostuu kiinteästä palkasta ja muuttuvista tulospalkkio-osista seuraavasti:

Kiinteä palkanosa

Toimitusjohtajan ja johtokunnan muiden jäsenten kiinteä palkitseminen koostuu kuukausittaisesta peruspalkasta ja luontaiseduista. Peruspalkat tarkistetaan vuosittain ottaen huomioon yhtiön tulos ja henkilökohtainen suoriutumisen ja markkinaolosuhteet. Etuuksia ovat autoetu, yksityinen sairauskuluvakuutus ja kuuluminen lisäeläkejärjestelmän piiriin.

Toimitusjohtaja ja muut johtokunnan jäsenet ovat mahdollisten lakisääteisten eläkejärjestelmien lisäksi lisäeläkejärjestelmän piirissä. Näiden henkilöiden lisäeläke ja eläkeikä vaihtelevat. Eläkeikä perustuu yleensä siihen lakisääteiseen eläkejärjestelmään, jonka piirissä ko. henkilöt ovat. Käytössä on sekä etuus- että maksuperusteisia eläkejärjestelyitä. Toimitusjohtaja on maksuperusteisen järjestelmän piirissä, ja eläkemaksu on 20% palkasta.

Muuttuva palkanosa

Johtokunnan jäsenten kannustinjärjestelmistä ja niiden perusteista päättää yhtiön hallitus. Hallitus päättää myös mahdollisista ylimmän johdon pitkäaikaisista kannustinohjelmista, elleivät ne lain mukaan kuulu yhtiökokouksen päätettäväksi. Muiden johtajien ja päällikköiden bonusjärjestelmistä päättää johtokunta.

Lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmät

Koko Wärtsilässä on käytössä bonusjärjestelmä, jonka tavoitteena on kannustaa lyhyen aikavälin liiketoimintasuunnitelman toteuttamiseen ja palkita siitä. Bonus perustuu konsernin kannattavuuteen ja sovituihin henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Bonusjärjestelmän piirissä on noin 3.000 johtajaa ja päällikköä.

Toimitusjohtajalle ja johtokunnalle maksettavien bonusten kriteerinä on hallituksen tilikaudelle asettamien kannattavuustavoitteiden ja muiden taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen. Lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmästä maksettava bonus voi olla korkeintaan 100% vuosittaisesta peruspalkasta toimitusjohtajan ja 65% vuosittaisesta peruspalkasta muiden johtokunnan jäsenten osalta. Bonukset maksetaan rahana pian vuodenvaihteen jälkeen.

Wärtsilän työntekijät kuuluvat myös bonus- tai tulospalkkiojärjestelmien piiriin. Tällaisia järjestelmiä on suurimmassa osassa Wärtsilän toimintamaita, ja niihin sovelletaan asianomaisen maan lakeja tai ne tarjotaan paikallisina bonus- tai palkkiojärjestelminä. Konsernin bonusjärjestelmien ja muiden tulospalkkiojärjestelmien piiriin kuuluu yhteensä noin 80% konsernin henkilöstöstä.

Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä

Noin 100 johtajaa, mukaan lukien toimitusjohtaja ja johtokunnan jäsenet, kuuluvat Wärtsilän pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän piiriin.

Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän tavoitteena on sovittaa yhteen ylimmän johdon ja Wärtsilän osakkeenomistajien edut luomalla osallistujille pitkäaikainen osakesidonnainen etu. Tämä edistää osakasarvon luontia ja tukee pitkän aikavälin suoriutumisperusteista yrityskulttuuria Wärtsilässä.

Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmässä on kolmen vuoden ansaintajakso. Osallistujille annetaan järjestelmässä ”bonusoikeuksia”. Bonusoikeuden arvo ansaintajakson lopussa perustuu osakekurssin kehitykseen ansaintajaksoa välittömästi edeltävän kolmen kuukauden jakson ja ansaintajakson kolmen viimeisen kuukauden välillä. Lopullisessa osakekurssissa voidaan ottaa huomioon Wärtsilä Oyj Abp:n ansaintajakson aikana maksamat tavanomaiset ja ylimääräiset osingot kokonaan tai osittain.

Bonusoikeuksien arvonmääritys:

$$\left(\text{VERTAILU-KURSSI} - \text{KURSSI LÄHTÖ-TILANTEESSA} \right) \times \text{BONUS-OIKEUKSIEN MÄÄRÄ} = \text{PITKÄN AIKAVÄLIN KANNUSTIMEN ARVO}$$

Palkitsemisen taso varmistetaan asettamalla kullekin bonuskaudelle yläraja, joka määrää kunkin bonusoikeuden maksimiarvon. Bonusoikeudet maksetaan rahana, mutta toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten odotetaan hankkivan Wärtsilän osakkeita 50%:lla saamistaan nettobonusista, kunnes vaadittu omistustaso on saavutettu.

Osakkeiden omistusta koskeva politiikka

Kunkin johtoryhmän jäsenen odotetaan kerryttävän Wärtsilän osakkeita vähintään määrän, joka vastaa arvoltaan henkilön perusvuosipalkkaa bruttona, ja pitävän osakkeet sen jälkeen omistuksessaan.

Toimitusjohtajan palvelussuhteen ehdot

Toimitusjohtajan peruspalkka on 785.000 euroa vuodessa. Toimitusjohtajalla on oikeus osallistua lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinjärjestelmiin edellä kuvatuin ehdoin. Toimitusjohtajalla on oikeus jäädä eläkkeelle täytettyään kuusikymmentäkolme (63) vuotta. Hänen eläkkeensä määräytyy maksuperusteisen eläkejärjestelmän mukaisesti. Eläkemaksu on 20% vuosipalkasta. Yhtiön toimesta tapahtuvan irtisanomisen yhteydessä 6 kuukauden irtisanomisajan palkan lisäksi maksettavan korvauksen määrä vastaa 18 kuukauden palkkaa.

Johtokunnan jäsenten palkitseminen

Johtokunnalle maksetut palkkiot vuonna 2017

TEUR

Johtokunta	Peruspalkka ja lyhyen aikavälin edut	Eläkemaksut	Lyhyen aikavälin bonusjärjestelmä ¹	Pitkän aikavälin bonusjärjestelmä ²	Yhteensä
Jaakko Eskola, konsernijohtaja	785	156	295	410	1 645
Pierpaolo Barbone, Johtaja, Services ja toimitusjohtajan sijainen	425	88	105	410	1 028
Muut johtokunnan jäsenet	2 162	493	441	1 587	4 863

¹ Liittyy vuoden 2016 tulokseen sidottuun vuosibonukseen, joka maksettiin vuonna 2017

² Liittyy vuoden 2013 pitkän aikavälin kannustinpalkkioon, joka maksettiin vuonna 2017

Lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmä

Johtokunnan jäsenten tulostavoiterakenne lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmille:

TOIMITUSJOHTAJA	Konsernin EBIT% (2/3)		Konsernin liiketoiminnan rahavirta (1/3)
LIIKETOIMINTATASON TEHTÄVÄT	Konsernin EBIT% (1/3)	Kyseisen liiketoiminnan tavoitteet (1/3)	Konsernin liiketoiminnan rahavirta (1/3)
MUUT KONSERNITASON TEHTÄVÄT	Konsernin EBIT% (2/3)		Konsernin liiketoiminnan rahavirta (1/3)

Kullekin mittarille asetettiin liukuva tavoiteasteikko.

Vuoden 2016 tulokseen sidottu lyhyen aikavälin kannustinohjelma

Konsernin tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

MITTARI	TOTEUMA
Konsernin EBIT	Kynnysarvon ja tavoitteen välillä
Konsernin liiketoiminnan rahavirta	Tavoitteen ja maksimin välillä

Johtokunnan jäsenille vuodelta 2016 maksettava bonus on keskimäärin 50% maksimimäärästä ja toimitusjohtajalle maksettava bonus 50% maksimimäärästä.

Vuoden 2017 tulokseen sidottu lyhyen aikavälin kannustinohjelma

Vuoden 2017 tulokseen sidottuun, vuonna 2018 maksettavaan vuosibonukseen sovelletaan samoja mittareita ja painotuksia.

Konsernin tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

MITTARI	TOTEUMA
Konsernin EBIT	Kynnysarvon ja tavoitteen välillä
Konsernin liiketoiminnan rahavirta	Alle kynnysarvon

Johtokunnan jäsenille vuodelta 2017 maksettava bonus on keskimäärin 35% maksimimäärästä ja toimitusjohtajalle maksettava bonus 31% maksimimäärästä. Bonukset maksetaan maaliskuussa 2018.

Vuoden 2018 tulokseen sidottu lyhyen aikavälin kannustinohjelma

Vuoden 2018 lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmään ei ole esitetty muutoksia. Mittarit, painotukset ja maksimimäärät pysyvät samoina kuin vuonna 2017.

Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä

Alla olevasta taulukosta näkyvät Wärtsilän pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän maksettavien ja maksamattomien palkkioiden tiedot. Järjestelmän piirissä on Wärtsilän ylin johto, johon kuuluu noin 100 johtajaa johtokunnan jäsenet mukaan lukien. Arvo perustuu osakekurssin kehitykseen kolmen vuoden ansaintajakson aikana.

Suoritus aika	2014-2016	2015-2017	2016-2018	2017-2019
Myönnettyjen bonusoikeuksien määrä	1 846 000	2 076 000	1 962 000	2 139 000
Kurssi lähtötilanteessa, EUR	37,05	44,25	47,47	48,57
Vertailukurssin noteerausajankohta	Q4 2016 + 50% maksetuista osingoista	Q4 2017 + 100% maksetuista osingoista	Q4 2018 + 100% maksetuista osingoista	Q4 2019 + 100% maksetuista osingoista
Maksimiarvo/bonusoikeus, EUR	10,00	10,60	13,84	18,21
Lopullinen vertailukurssi, EUR	42,17	60,10	-	-
Lopullinen arvo/bonusoikeus, EUR	5,12	10,60	-	-
Maksuajankohta	Helmikuu 2017	Helmikuu 2018	Helmikuu 2019	Helmikuu 2020

Bonusoikeudet maksetaan rahana, mutta toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten odotetaan hankkivan Wärtsilän osakkeita 50%:lla saamistaan nettobonuksista, kunnes vaadittu omistustaso on saavutettu.

Hallitus päätti tammikuussa 2018 pitkän aikavälin kannustinjärjestelmästä vuosille 2018–2020. Järjestelmään sovelletaan samoja periaatteita kuin edellisinä vuosina.

Johtokunnan jäsenten Wärtsilä-osakkeiden omistus 31.12.2017

Johtokunta	Osakkeita, kpl
Jaakko Eskola	8 481
Muutos 2017	2 061
Pierpaolo Barbone	7 277
Muutos 2017	1 677
Päivi Castrén	4 933
Muutos 2017	963
Javier Cavada Camino	0
Muutos 2017	0
Kari Hietanen	5 211
Muutos 2017	937
Roger Holm	0
Muutos 2017	0
Atte Palomäki	4 831
Muutos 2017	962
Marco Ryan	0
Muutos 2017	0
Marco Wirén	4 905
Muutos 2017	1 265

Arviointi

Hallitus seuraa konsernin lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinjärjestelmiä ja arvioi niiden perustana olevien tavoitteiden täyttymistä. Vuonna 2017 sovelletut kannustinjärjestelmät todettiin tasapainoisiksi ja markkinakäytäntöjen mukaisiksi. Hallitus katsoi vuoden aikana maksetut palkkiot yhtiön tulokseen nähden asianmukaisiksi.

Hallituksen jäsenten palkkiot

Varsinainen yhtiökokous päättää vuosittain hallituksen jäsenten palkkioista toimikaudeksi kerrallaan.

Yhtiökokous hyväksyi vuodelle 2017 seuraavat hallitusten jäsenten palkkiot:

- jäsenet 66.000 euroa/vuosi
- varapuheenjohtaja 99.000 euroa/vuosi
- puheenjohtaja 132.000 euroa/vuosi.

Noin 40% vuosipalkkiosta maksetaan Wärtsilän osakkeina. Lisäksi jäsenelle maksetaan 600 euron kokouspalkkio kustakin kokouksesta, jossa on ollut läsnä. Puheenjohtajan kokouspalkkio maksetaan kaksinkertaisena. Kullekin nimitysvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan jäsenelle maksetaan 700 euron palkkio kokouksesta, jossa on ollut läsnä, ja tarkastusvaliokunnan jäsenille 1.200 euron palkkio kokouksesta, jossa on ollut läsnä. Puheenjohtajan kokouspalkkio maksetaan kaksinkertaisena. Wärtsilän hallituksen jäsenille maksettiin 31.12.2017 päättyneeltä tilivuodelta palkkioita rahana yhteensä 718 tuhatta euroa. Hallituksen jäsenet eivät kuulu yhtiön bonusjärjestelmään.

Hallitukselle maksetut palkkiot

TEUR	Kokouspalkkiot		Vuosipalkkiot		Yhteensä	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Hallitus						
Mikaël Lilius, puheenjohtaja	21	23	132	132	153	155

Tom Johnstone, varapuheenjohtaja	9	11	99	66	108	77
Maarit Aarni-Sirviö	12	16	66	66	78	82
Kaj-Gustaf Bergh	8	8	66	66	74	74
Karin Falk	5	-	66	-	71	-
Johan Forssell	6	-	66	-	72	-
Risto Murto	13	15	66	66	79	81
Markus Rauramo	15	20	66	66	81	86
2.3.2017 saakka						
Sune Carlsson	1	8	-	99	1	107
Gunilla Nordström	1	8	-	66	1	86

Vuonna 2017 Wärtsilän osakkeina maksetut palkkiot

Hallitus	Osakkeita, kpl
Mikael Lilius, puheenjohtaja	945
Tom Johnstone, varapuheenjohtaja	709
Maarit Aarni-Sirviö	472
Kaj-Gustaf Bergh	472
Karin Falk	472
Johan Forssell	472
Risto Murto	472
Markus Rauramo	472

Hallituksen jäsenten Wärtsilä-osakkeiden omistus 31.12.2017

Hallitus	Osakkeita, kpl
Mikael Lilius, puheenjohtaja	19 359
Muutos 2017	945
Tom Johnstone, varapuheenjohtaja	2 069
Muutos 2017	709
Maarit Aarni-Sirviö	10 282
Muutos 2017	472
Kaj-Gustaf Bergh	9 504
Muutos 2017	472
Karin Falk	472
Muutos 2017	472
Johan Forssell	472
Muutos 2017	472
Risto Murto	2 452
Muutos 2017	472
Markus Rauramo	5 006
Muutos 2017	472

Riskit ja riskien hallinta

Riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet

Wärtsilän normaaliin toimintaan liittyy kaiken yritystoiminnan tapaan erilaisia riskejä. Jokaisen yrityksen on pakko hyväksyä jonkinlainen riskitaso, johon liiketoiminnasta odotettavat tuotot on suhteutettava.

Riskienhallinnan tehtävänä on varmistaa Wärtsilän strategian tehokas toteutuminen ja tavoitteiden saavuttaminen niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä. Olennaista on tunnistaa yhtiön tavoitteiden saavuttamista mahdollisesti uhkaavat riskit ja arvioida, ovatko ne hyväksyttävällä tasolla.

Riski on määritelmällisesti tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavaa epävarmuutta. Vaikutukseksi katsotaan poikkeama odotetusta. Se voi olla positiivinen tai negatiivinen eli uhka tai mahdollisuus. Riskien välttäminen, lieventäminen, siirtäminen ja seuranta sekä mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttävät joka tapauksessa toimenpiteitä. Wärtsilän järjestelmälliseen riskienhallintaprosessiin kuuluu aktiivisia, ennakoivia, suojaavia ja ehkäiseviä työkaluja, joilla yhtiö sekä suojautuu uhilta että kääntää osan riskeistä mahdollisuuksiksi.

Riskejä voi hallita vain, jos ne tunnistetaan ja ymmärretään etukäteen, jos riskienhallintaa suunnitellaan ennalta ja jos riskienhallintaan kuuluu jatkuva seurantaprosessi. Riskienhallinta on siksi olennainen osa Wärtsilän strategista ja operatiivista johtamista.

Wärtsilän riskienhallinnan tehtävä on arvioida ja hallita jatkuvasti kaikkia yritystoiminnassa esiintyviä mahdollisuuksia ja uhkia asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi.

Riskienhallinnan perustana ovat Wärtsilän toimintojen ja tuotteiden koko elinkaaren aikainen korkea laatu sekä jatkuvat, systemaattiset toimenpiteet konsernin kaikilla tasoilla vahinkojen ennalta ehkäisemiseksi sekä kiinteänä osana johtamisjärjestelmiä että osana jokaisen työntekijän päivittäistä työtä. Vain näin menetellen voidaan pitkällä aikavälillä alentaa riskeihin liittyvä kokonaiskustannuksia.

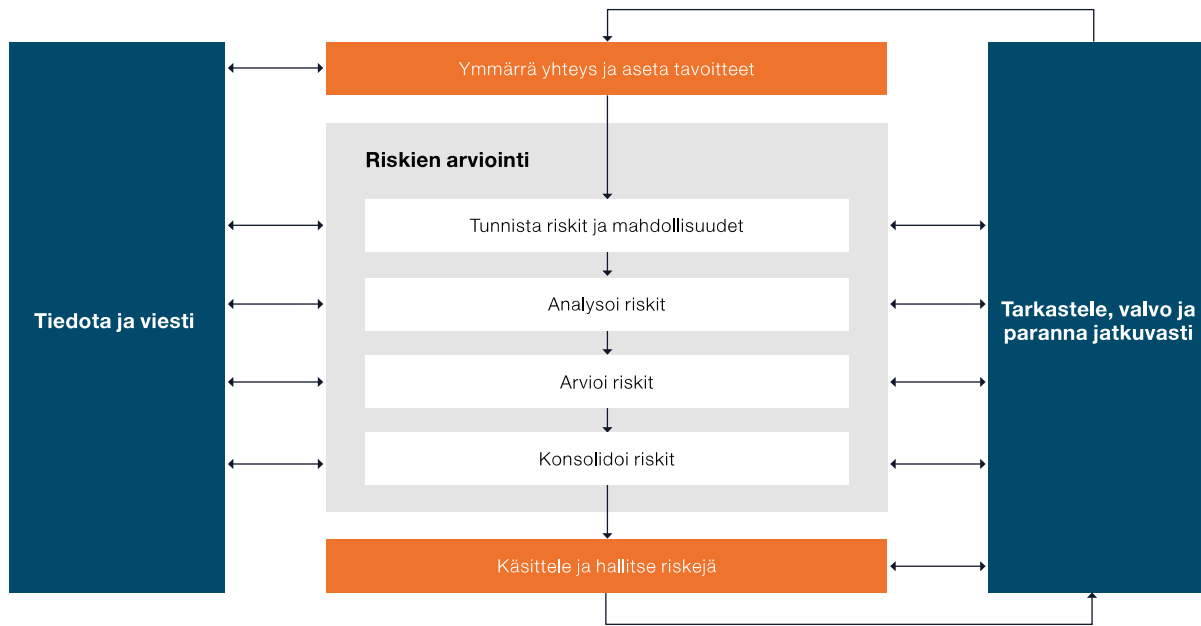
Riskienhallintapolitiikka ja prosessit

Wärtsilän konsernitason riskienhallintapolitiikassa määritellään ja vakiinnutetaan liiketoimintojen riskienhallinta ja -raportointimenettelyt. Asiakirjan tarkoituksena on ohjeistaa riskienhallintaa ja määritellä riskeihin liittyvät käsitteet. Poliitiikka yhdenmukaistaa ja jäsentää konsernin riskienhallintaan liittyvää toimintaa. Tavoitteena on prosessi, jossa tunnistetut riskit ovat mitattavissa, ja niistä voidaan laatia konsernitason yhteenveto. Poliitiikka lisää riskienhallintakäytäntöjen johdonmukaisuutta, edistää organisaation ja liiketoimintojen päivittäisten riskienhallintatehtävien hoitamista sovittujen prosessien mukaisesti sekä yhdenmukaistaa käytetyn sanaston ja opastaa riskienhallintaan liittyvissä yleistermeissä ja -määritelmässä.

Liiketoiminnot kantavat vastuun riskeistä ja tuotoista, eli vastuu riskienhallinnasta on liiketoimintojen johtoryhmillä ja johtajilla. Riskienhallintaprosessit rajoittavat riskejä riskien järjestelmällisen kartoituksen, arvioinnin, torjunnan, raportoinnin, valvonnan ja hallinnan avulla, mukaan lukien jäännösriskin raportointi. Wärtsilän riskienhallintaprosessi perustuu ISO 31000 -standardin ohjeisiin ja periaatteisiin, ja konsernin riskiviestinnän yhdenmukaistamiseksi käyttöön on otettu ISO 31000 -standardin termit ja käsitteet.

Riskienhallintaprosessi on nivottu osaksi yrityskulttuuria ja organisaation liiketoimintoja ja prosesseja. Prosessia voidaan pitää katkeamattomana kehänä, jossa muodostetaan kokonaiskuva tilanteesta, arvioidaan riskit, suoritetaan toimenpiteet niiden torjumiseksi, hoidetaan tarvittava viestintä ja konsultaatiot sekä seurataan tuloksia ja katselmoidaan toiminta.

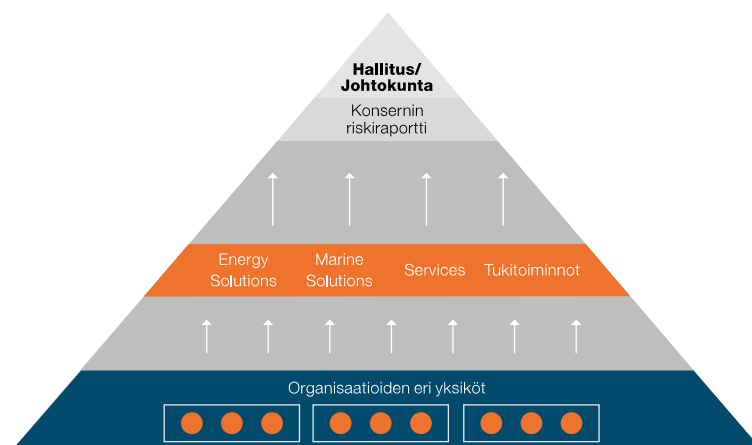
Riskienhallinnan ohjeet ja periaatteet

Toimeenpano

Hallitus ja johtokunta tekevät päätökset ja antavat ohjeet strategisissa asioissa. Kukin liiketoiminta vastaa omien strategisten tavoitteidensa saavuttamisesta sekä riskiensä hallinnasta ja torjunnasta. Konsernin riskienhallintatoiminto on osa rahoitustoimintoa, joka raportoi talous- ja rahoitusjohtajalle. Toiminto on vastuussa riskiraportointiprosessista ja riskiarviointien toteuttamisesta liiketoimintojen sekä niiden eri organisaatioiden kanssa. Se koordinoi konsernin kaikkia riskienhallintaa, kartoittaa eri liiketoiminta-alueiden riskit ja tekee liiketoiminta-alueiden kanssa yhteistyötä käytännön riskientorjunnassa. Lisäksi se vastaa konsernin riskienhallintapolitiikasta, jossa kuvataan nykyiset riskien raportoinnissa noudatettavat käytännöt. Lisäksi riskienhallintatoiminto kehittää yhdessä vakuutusyhtiöiden kanssa tarvittavat globaalit ja paikalliset vakuutusratkaisut ja hallinnoi niitä. Tarkastusvaliokunta tarkastaa ja arvioi riskienhallinnan riittävyyden, ja sisäinen tarkastus on vastuussa riskienhallintaprosessin tarkistamisesta vuosittain.

Riskiraportointi

Riskien torjunta kuuluu normaaliin liiketoiminnan johtamiseen. Kunkin liiketoiminnan johto pitää vuosittain johtokunnan kokouksessa kyseistä liiketoimintaa sekä tiettyjä tärkeimpiä tukitoimintoja koskevan katselmuksen, joka käsittää myös riskit ja riskientorjunnan. Tunnistetut riskit määritellään joko sisäisiksi tai ulkoisiksi ja kvantifoidaan euromääräisiksi, ja niiden todennäköisyys arvioidaan. Sen jälkeen valmistellaan konsernin riskiraportti, joka esitellään hallitukselle.

Riskienhallinta on osa liiketoimintojen johtamisprosesseja ja liiketoimintojen johtoryhmien normaalia työjärjestystä. Liiketoiminnot ovat vastuussa niihin kuuluvien maantieteellisten liiketoiminta-alueiden, tuotelinjojen, organisaatioiden ja toimitusyksiköiden riskienhallinnan organisoinnista ja raportoinnista. Myös jatkotoimenpiteet ovat liiketoimintojen vastuulla.

Riskikategoriat

Wärtsilän keskeisimmät riskit on jaettu neljään kategoriaan: strategiset, operatiiviset, vahinko- ja compliance- sekä rahoitusriskit. Todennäköiset vahingot ovat suurimmat strategisissa ja operatiivisissa riskeissä ja pienimmät vahinko- ja rahoitusriskeissä. Useimpien kategorioiden riskeillä voi olla sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Vahinkoriskit ovat tässä suhteessa kuitenkin poikkeus, sillä niillä voi olla vain kielteisiä vaikutuksia.

Riskikategorioiden tärkeimmät riskit määritellään Wärtsilän riskiluotaimien avulla. Riskiluotaimet laaditaan liiketoimintojen ja konsernin riskienhallintatoiminnon vuosittaisissa riskienarviointikokouksissa. Viime vuosina vastaava riskien kartoitusprosessi on otettu käyttöön myös tietyissä tukitoiminnoissa, kuten henkilöstötoiminnossa ja rahoitustoiminnossa. Liiketoimintojen johtoryhmien käyttöön ja arvioitavaksi laaditaan liiketoiminta- tai toimintokohtaisia riskiluotaimia. Liiketoimintojen johtoryhmät myös katseleivat ja päivittävät ne säännöllisin väliajoin. Liiketoimintakohtaiset luotaimet yhdistetään yhdeksi konsernin riskiluotaimeksi, joka esitellään hallitukselle ja tarkastusvaliokunnalle vuosittain. Tarkoituksena on tukea riskeihin liittyvää keskustelua ja tarjota nopea katsaus alueista, joihin riskienhallinnan tulisi painottua.

Strategiset riskit

Strategisten riskien kartoitus on osa konsernin strategista suunnitteluprosessia. Wärtsilässä riski määritellään strategiseksi, jos sillä voi toteutuessaan olla pitkäaikaisia vaikutuksia liiketoimintaan.

Liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit

Maailmantalouden ja asiakastoimialojen syklisyys vaikuttaa Wärtsilän tuotteiden kysyntään sekä yhtiön rahoitusasemaan ja liiketuloon. Wärtsilän asemaa syklisillä markkinoilla vakauttavat tietyssä määrin kapasiteetin ulkoistamiseen perustuva joustava tuotantomalli sekä vakaa liiketoiminnan jakauma, jossa suuri osa liikevaihdosta tulee Services-liiketoiminnasta. Tärkeitä Wärtsilään ja sen asiakkaisiin ja toimittajiin epäsuorasti vaikuttavia taloudellisia seikkoja ovat mm. rahoituslaitosten likviditeetti ja omavaraisuus,

ja näin ollen niiden mahdollisuudet ja halukkuus myöntää luottoa, valtiolliset elvytysohjelmat varsinkin energia- ja infrastruktuurisektoreilla, monenkeskisten instituutioiden kuten IFC:n (International Finance Corporation) aktivoituminen sekä vientiluottojen ja -takuiden saatavuus. Wärtsilän suhteellisen suuri tilauskanta antaa yhtiölle kuitenkin aikaa sopeutua markkinaolosuhteiden muutoksiin.

Tiukempien ympäristömääräysten toimeenpano on Wärtsilän tulevan kasvupotentiaalin kannalta merkittävä tekijä, sillä asiakkaat pystyvät täyttämään tiukentuneet vaatimukset yhtiön kattavan tuote- ja palveluvalikoiman avulla. Lainsäädännön toimeenpanon viivästyminen voi olla Wärtsilälle riski. Tästä syystä mahdollisia muutoksia ympäristömääräysten aikataulussa ja laajuudessa seurataan jatkuvasti.

Energian varastointi on uutena disruptiivisena teknologiana muuttamassa voimantuotantojärjestelmien perusteita, ja Wärtsilä on Greensmithin oston myötä vahvasti mukana uudessa markkinakehityksessä. Uuden teknologian nopea käyttöönotto voi luoda uusia riskejä, jotka liittyvät monimutkaisten hybridilaitosten optimaaliseen hallinnointiin. Greensmith Energy Management System (GEMS) on osoittautunut tehokkaaksi ja vakaaksi ohjelmistoksi monimutkaisten järjestelmien hallintaan ja operointiin, ja se antaa Wärtsilälle kilpailuetua kyseisten riskien hallinnassa.

Markkina- ja asiakasriskit

Wärtsilän Services-liiketoiminnan kasvun arvioidaan noudattavan sekä keskipitkällä että pitkällä aikavälillä asennetun moottorikannan ja maailmantalouden yleistä kehitystä. Maailmantalouden hidas kasvu on siis merkittävin Services-liiketoiminnan kysynnän kehitykseen kohdistuva riski. Wärtsilä Services -liiketoiminnalla on yli 12.000 palvelu- ja varaosa-asiakasta ja noin 180.000 MW:n aktiivinen Wärtsilä-moottorikanta, joten riippuvuutta yksittäisistä asiakkaista tai asiakassegmenteistä ei juuri ole.

Voimalaitosmarkkinoihin vuonna 2016 vaikuttaneet haasteet jatkuivat vuonna 2017, joskaan eivät yhtä vahvoina. Pääasialliset Energy Solutions -liiketoiminnan kysyntään kohdistuvat riskit ovat hauras talouskasvu ja hidas päätöksenteko. Geopoliittiset jännitteet ja merkittävät valuuttakurssivaihtelut voivat johtaa investointipäätösten lykkääntymiseen joissakin maissa. Öljyn alhaisella hinnalla on vastaava vaikutus öljyn- ja kaasuntuottajamaissa. Haastavan kilpailutilanteen aiheuttama hintapaine on edelleen riski. Tilauksia on saatu kaikilta maantieteellisiltä alueilta, mikä pienentää yksittäisiin markkina-alueisiin liittyvää riippuvuusriskiä. Energy Solutions -liiketoiminnan tilaukset kertyivät kaikilta kolmelta asiakassegmentiltä: teollisuusasiakkaat, itsenäiset voimantuottajat ja sähkölaitokset.

Wärtsilällä on hyvä asema kaikilla laivanrakentamisen päämarkkinoilla ja kaikissa merkittävässä alustyypeissä, mikä yhdessä laajan tuotevalikoiman kanssa pienentää yksittäiseen asiakkaaseen tai maantieteelliseen alueeseen liittyviä riskejä. Meriteollisuuden markkina-aktiiviteetti parani hieman vuonna 2017. Merenkulun ja laivanrakennuksen epävarmuuden aiheuttamat haasteet vaikuttivat kuitenkin edelleen markkinoihin. Markkinoiden keskittyminen jatkui vuonna 2017 ja vähensi isojen laivanrakennusasiakkaiden määrää. Tilauskanta oli vuonna 2017 melko pieni. Risteily- ja matkustaja-alussegmentti kehittyi positiivisesti ja kauppalaivasegmentti piristyi hienoisesti, mutta kaasusäiliö- ja offshore-segmentit kärsivät edelleen ylikapasiteetista ja alhaisista rahtihinnoista. Polttoainetehokkuus ja ympäristömääräysten täyttäminen korostuvat, mikä lisää ympäristöratkaisujen kysyntää, kaasun käyttöä laivapolttoaineena sekä sähköllä käyviä tai hybridiratkaisuja. Digitalisaation merkitys merenkululle ja alan liiketoimintamalleille korostui vuonna 2017. Aasialaiset, erityisesti kiinalaiset ja eteläkorealaiset telakat hallitsevat edelleen laivanrakennusmarkkinoita, mutta markkina-aktiiviteetti oli hyvällä tasolla myös Euroopassa risteily- ja erikoisalusten segmenteissä.

Kilpailutilanne- ja hintariskit

Services-liiketoiminnassa Wärtsilällä ei ole suoransaisia kilpailijoita, jotka pystyisivät yksinään tarjoamaan yhtä laajan valikoiman palveluja. Muiden moottorivalmistajien verkostoja lukuun ottamatta huoltomarkkinoilla on vain harvoja globaaleja toimijoita. Asiakkaiden jatkuva pyrkimys käyttökustannusten optimointiin voi lisätä kilpailua palveluista, joissa hinta on laatua tärkeämpää. Tärkein keino tämän riskin torjumiseksi on markkinoita lisäarvoon perustuvaa tarjontaa.

Energy Solutions -liiketoiminnan suurissa kaasuun perustuvissa projekteissa Wärtsilän kilpailijoita ovat yhä useammin kaasuturbiinivalmistajat, esimerkiksi GE ja Siemens. Pienemmissä kaasuvoimalaprojekteissa ja nestemäistä polttoainetta käyttävissä voimaloissa Wärtsilän pääkilpailijoita ovat muut polttomoottorivalmistajat, kuten MAN Diesel & Turbo, GE Jenbacher, Caterpillar (MAK) ja Rolls-Royce. Vallitsevan kilpailutilanteen aiheuttama hintapaine on edelleen riski. Wärtsilän kohdemarkkinoilla, eli enintään 500 MW:n voimalaitoksissa, syyskuussa päättyneen 12 kuukauden jakson aikana tilattujen maakaasua ja nestemäisiä

polttoaineita käyttävien laitosten yhteisteho oli 25,2 GW. Wärtsilän markkinaosuus oli 15%. Wärtsilän menestyksen taustalla on joustava voimantuotantoratkaisu, joka käy moniin eri sovelluksiin ja voimalakokoluokkiin.

Marine Solutions -liiketoiminnan kilpailutilanne säilyi pitkälti muuttumattomana vuonna 2017. Merkittävimmät kilpailijat päämoottorimarkkinoilla ovat MAN Diesel & Turbo ja Caterpillar (MAK). Wärtsilällä on vahva asema keskinopeissa päämoottoreissa 47%:n markkinaosuudella vuonna 2017. Wärtsilän markkinaosuus apumoottorimarkkinoilla oli 10%. Propulsiolaitteistoissa kilpailutilanne on hajanainen, ja eri tuotekategorioissa on eri kilpailijoita. Yksi tärkeimmistä kilpailijoista näissä tuotteissa on Rolls-Royce. Ympäristöratkaisuissa sekä pumppu- ja kaasuratkaisuissa markkinat ovat erittäin pirstoutuneet. Ympäristöratkaisuissa tärkeimpiä kilpailijoita ovat Alfa Laval ja Evac, ja sähkö- ja automaatiosegmentissä pääkilpailijoita ovat mm. Kongsberg, GE ja Siemens. Hintakilpailu jatkui tiukkana merenkulun markkinoilla. Wärtsilän kehittyminen järjestelmäintegraattoriksi, jolla on automaatio- ja laivasuunnitteluosaamista, on osoittautunut tärkeäksi kilpailuun uusista, entistä laajemmista ja jalostusarvoltaan isommista projekteista. Kokonaisratkaisujen myynti vähentää hintavaihteluita.

Poliittiset ja lainsäädännölliset riskit

Wärtsilällä on toimintaa yli 200 toimipisteessä yli 80 maassa, ja voimalaitoksia on toimitettu 177 maahan. Poliittisen toimintaympäristön sekä lainsäädännön kehittämisellä voi olla merkittäviä vaikutuksia Wärtsilän liiketoimintaan. Wärtsilä seuraa aktiivisesti eri markkina-alueiden poliittista kehitystä ja lainsäädäntöä ja on vuorovaikutuksessa eri toimielimien kanssa konsernin liiketoiminnalle ja immateriaalioikeuksille merkittävässä hankkeissa. Merkittävä osa vaikuttamisesta tapahtuu etu- ja toimialajärjestöjen kautta. Poliittisen ympäristön ja lainsäädännön kehittymistä seurataan sekä konsernitason että tytäryhtiöissä.

Valtiollinen sääntely on viime vuosina lisääntynyt kaikkialla maailmassa, minkä vuoksi asianmukaisiin sisäisiin prosesseihin on jouduttu kiinnittämään enemmän huomiota määräystenmukaisuuden varmistamiseksi. Esimerkiksi yhä jatkuvia ja muuttuvia kauppapakotteita noudatettiin ja seurattiin tiiviisti vuonna 2017. Se edellytti lisää sisäisiä toimia riittävien menettelyjen varmistamiseksi.

Ilmastonmuutokseen ja kestävään kehitykseen liittyvät riskit

Wärtsilä on arvioinut kestävään kehitykseen liittyviä riskejään, mukaan lukien ilmastonmuutokseen liittyvät riskit, sekä strategisissa että operatiivisissa riskikartoituksissa. Riskien ei kuitenkaan todettu olevan merkittäviä. Kestävään kehitykseen, ilmastonmuutokseen ja Wärtsilän tuotteisiin liittyvät mahdolliset liiketoimintariskit liittyvät päästörajoituksiin ja asiakkaiden asennemuutoksiin polttomoottoreiden ja fossiilisten polttoaineiden käytön osalta. Ympäristölainsäädännön muutoksista johtuvat riskit liittyvät erilaisten päästöjen muodostamaan monimutkaiseen kokonaisuuteen, kaupallisesti saatavissa olevien polttoaineiden ja niiden aiheuttamien päästöjen väliseen tasapainoon, käytettävissä olevaan ympäristötekniikkaan, sen vaikutukseen laitosten kokonaisyhteyksien ja viranomaisvaatimusten täyttämiseksi käytettävissä olevien vaihtoehtojen taloudelliseen kannattavuuteen.

Edelläkävijän asema teknologian kehittämisessä pienentää Wärtsilän yritys vastuuseen liittyviä riskejä ja tukee tiukkenevien ympäristömääräyksiä tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämistä. Wärtsilä on vuosien varrella jatkuvasti parantanut tuotteidensa hyötysuhdetta ja samalla etsinyt keinoja alentaa niistä aiheutuvia päästöjä. Wärtsilän tuotteiden polttoainejoustavuus mahdollistaa useiden eri polttoaineiden käytön, kaasu ja uusiutuvat polttoaineet mukaan lukien, ja joustava käytettävyyden antaa mahdollisuuden suuren tuuli- ja aurinkoenergiakapasiteetin asentamiseen sähköverkon luotettavuutta heikentämättä. Wärtsilä käynnisti äskettäin sekä aurinkoenergia- että energianvarastointiliiketoiminnan. Kyseessä on yhtiöllemme uusi keino tarjota asiakkaille vastuullisia innovaatioita, jotka pienentävät hiilipäästöjä. Wärtsilän teknologian avulla voidaan minimoida myös energiantuotannon vedenkulutus. Makean veden puutteen arvioidaan olevan yksi suurimmista ihmiskunnan tulevaisuuden haasteista. Merenkulkualalla Wärtsilä voi pienentää alusten hiilijalanjälkeä optimoidun laivasuunnittelun ja optimaalisten propulsioratkaisujen avulla. Environmental Solutions -toiminto tarjoaa vaihtoehtoisia teknologioita SO_x-päästöjen pienentämiseen sekä jäte- ja painolastiveden käsittelyyn. Energy Solutions -liiketoiminnassa Wärtsilän Smart Power Generation -konsepti tukee vähähiilistä voimantuotantoa, kuten tuuli- ja aurinkoenergian hyödyntämistä, sekä maakaasukäyttöisiä voimaloita. Wärtsilä tarjoaa monenlaisia päästöjä vähentäviä ja polttoainetehokkuutta parantavia jälkiasennusratkaisuja.

Lisätietoja on vuosikertomuksen [Kestävä kehitys](#) -osiossa.

Teknologiariskit

Wärtsilä pyrkii kasvattamaan ratkaisujensa kilpailukykyä ja hallitsemaan teknologiariskejä vahvalla T&K-työllä ja innovaatioilla. Tuotekehityksen lähtökohdaksi on Wärtsilän strategian mukaisesti optimoida elinkaariarvo asiakkaille nykyaikaisten ja kestävien

voimaratkaisujen avulla esimerkiksi hyödyntämällä kaasuratkaisuja, ympäristöteknologiaa, laivasuunnittelua sekä sähkö- ja automaattioratkaisuja. Teknologijaohjajana Wärtsilä painottaa erityisesti päästöjen torjuntaa, hyötysuhteen parantamista ja tuotteiden optimaalista kustannustehokkuutta.

Ratkaisujen verkottuminen ja datan hyödyntäminen hyötysuhteen optimoinnissa ja uuden asiakasarvon luomisessa korostuvat entisestään Wärtsilän kehityssuunnitelmissa.

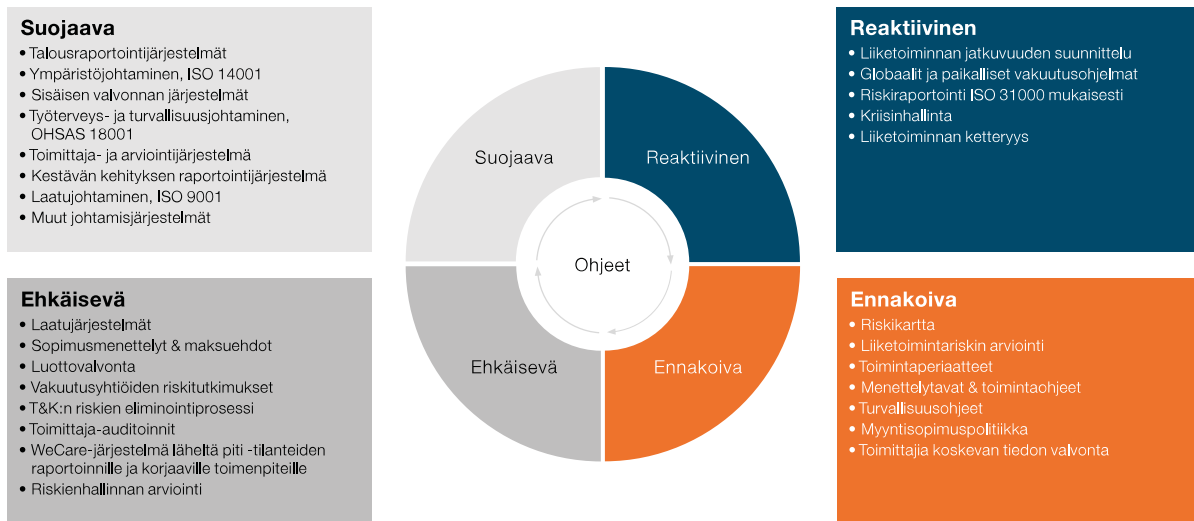
Liiketoiminta, riskit ja mahdollisuudet

Operatiiviset riskit

Operatiivisten riskien hallinta on osa liiketoiminta-alueiden päivittäistä työtä. Mahdollisuuksia ja riskejä tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan päivittäin, ja niistä raportoidaan ja niiden hallinta osoitetaan asianmukaiselle johtamistasolle. Mahdollisuuksien ja uhkien tila arvioidaan säännöllisesti ja tarvittaessa ryhdytään asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Riskienhallintaprosessi

Valmistusriski

Wärtsilä analysoi jatkuvasti tuotantoaan ja koko toimitusketjun kapasiteettikustannuksia. Kaikissa suurimmissa toimituskeskuksissa on toteutettu riskiarviointi. Lisäksi on tehty merkittäviä turvallisuuden parantamiseen ja riskien torjuntaan liittyviä investointeja. Riskien tunnistamiseen, arviointiin ja torjuntaan liittyvää toimintaa toteutetaan säännöllisesti osana operatiivista johtamista. Käytössä on laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja turvallisuusjärjestelmät sekä muita tuottavuutta edistäviä järjestelmiä. Tärkeimmille toimituskeskuksille on laadittu turvallisuus- ja toiminnan jatkuvuussuunnitelmat.

Toimittaja- ja alihankkijariski

Wärtsilän hankintatoiminnot on integroitu liiketoiminta-alueisiin. Tavoitteena on luoda lisäarvo Wärtsilän asiakkaille varmistamalla yhteistyössä toimittajaverkoston toimitusten laatu, täsmällisyys ja alhaisimmat kokonaiskustannukset. Vuodesta 2007 käytössä on ollut kategorioihin perustuva johtamisjärjestelmä, jonka avulla varmistetaan yhtenäiset rajapinnat ja synergiaedut divisioonien rajat ylittävälle toimittajakannalle. Epäsuora hankinta -toiminto säilytettiin keskitettynä toimintona, joka vastaa epäsuorista materiaalien ja palvelujen strategisista hankinnoista kaikissa liiketoiminnoissa ja tukitoiminnoissa.

Hankintayksiköt noudattavat yhtenäistä prosessia, jonka avulla ne johtavat ja valvovat Wärtsilän toimittajaverkostoa ja todentavat, että toimittajien suorituskyky vastaa Wärtsilän odotuksia. Toimittajien suorituskykyä mitataan siksi jatkuvasti. Toiminnan jatkuvuuden suunnitteluun kuuluu olennaisena osana säännöllinen toiminnan keskeytysriskin arviointi yhteistyössä yhtiön toimittajien kanssa. Vakuutusyhtiöiden kanssa on toteutettu useita toimittajariskien auditointeja yhtenä riskien torjuntaan tähtäävänä toimenpiteenä. Auditoinnit ovat nykyisin osa hankintakategorioiden päälliköiden ja riskienhallintatoiminnon työtä.

Wärtsilä on kehittänyt hankintatointaan pyrkimällä tiiviimpään yhteistoimintaan tärkeimpien toimittajien kanssa ja luomalla heihin pitkäaikaisia suhteita. Tämän yhteistyön avulla varmistetaan yhteinen näkemys toiminnan arvoista ja tavoitteista, mikä vuorostaan tukee Wärtsilää strategisten riskien hallinnassa. Lisäksi toimittajien ja alihankkijoiden luottokelpoisuutta seurataan kattavasti riskien torjumiseksi. Toimittajariskejä torjutaan myös käyttämällä keskeisiin komponenttitoimituksiin kahta tai useampaa toimittajaa.

Tuotteiden elinkaari ja tuotevastuuriski

Uusien tuotteiden lanseeraus sisältää aina riskejä, joita pyritään hallitsemaan T&K-prosessissa eri tavoin, esimerkiksi soveltamalla FMEA-menetelmää (Failure Modes and Effects Analysis), muita riskien eliminointivälineitä ja sisäistä validointitestausta. Wärtsilä hallitsee laaturiskejä huolellisella suunnittelulla ja valmistuksella sekä valvomalla toimitusketjun laatua. Wärtsilä soveltaa tuotekehitysprosessin ohjauksessa ns. porttimallia: Uusi tuote päästetään markkinoille aluksi vain rajoitetusti, ja vasta testien ja jatkovalidoinnin jälkeen myyntiorganisaatiolle annetaan täydet valtuudet myydä tuotetta.

Osana meneillään olevaa digitaalista murrosta Digital-organisaatiossa on tulossa käyttöön ketterä toimintatapa, joka antaa Wärtsilälle mahdollisuuden testata uusia ideoita ja liiketoimintamalleja nopeasti ja siten vastata ripeästi markkinoiden muuttuviin tarpeisiin. Tämän konseptointimallin avulla pyritään välttämään liiketoimintamahdollisuuksien menetykset. Tuotekehitykseen sovelletaan edelleen vakiintunutta porttimallia. Nämä kaksi mallia siis täydentävät toisiaan, ja niitä käytetään organisaatiossa eri yhteyksissä.

Wärtsilä hallitsee valmistuksen laaturiskejä erilaisten laadunvarmistus- ja laadunvalvontaperiaatteiden avulla. Laadunvarmistukselle ja -valvonnalle asetettavien edellytysten taso määräytyy komponentin kriittisyyden mukaan, ja niitä sovelletaan kaikkialla koko toimitusketjussa. Kaikki tuotantoyksiköt soveltavat laadun parantamiseksi ja lean-toimintamallin vahvistamiseksi 5S-periaatetta (englanninkielisistä sanoista sort, shine, set, standardise, sustain).

Sekä Services-liiketoiminta että liiketoiminta-alueet ovat vastuussa asiakkaiden tukemisesta kaikissa takuuasioissa. Näin muodostuu palautekanava kentältä tuotantoon ja T&K-toimintaan, ja asiakkaan laitteista otetaan vastuu koko niiden elinkaaren ajalta. Yhtiö tekee luovutettuja tuotteita koskevan takuuvakuuksen mahdollisten kustannusten kattamiseksi. Odottamattomat vahingot katetaan yhtiön tuotevastuuvakuuksella.

Wärtsilä pyrkii jatkuvasti parantamaan tuotteidensa ja palvelujensa laatua noudattamalla alan parhaita käytäntöjä ja hyvää hallintotapaa. Johto on kaikilla tasoilla vastuussa oman organisaationsa tuotannon laadusta ja siitä, että käytössä on asianmukaiset arviointi- ja palautemekanismit. Wärtsilän keskitetty laatutoiminto vastaa liiketoimintojen laatutyön koordinoinnista ja ylimmän tason ohjaus- ja hallintomekanismien toimivuudesta ja tehokkuudesta.

Sopimusriskit

Wärtsilän myyntiin sisältyy Services-liiketoimintaa lukuun ottamatta eri kokoisia projekti- ja laitetoimituksia. Merkittävimmät toimitukset ovat kokonaisratkaisuna rakennettavia voimalaitoksia. Yksittäisiin projekteihin liittyvät riskit eivät kuitenkaan nouse koko liiketoiminnan volyymiin nähden merkittäviksi. Tuotevastuuseen perustuvien korvausvaatimusten riskejä vähentävät tuotteiden ja työn koko elinkaaren kattava laatu – alkaen suunnittelusta kaikkien tuotantovaiheiden kautta aina kenttähuoltoon, vakiomuotoiset myyntisopimukset sekä sopimusten tarkistusprosessi.

Services-liiketoiminnan sopimusriskit liittyvät pääasiassa pitkäaikaisiin sopimuksiin ja projekteihin, kuten moottoreiden päivityksiin, jälkiasennuksiin tai muutoksiin. Näiden osuus Services-liiketoiminnasta on noin 25%, mutta yksittäisiin sopimuksiin liittyvät riskit eivät nouse merkittäviksi liiketoiminnan laajan asiakaspohjan ja maantieteellisen laaja-alaisuuden vuoksi.

Sekä laitetoimituksissa että palveluissa noudatetaan tarkasti määriteltyä myyntiprosessia, jossa riskit käydään läpi useissa eri tarkastusvaiheissa ja riskejä hallitaan sekä sopimusteknisin keinoin että toteutuksen aikana.

Poikkeamiin, korruption ja vilppiin liittyvät riskit

Wärtsilä noudattaa lakeja ja omia sisäisiä politiikkojaan ja menettelytapaohjeitaan kaikessa liiketoiminnassaan. Wärtsilän toimintaperiaatteet toimivat työntekijöiden tärkeimpänä ohjeistuksena. Wärtsilä on sitoutunut liiketoiminnassaan korkeisiin eettisiin periaatteisiin ja rehellisyyteen tavoitteenaan ehkäistä korruptio sekä toimintaperiaatteiden, korruption vastaisen politiikan ja compliance-raportointia koskevan politiikan rikkomukset. Compliance-prosessit on integroitu kaikkiin liiketoimintoihin, ja jokainen työntekijä on omalta osaltaan vastuussa säännösten noudattamisesta ja toimintansa eettisyydestä ja rehellisyydestä. Wärtsilä on sitoutunut noudattamaan poikkeuksetta korruption vastaisia lakeja ja säännöksiä. Wärtsilän korruption vastaisessa politiikassa kielletään yksiselitteisesti kaikenlainen korruptio ja lahjonta, ja ylin johto suhtautuu korruption ja vilppiin jyrkän kielteisesti.

Compliance-toiminto edistää säännösten noudattamista koko konsernissa ja pyrkii jatkuvasti lisäämään tietoutta korruption, lahjontaan ja muihin väärinkäytöksiin liittyvistä riskeistä. Toiminto on päävastuussa konsernin politiikoista ja toimintatavoista, koulutusohjelmista, säännösten noudattamiseen liittyvästä sisäisestä tutkinnasta, säännösten rikkomusten seuraamuksista sekä raportoinnista.

Toiminnon keskeisiä tehtäviä ovat Wärtsilän Compliance-ohjelman jatkuva kehittäminen ja eettisesti korkeatasoisen toimintakulttuurin vaaliminen. Compliance-toiminto tukee liiketoimintoja ja konsernihallinnon muita toimintoja ja tekee niiden kanssa yhteistyötä riskienhallintaan liittyvässä toiminnassa. Wärtsilällä on koko konsernin kattava ohjelma toimintaperiaatteiden vahvistamiseksi. Ohjelmalla parannetaan työntekijöiden tietoutta siitä, miten toimintaperiaatteet vaikuttavat jokapäiväiseen työhön kaikilla Wärtsilän toimipaikoilla ympäri maailman.

Wärtsilä tiedostaa riskin joutua ulkopuolisten toimijoiden vilpin kohteeksi ja että korruption ja vilpin riski on korostunut monilla yhtiön toiminta-alueilla. Siksi Wärtsilä noudattaa aina korkeita eettisiä toimintaperiaatteita ja edellyttää tiukkojen korruption vastaisten menettelytapojensa ehdotonta noudattamista, mukaan lukien esimerkiksi kolmansiiin osapuoliin liittyvän korruption ja lahjonnan riskiä koskevat menettelyt.

Kyber- ja tietoturvallisuuteen liittyvät riskit

Wärtsilällä on sisäinen organisaatio, jonka tehtävänä on kyberturvallisuuden hallinnointi ja johtaminen. Se vastaa yhteistyössä Wärtsilän divisioonien johdon kanssa yhtiön asiakastarjontaan ja sisäiseen toimintaan liittyvän kyberturvallisuuden hallinnoinnista ja johtamisesta.

Wärtsilän kyberturvallisuuden hallinnointimalli nivoo perinteiset työsuojelu- ja turvallisuustoiminnot yhteen kyberturvallisuustoimintojen kanssa.

Wärtsilän sisäiseen toimintaan liittyviä tietoturvariskejä kartoitetaan ja arvioidaan jatkuvasti. Tietoturvariskejä torjutaan käytännössä Wärtsilän tietoliikenneverkoissa, loppukäyttäjien laitteissa ja palveluissa. Wärtsilän tietoturvakeskus valvoo sisäisiä uhkia ja reagoi koordinoitusti tunnistettuihin riskeihin.

Wärtsilässä liiketoiminnot ovat vastuussa merenkulku- ja energia-alan määräysten kehittymisen seuraamisesta. Näin varmistetaan, että yhtiön tarjonta täyttää voimassa olevat määräykset nyt ja tulevaisuudessa. Kyberturvallisuustoiminto tukee lisäksi omaan toimialaansa liittyvien määräysten seurantaa.

Raaka-aineiden hintariski

Öljy

Öljyn hintamuutosten suoranainen vaikutus Wärtsilän tuotantotoimintaan on rajallinen ja liittyy lähinnä kysyntään. Öljyn hinnannousu on maailman talouskasvulle riskitekijä ja lisää toimintakustannuksia etenkin merenkulkualalla. Toisaalta se myös vilkastuttaa öljyn- ja kaasunetsintää ja -tuotantoa sekä maalla että merellä. Öljyn hinnan nousu lisää myös investointeja kaasunkuljetusaluksiin, maakaasulla käyviin voimalaitoksiin ja yhä enenevässä määrin myös kaasukäyttöisiin aluksiin. Matalat öljyn hinnat voivat lykätä öljyntuotantomaiden ja -alueiden sekä offshore-alan investointipäätöksiä. Wärtsilä on globaali yhtiö, jolla on toimintaa eri merenkulku- ja voimantuotantosegmenteillä. Öljyn hinnan muutoksilla voi olla näiden segmenttien kysyntään vastakkaisia vaikutuksia. Tilanteen monitahoisuutta lisää myös maakaasun kasvava rooli Wärtsilän liiketoiminnassa.

Metallit

Metallien hinnoilla on epäsuora vaikutus Wärtsilän käyttämien komponenttien hintoihin. Joidenkin avainkomponenttien osalta on tehty pitkäaikaiset hankintasopimukset, jotka tasoittavat raaka-aineiden hintaheilahteluja.

Sähkö

Sähkön hinnalla ei ole olennaista vaikutusta Wärtsilän tuotantokustannuksiin. Energy Solutions -liiketoiminnassa sähkön hinnannousu tukee asiakkaiden investointeja uuteen tuotantokapasiteettiin. Edullinen sähkön hinta ei suosi teollisuusasiakkaiden investointeja omaan sähköntuotantoon.

Vahinkoriskit

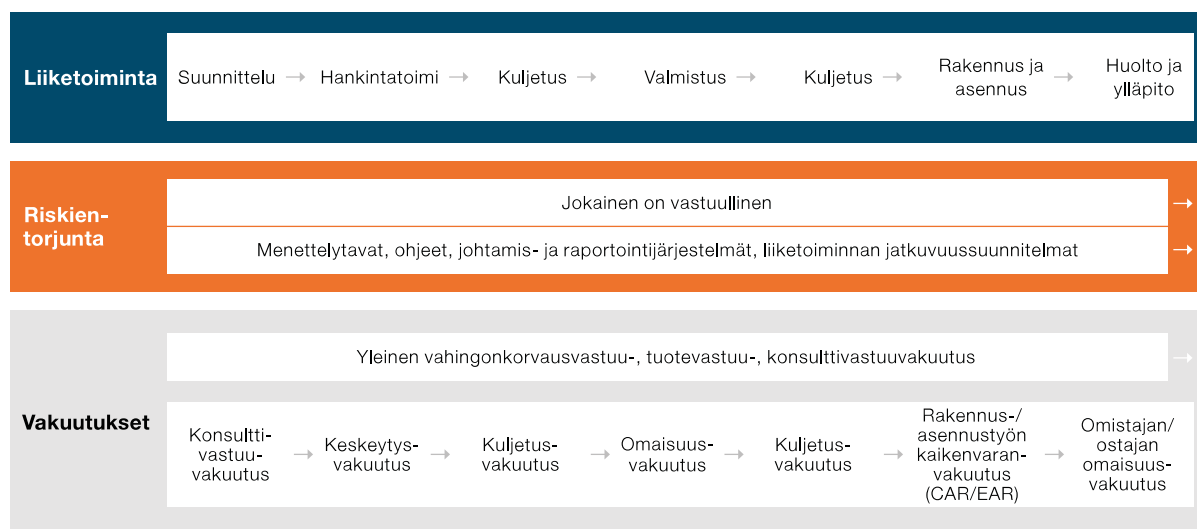
Wärtsilän henkilöstön turvallisuus pyritään takaamaan työterveys- ja turvallisuusjärjestelmillä, matkustamista koskevilla turvallisuusohjeilla sekä kriisitilanteita koskevilla ohjeistuksella. Wärtsilä on vakuuttanut henkilöstönsä asianmukaisesti, ja johtokunta on nostanut työturvallisuuden konsernitason painopisteeksi poissaoloon johtaneiden tapaturmien nollatavoitteen kautta. Tätä tarkoitusta varten on käynnissä erityinen Nolla tapaturmaa -projekti, jonka tavoite on sisällytetty yhtiön kestävän kehityksen ohjelmaan. Läheltä piti -tilanteiden raportointijärjestelmä WeCare, johon tallennetaan yhtiön työturvallisuutta ja -terveyttä, toiminnan jatkuvuutta ja ympäristöä uhanneet vaaratilanteet, oli maailmanlaajuisesti aktiivisessa käytössä vuonna 2017. Tietojärjestelmä ohjaa poikkeamien syiden selvittämistä ja korjaavien toimenpiteiden järjestelmällistä toteuttamista.

Ympäristövahinkoihin liittyviä riskejä torjutaan ympäristöjärjestelmillä. Wärtsilä ylläpitää kiinteistörekisteriä kaikista yhtiön käytössä olevista kiinteistöistä ja ohjaa niiden ostoa, myyntiä, vuokrausta ja turvallisuutta. Kiinteistöjen ympäristöauditointeihin käytetään ulkopuolisia asiantuntijoita.

Mikään Wärtsilän isoista toimipaikoista ei sijaitse luonnonkatastrofeille alttiilla alueilla. Luonnonmullistusten varalta laaditaan omat suunnitelmansa, ja riskejä torjutaan tarvittaessa esimerkiksi sijoittamalla yksiköt tulvariskirajan yläpuolelle tai rakentamalla tulvapatoja. Wärtsilän suurimmissa toimipaikoissa on toteutettu liiketoiminnan vaikutusten analyysi ja laadittu toiminnan jatkuvuussuunnitelma sekä omaisuus- että keskeytysriskien varalta.

Riskit, joihin ei voida vaikuttaa omin toimenpitein, siirretään mahdollisuuksien mukaan vakuutusyhtiöille. Tavoitteena on, että henkilöstöön, omaisuuteen, toiminnan keskeytymiseen, mukaan lukien alihankkijoista johtuva toiminnan keskeytyminen, sekä toiminta- ja tuotevastuisiin liittyvät vahinkoriskit on katettu asianmukaisin vakuutuksin. Riskien hallitsemiseksi Wärtsilällä on oma jälleenvakuutusyhtiö Vulcan Insurance PCC Ltd. Yhtiö sijaitsee vakuutusteknisistä syistä Guernseyssä ja vakuuttaa ainoastaan Wärtsilän omaisuutta. Vulcan Insurance PCC Ltd maksaa veronsa normaalisti Suomeen.

Millainen on liiketoimintamme vakuutusturva?

Vahinkojen varalta Wärtsilän tuotteita kattaa koko elinkaaren ajan sekä riskientorjunta että vakuutusturva.

Rahoitusriskit

Wärtsilän rahoitusriskit on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa, [liitteessä 29](#).

Riskiprofiilit ja vastuut

Riskit	Riskiprofiili	Politiikka tai muu ohje	Vastuullinen taho
Strategiset riskit		Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelma	Wärtsilän hallitus, johtokunta ja liiketoiminnot
Liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit		Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Johtokunta ja liiketoiminnot
Markkina- ja asiakasriski		Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Johtokunta ja liiketoiminnot
Kilpailutilanne- ja hintariski		Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Johtokunta ja liiketoiminnot
Poliittiset ja lainsäädännölliset riskit		Erilaiset ohjeet ja riskienhallintapolitiikka	Liiketoiminnot ja T&K-, riskienhallinta- ja lakiasiaintoiminnot
Ilmastonmuutokseen ja kestävään kehitykseen liittyvät riskit		Laatu-, työterveys- ja turvallisuus- ja ympäristöpolitiikka, toimintaperiaatteet, johtamisjärjestelmät (ISO 14001 & OHSAS 18001)	Liiketoiminnot, T&K- ja kestävään kehityksen toiminto
Teknologiariski		Patentti- ja teollisuus oikeudet, tuotetakuut	Liiketoiminnot ja T&K-toiminto
Operatiiviset riskit		Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Johtokunta ja liiketoiminnot
Valmistusriski		Tuotantojärjestelmät, liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmat	Tuotanto ja liiketoiminnot
Toimittaja- ja alihankkijariski		Toimittajavaatimukset ja hallintajärjestelmä, liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmat	Liiketoiminnot ja hankintatoiminto
Tuotteiden elinkaari- ja tuotevastuuriski		Johtamisjärjestelmä (ISO 9001), turvallisuusohjeet ja -käsikirjat, riskienhallintapolitiikka, T&K:n riskientorjuntaohjeet	Tuotanto, T&K-toiminto, liiketoiminnot sekä riskienhallinta-, laatu- ja lakiasiaintoiminnot

Sopimusriskit		Vakiosopimukset, konsernin myyntisopimuspolitiikka	Lakiasiaintoiminto ja liiketoiminnat
Raaka-aineiden hintariski		Tuotantokustannusten hallinta	Liiketoiminnat ja rahoitustoiminto
Tietoturvariski		Tietoturvan periaatteet, kyberturvallisuusstrategia	Liiketoiminnat ja tietohallintatoiminto
Poikkeamiin liittyvät riskit		Toimintaperiaatteet, korruption vastainen politiikka, compliance-politiikka, whistleblowing-kanava	Liiketoiminnat ja Compliance-toiminto
Vahinkoriskit		Riskienhallintapolitiikka ja -ohjeet	Liiketoiminnat ja riskienhallintatoiminto
Henkilöstöriskit		Johtamisjärjestelmä (OHSAS 18001), matkustusturvaohjeet, kriisinhallintaohjeet, "läheltä piti" -tilanteiden raportointiohjeet ja kiinteistöjen turvallisuussuunnitelmat	Liiketoiminnat, henkilöstö-, riskienhallinta-, EHS- ja turvallisuustoiminnat
Luonnonkatastrofit		Kriisinhallintaohjeet, Liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmat	Liiketoiminnat ja riskienhallintatoiminto
Tulipalot, kuljetusvahingot ym.		Johtamisjärjestelmät (ISO 14001 & OHSAS 18001), kiinteistöjen turvallisuussuunnitelmat	Liiketoiminnat, riskienhallintatoiminto ja kiinteistöyksikkö
Rahoitusriskit		Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Liiketoiminnat ja rahoitustoiminto
Valuuttakurssiriski		Rahoituspolitiikka	Liiketoiminnat ja rahoitustoiminto
Korkoriski		Rahoituspolitiikka	Liiketoiminnat ja rahoitustoiminto
Likviditeetti- ja jälleenrahoitusriski		Rahoituspolitiikka	Liiketoiminnat ja rahoitustoiminto
Luottoriski		Rahoitus- ja luottopolitiikka	Liiketoiminnat ja rahoitustoiminto

Matala Korkea

Sijoittajat

Osakkeet	142	Analyytikot	149
Osakkeenomistajat	144	Tietoa osakkeenomistajille	150
Wärtsilä pääomamarkkinoilla	147		

Osakkeet

Wärtsilä Oyj Abp:n osakkeet noteerataan Nasdaq Helsingin Large Cap -listalla kaupankäyntitunnuksella WRT1V. Tilikauden 2017 lopussa Wärtsilän osakkeiden lukumäärä oli 197.241.130 ja rekisteröity osakepääoma 336.002.138,50 euroa. Wärtsilällä on yksi osakesarja, ja jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa ja yhtäläiseen osinkoon.

Osakekohtaisia tunnuslukuja

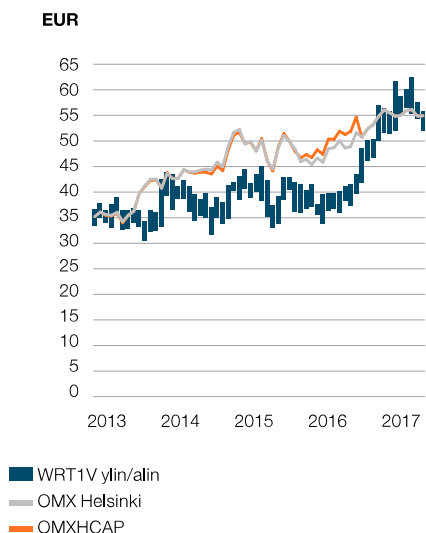
		2017	2016	2015	2014	2013
Tulos/osake (EPS)	EUR	1,95	1,79	2,25	1,76	1,98
Oma pääoma/osake	EUR	12,02	11,60	11,16	9,94	9,35
Osinko/osake	EUR	1,38 ¹	1,30	1,20	1,15	1,05
Osinko/tulos	%	70,8 ¹	72,8	53,3	65,4	53,0
Efektiiivinen osinkotuotto	%	2,6 ¹	3,0	2,8	3,1	2,9
Hinta/voitto (P/E)		27,0	23,8	18,8	21,1	18,1
Hinta/osakekohtainen oma pääoma (P/BV)		4,4	3,7	3,8	3,7	3,8
Osakkeiden oikaistu lukumäärä	1 000 kpl					
tilikauden lopussa		197 241	197 241	197 241	197 241	197 241
keskimäärin		197 241	197 241	197 241	197 241	197 241

¹ Hallituksen ehdotus.

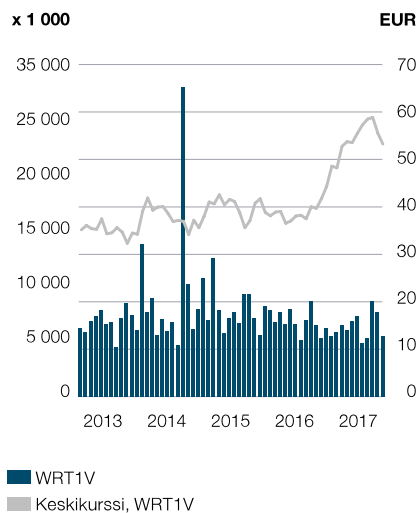
Wärtsilän osakkeet Nasdaq Helsingissä

Wärtsilän osakkeen kurssi nousi 23,2% vuonna 2017, kun OMX Helsinki Cap -indeksi nousi 7,3%. Wärtsilän osakkeen ylin kurssi tilikaudella oli 62,30 euroa ja alin kurssi 41,90 euroa. Päätöskurssi 31.12.2017 oli 52,60 euroa, ja vaihdon volyyymilla painotettu keskimääräinen kurssi vuonna 2017 oli 53,70 euroa. Wärtsilän osakekannan markkina-arvo tilivuoden lopussa oli 10.375 miljoonaa euroa. Osakkeita vaihdettiin Nasdaq Helsingissä 89.407.327 kappaletta, ja vaihdettujen osakkeiden arvo oli 4.800 miljoonaa euroa. Wärtsilän osakkeilla käydään kauppaa myös vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla, kuten Turquoisessa, BATS CXE:ssä ja BATS BXE:ssä. Näillä kaupankäyntipaikoilla osaketta vaihdettiin yhteensä 60.463.921 kappaletta. Lisätietoja osakkeen kurssikehityksestä löytyy Wärtsilän sijoittajasivuilta www.wartsila.com/fi/sijoittajat.

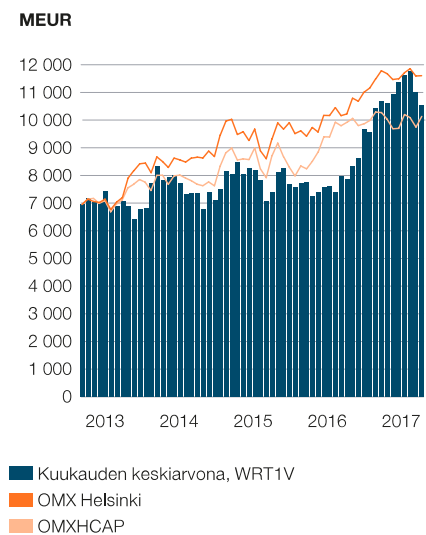
Kurssikehitys

Osakevaihto/kk

Markkina-arvo

Wärtsilän osakkeet Nasdaq Helsingissä

		2017	2016	2015	2014	2013
Pörssivaihto	MEUR	4 800	3 826	4 529	5 114	3 328
Vaihdettu määrä	1 000 kpl	89 407	98 870	113 737	132 525	95 127
Vaihtuvuus	%	45,3	50,1	80,0	67,2	48,2
Ylin kurssi	EUR	62,30	43,44	44,97	43,82	39,00
Alin kurssi	EUR	41,90	33,90	33,22	31,85	30,66
Keskikurssi	EUR	53,70	38,68	39,83	38,09	35,00
Pörssikurssi tilikauden lopussa	EUR	52,60	42,68	42,15	37,09	35,77
Osakekannan markkina-arvo tilikauden lopussa	MEUR	10 375	8 418	8 314	7 315	7 055

Osakkeenomistajat

Tilikauden 2017 lopussa Wärtsilällä oli noin 39.900 osakkeenomistajaa. Ulkomaisten osakkeenomistajien ja hallintarekisteröityjen osakkeiden osuus osakekannasta oli tilikauden lopussa 55,9% (55,0), ja suomalaisten yksityissijoittajien omistuksessa oli 17,7% (18,4) osakekannasta. Suurin osakkeenomistaja oli Investor AB, jonka omistus oli 34.866.544 osaketta eli 17,7% osakekannasta. Lisätietoja osakkeenomistajista löytyy Wärtsilän sijoittajasivuilta www.wartsila.com/sijoittajat.

Omistajaryhmät 31.12.2017

Ryhmä	Osakkaita	%	Osakkeita	%
Yksityiset yritykset	1 401	3,5	15 278 487	7,7
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	60	0,2	4 333 981	2,2
Julkisyhteisöt	44	0,1	20 075 089	10,2
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	834	2,1	12 423 031	6,3
Kotitaloudet	37 212	93,4	34 829 847	17,7
Ulkomaat	310	0,8	36 898 320	18,7
Hallintarekisteröidyt			73 402 375	37,2
Yhteensä	39 861	100,0	197 241 130	100,0

Omistajaryhmät 31.12.2017

■ Hallintarekisteröidyt, 37,2% (36,0%)
■ Ulkomaat, 18,7% (19,0%)
■ Kotitaloudet, 17,7% (18,4%)
■ Julkisyhteisöt, 10,2% (9,9%)
■ Yksityiset yritykset, 7,7% (8,1%)
■ Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, 6,3% (7,2%)
■ Rahoitus- ja vakuutuslaitokset, 2,2% (1,5%)

Osakemäärien jakauma 31.12.2017

Osakkeet	Osakkaita	%	Osakkeita	%
1-100	13 505	33,9	675 507	0,3
101-1 000	19 013	47,7	7 582 922	3,8
1 001-10 000	6 666	16,7	18 238 762	9,2
10 001-100 000	606	1,5	14 488 730	7,3
100 001-1 000 000	61	0,2	15 321 812	7,8
1 000 001-10 000 000	7	0,0	11 522 523	5,8
10 000 001-	3	0,0	56 008 499	28,4
Hallintarekisteröidyt			73 402 375	37,2
Yhteensä	39 861	100,0	197 241 130	100,0

Wärtsilän 50 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2017, poislukien hallintarekisteröidyt

Omistaja	Osakkeita	%
1 Invaw Invest AB, Investor AB:n täysin omistama tytäryhtiö	34 866 544	17,68
2 Fiskars Oyj Abp	10 881 781	5,52
3 Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	10 260 174	5,20
4 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	2 984 934	1,51
5 Kansaneläkelaitos	1 935 910	0,98
6 Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	1 505 000	0,76
7 Svenska Litteratur-sällskapet i Finland rf	1 495 784	0,76
8 Valtion Eläkerahasto	1 480 000	0,75
9 Keva	1 107 327	0,56
10 Sijoitusrahasto Nordea Pro Suomi	1 013 568	0,51
11 Suomen Kulttuurirahasto	973 480	0,49
12 Jenny ja Antti Wihurin Rahasto	900 000	0,46
13 Sigrid Juséliuksen Säätiö	866 475	0,44
14 Schweizerische Nationalbank	658 661	0,33
15 Savox Investments S.a.	570 000	0,29
16 Oy Ingman Finance Ab	560 000	0,28
17 Rantanen Tuula Anneli	505 066	0,26
18 Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse	497 888	0,25
19 Samfundet Folkhälsan i Svenska Finland rf	478 200	0,24
20 Louise och Göran Ehrnrooth Stiftelse sr	352 630	0,18
21 Livränteanstalten Hereditas Ab	334 690	0,17
22 Blåberg Olli Edvard	320 000	0,16
23 Folkhälsan i Svenska Finland rf Inez och Julius Polins Fond	279 600	0,14
24 Sijoitusrahasto Nordea Suomi	276 160	0,14
25 Fromond Elsa Margaretha Louise	275 500	0,14
26 Sijoitusrahasto Nordea Pohjoismaat	272 814	0,14
27 Stockmann Marita	271 226	0,14
28 William Thuringis Stiftelse sr	269 650	0,14
29 Holding Manutas Oy	255 000	0,13
30 Sijoitusrahasto Seligson & Co	252 261	0,13
31 Sijoitusrahasto Aktia Capital	250 000	0,13
32 Von Fieandt Berndt Johan	235 382	0,12
33 Stiftelsen För Åbo Akademi	218 610	0,11
34 Brita Maria Renlundin muistosäätiö	213 600	0,11
35 Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	208 064	0,11
36 Sijoitusrahasto Nordea Suomi Indeksirahasto	205 198	0,10
37 Holdix Oy Ab	204 050	0,10
38 Danske Invest Suomi Yhteisöosake	201 912	0,10
39 Seb Finlandia Sijoitusrahasto	193 078	0,10
40 Markkola Leena	172 500	0,09
41 Kansanterveyden tutkimussäätiö	172 068	0,09
42 Barry Staines Linoleum Oy	166 570	0,08
43 Perceval Ann-Marie Caussin De	166 280	0,08
44 Karlsson Anne Christine	160 000	0,08
45 Suomen Kauppayhtiöt Oy	158 400	0,08
46 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera	154 679	0,08

47	Sijoitusrahasto Evli Suomi Select	152 500	0,08
48	Brotherus Pia Monica	151 002	0,08
49	Odin Finland	141 505	0,07
50	Ella ja Georg Ehrnroothin säätiö	141 500	0,07
Yhteensä		80 367 221	40,75

Muutokset omistuksessa – liputukset

Arvopaperimarkkinain mukaan listayhtiön osakkeenomistajilla on velvollisuus ilmoittaa omistusosuuksiensa muutoksista sekä Finanssivalvonnalle että asianomaiselle listayhtiölle. Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenvedo Wärtsilän vuonna 2017 saamista liputusilmoituksista. Lisätietoja löytyy Wärtsilän verkkosivuilta.

Julkaisupäivä	Tapahtumapäivä	Osakkeenomistaja	Kynnys	Suora omistus, %	Kokonaisomistus, %
23.11.2017	22.11.2017	BlackRock Investment Management (UK) Limited	Yli 5%	4,63	5,05
30.11.2017	29.11.2017	BlackRock Investment Management (UK) Limited	Yli 5%	5,10	5,47

Johdon osakkeenomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä näiden määräysvalta-yhteisöt omistivat vuoden 2017 lopussa Wärtsilä Oyj Abp:n osakkeita yhteensä 65.374 kpl eli 0,03% koko osakekannasta ja äänivallasta. Lisätietoa hallituksen ja johtokunnan jäsenten Wärtsilä-osakkeiden omistuksesta löytyy osiosta [Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä](#).

Valtuutukset

Varsinainen yhtiökokous, joka pidettiin 2.3.2017, valtuutti hallituksen päättämään enintään 19.000.000 oman osakkeen hankkimisesta. Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä.

Hallitus valtuutettiin päättämään enintään 19.000.000 oman osakkeen luovuttamisesta. Luovuttamisvaltuutus on voimassa kolme vuotta yhtiökokouksen päätöksestä, ja se kumoo varsinaisen yhtiökokouksen 3.3.2016 antaman valtuutuksen omien osakkeiden luovuttamiseen. Valtuutus oikeuttaa hallituksen päättämään siitä, kenelle ja missä järjestyksessä omia osakkeita luovutetaan. Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta muutoin kuin siinä suhteessa, jossa osakkeenomistajalla on etuoikeus hankkia yhtiön omia osakkeita.

Hallituksen esitys osingonjaosta

Hallitus esittää, että 31.12.2017 päätyneeltä tilikaudelta maksetaan osinkona 1,38 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan kahdessa erässä.

Wärtsilä pääomamarkkinoilla

Sijoittajasuhdetoiminnasta vastaava tiimi, johon kuuluvat Wärtsilän toimitusjohtaja, talous- ja rahoitusjohtaja, sijoittajasuhdejohtaja ja IR Officer, osallistui vuoden aikana noin 300 sijoittajatapaamiseen. Tiimi piti lisäksi vuoden mittaan säännöllisesti yhteyttä osakeanalyttikoihin.

Tapaamisia järjestettiin Pohjois-Amerikassa, Isossa-Britanniassa, Manner-Euroopassa sekä Pohjoismaissa. IR-tiimi osallistui myös seitsemään institutionaalisille sijoittajille suunnattuun konferenssiin sekä Suomessa että ulkomailla. Henkilökohtaisten ja

ryhmätapaamisten lisäksi Wärtsilä isännöi vierailuja Triesten ja Vaasan tehtailla. Vuoden aikana Wärtsilän ulkomainen osakeomistus oli 55,9% (55,0). Ulkomaisia osakkeenomistajia oli eniten Ruotsissa, Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa.

Wärtsilä osallistui vuoden mittaan kotimaisille yksityissijoittajille tarkoitettuihin tapahtumiin, mm. Pörssisäätiön ja Helsingin Osakesäästäjien järjestämiin tapahtumiin. Wärtsilän osakkeenomistajista noin 17,7% (18,4) oli yksityissijoittajia vuonna 2017.

Wärtsilän sijoittajasuhdepolitiikka

Wärtsilän sijoittajasuhdetoiminnan tavoitteena on antaa rahoitusmarkkinoille oikeaa, riittävää ja ajantasaista tietoa yhtiön toiminnasta, strategiasta, markkinoista ja taloudellisesta asemasta. Näin pyritään varmistamaan, että rahoitusmarkkinoilla on Wärtsilän osakkeiden arvon määrittämiseen riittävät tiedot. Tavoitteen saavuttamiseksi Wärtsilä julkaisee vuosittain kaksi osavuositiedotusta, puolivuotiskatsauksen, tilinpäätöstiedotteen, vuosikertomuksen ja pörssitiedotteita. Tämän lisäksi yhtiön johto keskustelee säännöllisesti analyytikoiden ja sijoittajien kanssa sekä Suomessa että ulkomailla. Wärtsilän verkkosivut toimivat kaiken osakekurssiin vaikuttavan ajankohtaisen ja aiempaa toimintaa koskevan tiedon arkistona.

Näkymät

Tietoa Wärtsilän näkymistä ja tilikauden tulosenusteesta julkaistaan tilinpäätöstiedotteessa, puolivuotiskatsauksessa ja osavuositiedotuksissa. Viimeksi julkaistut näkymät toistetaan myös vuosikertomuksessa. Julkaistavat näkymät sisältävät hallituksen hyväksymät odotukset kysynnän kehityksestä Wärtsilän markkinoilla. Wärtsilä ei julkaise kvartaalikohtaisia tulosenusteita.

Jos liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu näkymiin mahdollisesti vaikuttavia muutoksia, Wärtsilä julkaisee muutetut näkymät voimassa olevien määräysten mukaisesti.

Analytikkoraportit

Wärtsilä tarkistaa pyydettyä analyytikon laatiman analyysin tai raportin tietojen oikeellisuuden jo julkaistujen tietojen perusteella. Wärtsilä ei kommentoi tai ota vastuuta pääomamarkkinatahojen julkaisemista ennusteista tai odotuksista.

Hiljainen jakso

Wärtsilä soveltaa tulosjulkistustensa edellä kolmen viikon pituista hiljaista jaksoa, jotta julkaisematonta taloudellista tietoa ei pääse julkisuuteen. Edustajamme eivät tänä aikana tapaa sijoittajia tai analyytikoita eivätkä kommentoi yhtiön taloudellista tilaa.

Tiedonantopolitiikka ja talousviestintä

Wärtsilä tiedottaa yhtiön tavoitteista, taloudellisesta asemasta ja liiketoiminnasta avoimesti, oikea-aikaisesti, totuudenmukaisesti ja johdonmukaisesti, jotta yhtiön sidosryhmät voivat muodostaa oikeisiin ja riittäviin tietoihin perustuvan käsityksen yhtiöstä. Wärtsilä julkaisee pörssitiedotteita, lehdistötiedotteita ja ammattilehdistölle tarkoitettuja tiedotteita. Lisäksi Wärtsilän tytäryhtiöt julkaisevat tarvittaessa lehdistötiedotteita paikallisesti merkittävistä asioista.

Pörssitiedotteilla tiedotetaan sisäpiiritietoa sisältävistä asioista, joilla voi olla olennaista vaikutusta yhtiön rahoitusinstrumenttien arvoon. Lehdistötiedotteet sisältävät tietoa Wärtsilän tavanomaiseen liiketoimintaan liittyvistä tapahtumista, joilla katsotaan olevan yleistä merkitystä sijoittajille ja tiedotusvälineille. Ammattilehdistötiedotteilla tiedotetaan alan lehdistölle tuotteista ja teknologioista yksityiskohtaisemmin. Kaikki pörssitiedotteet julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Lehdistötiedotteet julkaistaan englanniksi ja tarvittaessa myös suomeksi ja ruotsiksi. Ammattilehdistötiedotteet julkaistaan ainoastaan englanniksi ja paikalliset tiedotteet paikallisella kielellä. Kaikki tiedotteet ovat välittömästi julkistamisen jälkeen luettavissa Wärtsilän internetsivuilla.

Yhteystiedot

Yhtiön sijoittaja- ja analyytikkosuhteista vastaa sijoittajasuhdejohtaja Natalia Valtasaari yhdessä IR-tiimin kanssa. Kyselyt voi lähettää osoitteeseen investor.relations@wartsila.com.

Natalia Valtasaari

Sijoittaja- ja mediasuhdejohtaja

Puh. 010 709 5637

natalia.valtasaari@wartsila.com

Mari Hamarila

IR Officer

Puh. 050 364 3413

mari.hamarila@wartsila.com

Wärtsilän konserniviestinnästä vastaa viestintäjohtaja Atte Palomäki.

Atte Palomäki

Viestintäjohtaja

Puh. 010 709 5599

atte.palomaki@wartsila.com

Analyytikot

Parhaan tietomme mukaan alla luetellut sekä mahdollisesti muutkin välittäjäyritykset ja analyytikot seuraavat omasta aloitteestaan Wärtsilän kehitystä. He ovat analysoineet yhtiötämme sekä laatineet kirjallisia raportteja ja kommentteja ja pystyvät siten luonnehtimaan Wärtsilää sijoituskohteena. Wärtsilä ei vastaa analyseissä esitetystä arvioista.

Yritys	Analytikko	Yhteystiedot
ABG Sundal Collier AB	Anders Idborg	anders.idborg@abgsc.se +46 8 566 286 74
Bank of America Merrill Lynch	Alex Virgo	alexander.virgo@baml.com +44 20 7996 1221
Carnegie Investment Bank AB, Finland Branch	Tom Skogman	tom.skogman@carnegie.fi 09 6187 1234
Citi	Edward Maravanyika	edward.maravanyika@citi.com +44 20 7986 4071
Credit Suisse	Max Yates	max.yates@credit-suisse.com +44 20 7883 8501
Danske Bank A/S, Helsinki	Antti Suttelin	antti.suttelin@danskebank.com 010 236 4708
DNB Bank ASA	Christer Magnergård	christer.magnergard@dnb.no +46 8 473 48 44
Goldman Sachs International	Jonathan Hanks	jonathan.hanks@gs.com +44 20 7051 0928
Handelsbanken Capital Markets	Timo Heinonen	tihe03@handelsbanken.fi 010 444 2483
HSBC Bank plc	Sean McLoughlin	sean.mcloughlin@hsbcib.com +44 20 7991 3464
Inderes	Erkki Vesola	erkki.vesola@inderes.com 050 5495 512

Jefferies International	Peter Reilly	peter.reilly@jefferies.com +44 20 7029 8632
JPMorgan Cazenove	Glen Liddy	glen.liddy@jpmorgan.com +44 20 7134 4570
Kepler Cheuvreux	Johan Eliason	jeliason@keplercheuvreux.com +46 8 723 5100
Morgan Stanley	Peter Murdoch	Peter.Murdoch@morganstanley.com +44 20 7425 2044
Nordea Markets	Manu Rimpelä	manu.rimpela@nordea.com 09 530 05172
Pareto Öhman	Anders Roslund	anders.roslund@paretosec.com +46 8 402 5288
OP Ryhmä	Pekka Spolander	pekka.spolander@op.fi 010 252 4351
SEB, Helsinki	Tomi Railo	tomi.railo@seb.fi 09 6162 8727
UBS Deutschland AG	Sven Weier	sven.weier@ubs.com +49 69 1369 8278

Tietoa osakkeenomistajille

Varsinainen yhtiökokous

Wärtsilä Oyj Abp:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 8.3.2018 kello 15.00 alkaen Helsingissä, Messukeskuksen kongressisiivessä, osoitteessa Messuaukio 1, 00520 Helsinki.

Osallistumisoikeus

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään 26.2.2018 on merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Ilmoittautuminen

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoittauduttava viimeistään 5.3.2018 kello 16.00 mennessä joko sähköpostitse, yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.wartsila.com/yk_ilmoittautuminen, puhelimitse tai kirjallisesti. Kirjallisesti tai sähköpostitse ilmoitettaessa ilmoittautumisen tulee olla perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä 5.3.2018 klo 16.00. Valtakirja, jonka nojalla valtuutettu haluaa käyttää osakkeenomistajan äänivaltaa yhtiökokouksessa, pyydetään toimittamaan yhtiölle ennen ilmoittautumisajan päättymistä.

Ilmoittautumisosoitteet:

Wärtsilä Oyj Abp
Osakasrekisteri
PL 196
00531 Helsinki

puh. 010 709 5282, arkipäivisin klo 9.00–12.00
Sähköposti: yk@wartsila.com
Internet: www.wartsila.com/yk_ilmoittautuminen

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2017 maksetaan osinkoa 1,38 euroa/osake. Osinko maksetaan kahdessa erässä.

Ensimmäinen erä 0,69 euroa/osake maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä 12.3.2018 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus esittää, että tämän erän osinko maksetaan 19.3.2018.

Osingon toinen erä maksetaan syyskuussa 2018. Jos hallituksen ehdotus maksuttomasta osakeannista ('osakesplit') hyväksytään, jakautuu toinen erä yhden vanhan ja kahden uuden osakkeen kesken siten, että kullekin osakkeelle maksetaan 0,23 euroa/osake. Ellei yhtiökokous hyväksy hallituksen ehdotusta maksuttomasta osakeannista, maksetaan toinen erä vastaavasti kuin ensimmäinen erä eli 0,69 euroa/osake.

Osingon toinen erä maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus päättää 18.9.2018 pidettäväksi sovitussa kokouksessaan toisen osinkoerän osingonmaksun täsmäytyspäivän ja osingonmaksupäivän. Suomalaisen arvo-osuusjärjestelmän nykyisten sääntöjen mukaisesti osingon täsmäytyspäivä olisi silloin 20.9.2018 ja osingon maksupäivä 27.9.2018.

Pörssitiedotteet

Pörssitiedotteet ovat heti julkistamisen jälkeen luettavissa Wärtsilän internetsivuilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Taloudellinen kalenteri 2018

Vuosikertomus 2017

Sähköinen vuosikertomus 2017 on saatavissa suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä osoitteessa <http://www.wartsilareports.com/fi-FI/>. Vuosikertomus löytyy myös Wärtsilän internetsivuilta osoitteesta www.wartsila.com.

Osavuosikatsaukset, puolivuotiskatsaus ja tilinpäätöstiedote 2018

- Osavuosikatsaus tammi–maaliskuu tiistaina 24.4.2018
- Puolivuotiskatsaus tammi–kesäkuu torstaina 19.7.2018
- Osavuosikatsaus tammi–syyskuu tiistaina 23.10.2018
- Tilinpäätöstiedote tammi–joulukuu keskiviikkona 30.1.2019

Osavuosikatsaukset, puolivuotiskatsaukset ja tilinpäätöstiedotteet julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi Wärtsilän internetsivuilla osoitteessa www.wartsila.com.

Taloudellinen katsaus

Hallituksen toimintakertomus	154	10. Rahoitustuotot ja -kulut	200
Liiketoimintamalli	154	11. Tuloverot	200
Strategia	154	12. Osakekohtainen tulos	201
Vuosi 2017	155	13. Aineettomat hyödykkeet	202
Näkymät vuodelle 2018	167	14. Aineelliset hyödykkeet	204
Hallituksen voitonjakoehdotus	167	15. Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin	205
Viisivuotiskatsaus	169	16. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	206
Kvartaalitunnuslukuja	170	17. Vaihto-omaisuus	208
Tunnuslukujen laskentakaavat	171	18. Muut saamiset	209
Tilinpäätös	174	19. Rahavarat	209
Konsernitilinpäätös	174	20. Laskennalliset verot	210
Konsernin tuloslaskelma	174	21. Eläkevelvoitteet	211
Laaja tuloslaskelma	175	22. Oma pääoma	214
Konsernin tase	176	23. Varaukset	215
Konsernin rahavirtalaskelma	177	24. Rahoitusvelat	216
Laskelma oman pääoman muutoksista	179	25. Muut velat	217
Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	180	26. Johdannaisinstrumentit	217
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	192	27. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut	218
1. Segmentti-informaatio	192	28. Lähipiiritapahtumat	219
2. Yrityshankinnat	193	29. Rahoitusriskit	220
3. Yritysmyyntit	197	30. Tilintarkastajien palkkiot ja palvelut	225
4. Pitkäaikaishankkeet ja pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset	198	31. Tilinpäätöskursseja	225
5. Liiketoiminnan muut tuotot	198	32. Tytäryhtiöt	226
6. Materiaalit ja palvelut	198	33. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	228
7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	199	Emoyhtiön tilinpäätös	229
8. Poistot ja arvonalentumiset	199	Emoyhtiön tuloslaskelma	229
9. Liiketoiminnan muut kulut	200		

Emoyhtiön tase	230	10. Oma pääoma	239
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	232	11. Vieras pääoma	239
Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	234	12. Siirtovelat	240
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	235	13. Velat konsernin yrityksille	240
1. Liiketoiminnan muut tuotot	235	14. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	240
2. Henkilöstökulut	235	15. Johdannaisinstrumentit	242
3. Poistot ja arvonalentumiset	235	16. Rahoitusriskit	243
4. Rahoitustuotot ja -kulut	236	17. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut	243
5. Verot	236	18. Lähipiirilainat ja muut sitoumukset	243
6. Pysyvät vastaavat	237	19. Tilintarkastajien palkkiot	244
7. Pitkäaikaiset saamiset	238	Hallituksen ehdotus	245
8. Lyhytaikaiset saamiset konsernin yrityksiltä	238	Tilintarkastuskertomus	246
9. Siirtosaamiset	238		

Hallituksen toimintakertomus

Liiketoimintamalli

Wärtsilä toimittaa merenkulku- ja energiamarkkinoille älykkäitä teknologioita ja optimoituja elinkaari palveluita. Energiateollisuudessa Wärtsilä on maailmanlaajuinen järjestelmäintegraattori, joka tarjoaa moottori-, aurinkoenergia- ja energianvarastointitekniikkaa sekä ohjelmistoratkaisuja joko yksittäisasennuksina tai kokonaisratkaisuina. Merenkulkualan tarjonta käsittää voimantuotantoratkaisut, potkurit, sähkö- ja automaatoratkaisut sekä prosessilaitteet, kuten kaasujärjestelmät ja ympäristöratkaisut. Wärtsilä pystyy yhdistämään merenkulkualan tuotteensa suuremmiksi järjestelmiksi ja ratkaisuiksi. Wärtsilän palveluvalikoima kattaa kaiken varaosista ja teknisestä osaamisesta asiakkaiden laitosten elinkaaren maksimointiin, hyötysuhteen kasvattamiseen ja suorituskyvyn takaamiseen. Yhtiö pyrkii maksimoimaan ympäristösuorituskyvyn ja taloudellisuuden keskittymällä kestäväen kehityksen mukaisiin, datalähtöisiin innovaatioihin ja kokonaisyhteistyöhön.

Yli 200 toimipistettä yli 80 maassa käsittävä Wärtsilän verkosto tarjoaa paikallisen tuen koko maailmanlaajuiselle asiakaskunnalle. Wärtsilä toimii ensisijaisesti tytäryhtiöiden ja strategisten yhteisyritysten kautta. Valmistusmalli perustuu kokoonpanotehtaisiin, joten pitkäjänteiset suhteet maailmanlaajuiseen toimittajaverkostoon ovat erittäin tärkeitä. Wärtsilällä on Euroopassa ja Aasiassa noin 1.120 suoraa avaintoimittajaa, joiden osuus yhtiön kaikista hankinnoista on 93%. Wärtsilällä on noin 18.000 työntekijää, jotka edustavat yli 130 kansallisuutta. Rekrytoimalla ja myös pitämällä talossa parhaat mahdolliset osaajat Wärtsilällä on edellytykset olla ensisijainen yhteistyökumppani asiakkaille ja kiinnostava työnantaja uusille työntekijöille niin nyt kuin tulevaisuudessa. Wärtsilä on sitoutunut harjoittamaan liiketoimintaansa vastuullisesti ja edistää vastuullisia käytäntöjä arvoketjuna kaikissa vaiheissa.

Strategia

Wärtsilän päämääränä on kehittää kestävää yhteiskuntaa älykkäällä teknologialla. Asiakkaiden toimintaan vaikuttaa yhä enemmän puhtaan ja joustavan energian kysyntä sekä tehokkaiden ja turvallisten kuljetusjärjestelmien tarve. Tämä luo perusteet Wärtsilän älykkäiden ratkaisujen tarjonnalle merenkulku- ja energiamarkkinoilla. Integroidun tuote- ja palvelutarjontansa ansiosta yhtiö pystyy hyvin vastaamaan energiatehokkaiden ja innovatiivisten ratkaisujen kysyntään. Wärtsilä panostaa laitteiden tuottavuuden optimointiin koko niiden elinkaaren ajan hyödyntämällä data-analytiikkaa ja tekoälyä, joka tukee myös asiakkaiden liiketoimintaan liittyvää päätöksentekoa. Wärtsilän digitaalinen muutos vie myös yhteistyön ja osaamisen jakamisen aivan uudelle tasolle, mikä lisää asiakkaan saamaa arvoa. Yhtiön kannattavaa kasvua koskevia tavoitteita tukee sen vahva asema keskeisillä markkinoilla sekä ylivertainen maailmanlaajuinen huoltoverkosto.

Joustavan tuotannon ja toimitusketjun hallinnan avulla Wärtsilä etsii jatkuvasti uusia keinoja varmistaa ratkaisujensa laatu ja kustannustehokkuus – usein yhteistyössä asiakkaiden ja alan johtavien yhteistyökumppanien kanssa. Panostamalla tutkimukseen, tuotekehitykseen ja digitalisaatioon Wärtsilä luo tukevan perustan, joka vahvistaa yhtiön asemaa markkinalähtöisten innovaatioiden johtavana kehittäjänä. Tällainen innovaatiokulttuuri sekä turvallisuuden, monimuotoisuuden ja korkeiden eettisten periaatteiden painottaminen tuovat Wärtsilään ammattitaitoisia ja sitoutuneita työntekijöitä ja tekevät organisaatiosta erittäin suorituskykyisen. Toiminnan erinomaisuus takaa, että Wärtsilän kanssa on helppo tehdä yhteistyötä. Se myös parantaa yhtiön tehokkuutta ja tuottavuutta koko elinkaaren ajan.

Strategian toteutus vuonna 2017

Wärtsilä otti vuonna 2017 käyttöön useita konsepteja ja ratkaisuja, jotka tukevat yhtiön strategian toteuttamista. Niihin kuuluvat Wärtsilä HY -hybriditehomoduulin lanseeraus, alusten käytön kauko-ohjausvalmiuksien vahvistaminen, suorituskykyyn perustuvien huoltokonseptien käyttöönotto sekä toiminnan laajentaminen energianvarastointi- ja ohjelmistoratkaisuihin Greensmithin hankinnan myötä. Keskeinen hanke oli myös Wärtsilä 31 -moottorin kaasukäyttöisen version lanseeraus vastauksena joustavamman ja tehokkaamman voimantuotannon nopeasti kasvavaan tarpeeseen.

Wärtsilä jatkoi vuoden aikana toimintojensa ja asiakastarjontansa määrätietoista digitalisointia. Yhtiö käynnisti ensimmäisen kiihdyttämönsä, jossa kehitetään ja luodaan lupaavia ideoita palvelukonsepteiksi ja tuotteiksi yhdessä asiakkaiden ja kumppanien

kanssa. Guidance Marinen hankinta vie Wärtsilän digitaalista muutosta jälleen askeleen eteenpäin. Alusten dynaamiseen paikantamiseen ja muihin ohjausjärjestelmiin, kuten törmäysten estämiseen ja kauko-ohjaukseen, liittyvien sensoriratkaisujen johtavana kehittäjänä Guidance Marine vahvistaa entisestään Wärtsilän asemaa älykkään alusteknologian edelläkävijänä.

Wärtsilä on jatkanut esimiesten johtamistaitojen monipuolista kehittämistä edistääkseen tuloshakuista yrityskulttuuria. Vuoden aikana yli 100 yhtiön johtajaa osallistui Operational Excellence Senior Leadership Academyyn, joka otettiin käyttöön vuonna 2016 tavoitteena nivoa jatkuva parantaminen entistä tiiviimmin osaksi yhtiön yrityskulttuuria ja toimintatappaa. Wärtsilän tulevien esimiesten kouluttamiseen tarkoitettu, toimintapohjainen oppimiskäytäntö Growth Lab menestyi ensimmäisenä vuonna hyvin, joten sitä jatkettiin vuonna 2017. Wärtsilän paikallisissa yksiköissä toteutettiin vuoden mittaan useita monimuotoisuuden edistämiseen tähtääviä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on tukea yhtiön pyrkimystä osallistavan yrityskulttuurin rakentamiseen.

Henkilöstön turvallisuus ja terveys on Wärtsilän tärkeimpiä painopisteitä, jonka tavoite, eli poissaoloon johtavien työtapaturmien nollassa, on lähestynyt tasaisen varmasti jo monen vuoden ajan. Vuonna 2017 poissaoloon johtaneiden tapaturmien taajuus oli 2,48 (2,59), jossa on laskua 4% edellisvuodesta. Wärtsilä järjesti vuoden aikana kolmannen kansainvälisen turvallisuuspäivän. Päivän teemana oli 'Stop and Care', jolla haluttiin korostaa vaarallisiin toimintatapoihin puuttumisen tärkeyttä. Lisäksi käynnistettiin Zero Mindset -koulutusohjelma, jonka tavoitteena on vahvistaa Wärtsilän turvallisuusjohtamista.

Taloudelliset tavoitteet

Wärtsilän pitkän aikavälin tavoitteena on kasvaa maailmanlaajuisesta BKT:n kasvua nopeammin sekä pitää liikevoittomarginaali 14%:n (korkeasuhdanne) ja 10%:n (matalasuhdanne) välillä. Lisäksi tavoitteena on pitää nettovelkaantumisaste alle 0,50:ssä ja jakaa osinkona vähintään 50% osakekohtaisesta tuloksesta yli suhdannesyklin.

Wärtsilän vuoden 2017 tulos vastasi pitkän aikavälin tavoitteita. Liikevaihto kasvoi 3%, minkä myötä Wärtsilän liikevaihdon vuosittainen keskimääräinen kasvunopeus vuoden ajanjaksolla oli 2,7%. Maailmanlaajuinen BKT:n kasvu oli arvioiden mukaan 3,7% vuonna 2017, ja vuosittainen keskimääräinen kasvunopeus vuoden ajanjaksolla oli 3,2%. Vertailukelpoinen liikevoittomarginaali oli 12,0% liikevaihdosta. Nettovelkaantumisaste oli 0,10, ja hallituksen osinkoehdotus on 1,38 euroa osaketta kohti, mikä on 70,8% osakekohtaisesta liiketuloksesta.

Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet	Kehitys vuonna 2017	Kehitys vuonna 2016
Liikevaihdon kasvu nopeampi kuin globaali BKT:n kasvu	3%:n kasvu	5%:n lasku
Vertailukelpoinen liikevoittomarginaali 10-14%	12,0%	12,1%
Nettovelkaantumisaste alle 0,50	0,10	0,07
Osingonmaksu vähintään 50% osakekohtaisesta tuloksesta yli suhdannesyklin	70,8% ¹	72,8%

¹ Hallituksen ehdotus.

Vuosi 2017

Markkinakehitys

Tasaista kehitystä huoltomarkkinoilla

Aktiviteetti huoltomarkkinoilla oli vankkaa vuonna 2017. Merenkulun alhaiset rahtihinnat vähensivät kauppalaiva-asiakkaiden kiinnostusta tehdä huoltoon liittyviä investointeja. Offshore-huoltomarkkinat olivat haasteelliset koko vuoden, vaikka öljyn hinnan nousu johti tunnelman hienoiseen elpymiseen vuoden loppupuolella. Risteilyalussegmentti kehittyi myönteisesti, mikä johtui pääosin pitkäaikaisten sopimusten kysynnän kasvusta erityisesti vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Voimalaitoshuollon kysyntä oli tasaista Aasiassa lisääntyneiden pitkäaikaisten huoltosopimusten ansiosta.

Voimantuotannon markkinat siirtymässä kohti älykkäitä ja joustavia teknologioita

Wärtsilän energiaratkaisujen kysyntä oli vahvaa vuonna 2017. Uusiutuvien energiamuotojen hintojen lasku on vahvistanut erityisesti aurinko- ja tuulivoiman kilpailukykyä monilla markkinoilla. Sähkölaitokset maailmanlaajuisesti pohtivat miten uusiutuvia energialähteitä tulisi integroida omaan laitokantaan. Ensimmäiset askeleet on jo otettu Yhdysvalloissa, Australiassa ja Lähi-idässä, missä markkinaolosuhteet ovat otollisimmat. Tämä puolestaan lisää tarvetta joustavalle voimantuotannolle. Kysyntä oli vahvaa myös kehittyvillä markkinoilla, missä maat investoivat uuteen voimantuotantokapasiteettiin tukeakseen talouskasvua ja lievittääkseen sähkön puutetta.

Energy Solutions -liiketoiminnan markkina-asema

Syyskuussa päättyneen 12 kuukauden jakson aikana kaasua ja nestemäisiä polttoaineita käyttävien, 500 MW:n suuruusluokkaan yltävien voimalaitosten maailmanlaajuiset tilaukset olivat 25,2 GW (24,8 GW kesäkuun lopussa). Wärtsilän markkinaosuus oli 15% (14). Maailmanlaajuiset tilaukset sisältävät kaikki yli 5 MW:n kaasuturbiinit ja Wärtsilän voimalaitokset.

Parantuneet tunnelmat tukivat alustilauksia

Vuoden 2017 aikana rekisteröitiin 1.037 sopimusta uusien alusten rakentamisesta (916 sisältäen raportointikauden jälkeen rekisteröidyt tilaukset). Vuoden lopulla olosuhteet kauppalaiva- ja kaasunkuljetusmarkkinoilla paranivat samaa tahtia talouskasvun kanssa. Suuret tilauskirjat ja uusien alusten suunnitellut toimitukset rajoittavat kuitenkin yhä kaasunkuljetusalussegmentin käyttöastetta ja rahtihintoja. FSRU-tilaukset olivat hyvällä tasolla – niitä tukivat LNG-kysynnän kasvu kehittyvillä markkinoilla sekä pitkäaikaiset kysynnän perustekijät. Tilausaktiiviteetti oli myös hyvällä tasolla risteily-, lautta- ja Ro-Ro-alussegmenteillä suotuisien päivä- ja rahtihintojen, ikääntyvän aluskannan, suunnitellun lainsäädännön voimaantumisen sekä uudisrakentamisen alhaisten hintojen vuoksi. Vaikka öljyn ja kaasun hinnat elpyivät hieman vuoden lopussa, ylikapasiteetti rajoitti yhä offshore-teollisuuden tehtäviä alusinvestointeja.

Kompensoiduissa bruttorekisteritonneissa mitattuna Kiina ja Etelä-Korea säilyttivät asemansa suurimpina laivanrakennusmaina 40%:n ja 27%:n osuuksillaan kaikista vahvistetuista sopimuksista. Japanin osuus maailmanlaajuisista sopimuksista oli 8% ja Italian 5%.

Marine Solutions -liiketoiminnan markkina-asema

Wärtsilällä on hyvä asema keskeisissä tuotteissa ja ratkaisuisa, kuten sähkö- ja automaatiojärjestelmissä sekä kaasujärjestelmissä. Wärtsilän keskinopeiden päämoottoreiden markkinaosuus oli 47% (43% edellisen neljänneksen lopussa). Apumoottoreiden markkinaosuus oli 10% (13% edellisen neljänneksen lopussa).

Tilaukset

Tilikaudella tammi-joulukuu 2017 Wärtsilän tilaukset kasvoivat 15% 5.644 milj. euroon (4.927). Tilaus-laskutussuhde oli 1,15 (1,03).

Services-liiketoiminnan tilaukset kasvoivat 13% 2.481 milj. euroon (2.194). Tämä johtui merenkulku- ja energiamarkkinoille suunnattujen pitkäaikaisten huoltosopimusten kysynnän lisääntymisestä. Vuoden kohokohta oli strateginen suoriteperusteinen kumppanuus Carnival Corporationin kanssa. Sopimuksen myötä Wärtsilä hoitaa Carnivalin 79 aluksen moottorien kaikki ylläpito- ja seurantatyöt. Belize Electric Company Limitedin (BECOL) kanssa solmittiin strategisesti kiinnostava toimitussopimus, joka koskee heidän laitoksensa uudistamista korkealaatuisella vesivoimaratkaisulla sekä siihen liittyvää teknistä tukea. Tilauksen myötä Wärtsilä-konserniin kuuluva American Hydro laajentaa liiketoimintaansa Väli-Amerikkaan.

Energy Solutions -liiketoiminnan tilaukset kasvoivat 16% edellisvuodesta ja oli 1.685 milj. euroa (1.448). Tilauksia kertyi aktiivisimmin Aasiassa. Kysyntä oli erityisen hyvää kasvavissa talouksissa, kuten Indonesiassa ja Bangladeshissa, jossa hallitus pyrkii lisäämään sähköä saavien kotitalouksien määrää. Kehittyneillä markkinoilla Wärtsilä sai tilaukset kahden 50 MW:n voimalaitoksen toimittamisesta Iso-Britanniaan sekä yli 500 MW:n edestä tilauksia, jotka lisäävät uusiutuvan energian käyttöä Yhdysvalloissa. Muita merkittäviä tilauksia olivat ensimmäiset aurinkovoimalasopimukset Burkina Fasoossa ja Jordaniassa. Voimantuotantoratkaisutilausten lisäksi Wärtsilä sai energianvarastointi- ja ohjelmistotilaukset, jotka liittyvät Yhdysvalloissa, Singaporessa ja Portugalissa toteutettaviin hankkeisiin sekä tilauksen Haminaan rakennettavan nesteytetyn maakaasun tuotintuotantolinjan kokonaistoimituksesta.

Marine Solutions -liiketoiminnan tilauskertymä kasvoi 15% 1.478 milj. euroon (1.285). Risteilyturismin kasvuun liittyvät odotukset tukivat matkustajalaivojen kysyntää. Kyseisen segmentin osuus Marine Solutions -liiketoiminnan tilauskertymästä oli 31%. Merkittäviin tilauksiin kuului päämoottoreiden ja rikkipesurien toimittaminen neljään Fincantierin rakentamaan Norwegian Cruise Linen uuden sukupolven risteilyalukseen. Kaasunkuljetusalusten osuus tilauskertymästä oli 25%, pääosin kelluvien varastointi- ja vastaanottoalusten (FSRU) kysynnän kasvun vuoksi. Tämän segmentin tilauksiin kuului kahden uuden aluksen varustaminen monipolttoainemoottoreilla ja höyrystysteknologiolla. Alukset rakennetaan Höegh LNG:lle Samsung Heavy Industries ja Hyundai Heavy Industries -telakoilla Koreassa. Perinteisellä kauppalaivasegmentillä, jonka osuus tilauskertymästä oli 23%, Wärtsilä sai TEEKAY:lta merkittävän tilauksen neljään uuteen sukulasäiliöalukseen, joista kaksi kirjattiin neljännen neljänneksen tilauskertymään. Aluksiin tulee useita Wärtsilän viimeisimpiä teknologiainnovaatioita, mikä auttaa asiakasta nostamaan liiketoimintansa aivan uudelle tasolle sekä taloudellisesti että ekologisesti. Muista segmenteistä erikoisalusten osuus tilauskertymästä oli 8%, merivoimien 7%, ja offshoren 3%. Muiden tilausten osuus oli 4%.

Tilauskertymä yhteisyrityksissä

Eteläkorealaisen yhteisyrityksen Wärtsilä Hyundai Engine Company Ltd:n sekä kiinalaisten yhteisyritysten Wärtsilä Qiyao Diesel Company Ltd:n ja CSSC Wärtsilä Engine Company Ltd:n tilauskertymä tilikaudella tammi-joulukuu 2017 oli 70 milj. euroa (62). Näiden yhteisyritysten tulos kirjataan osuutena osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta.

Tilauuskanta

Tilikauden lopussa tilauuskanta oli 5.064 milj. euroa (4.696), kasvua oli 8%. Services-liiketoiminnan tilauuskanta oli 1.171 milj. euroa (999), kasvua oli 17% edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna pitkäaikaisten huoltosopimusten kysynnän lisääntymisen ansiosta. Energy Solutions -liiketoiminnan tilauuskanta kasvoi 11% 1.871 milj. euroon (1.680). Marine Solutions -liiketoiminnan tilauuskanta oli vakaat 2.023 milj. euroa (2.017).

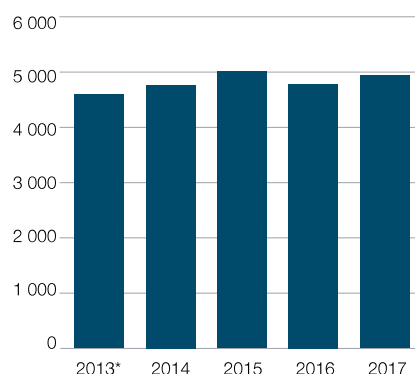
Liikevaihto

Wärtsilän liikevaihto tammi-joulukuussa 2017 oli 4.923 milj. euroa (4.801), kasvua oli 3% edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Services-liiketoiminnan liikevaihto oli vakaat 2.215 milj. euroa (2.190). Pitkäaikaisten huoltosopimusten liikevaihdon kasvu tasapainotti huoltoprojektien alhaisia volyymeja. Energy Solutions -liiketoiminnan liikevaihto oli 1.401 milj. euroa (943), kasvua oli 48%. Marine Solutions -liiketoiminnan liikevaihto laski 22% 1.307 milj. euroon (1.667). Services-liiketoiminnan osuus kokonaisliikevaihdosta oli 45%, Energy Solutions -liiketoiminnan 28% ja Marine Solutions -liiketoiminnan 27%.

Wärtsilän tammi-joulukuun 2017 liikevaihdosta noin 69% oli euromääräistä, 18% Yhdysvaltain dollareissa ja loppu jakautui useamman valuutan kesken.

Konsernin liikevaihdon kehitys

MEUR

* Oikaistu, luku sisältää jatkuvat toiminnot.

Toimitetut megawattit

	2017	2016	Muutos %
Energy Solutions	3 119	2 189	42%
Marine Solutions	1 203	1 649	-27%
Wärtsilän toimitukset yhteensä	4 322	3 838	13%
Yhteisyritysten toimitukset	601	657	-9%
Toimitukset yhteensä	4 923	4 495	10%

Liiketoiminnan tulos ja kannattavuus

Tilikauden tammi-joulukuu 2017 liiketulos oli 552 milj. euroa (532), mikä vastaa 11,2% liikevaihdosta (11,1). Vertailukelpoinen liiketulos oli 590 milj. euroa (583) eli 12,0% liikevaihdosta (12,1). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 37 milj. euroa (51), joista 36 milj. euroa (48) liittyi rakennejärjestelyihin ja 2 milj. euroa (3) yrityshankintoihin ja muihin kustannuksiin. Vertailukelpoinen oikaistu EBITA oli 626 milj. euroa (618) eli 12,7% liikevaihdosta (12,9). Hankintamenojen allokointeihin liittyvät poistot olivat 36 milj. euroa (35).

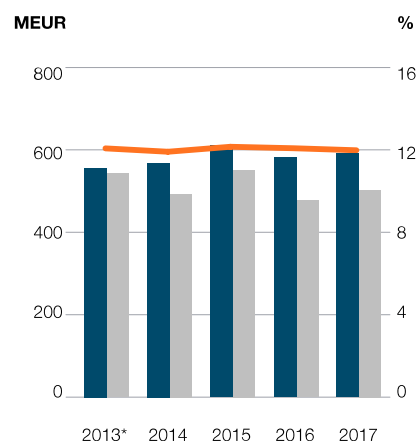
Wärtsilän liiketulokseen vaikutti 40 milj. euron (5) pitkän aikavälin kannustinjärjestelmiin liittyvä varaus. Varaus kattaa kaikki kolme käynnissä olevaa ohjelmaa. Wärtsilän kurssikehitykseen sidotut pitkän aikavälin kannustinjärjestelmät ovat kolmen vuoden pituisia ja niiden piirissä on noin 100 johtajaa.

Tilikauden tammi-joulukuu 2017 rahoituserät olivat -47 milj. euroa (-53). Rahoituseriin sisältyy lopetettuihin suojauksiin liittyviä valuuttakurssitappioita. Nettokorot olivat -8 milj. euroa (-11). Tulos ennen veroja oli 506 milj. euroa (479). Verot olivat 122 milj. euroa (123), mikä vastaa 24,2%:n efektiivistä verokantaa (25,6). Tilikauden tulos oli 383 milj. euroa (357). Osakekohtainen tulos oli 1,95 euroa (1,79) ja osakekohtainen oma pääoma 12,02 euroa (11,60). Sijoitetun pääoman tuotto (ROI) oli 18,9% (17,1) ja oman pääoman tuotto (ROE) oli 16,3% (15,6).

Tuloksen määreet ja vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

MEUR	2017	2016
Vertailukelpoinen oikaistu EBITA	626	618
Hankintamenojen allokointeihin liittyvät poistot	-36	-35
Vertailukelpoinen liiketulos	590	583
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät:		
Henkilöstön vähentämiseen liittyvät kulut	-10	-22
Arvon alentumiset ja alaskirjaukset	-18	-22
Muuttokulut	-3	
Muut kulut	-7	-7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-37	-51
Liiketulos	552	532

Tulos

■ Vertailukelpoinen liikeytulos
■ Liiketulos ennen veroja
— Vertailukelpoinen liikeytulos, %

* Oikaistu, luvut sisältävät jatkuvat toiminnot.

Tase, rahoitus ja rahavirta

Wärtsilän liiketoiminnan rahavirta oli 430 milj. euroa (613) tilikaudella tammi-joulukuu 2017. Saamisten kasvu vaikutti rahavirtaan negatiivisesti. Nettokäyttöpääoma oli kauden lopussa 591 milj. euroa (490), laskua oli 66 milj. euroa syyskuun loppuun verrattuna. Saatujen ennakoiden määrä oli kauden lopussa 522 milj. euroa (516). Syyskuun lopussa saadut ennakot olivat 495 milj. euroa. Rahavarat kauden lopussa olivat 379 milj. euroa (472). Vahvistetut ja käyttämättömät luottolimiittisopimusohjelmat olivat 765 milj. euroa (640) ja ne sisältävät allekirjoitetun 125 milj. euron pitkäaikaisen lainan, joka oli nostettavissa 31.12.2017 alkaen.

Wärtsilällä oli joulukuun 2017 lopussa korollisia lainoja yhteensä 619 milj. euroa (629). Lyhytaikaiset lainat, jotka eräännyvät seuraavan 12 kuukauden sisällä, olivat yhteensä 102 milj. euroa. Pitkäaikaiset lainat olivat yhteensä 517 milj. euroa. Korollisen lainapääoman nettomäärä oli 234 milj. euroa (150) ja nettovelkaantumistaso 0,10 (0,07).

Konsernin maksuvalmius

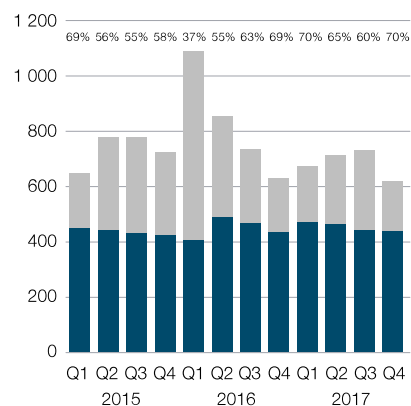
MEUR	31.12.2017	31.12.2016
Rahavarat	379	472
Käyttämättömät vahvistetut luottolimiittisopimukset	765 ¹	640
Maksuvalmius	1 144	1 112
% liikevaihdosta (12 viimeiseltä kuukaudelta)	23	23
Yritystodistukset vähennettynä	-	-
Maksuvalmius poislukien yritystodistukset	1 144	1 112
% liikevaihdosta (12 viimeiseltä kuukaudelta)	23	23

Lainaportfolion keskimääräinen takaisinmaksuaika 31.12.2017 oli 43 kuukautta ja pitkäaikaisten lainojen 44 kuukautta.

¹Sisältää 125 milj. euron nostamattoman lainan Euroopan investointipankilta.

Lainat

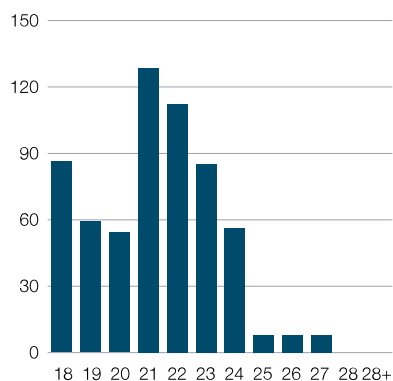
MEUR

■ Kiinteäkorkoiset lainat
 ■ Vaihtuvakorkoiset lainat
 %= Kiinteäkorkoisten lainojen osuus.

Pitkäaikaisten lainojen eräntymisprofiili

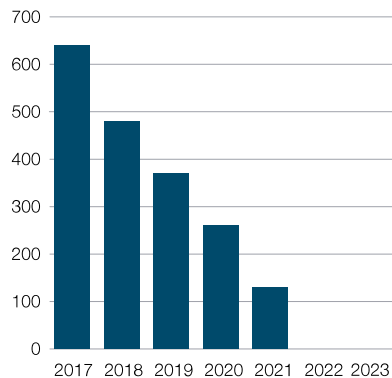
MEUR

■ Pitkäaikaisten lainojen vuosittaiset takaisinmaksut

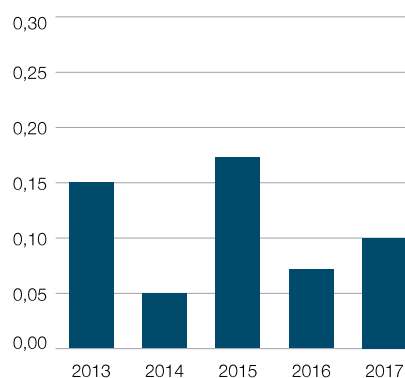
Vahvistetut luottolimiittisopimukset (kauden lopussa)

MEUR

Nettovelkaantumisaste

MEUR

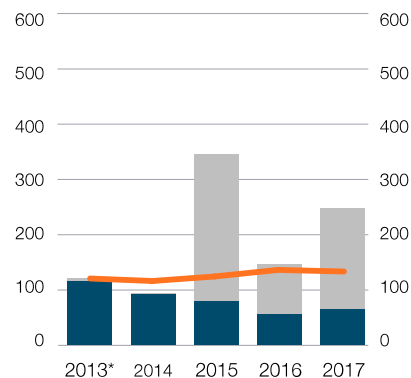
Investoinnit

Tilikauden tammi-joulukuu 2017 aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin liittyvät investoinnit olivat 64 milj. euroa (55). Yritysosto- ja yhteisyritysinvestoinnit olivat yhteensä 191 milj. euroa (91). Vuoden 2017 lukuihin sisältyvät Guidance Marine Limitedin, Puregas Solutionsin ja Greensmith Energy Management Systems Inc.:n hankinnat. Tilikauden poistot olivat 134 milj. euroa (138).

Vuoden 2018 tuotannollisten, logististen ja informaatioteknologisten investointien odotetaan olevan poistoja alemmalla tasolla.

Bruttoinvestoinnit

MEUR

- Muuhun käyttöomaisuuteen
- Osakkeisiin ja yritysostoihin
- Poistot

Strategiset toimenpiteet, yrityshankinnat ja yhteisyritykset

Heinäkuussa Wärtsilä saattoi päätökseen Greensmith Energy Management Systems Inc.:n yrityshankinnan. Greensmith on markkinajohtaja sähköverkköjärjestelmätasoisien energian varastointiohjelmistojen ja integroitujen energian varastointiratkaisujen kehittämisessä. Yrityshankinnan myötä Wärtsilä voi nopeasti laajentaa toimintaansa energian varastointimarkkinoilla maailmanlaajuisesti ja hankkia johtavan aseman energijärjestelmien integroijana. Vuonna 2016 Greensmithin liikevaihto oli 32 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria ja sillä oli yli 40 työntekijää. Greensmithin integrointi etenee suunnitelmien mukaisesti.

Elokuussa Wärtsilä ja ABB sopivat elinkaari palvelutarjontaan liittyvän yhteistyön laajentamisesta. ABB myönsi Wärtsilälle Authorized Service Provider -statuksen, joka kattaa vakiohuollot kaikkiin Wärtsilän nelitahtimootoreita sisältäviin ABB-turboahtimiin.

Syyskuussa Wärtsilä lisäsi integroitujen energijärjestelmien valikoimaansa aaltovoimateknologian ryhtymällä yhteistyöhön AW-Energyn kanssa. Tämän myötä Wärtsilän globaaliin projektitoimitus-, huolto- ja integrointiosaamiseen yhdistyy AW-Energyn patentoitu ja sertifioitu aaltovoimateknologia.

Lokakuussa Wärtsilä teki sopimuksen Puregas Solutionsin ja Guidance Marinen hankkimisesta. Ruotsalainen Puregas Solutions on johtava biokaasujalostuksen kokonaisratkaisujen toimittaja. Wärtsilä vahvistaa kaupalla asemaansa biokaasun nesteytysmarkkinoilla. Vuonna 2016 Puregas Solutionsilla oli noin 40 työntekijää ja sen liikevaihto oli 200 milj. Ruotsin kruunua. Isossa-Britanniassa sijaitseva, yksityisomisteinen Guidance Marine Limited tunnetaan merenkulkuteollisuudessa dynaamiseen positiointiin ja muihin aluksen hallinnointijärjestelmiin, kuten törmäyksenestoon ja kauko-ohjaustoimintaan, liittyvien sensoriratkaisujen teknologiajohtajana. Guidance Marinen hankinta parantaa Wärtsilän osaamista tilannekuvan ja lähialueen mittauksen alalla, jotka molemmat ovat keskeisessä osassa älykkäässä alusnavigoinnissa. Vuonna 2016 Guidance Marinella oli yli 50 työntekijää maailmanlaajuisesti, ja sen liikevaihto oli 6 milj. puntaa.

Joulukuussa Wärtsilä ja nestemäisten kaasujen säiliöteknologiatoimittaja GTT solmivat yhteistyösopimuksen tutkiakseen merenkulkusektorin liiketoimintamahdollisuuksia liittyen nesteytetyn maakaasun varastointiin, kaasun syöttöjärjestelmiin sekä niihin liittyviin palveluihin, joista hyötyvät sekä telakat että laivanomistajat. Wärtsilä allekirjoitti myös 10-vuotisen huoltokumppanuussopimuksen Winterthur Gas & Diesel Ltd.:n (WinGD) kanssa. Sopimuksen myötä Wärtsilä jatkaa kattavan asiakastuen ja palveluiden tarjoamista WinGD:n tuotteiden loppukäyttäjille, WinGD:lle sekä lisensoiduille koneenrakentajille. Sopimus sisältää huoltotyöt Wärtsilä-, Sulzer- tai WinGD-brändien toimittamiin kaksitahtimootoreihin.

Vuoden loppupuolella Wärtsilä ilmoitti Wärtsilän ja China State Shipbuilding Corporationin (CSSC) välisen, CSSC Wartsila Electrical & Automation Co Ltd -yhteisyrityksen avajaisista. Wärtsilä ilmoitti myös hollantilaisen, vedenalaisiin huolto-, tarkastus- ja

korjauspalveluihin erikoistuneen Trident B.V.:n hankkimisesta. Yrityskaupan myötä Wärtsilästä tulee johtava vedenalaisen huollon tarjoaja maailmanlaajuisesti.

Tutkimus ja tuotekehitys, tuotelanseeraukset

Wärtsilä jatkoi investointeja tuote- ja ratkaisuinnovaatioihin myös vuonna 2017. Tutkimukseen ja tuotekehitykseen liittyvät kulut olivat yhteensä 141 milj. euroa (131), joka vastaa 2,9% liikevaihdosta (2,7). Tärkeimmät painopisteet olivat digitalisaatio, hyötysuhteen kehittäminen, polttoainejoustavuus ja haitallisten ympäristövaikutusten vähentäminen.

Maaliskuussa Wärtsilä lanseerasi SmartPredict-järjestelmän, jonka kehittynyt liike-ennustettavuus tekee kaikkien alustyyppien käytöstä entistä turvallisempaa ja tehokkaampaa.

Toukokuussa Wärtsilä esitteli täysin integroidun hybridivoimamoduulin, Wärtsilä HY:n, joka yhdistää moottorit, energian varastointijärjestelmän ja tehoelektronikan toimimaan optimoidusti yhdessä uuden energian hallinnointijärjestelmän avulla. Wärtsilä ilmoitti myös päätöksestään laajentaa turboahtimien huoltopalveluitaan 20 huoltopajaan maailmanlaajuisesti. Tämän investoinnin myötä Wärtsilä pystyy tarjoamaan asiakkailleen maailmanlaajuisesti turboahdinhuoltoa yhdistettynä moottoriosaimiseen yhteistyössä muiden Wärtsilän huoltokeskusten kanssa. Wärtsilä-konserniin kuuluva Eniram esitteli päivitetyn version SkyLight -suorituskyvyn monitorointipalvelustaan. Uuteen versioon sisältyvät merikartat sekä sää- ja reittitiedot, jotka helpottavat ennakoivaa analyysia ja suunnittelua.

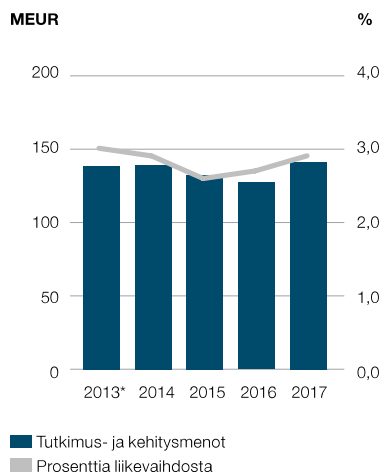
Elokuussa Wärtsilä testasi menestyksekkäästi automaattista langatonta induktiolatausjärjestelmäänsä hybridikäyttöiseen rannikolauttaan. Lautan omistaa Norled, joka on yksi Norjan suurimmista lauttayhtiöistä. Wärtsilä otti myös askeleen Smart Marine -osaamisensa kehittämisessä testaamalla menestyksekkäästi aluksen toimintojen kauko-ohjausta yhteistyössä yhdysvaltalaisen toimijan Gulfmark Offshoren kanssa. Testissä ajettiin alusta käyttäen reitillä dynaamista paikannusta ja etäohjainta standardikaistanleveyttä käyttävän, laivassa olevan satelliittitietoliikenteen välityksellä.

Marraskuussa tehtiin tuotelanseerauksiin kuului EnergoFlow -ratkaisu, joka vähentää tehokkuushävikkiä optimoimalla potkurin sisäänvirtausta, ja tuo siten kustannussäästöjä polttoainetehokkuuden muodossa. Wärtsilä esitteli myös menestyksekkäästä Wärtsilä 31 -moottorista kaasukäyttöisen version, Wärtsilä 31SG:n, jonka tärkein ominaisuus on kyky saavuttaa yli 50%:n tehokkuustasot. Tämä mahdollistaa pienemmät päästöt ja tarjoaa voimantuottajille mahdollisuuden huomattaviin kustannussäästöihin. Muihin etuihin kuuluu joustavuuden lisääntyminen, minkä ansiosta jatkuvasti muuttuviin kuormitusmalleihin on mahdollista reagoida nopeasti. Tämä koskee etenkin järjestelmiä, joissa aurinko- ja tuulienergian osuus on huomattava.

Joulukuussa Wärtsilä esitteli Voyage Emissions Reduction -järjestelmänsä. Järjestelmä eliminoi tehokkaasti matkalla syntyviä öljytankkerin ongelmallisia haihtuvia orgaanisia yhdisteitä ja vähentää siten aluksen ympäristövaikutuksia sekä parantaa sen tuottavuutta. Wärtsilä lanseerasi myös Linesafen, uuden yksinkertaistetun laakerimuotoilun, joka parantaa joustavuutta ja vähentää asiakkaiden elinkaarikustannuksia.

Vuoden loppupuolella Euroopan investointipankki ja Wärtsilä allekirjoittivat 125 milj. euron lainasopimuksen tukeakseen ympäristöystävällisempien ja tehokkaampien laivamoottoreiden ja voimalaitosten tutkimusta ja kehitystä. Tämä viides Wärtsilän tutkimusta, kehitystä ja innovaatioita tukeva laina vahvistaa menestyksekkästä yhteistyötä Euroopan investointipankin kanssa entisestään. Ensimmäisen lainan allekirjoittamisesta vuonna 2003 alkanut yhteistyö on johtanut konkreettisiin parannuksiin eurooppalaisessa moottoriteknologiassa.

Tutkimus- ja kehitysmenot

* Oikaistu, luvut sisältävät jatkuvat toiminnot.

Uudelleenjärjestelyohjelmat

Wärtsilä pyrki jatkuvasti entistä kustannustehokkaampiin tapoihin toimia ja mukauttaa toimintaansa markkinaolosuhteiden mukaisesti. Paikalliset toimet Marine Solutions -liiketoiminnassa sekä aikaisempina vuosina aloitetut uudelleenjärjestelyt johtivat noin 55 milj. euron lisäsäästöihin vuonna 2017, ja niihin liittyvät kulut olivat 36 milj. euroa. Jäljelle jäävien 15–20 milj. euron säästöjen odotetaan toteutuvan vuonna 2018.

Henkilöstö

Wärtsilän henkilöstömäärä oli joulukuun 2017 lopussa 18.065 (18.011). Keskimääräinen henkilöstömäärä tammi-joulukuussa 2017 oli 17.866 (18.332). Services-liiketoiminnassa työskenteli 10.624 (10.567) henkilöä, Energy Solutions -liiketoiminnassa 1.038 (903) ja Marine Solutions -liiketoiminnassa 5.845 (6.074).

Wärtsilän henkilöstöstä 20% (19) työskenteli Suomessa ja 38% (39) muualla Euroopassa. Koko henkilöstöstä 27% (28) työskenteli Aasiassa, 11% (11) Amerikassa ja 4% (4) muissa maissa.

Henkilöstömäärä

* Oikaistu, luvut sisältävät jatkuvat toiminnot.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

Kasvava ympäristötietoisuus tuo perustavanlaatuisia muutoksia sekä merenkulku- että energia-alalle. Monipuolinen teknologia ja erikoistuneet palvelut antavat Wärtsilälle hyvät valmiudet vähentää päästöjä ja luonnonvarojen kulutusta sekä auttaa asiakkaita varautumaan uusiin lainsäädännöllisiin vaatimuksiin. Tutkimus- ja kehitystyön painopisteenä ovat jatkossakin kehittyneet ympäristöteknologiat ja -ratkaisut. Wärtsilä korostaa vastuullista liiketoimintaa ja on sitoutunut tukemaan YK:n Global Compact -aloitetta ja sen ihmisoikeus-, työoikeus-, ympäristö- ja antikorrupsioperiaatteita.

Vastuullinen liiketoiminta

Wärtsilän toimintaperiaatteet (Code of Conduct) määrittelevät koko henkilöstöä sitovat säännöt ja ohjaavat Wärtsilän liiketoiminnan vastuullisuutta koskevia päätöksiä. Toimintaperiaatteita täydentävät koko konsernin kattavat politiikat, mukaan lukien laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja turvallisuuspolitiikka, yhtäläisiä mahdollisuuksia ja oikeudenmukaisia työsuhteyttä koskeva politiikka sekä lahjonnan ja lahjusten torjuntaa, säännöstenmukaista raportointia ja hankintoja ja ostoja koskevat politiikat.

Wärtsilä soveltaa toimintaperiaatteitaan aktiivisesti, edistää niiden täytäntöönpanoa tehokkaalla henkilöstölle suunnatulla viestinnällä ja valvoo sisäisesti periaatteiden noudattamista varmistaakseen, että ne ymmärretään ja niihin sitoudutaan kaikkialla organisaatiossa. Code of Conduct -koulutuksen oli suorittanut vuoden 2017 lopussa 16.137 työntekijää eli 89% koko henkilöstöstä.

Toimittajien ja liikekumppaneiden edellytetään kiinteänä osana Wärtsilän tuotteiden ja palveluiden kokonaisarvokeijua noudattavan samoja korkeita juridisia ja eettisiä normeja sekä liiketapoja kuin Wärtsilä itsekin noudattaa. Tietoja Wärtsilä vaatimuksista sisällytetään toimittajille suunnattuihin sopimusmalleihin.

Ympäristövastuu

Wärtsilän pääasiallinen panos yritysten ympäristösuorituskyvyn parantamiseen on tarjota asiakkaille luotettavia ja turvallisia teknologioita ja palveluja, jotka tukevat merenkulku- ja energia-alan kestävästä kehityksestä ja auttavat täyttämään ympäristömääräykset. Wärtsilän tuotteiden ja ratkaisujen suunniteltu käyttöikä on jopa 30 vuoden mittainen. Siksi keskittyminen tuotteen tai järjestelmän suorituskyvyn parantamiseen on ratkaisevan tärkeä osa tutkimus- ja tuotekehitystyötä samoin kuin suorituskyvyn elinkaarioptimointi ja pyrkimys luoda ratkaisuja, joista hyötyy koko voimantuotannon ja merenkulun ekosysteemi. Tuotteiden ympäristösuorituskyvyn parantamisen lisäksi Wärtsilä myös valvoo jatkuvasti oman toimintansa vaikutuksia ja pyrkii vähentämään energiankulutusta tuotantolaitoksissaan.

Wärtsilän laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja työturvallisuuspolitiikka (QEHS) määrää yhtiön tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutusten hallinnan periaatteet. Ympäristöasioihin ja ilmastonmuutokseen liittyvät mahdolliset riskit liittyvät pääasiassa päästörajoituksiin ja asiakkaiden asennemuutoksiin polttomoottoreiden ja fossiilisten polttoaineiden käytön osalta. Riskejä hallitaan keskittymällä T&K-toiminnassa tuotteiden hyötysuhteen parantamiseen ja päästöjen vähentämiseen sekä kehittämällä laajan tuotevalikoiman, mukaan lukien jätteiden määrän vähentämiseen, melun vähentämiseen ja jätevesien ja painolastivesien käsittelyyn liittyvät teknologiat. Vuonna 2017 T&K-investoinnit olivat yhteensä 141 milj. euroa, joka vastaa 2,9% liikevaihdosta. Näistä investoinneista valtaosa tähtää ympäristösuorituskyvyn parantamiseen. Merkittäviä kestävästä kehityksestä innovaatioihin liittyviä saavutuksia olivat tehokkaan Wärtsilä 31 -moottorin kaasukäyttöisen version Wärtsilä 31SG:n lanseeraus energia-alalle sekä merenkulkualan ensimmäinen integroitu hybridivoimamoduuli Wärtsilä HY.

Sosiaalinen vastuu ja työsuhteasiat

Wärtsilä on vastuullinen työnantaja ja tarjoaa henkilöstölle työpaikan, jossa vallitsevat avoimuus, toisten kunnioitus, luottamus, tasa-arvo sekä mahdollisuudet henkilökohtaiseen kehittämiseen. Wärtsilä on allekirjoittanut YK:n Global Compact -aloitteen ja tukee kansainvälisen työjärjestön ILO:n määrittelemiä työhön liittyviä oikeuksia. Työntekijöiden tasavertaisia mahdollisuuksia ja oikeudenmukaisia työsuhteyttä koskeva konsernipolitiikka ohjaa yhtenäisesti kaikkien Wärtsilä-yhtiöiden käytäntöjä. Henkilöstöjohtamisen prosesseja ja työkaluja sekä yhteisiä toimintatapoja kehitetään jatkuvasti yli maa- ja organisaatorajojen. Wärtsilän kaikki yksiköt noudattavat globaalia tehtävien vaatavuusluokittelua ja yhtenäisiä palkitsemisperiaatteita, joilla varmistetaan läpinäkyvyys ja kaikkien työntekijöiden oikeudenmukainen kohtelu.

Wärtsilän henkilöstöstrategian tavoitteena on varmistaa, että liiketoiminnolla on käytettävissään tarvitsemansa resurssit sekä osaavat ja motivoituneet työntekijät. Henkilöstön osaamisen kehittämiseksi henkilöstölle tarjotaan laajasti erilaisia sisäisiä koulutuksia, joiden aiheita ovat mm. konetekniikka, työturvallisuus ja -terveys, kielet ja kulttuuri, projektijohtaminen, ympäristö, turvallisuus ja johtaminen. Wärtsilän henkilöstölle kertyi keskimäärin 2,2 koulutuspäivää vuonna 2017.

Wärtsilän tavoitteena on tarjota työolosuhteitaan turvallinen työpaikka työntekijöilleen ja sopimusosapuolilleen sekä minimoida tuotteiden ja palvelujen käyttöön liittyvät terveys- ja turvallisuusriskit. Yhtiön työterveys- ja turvallisuusperiaatteet määrittellään yhtiön toimintaperiaatteissa, laatu-, työterveys- ja työturvallisuus- ja ympäristöpolitiikassa (QEHS) sekä ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuudirektiivissä (EHS). Kaikilta Wärtsilän yksiköiltä vaaditaan QEHS-politiikan sekä EHS-direktiivin mukainen johtamisjärjestelmä. Johtamisjärjestelmän lisäksi Wärtsilä-yhtiöissä on käytössä paikallisen lainsäädännön edellyttämiä työsuojeluohjelmia. Wärtsilän pitkän aikavälin tavoitteena on nolla tapaturmaa. Vuonna 2017 konsernin poissaoloon johtavien tapaturmien taajuusindeksi oli 2,48 (2,59). Turvallisuuden merkitystä organisaatiolle korostettiin Wärtsilässä vuoden aikana käynnistämällä esimiehille suunnattu ZeroMindset-työterveys ja -turvallisuusohjelma.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Wärtsilä tukee ja kunnioittaa YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen kirjattuja ihmisoikeuksia. Wärtsilä on myös allekirjoittanut YK:n Global Compact -aloitteen ja tukee siten sen ihmisoikeus-, työoikeus-, ympäristö- ja antikorruptioperiaatteita. Työntekijät eivät saa rikkoa näitä oikeuksia millään tavoin, ei suoraan eikä välillisesti. Wärtsilä ei hyväksy minkäänlaista pakkotyötä eikä lapsityövoiman käyttöä. Ihmis- ja työelämän oikeudet ovat osa toimintaperiaatekoulutusta, ja ne on sisällytetty Wärtsilän tasavertaisia mahdollisuuksia ja oikeudenmukaisia työsuuhdekäytäntöjä koskevaan politiikkaan sekä yhtiön toimittajakäsikirjaan.

Korruption ja lahjonnan vastaiset menettelyt

Wärtsilän toimintaperiaatteet, korruption vastainen politiikka ja itsenäisiä välittäjiä koskeva ohjeistus (Broker Directive) nimenomaisesti kieltävät yhtiötä ja sen työntekijöitä ottamasta ja tarjoamasta minkäänlaista lahjuksena pidettävää etua sekä ryhtymästä minkäänlaisiin toimiin, jotka voisivat johtaa eturistiriitaan tai lojaaliusrikkomukseen. Näissä ohjeissa velvoitetaan noudattamaan paikallisia korruption vastaisia lakeja kaikissa maissa, joissa Wärtsilä nyt tai tulevaisuudessa toimii, ja kehoitetaan raportoimaan mahdollisista rikkomuksista.

Wärtsilä tiedostaa riskin joutua ulkopuolisten toimijoiden vilpin kohteeksi ja että korruption ja vilpin riski on korostunut monilla yhtiön toiminta-alueilla. Siksi kaikilta työntekijöiltä edellytetään tiukkojen korruption vastaisten menettelytapojen ehdotonta noudattamista. Henkilöstölle järjestetään laajalti koulutusta lahjonnan vastaisista periaatteista ja lainsäädännöstä sekä yhtiön niitä koskevista politiikoista ja toimintatavoista. Vuoden 2017 loppuun mennessä 92% Wärtsilän työntekijöistä oli osallistunut lahjonnan torjuntaa koskevaan koulutukseen. Henkilöstöä kannustetaan antamaan palautetta ja kertomaan havaitsemastaan kyseenalaisesta toiminnasta linjajohdolle tai suoraan Compliance-toiminnolle, lakiasianosastolle tai sisäiselle tarkastukselle. Wärtsilä otti myös vuonna 2017 käyttöön työkalun, jonka kautta työntekijät voivat ilmoittaa rikkomuksista.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Tammi-joulukuun 2017 aikana Wärtsilän osakkeita vaihdettiin Nasdaq Helsingissä 89.407.327 kappaletta, ja vaihdettujen osakkeiden arvo oli 4.800 milj. euroa. Wärtsilän osakkeilla käydään kauppaa myös vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla, kuten Turquoisessa, BATS CXE:ssä ja BATS BXE:ssä. Osakkeita vaihdettiin näillä vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla yhteensä 60.463.921 kappaletta.

Osakkeet Nasdaq Helsingissä

31.12.2017			Osake- ja äänimäärä	Osakevaihto 1-12/2017
WRT1V			197 241 130	89 407 327
1.1.-31.12.2017	Ylin	Alin	Keskikurssi ¹	Päätöskurssi
Osakekurssi	62,30	41,90	53,70	52,60
¹ Kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi				
Markkina-arvo			31.12.2017	31.12.2016
MEUR			10 375	8 418
Ulkomaalaisomistus			31.12.2017	31.12.2016
%			55,9	55,0

Liputusilmoitukset

Tilikauden tammi-joulukuu 2017 aikana BlackRock Inc. ilmoitti Wärtsilälle alla olevista omistusmuutoksista. BlackRock, Inc.:n kokonaisomistus Wärtsilän osakkeista ja äänistä pysyi yli 5%:ssa koko vuoden ajan.

Julkaisupäivä	Tapahtumapäivä	Osakkeenomistaja	Kynnys	Suora omistus, %	Kokonaisomistus, %
23.11.2017	22.11.2017	BlackRock Investment Management (UK) Limited	Yli 5%	4,63	5,05
30.11.2017	29.11.2017	BlackRock Investment Management (UK) Limited	Yli 5%	5,10	5,47

Varsinaisen yhtiökokouksen päätökset

Wärtsilän 2.3.2017 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden tilivuodelta 2016.

Yhtiökokous päätti hallituksen jäsenmääräksi kahdeksan. Hallituksen jäseniksi valittiin Maarit Aarni-Sirviö, Kaj-Gustaf Bergh, Karin Falk, Johan Forssell, Tom Johnstone, Mikael Lilius, Risto Murto ja Markus Rauramo.

Tilintarkastajaksi vuodelle 2017 valittiin tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy.

Osingonjako

Yhtiökokous vahvisti osingoksi hallituksen ehdotuksen mukaisesti 1,30 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä, 0,65 euroa/osake, maksettiin 13.3.2017 ja toinen erä, 0,65 euroa/osake, maksettiin 21.9.2017.

Valtuutus omien osakkeiden hankkimiseen ja luovuttamiseen

Hallitus valtuutettiin päättämään enintään 19.000.000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta. Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä.

Hallitus valtuutettiin päättämään enintään 19.000.000 yhtiön oman osakkeen luovuttamisesta. Luovuttamisvaltuutus on voimassa kolme vuotta yhtiökokouksen päätöksestä, ja se kumoo varsinaisen yhtiökokouksen 3.3.2016 antaman valtuutuksen yhtiön omien osakkeiden luovuttamiseen. Valtuutus oikeuttaa hallituksen päättämään siitä, kenelle ja missä järjestyksessä omia osakkeita luovutetaan. Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta muutoin kuin siinä suhteessa, jossa osakkeenomistajalla on etuoikeus hankkia yhtiön omia osakkeita.

Hallituksen järjestäytyminen

Hallitus valitsi puheenjohtajaksi Mikael Liliuksen ja varapuheenjohtajaksi Tom Johnstonen. Hallitus päätti perustaa tarkastus-, nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan. Hallitus valitsi keskuudestaan valiokuntiin seuraavat jäsenet:

Tarkastusvaliokunta: Puheenjohtaja Markus Rauramo, Maarit Aarni-Sirviö, Risto Murto

Nimitysvaliokunta: Puheenjohtaja Mikael Lilius, Kaj-Gustaf Bergh, Johan Forssell, Risto Murto

Palkitsemisvaliokunta: Puheenjohtaja Mikael Lilius, Maarit Aarni-Sirviö, Tom Johnstone

Riskit ja epävarmuustekijät

Services-liiketoiminnassa kysynnän kehitystä uhkaavat pääasiassa maailmantalouden hidas kasvu ja tiettyjen alueiden poliittinen epävakaus. Haastavat olosuhteet offshore-markkinoilla ja perinteisessä kauppalaivasegmentissä ovat myös mahdollinen riski.

Voimantuotannon markkinoilla hauras talouskasvu ja hidas päätöksenteko ovat yhä pääasialliset kysynnän kehitystä uhkaavat riskit. Geopoliittiset jännitteet ja merkittävät valuuttakurssimuutokset voivat johtaa investointipäätösten lykkääntymiseen tietyissä maissa. Alhaisilla öljyn hinnoilla on samankaltainen vaikutus sekä öljyn että kaasuun perustuviin talouksiin. Vallitsevan

kilpailuympäristön aiheuttama hintapaine on yhä riski.

Taloudellinen ja poliittinen epävarmuus sekä uudet kehittyvät teknologiat ja innovaatiot haastavat nykyisiä liiketoimintamalleja ja kaupankäyntitapoja merenkulkuteollisuudessa. Öljy-yhtiöiden supistuneet investoinnit rajoittavat yhä offshore-investointeja. Alhaisten kustannusten onshore- ja liusketuotanto kilpailee entistä enemmän offshore-tuotannon kanssa. Lisäksi lisääntyneen energiatehokkuuden ja muiden energialähteiden käytön odotetaan haastavan raakaöljyn kysynnän kasvua. Ympäristösäännösten täytäntöönpano ja mahdolliset uudet säännökset luovat yhä epävarmuutta. Ilmastonmuutos asettaa yhä paineita kasvihuonekaasujen vähentämiseksi merenkulkuteollisuudelle.

Wärtsilä painottaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa kyber- ja fyysisten turvallisuusriskien hallintaan sisäisessä toiminnassaan ja asiakastarjonnassaan. Yhtiön kyberturvallisuustiimi noudattaa toiminnassaan, hallinnossaan ja compliance-toiminnassaan IEC62443- ja ISO 27k standardeja. Sen toimintaan sisältyvät kyberturvallisuuden varmistaminen, riskien hallinta, havaitseminen, turvallinen ohjelmistonkehityselinkaari, koulutus, päätelaitteiden suojaus, verkon turvallisuus ja kyberturvallisuuteen liittyvät neuvontapalvelut. Wärtsilä arvioi tapaa, jolla dataa varastoidaan, prosessoidaan ja käytetään yhtiön järjestelmissä, jotta se noudattaa yleistä tietosuojasetusta. Kyberturvallisuus otetaan huomioon tässä arvioinnissa.

Konserniyhtiöt ovat vastaajina eräissä oikeusjutuissa, jotka liittyvät konsernin normaaliin liiketoimintaan. Oikeusjutut koskevat muun muassa sopimus- ja muita vastuita, työsuhteasioita, omaisuusvahinkoja sekä hallintoasioita. Konserni saa ajoittain erisuuruisia ja vaihtelevassa määrin perusteltuja korvausvaatimuksia. Eräs saaduista vaatimuksista on erityisen suuri. Konsernin periaatteisiin kuuluu varausten tekeminen vaatimusten sekä oikeudenkäyntien ja väliesmenettelyjen varalta silloin, kun epäsuotuisa lopputulos on todennäköinen ja kulujen suuruus voidaan kohtuullisella varmuudella arvioida.

Vuosikertomuksen Riskit ja riskienhallinta -osio sisältää perusteellisen kuvauksen Wärtsilän riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Näkymät vuodelle 2018

Vuonna 2018 Wärtsilän palvelujen ja ratkaisujen kysynnän odotetaan paranevan jonkin verran viime vuodesta. Liiketoiminnollain tarkasteltuna kysynnän odotetaan olevan:

- Hyvä Services-liiketoiminnassa, jossa valituilla alueilla ja segmenteillä on nähtävissä kasvumahdollisuuksia.
- Hyvä Energy Solutions -liiketoiminnassa. Maailmanlaajuinen muutos kohti uusiutuvia energialähteitä ja sähkön kasvava kysyntä kehittyvillä markkinoilla tukee hajautetun ja joustavan energiakapasiteetin, kuten kaasukäyttöisen tuotannon, energian varastoinnin ja älykkään integraatioteknologian tarvetta.
- Vankka Marine Solutions -liiketoiminnassa. Parantuvasta tunnelmasta huolimatta merenkulun markkinaympäristö säilyy haastavana ylikapasiteetin ja rahoituksen puutteen vuoksi.

Wärtsilän tämänhetkisestä tilauskannasta on määrä toimittaa vuoden 2018 aikana 3.171 milj. euroa (3.143), ja se koostuu pääosin laitetoimituksista. Services-liiketoiminta perustuu suurilta osin päivittäiseen huoltotyöhön ja varaosakauppaan, ja arviolta vain 30% vuosittaisesta liikevaihdosta tulee tilauskannasta.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2017 maksetaan osinkoa 1,38 euroa/osake. Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 1.002.092.268,56 euroa, josta tilikauden voitto on 161.085.555,55 euroa. Osinkoon oikeuttavia osakkeita on 197.241.130 kappaletta. Osinko maksetaan kahdessa erässä.

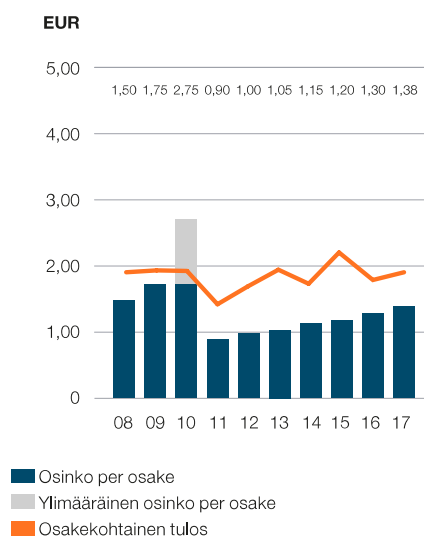
Ensimmäinen erä 0,69 euroa/osake maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä 12.3.2018 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus esittää, että tämän erän osinko maksetaan 19.3.2018.

Osingon toinen erä maksetaan syyskuussa 2018. Jos hallituksen ehdotus maksuttomasta osakeannista ('osakesplit') hyväksytään, jakautuu toinen erä yhden vanhan ja kahden uuden osakkeen kesken siten, että kullekin osakkeelle maksetaan 0,23 euroa/osake.

Ellei yhtiökokous hyväksy hallituksen ehdotusta maksuttomasta osakeannista, maksetaan toinen erä vastaavasti kuin ensimmäinen erä eli 0,69 euroa/osake.

Osingon toinen erä maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus päättää 18.9.2018 pidettäväksi sovitussa kokouksessaan toisen osinkoerän osingonmaksun täsmäytyspäivän ja osingonmaksupäivän. Suomalaisen arvo-osuusjärjestelmän nykyisten sääntöjen mukaisesti osingon täsmäytyspäivä olisi silloin 20.9.2018 ja osingon maksupäivä 27.9.2018.

Osinko

Yhtiökokouksen 3.3.2011 hyväksymä maksuton osakeanti nosti osakkeiden kokonaismäärän 197.241.130:een. Vertailukausien 2008–2010 osakekohtainen tulos on oikaistu vastaamaan uutta osakemäärää.

Viisivuotiskatsaus

MEUR	Oikaistu				
	2017	2016	2015	2014	2013*
Liikevaihto	4 923	4 801	5 029	4 779	4 607
josta Suomen ulkopuolella	% 97,7	97,5	97,8	98,9	99,0
Vienti Suomesta	1 954	1 804	1 936	2 280	2 306
Henkilöstö keskimäärin	17 866	18 332	18 565	18 042	18 339
josta Suomessa	3 521	3 482	3 580	3 582	3 662
Tilauskanta	5 064	4 696	4 882	4 530	4 311
Tietoja konsernin tuloslaskelmasta					
Poistot ja arvonalentumiset	134	138	124	115	120
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	13	14	17	26	28
Vertailukelpoinen liiketulos	590	583	612	569	557
prosentteina liikevaihdosta	% 12,0	12,1	12,2	11,9	12,1
Liiketulos	552	532	587	522	537
prosentteina liikevaihdosta	% 11,2	11,1	11,7	10,9	11,7
Vertailukelpoinen oikaistu EBITA	626	618	643	594	589
prosentteina liikevaihdosta	% 12,7	12,9	12,8	12,4	12,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-47	-53	-34	-28	-19
Nettovoitot muista sijoituksista	-	-	-	-	25
Tulos ennen veroja	506	479	553	494	544
prosentteina liikevaihdosta	% 10,3	10,0	11,0	10,3	11,8
Tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista	383	357	429	389	425
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	-	-	22	-37	-31
Tilikauden nettotulos	383	357	451	351	393
prosentteina liikevaihdosta	% 7,8	7,4	9,0	7,4	8,5
Tietoja konsernin taseesta					
Pitkäaikaiset varat	2 277	2 116	2 215	1 884	1 935
Lyhytaikaiset varat	3 331	3 275	3 374	3 294	3 274
Myytävänä olevat omaisuuserät	-	-	-	102	-
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	2 371	2 288	2 201	1 960	1 844
Määräysvallattomien omistajien osuus	24	34	41	45	40
Korolliset velat	619	629	724	666	665
Korottomat velat	2 593	2 441	2 623	2 554	2 660
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat	-	-	-	55	-
Oma pääoma ja velat yhteensä	5 607	5 391	5 589	5 280	5 209
Tietoja konsernin rahavirtalaskelmasta					
Liiketoiminnan rahavirta	430	613	255	452	578
Investointien rahavirta	-235	-126	-288	-71	-79
Rahoituksen rahavirta	-278	-339	-210	-210	-324
Bruttoinvestoinnit	255	146	346	101	134
prosentteina liikevaihdosta	% 5,2	3,0	6,9	2,1	2,9
Tutkimus- ja kehitysmenot	141	131	132	139	138
prosentteina liikevaihdosta	% 2,9	2,7	2,6	2,9	3,0
Osingonjako	272**	256	237	227	207
Tunnuslukuja					
Tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu	EUR 1,95	1,79	2,25	1,76	1,98

Osinko/osake	EUR	1,38**	1,30	1,20	1,15	1,05
Osinko/tulos	%	70,8**	72,8	53,3	65,4	53,0
Korkokate		11,8	18,6	15,9	15,9	18,1
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	-	-	-	18,7	21,2
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), jatkuvat toiminnot	%	18,9	17,1	21,0	20,3	22,6
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	-	-	-	18,0	21,4
Oman pääoman tuotto (ROE), jatkuvat toiminnot	%	16,3	15,6	20,2	20,0	23,1
Omavaraisuusaste	%	47,1	47,6	44,6	43,5	43,9
Nettovelkaantumisaste		0,10	0,07	0,17	0,05	0,15
Oma pääoma/osake	EUR	12,02	11,60	11,16	9,94	9,35
Nettokäyttöpääoma (WCAP)	EUR	591	490	543	251	313

* Kaksitahtiliiketoiminta luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi vuonna 2014, minkä johdosta tuloslaskelmaan liittyviä lukuja oikaistiin vertailukauden 2013 osalta.

** Hallituksen esitys.

Kvartaalitunnuslukuja

MEUR	10-12/ 2017	7-9/ 2017	4-6/ 2017	1-3/ 2017	10-12/ 2016	7-9/ 2016	4-6/ 2016	1-3/ 2016
Tilaukset								
Tilaukset								
Services	646	550	599	686	565	522	527	580
Energy Solutions	501	418	361	405	501	330	304	312
Marine Solutions	366	387	403	322	258	287	362	379
Yhteensä	1 514	1 354	1 363	1 413	1 324	1 139	1 194	1 271
Tilaukset tilikauden lopussa								
Tilaukset tilikauden lopussa								
Services	1 171	1 194	1 193	1 187	999	1 031	1 048	1 017
Energy Solutions	1 871	1 839	1 764	1 847	1 680	1 676	1 547	1 491
Marine Solutions	2 023	2 042	2 108	2 062	2 017	2 317	2 488	2 595
Yhteensä	5 064	5 075	5 065	5 096	4 696	5 024	5 083	5 103
Liikevaihto								
Liikevaihto								
Services	654	526	546	490	636	512	542	500
Energy Solutions	425	324	412	239	414	177	220	132
Marine Solutions	366	328	334	279	509	390	433	335
Yhteensä	1 445	1 178	1 292	1 007	1 559	1 079	1 196	967
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista								
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	6	3	3	1	5	2	4	3
Vertailukelpoinen oikaistu EBITA								
Vertailukelpoinen oikaistu EBITA	254	144	134	94	262	132	131	93
prosentteina liikevaihdosta	17,5	12,2	10,4	9,4	16,8	12,3	10,9	9,6
Poistot ja arvonalentumiset								
Poistot ja arvonalentumiset	-42	-30	-30	-33	-34	-31	-42	-31
hankintamenojen allokointeihin liittyvät poistot	-10	-9	-9	-9	-9	-9	-9	-9

Vertailukelpoinen liiketulos	244	135	126	86	253	123	122	84
prosentteina liikevaihdosta	16,9	11,4	9,7	8,5	16,3	11,4	10,2	8,7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-19	-4	-8	-6	-22	-2	-26	-1
Liiketulos	225	130	117	80	231	122	96	83
prosentteina liikevaihdosta	15,6	11,1	9,1	7,9	14,8	11,3	8,0	8,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-10	-17	-14	-5	-5	-7	-38	-3
Tulos ennen veroja	215	114	103	74	226	115	58	80
Tuloverot	-48	-29	-27	-17	-55	-31	-17	-20
Tilikauden tulos	167	85	76	57	172	84	41	60
Tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu, euroa	0,86	0,43	0,38	0,28	0,87	0,43	0,19	0,30
Bruttoinvestoinnit	79	156	11	9	20	55	60	11
osakkeet ja yrityshankinnat	45	145		1		42	49	
Liiketoiminnan rahavirta	276	150	2	2	235	189	202	-13
Nettokäyttöpääoma (WCAP) tilikauden lopussa	591	658	680	580	490	540	602	709
Henkilöstö tilikauden lopussa								
Services	10 624	10 528	10 455	10 464	10 567	10 648	10 575	10 331
Energy Solutions	1 038	1 017	928	913	903	920	945	958
Marine Solutions	5 845	5 774	5 861	5 920	6 074	6 305	6 443	6 681
Muut	559	540	539	533	467	464	465	457
Yhteensä	18 065	17 859	17 783	17 832	18 011	18 337	18 428	18 427

Tunnuslukujen laskentakaavat

Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)

tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut

oma pääoma ja velat – korottomat velat – varaukset, keskimäärin tilikauden aikana x 100

Oman pääoman tuotto (ROE)

tilikauden tulos

oma pääoma, keskimäärin tilikauden aikana x 100

Korkokate

tulos ennen veroja + poistot ja arvonalentumiset + korko- ja muut rahoituskulut

korko- ja muut rahoituskulut

Omavaraisuusaste

oma pääoma

oma pääoma ja velat – saadut ennakkomaksut

x 100

Nettovelkaantumisaste

korolliset velat – rahavarat

oma pääoma

Tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu

emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos

osakkeiden oikaistu lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana

Oma pääoma/osake

emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma

osakkeiden oikaistu lukumäärä tilikauden lopussa

Osinko/osake

tilikaudelta jaettu osinko

osakkeiden oikaistu lukumäärä tilikauden lopussa

Osinko/tulos

osinko/osake

tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu

x 100

Efektiiivinen osinkotuotto

osinko/osake

oikaistu osakekurssi tilikauden lopussa

x 100

Hinta/voitto (P/E)

oikaistu osakekurssi tilikauden lopussa

tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu

Hinta/osakekohtainen oma pääoma (P/BV)

oikaistu osakekurssi tilikauden lopussa

oma pääoma/osake

Nettokäyttöpääoma (WCAP)

(vaihto-omaisuus + myyntisaamiset + verosaamiset + muut korottomat saamiset)

– (ostovelat + saadut ennakot + eläkevelvoitteet + varaukset + verovelat + muut korottomat velat – osingonmaksuvelka)

Vertailukelpoinen oikaistu EBITA

liiketulos – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät – hankintamenojen allokointeihin liittyvät poistot

Vertailukelpoinen liikeulos

liikeulos – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liittyvät rakennejärjestelyihin tai ovat muutoin tavalliseen liiketoimintaan kuulumattomiin tapahtumiin tai toimintoihin liittyviä kertaluonteisia kustannuksia

Tilinpäätös

Konsernitilinpäätös

Konsernin tuloslaskelma

MEUR	2017	2016	Liite
Liikevaihto	4 923	4 801	<u>1</u> <u>4</u>
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	28	-134	
Valmistus omaan käyttöön	12	2	
Liiketoiminnan muut tuotot	60	55	<u>5</u>
Materiaalit ja palvelut	-2 558	-2 353	<u>6</u>
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-1 214	-1 159	<u>7</u>
Poistot ja arvonalentumiset	-134	-138	<u>8</u>
Liiketoiminnan muut kulut	-577	-556	<u>9</u>
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	13	14	<u>15</u>
Liiketulos	552	532	
prosentteina liikevaihdosta	11,2	11,1	
Rahoitustuotot	12	19	<u>10</u>
Rahoituskulut	-59	-72	<u>10</u>
Tulos ennen veroja	506	479	
Tuloverot	-122	-123	<u>11</u>
Tilikauden tulos	383	357	
Jakautuminen:			
emoyhtiön osakkeenomistajat	384	352	<u>12</u>
määräysvallattomat omistajat	-1	4	
	383	357	
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osakekohtainen tulos (laimentamaton ja laimennettu):			
Tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu, euroa	1,95	1,79	

Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä.

Laaja tuloslaskelma

MEUR	2017	2016
Tiikauden tulos	383	357
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen:		
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Etuus pohjaisen nettovelan uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	7	-12
Verot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		3
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi, yhteensä	7	-9
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Muuntoerot		
emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osuus	-74	-52
määräysvallattomien omistajien osuus	-2	-1
Osakkuus- ja yhteisyritysten osuus laajasta tuloksesta	-1	1
Rahavirran suojaukset		
arvonmuutokset	1	-16
siirretty tuloslaskelmaan	36	58
Verot eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Rahavirran suojaukset		
arvonmuutokset	-1	4
siirretty tuloslaskelmaan	-8	-14
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi, yhteensä	-50	-21
Tiikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-43	-30
Tiikauden laaja tulos yhteensä	341	327
Laajan tuloksen jakautuminen:		
emoyhtiön osakkeenomistajat	344	323
määräysvallattomat omistajat	-3	3
	341	327

Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä.

Konsernin tase

MEUR	31.12.2017	31.12.2016	Liite
Varat			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	1 237	1 112	13
Aineettomat hyödykkeet	340	322	13
Aineelliset hyödykkeet	338	394	14
Sijoituskiinteistöt	11	12	14
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	83	84	15
Muut sijoitukset	13	15	16
Korolliset sijoitukset	5	6	16
Laskennalliset verosaamiset	123	141	20
Myyntisaamiset	109	13	16
Muut saamiset	18	18	18
Pitkäaikaiset varat yhteensä	2 277	2 116	
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	1 051	1 042	17
Myyntisaamiset	1 307	1 220	16
Versaamiset	53	46	
Muut saamiset	539	494	18
Rahavarat	379	472	19
Lyhytaikaiset varat yhteensä	3 331	3 275	
Varat yhteensä	5 607	5 391	
Oma pääoma ja velat			
Oma pääoma			
Osakepääoma	336	336	22
Ylikurssirahasto	61	61	22
Muuntoerot	-133	-57	22
Arvonmuutosrahasto	-10	-39	22
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	-38	-45	21
Kertyneet voittovarot	2 156	2 032	
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	2 371	2 288	
Määräysvallattomien omistajien osuus	24	34	
Oma pääoma yhteensä	2 396	2 321	

Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	517	520	<u>16</u> <u>24</u>
Laskennalliset verovelat	102	93	<u>20</u>
Eläkevelvoitteet	154	168	<u>21</u>
Varaukset	52	44	<u>23</u>
Saadut ennakot	64	58	
Muut velat	1	1	<u>25</u>
Pitkäaikaiset velat yhteensä	889	884	
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	102	108	<u>16</u> <u>24</u>
Varaukset	209	206	<u>23</u>
Saadut ennakot	459	458	
Ostovelat	539	502	<u>16</u> <u>24</u>
Verovelat	83	78	
Muut velat	931	833	<u>25</u>
Lyhytaikaiset velat yhteensä	2 323	2 186	
Velat yhteensä	3 212	3 070	
Oma pääoma ja velat yhteensä	5 607	5 391	

Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

MEUR	2017	2016	Liite
Liiketoiminnan rahavirta:			
Tilikauden tulos	383	357	
Oikaisut:			
Poistot ja arvonalentumiset	134	138	<u>8</u>
Rahoitustuotot ja -kulut	47	53	<u>10</u>
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot ja muut oikaisut	-17	-6	
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	-13	-14	<u>15</u>
Tuloverot	122	123	<u>11</u>
Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	657	650	
Käyttöpääoman muutos:			
Korottomien saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-264	89	
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	-27	162	<u>17</u>
Korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	189	-167	
Käyttöpääoman muutos	-102	84	

Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	555	734	
Rahoituserät ja verot:			
Korkotuotot	1		
Korkokulut	-6	-13	
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-2	19	
Maksetut verot	-119	-127	
Rahoituserät ja verot	-126	-121	
Liiketoiminnan rahavirta	430	613	
Investointien rahavirta:			
Yrityshankinnat	-191	-81	<u>2</u>
Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin		-9	<u>15</u>
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-64	-55	<u>13</u> <u>14</u>
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnit	17	18	
Muiden investointien myynnit	2	1	<u>16</u>
Lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+) ja muut muutokset	1		
Investointien rahavirta	-235	-126	
Rahavirta investointien jälkeen	195	487	
Rahoituksen rahavirta:			
Pitkäaikaisten lainojen nostot	90	131	
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut ja muut muutokset	-101	-91	<u>24</u>
Lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	2	-4	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+) / vähennys (-)	-5	-125	
Maksetut osingot	-264	-250	
Rahoituksen rahavirta	-278	-339	
Rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	-83	148	
Rahavarat tilikauden alussa	472	334	
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-10	-9	
Rahavarat tilikauden lopussa	379	472	

Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä.

Laskelma oman pääoman muutoksista

MEUR	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						Määräysval-	Oma	
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Etuus- pohjaisen nettovelan uudelleen- määrittämi- sestä joh- tuvat erät	Kerty- neet voitto- varat	Yhteensä	lattomien omistajien osuus	pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2016	336	61	-6	-70	-36	1 916	2 201	41	2 242
Muuntoerot			-51				-51	-1	-52
Rahavirran suojaukset									
käyvän arvon nettomuutos verojen jälkeen				-13			-13		-13
siirretty tuloslaskelmaan, veroilla vähennettynä				44			44		44
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt					-9		-9		-9
Laajan tuloksen erät			-51	31	-9		-29	-1	-30
Tilikauden tulos						352	352	4	357
Tilikauden laaja tulos yhteensä			-51	31	-9	352	323	3	327
Liiketoimet omistajien kanssa									
maksetut osingot						-237	-237	-11	-247
Oma pääoma 31.12.2016	336	61	-57	-39	-45	2 032	2 288	34	2 321

MEUR	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						Määräysval-	Oma	
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Etuus- pohjaisen nettovelan uudelleen- määrittämi- sestä joh- tuvat erät	Kerty- neet voitto- varat	Yhteensä	lattomien omistajien osuus	pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2016	336	61	-57	-39	-45	2 032	2 288	34	2 321
Oikaisu IFRS 9:n mukaisesti						-3	-3		-3
Oma pääoma 1.1.2017	336	61	-57	-39	-45	2 028	2 284	34	2 318
Muuntoerot			-76				-76	-2	-78
Rahavirran suojaukset									
siirretty tuloslaskelmaan, veroilla vähennettynä				28			28		28
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt					7		7		7
Laajan tuloksen erät			-76	28	7		-41	-2	-43
Tilikauden tulos						384	384	-1	383
Tilikauden laaja tulos yhteensä			-76	28	7	384	343	-3	340
Liiketoimet omistajien kanssa									
maksetut osingot						-256	-256	-6	-263
Oma pääoma 31.12.2017	336	61	-133	-10	-38	2 156	2 371	24	2 396

Lisätietoja osakepääomasta, ylikurssirahastosta, muuntoeroista ja arvonmuutosrahastosta esitetään liitetiedossa 22. Oma pääoma.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Perustiedot

Wärtsilä Oyj Abp on pörssinoteerattu suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu yhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite John Stenbergin ranta 2, 00530 Helsinki. Wärtsilä Oyj Abp on Wärtsilä-konsernin emoyhtiö.

Wärtsilä on kansainvälisesti johtava älykkään teknologian ja kokonaiselinkaariratkaisujen toimittaja merenkulku- ja energiemarkkinoilla. Wärtsilä maksimoi asiakkaiden alusten ja voimalaitosten ympäristötehokkuuden ja taloudellisuuden keskittymällä kestäviin innovaatioihin, data-analytiikkaan ja kokonaishyötysuhteeseen.

Vuonna 2017 Wärtsilän liikevaihto oli 4,9 miljardia euroa ja henkilöstömäärä noin 18.000. Yrityksellä on yli 200 toimipistettä yli 80 maassa eri puolilla maailmaa. Wärtsilän osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä.

Wärtsilä Oyj Abp:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 30.1.2018 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on oikeus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusteet

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2017 voimassa olleita IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisöainsäädännön mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, käyvän arvon suojaukseen tarkoitettuja suojauskohteita ja käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia liiketoimia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina.

IFRS-standardimuutokset

Vuonna 2017 konserni otti käyttöön seuraavat IASB:n julkaisemat uudet tai muutetut standardit.

Uusi **IFRS 9 Rahoitusinstrumentit** korvaa nykyisen standardin IAS 39 Rahoitusinstrumentit – kirjaaminen ja arvostaminen. IFRS 9:ään sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta, uudet yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset sekä uusi odotettuja luottotappioita koskeva kirjanpito- ja arvostusmalli, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty.

IFRS 9:n käyttöönotto aiheutti joitain muutoksia suojauslaskentaan liittyvissä prosesseissa ja esittämistavoissa. Uusi malli yhdistää kirjanpito- ja arvostusmallien riskienhallintaan ja sallii nettosuojaus, minkä johdosta kirjattavat voitot ja tappiot esitetään erillisellä rivillä konsernin tuloslaskelmassa. Rahoitusvarojen arvonalentumista koskeva muutos koskee pääasiassa myyntisaamiin liittyvien luottotappioiden kirjaamista elinkaarimallin avulla.

Standardin käyttöönoton aiheuttamat oman pääoman ja myyntisaamisten oikaisut olivat arvoltaan -3 milj. euroa. Vertailukauden muita lukuja ei ole oikaistu.

Ensimmäistä kertaa standardin vaatimuksia sovellettiin 1. tammikuuta 2017. Tällöin konsernin rahoitusinstrumentit sisälsivät alla luetellut erät ja uudelleenluokittelut.

Rahoitus-instrumenttien uudelleenluokittelu IFRS 9:n soveltamisen seurauksena	Arvostusryhmä IAS 39	Arvostusryhmä IFRS 9	Kirjanpito-arvo, MEUR IAS 39	Kirjanpito-arvo, MEUR IFRS 9	Muutos
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Muut sijoitukset (osakkeet)	Myytavissä olevat sijoitukset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	15	15	
Korolliset sijoitukset	Lainat ja muut saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	6	6	
Muut saamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenoon	6	6	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Myyntisaamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenoon	1 220	1 214	-6
Sijoitukset yritystodistuksiin	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenoon			
Muut saamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenoon	10	10	
Johdannaiset (suojauslaskennan alla)	Rahavirran suojaus (käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta)	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	9	9	
Johdannaiset (ei suojauslaskentaa)	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Myytavissä olevat myyntisaamiset	Lainat ja muut saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti		3	3
Rahavarat	Lainat ja muut saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	472	472	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Johdannaiset (suojauslaskennan alla)	Rahavirran suojaus (käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta)	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	31	31	
Johdannaiset (ei suojauslaskentaa)	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	13	13	
Muut velat	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat	Jaksotettuun hankintamenoon	6	6	

Muutoksilla standardiin **IAS 7 Rahavirtalaskelmat** – Disclosure Initiative pyritään selventämään IAS 7:n mukaisia rahoitustoimintojen tilinpäätöstietoja. Esimerkiksi rahoitustoimintaan liittyvien velkojen alku- ja loppusaldot täsmäytetään jatkossa erillään muiden saamisten ja velkojen muutoksista. Muutoksilla oli vaikutusta konsernitilinpäätöksen liitetietoihin.

Muutokset standardiin **IAS 12 Tuloverot** – laskennallisten verosaamisten kirjaaminen realisoitumattomista tappioista selkeyttävät vaatimuksia, jotka liittyvät käypään arvoon kirjattavista velkainstrumenteista kirjattuihin laskennallisiin verosaamisiin. Muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta tilinpäätökseen.

Johdon harkintaan perustuvat ratkaisut ja arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS:n mukaan edellyttää yrityksen johdolta harkintaan perustuvia ratkaisuja sekä arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat taseen varoihin ja velkoihin sekä muihin tietoihin, kuten ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin, sekä tuottojen ja kulujen määriin. Vaikka arviot ja oletukset perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen raportointikauden päättymisajankohtana, on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista ja oletuksista. Seuraavassa on esitetty konsernitilinpäätöksen olennaisimmat erät, jotka edellyttävät johdon harkintaan perustuvia ratkaisuja, sekä keskeiset arvioihin liittyvät epävarmuustekijät.

Myyntituotot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin, kun tuote tai palvelu on toimitettu, sen arvo on määritetty ja on todennäköistä, että kirjattu myyntisaaminen voidaan periä. Nämä arviot vaikuttavat kirjattuihin myyntituottoihin. Pitkäaikaishankkeet sekä pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset tuloutetaan valmiusasteen mukaisesti, kun hankkeen tai käyttö- ja huoltosopimuksen lopputulos pystytään luotettavasti määrittämään. Valmiusaste ja tulos perustuvat johdon arvioihin hankkeen tai käyttö- ja huoltosopimuksen toteutumisesta. Arvioita tarkistetaan säännöllisesti. Kirjattuja myyntituottoja ja kustannuksia oikaistaan projektin aikana, kun oletuksia koko projektiin lopputulemasta päivitetään. Oletusten muutokset liittyvät ensisijaisesti aikataulujen, toimitusten laajuuden, teknologian, kustannusten sekä mahdollisten muiden tekijöiden muutoksiin.

Takuuvaraus kirjataan myyntituoton tuloutuksen yhteydessä. Varaus perustuu kokemukseräiseen tietoon tulevien ja nykyisten reklamaatiokustannusten hoitamisen tarvittavan takuuvarauksen tasosta. Tuotteisiin voi sisältyä uutta, monimutkaista teknologiaa, mikä osaltaan vaikuttaa kyseisiin arvioihin ja voi johtaa siihen, etteivät aiemmin tehdyt varaukset aina ole riittäviä.

Konserni on vastaajana eräissä varsinaisesta liiketoiminnasta syntyneissä oikeudenkäynneissä. Tällaiseen prosessiin liittyvä varaus kirjataan, mikäli epäsuotuisa tulos on todennäköinen ja tappio voidaan määrittää kohtuullisella varmuudella. Lopullinen tulos voi poiketa näistä arvioista.

Liikearvon kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään käyttöarvon muodossa kaikille rahavirtaa tuottaville yksiköille vähintään vuosittain tai useammin, jos arvonalentumisesta on viitteitä. Käyttöarvon määrittämisessä käytetään arvioita tulevasta markkinakehityksestä, kuten kasvua ja kannattavuutta sekä muita olennaisia tekijöitä. Vaikutuksiltaan merkittävimpiä arvioiden perustana olevia tekijöitä ovat myynnin kasvu, kate, hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika, tulevat investointitarpeet sekä diskonttauskorko. Näiden oletusten muutokset voivat olennaisesti vaikuttaa arvioituihin tulevaisuudessa kertyviin rahavirtoihin.

Etuspuhjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteiden määrän arvioiminen perustuu vakuutusmatemaattisiin arvioihin koskien mm. tulevia palkankorotuksia, diskonttauskorkoja ja rahastoitujen varojen tuottoja. Näiden oletusten muutokset voivat olennaisesti vaikuttaa eläkevelvoitteisiin ja eläkekuluihin.

Yhdistelyperiaatteet

Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Wärtsilä Oyj Abp:n ja kaikki ne tytäryhtiöt, joiden osakkeiden äänimäärästä emoyhtiö omistaa suoraan tai välillisesti yli 50 % tai joissa Wärtsilällä on muutoin määräysvalta raportointikauden päättymispäivänä. Määräysvallalla tarkoitetaan oikeutta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Hankitut tai perustetut tytäryhtiöt sisällytetään konsernitilinpäätökseen käyttäen hankintamenetelmää. Tällöin luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Konsernin lisätessä omistusosuuttaan sellaisessa yhtiössä, jossa Wärtsilällä on jo ollut määräysvalta, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai siihen määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Hankinnasta syntynyt liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta ja mahdollinen aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina, ylittää konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Liikearvoille suoritetaan arvonalentumistestaus vähintään vuosittain. Hankintameno sisältää mahdolliset käypään arvoon arvostetut luovutetut varat. Luovutettu vastike ei sisällä hankinnasta erillisenä käsiteltäviä liiketoimia, vaan nämä käsitellään hankinnan yhteydessä

tulosvaikutteisesti. Hankintaan liittyvät menot kirjataan tuloslaskelmaan kuluiksi kausille, joiden aikana menot toteutuvat ja palvelut otetaan vastaan, lukuun ottamatta vieraan- tai omanpääomanehtojen arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuvia menoja.

Liiketoimintojen yhdistämiseen liittyvä mahdollinen ehdollinen vastike (lisäkauppahinta) arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä. Se luokitellaan joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu ehdollinen vastike arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä, ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua ehdollista vastiketta ei arvosteta uudelleen.

Hankintoihin, jotka ovat toteutuneet ennen 1.1.2010, on sovellettu tuolloin voimassa olleita IFRS-standardeja.

Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, voitonjako, saamiset ja velat sekä realisoitumattomat katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Määräysvallattomien omistajien osuus erotetaan tilikauden tuloksesta sekä laajasta tuloksesta. Konsernin taseessa määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään omana eränä omassa pääomassa.

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Osakkuusyrittäjinä konsernitilinpäätökseen yhdistellään ne yritykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta on oikeus osallistua yrityksen talouden ja toiminnan periaatteita koskevaan päätöksentekoon, mutta se ei ole näitä periaatteita koskevaa määräysvaltaa tai yhteistä määräysvaltaa.

Yhteisyrittäjä on yhteisjärjestely, jonka mukaan osapuolilla, joilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, on oikeuksia järjestelyyn nettovarallisuuteen. Yhteinen määräysvalta perustuu osapuolten väliseen sopimukseen.

Konsernin osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksistä yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä huomattavan vaikutusvallan tai yhteisen määräysvallan saamisesta lähtien sen päättymiseen saakka. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tilikauden tuloksista on esitetty konsernin tuloslaskelmassa omana eränä ennen liiketuloa rivillä Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista. Wärtsilän osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Konsernin osuus hankintapäivän jälkeen kertyneistä oman pääoman eristä sisältyy konsernin omaan pääomaan. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappiosta ylittää kyseisen sijoituksen hankintamenon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita huomioida, ellei konsernilla ole muita osakkuus- tai yhteisyrityksiin liittyviä veloitteita.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät sekä lopetettuihin toimintoihin liittyvät varat ja velat luokitellaan myytävänä oleviksi, jos niiden kirjanpitoarvoja vastaavan määrän odotetaan kertyvän ensisijaisesti myynnistä sen sijaan, että ne kertyisivät jatkuvan käytön seurauksena. Luokittelu myytävänä olevaksi edellyttää seuraavien ehtojen täyttymistä: myynnin on oltava erittäin todennäköinen, omaisuuserän on oltava nykyisessä kunnossaan välittömästi myytävissä tavanomaisin ehdoin, johdon on oltava sitoutunut omaisuuserän myyntiin ja myynnin voidaan odottaa toteutuvan vuoden sisällä luokittelusta.

Ennen kuin omaisuuserä tai luovutettavien erien ryhmään kuuluvat varat ja velat luokitellaan myytävänä olevaksi, niiden kirjanpitoarvot määritetään niihin sovellettavien IFRS-standardien mukaisesti. Luokittelupäivästä alkaen myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät on arvostettava kirjanpitoarvoon tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuneilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Samalla poistot ja hankintamenon jaksotukset on lopetettava. Lopetetulla toiminnolla tarkoitetaan sellaista yhteisön osaa, joka on luovutettu tai luokiteltu myytävänä olevaksi. Lisäksi se joko edustaa erillistä keskeistä liiketoiminta-aluetta tai maantieteellistä toiminta-aluetta, on osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä keskeisestä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta, tai on tytäryritys, joka on hankittu yksinomaan edelleenmyyntitarkoituksessa.

Lopetetettujen toimintojen tulos esitetään omalla rivillään konsernin tuloslaskelmassa ja vertailukauden luvut on oikaistu asianmukaisesti. Myytävänä olevat omaisuuserät esitetään omalla rivillään konsernin taseessa vertailukauden lukuja oikaisematta.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutassa ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on Wärtsilä Oyj Abp:n toiminta- ja esittämivaluutta.

Ulkomaiset tytäryhtiöt

Ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmien ja laajojen tuloslaskelmien tuotto- ja kuluerät muunnetaan euroiksi kunkin vuosineljänneksen keskipäivää käyttäen ja taseet raportointikauden päättämispäivän kurssin mukaan. Tilikauden tuloksen ja muiden laajan tuloksen erien muuttaminen eri kursseilla laajassa tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten yritysten hankintamenojen eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuttamisesta syntyvät muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omana eränään omassa pääomassa. Ulkomaisten yksiköiden hankinnoista syntyvä liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisu käsitellään kyseisten ulkomaisten yksikköjen varoina ja velkoina. Ne muunnetaan euroiksi raportointikauden päättämispäivän kurssia käyttäen.

Ulkomaan valuutan määräiset erät

Ulkomaan valuutan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Saamiset ja velat muunnetaan käyttäen raportointikauden päättämispäivän kurssia. Liiketoimintaan liittyvistä saamisista ja veloista syntyvät kurssierot kirjataan niitä vastaavien tuloslaskelman erien oikaisuksi, ja ne sisältyvät liiketulokseen. Rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyvät kurssierot esitetään tuloslaskelman rahoituserissä poislukien sellaisista pitkäaikaisista lainoista syntyvät kurssierot, jotka ovat osa konsernin tytäryhtiön tekemää nettosijoitusta. Ne kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman muuntoeroissa.

Liikevaihto ja myynnin tuloutusperiaatteet

Liikevaihto esitetään välillisillä veroilla ja alennuksilla vähennettynä. Myyntituotot tuloutetaan, kun kaikki omistukseen liittyvät oleelliset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet ostajalle. Tämä tarkoittaa yleensä sitä, että myynnit tuloutetaan, kun tuote tai palvelu on toimitusehtojen mukaisesti toimitettu asiakkaalle.

Pitkäaikaishankkeet sekä pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset tuloutetaan valmiusasteen mukaisesti silloin, kun projektin tuotot ja kulut pystytään määrittämään luotettavasti. Pitkäaikaishankkeissa valmiusaste määritetään yleensä toteutuneiden kustannusten suhteena arvioituihin kokonaiskustannuksiin. Kaasuratkaisujen myyntiprojekteissa, joissa asiakkaalle arvoa tuottavat pääasiassa projektisuunnittelu, hankintatoimi ja projektin johtaminen ja joissa varsinainen valmistus on ulkoistettu, valmiusaste määritetään suoritettua työtä koskevilla selvityksillä. Pitkäaikaisissa käyttö- ja huoltosopimuksissa valmiusaste määritetään sopimuksissa määriteltyjen suoritettujen palveluiden perusteella. Kun pitkäaikaishankkeen lopputulosta ei voida arvioida luotettavasti, hankkeesta johtuvat menot kirjataan kuluiksi samalla tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet, ja hankkeesta saatavia tuottoja kirjataan vain siihen määrään asti kuin toteutuneita menoja vastaava rahamäärä on saatavissa. Hankkeesta johtuva mahdollinen tappio kirjataan kuluksi välittömästi.

Työsuhde-etuudet

Eläkkeet ja muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet

Eläkejärjestelyt

Konserniyhtiöillä on eri maissa useita eläkejärjestelyjä, jotka perustuvat paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin. Nämä eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuuspohjaisiksi järjestelyiksi.

Maksupohjaisista järjestelyistä suoritettavat kiinteät maksut kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, johon ne kohdistuvat. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuskien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt rahoitetaan suorituksina eläkesäätiöille tai eläkevakuutusyhtiöille. Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt voivat olla rahastoimattomia, kokonaan rahastoimattomia tai osittain rahastoimattomia. Etuuspohjaisten järjestelyjen veloitteiden nykyarvo on määritetty kustakin järjestelystä erikseen ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvalla vakuutusmatemaattisella menetelmällä. Etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin kuuluvat varat on arvostettu käypään arvoon tilikauden viimeisenä päivänä.

Vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden osuus sekä muut uudelleenarvostukset kirjataan muihin laajan tuloslaskelman eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Työsuoritukseen perustuvana menona kirjataan tilikauden työsuorituksella ansaitun etuus pohjaisen eläkejärjestelyn nykyarvo. Etuus pohjaisesta eläkejärjestelystä syntyvä korkokustannus perustuu arvostuksessa käytettyyn diskonttokorkoon. Työsuoritukseen perustuva kustannus raportoidaan työsuhte-etuuksista aiheutuviin kuluissa ja korkokustannukset rahoituskuluissa. Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen laskennan suorittavat hyväksytyt vakuutusmatemaatikot.

Muut pitkäaikaiset työsuhte-etuudet

Etuus pohjaisten eläkkeiden lisäksi Wärtsilällä on muita pitkäaikaisia työsuhte-etuuksia, jotka esitetään erillään etuus pohjaisista eläkkeistä. Kaikki muut pitkäaikaiset työsuhte-etuudet kirjataan kuten etuus pohjaiset eläkkeet veloitteena varojen käypään arvoon. Muutokset muihin pitkäaikaisiin työsuhte-etuuksiin kirjataan tuloslaskelmaan.

Osakeperusteiset maksut

Yhtiön bonusohjelma, joka on sidottu yhtiön osakkeen arvon kehitykseen ennalta määrättyä ajanjaksona, arvostetaan raportointipäivän osakkeen käypään arvoon ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan bonusohjelman juoksuajana. Bonukselle asetetaan yläraja. Kun bonusohjelma loppuu ja työssäoloehto täyttyy, bonus maksetaan käteisenä.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistämisissä muodostuva liikearvo on jäännöserä, joka syntyy vähennettäessä hankintamenoista hankkijaosapuolen osuus hankitun kohteen käypään arvoon arvostetusta nettovarallisuudesta hankintapäivänä. Hankintameno arvostetaan kokonaisuudessaan käypään arvoon sisältäen myös mahdollisen aikaisemman omistuksen hankinnan kohteessa.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jonka aikana ne syntyvät. Kehittämismenot aktivoidaan silloin, kun on todennäköistä, että kehitysprojekti tuottaa konsernille taloudellista hyötyä tulevaisuudessa ja täyttää kirjaamiskriteerit, mukaan lukien tekninen ja taloudellinen käyttökelpoisuus. Tällaiset projektit liittyvät uusien tai olennaisesti parannettujen tuotteiden tai tuotantoprosessien kehittämiseen. Aiemmin kuluiksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida enää myöhemmin.

Aktivoidut kehittämismenot arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen hankintamenoon kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettynä. Aktivoidut kehittämismenot sekä kehitystoiminnan koneet ja laitteet kirjataan tasapoistoina kuluksi vaikutusaikanaan, joka on 5–10 vuotta. Poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi. Aineeton hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Tutkimus- ja kehitystoimintaan saadut julkiset avustukset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin. Aktivoituihin tuotekehitysmenoihin liittyvät tuet netotetaan hankintamenoon.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alun perin hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määritettävissä luotettavasti, ja on todennäköistä, että omaisuuserästä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Wärtsilän muita aineettomia hyödykkeitä ovat patentit, lisenssit, ohjelmistot, asiakassuhteet ja muut siirrettävissä olevat teollisoikeudet. Nämä arvostetaan hankintamenoon, poikkeuksena liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut yksilöidyt aineettomat hyödykkeet, jotka arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintameno muodostuu ostohinnasta ja kaikista niistä menoista, jotka välittömästi johtuvat hyödykkeen saattamisesta valmiiksi käyttötarkoitustaan varten.

Muut aineettomat hyödykkeet kirjataan tasapoistoina kuluksi niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Määräaikaan sidottuista aineettomista hyödykkeistä kirjataan poistot sopimuskauden kuluessa. Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut yksilöidyt aineettomat hyödykkeet poistetaan niiden oletetun toimitusajan tai taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Muiden aineettomien hyödykkeiden ohjeelliset poistoajat ovat:

- ohjelmistot 3–7 vuotta
- tutkimus- ja kehittämismenot 5–10 vuotta
- muut aineettomat hyödykkeet 5–20 vuotta.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja jäännösarvot tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden päättymispäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoajoja muutetaan vastaavasti. Hankintameno jaksotukset on lopetettava, kun omaisuuserä luokitellaan myytävänä olevaksi.

Aineettomien hyödykkeiden luovutuksista syntyvät voitot tai tappiot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin tai liiketoiminnan muihin kuluihin.

Aineelliset hyödykkeet

Konserniyhtiöiden aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Hankintameno sisältää ne menot, jotka johtuvat välittömästi kyseisen hyödykkeen hankinnasta. Saadut avustukset kirjataan hankintameno vähennyksinä. Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan hankintahetken käypään arvoon. Ne vieraan pääoman menot, jotka johtuvat välittömästi ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta, aktivoidaan taseeseen osana kyseisen hyödykkeen hankintamenoa. Ehdot täyttävä hyödyke on omaisuuserä, jonka valmiiksi saattaminen sen aiottua käyttötarkoitusta tai myyntiä varten vaatii välttämättä huomattavan pitkän ajan. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

Myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi, ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Säännöllisin määräajoin suoritettavista suurista ja perinpohjaisista tarkastuksista tai kunnossapidosta johtuvat menot käsitellään investointeina, ja ne kirjataan poistoina kuluiksi vaikutusaikanaan. Tavanomaiset kunnossapito- ja korjauskustannukset kirjataan kuluiksi, kun ne toteutuvat.

Konsernin soveltamat poistoajat perustuvat seuraaviin arvioituihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

- rakennukset 10–40 vuotta
- koneet ja laitteet 5–20 vuotta
- muut aineelliset hyödykkeet 3–10 vuotta.

Poistot kirjataan tasapoistoina. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja jäännösarvot tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden päättymispäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoajoja muutetaan vastaavasti. Poistot on lopetettava, kun omaisuuserä luokitellaan myytävänä olevaksi.

Aineellisten hyödykkeiden luovutuksista syntyvät myyntivoitot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin ja myyntitappiot muihin liiketoiminnan kuluihin.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Omaisuuserien tasearvoa tarkastellaan säännöllisesti mahdollisten arvonalentumisviitteiden selvittämiseksi. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan vuosittain myös liikearvosta riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Mahdollisen arvonalentumisen määrittämiseksi konsernin omaisuus jaetaan pienimpiin mahdollisiin rahavirtaa tuottaviin yksiköihin, jotka ovat pääosin riippumattomia muista yksiköistä ja joiden rahavirrat ovat erotettavissa ja pitkälle riippumattomia muiden vastaavien yksiköiden rahavirroista.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvo perustuu kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa oleviin arvioituihin tuleviin diskontattuihin nettorahavirtoihin. Diskonttaus korkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisistä riskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu aiempi arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat.

Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää kuin mikä omaisuuserän kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen

Merkittävässä liiketoimintojen yhdistämisissä konserni on käyttänyt ulkopuolista neuvonantajaa arvioitaessa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden käypiä arvoja. Aineellisten hyödykkeiden osalta on tehty vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin ja arvioitu hankittujen hyödykkeiden iästä, kulumisesta ja muista vastaavista tekijöistä aiheutuva arvon vähentyminen. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen perustuu arvioihin hyödykkeisiin liittyvistä tulevista rahavirroista. Hankitut aineettomat hyödykkeet koostuvat yleensä teknologiasta, asiakassuhteista ja tavaramerkeistä.

Sijoituskiinteistöt

Kiinteistöt, joita ei käytetä konsernin omassa toiminnassa tai joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen vuokratuottoja tai omaisuuden arvonnousua, luokitellaan sijoituskiinteistöiksi. Sijoituskiinteistöt esitetään taseessa omalla rivillään pitkäaikaisina sijoituksina ja arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon. Sijoituskiinteistöjen luovutuksista syntyvät voitot ja tappiot kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai liiketoiminnan muihin kuluihin.

Vuokrasopimukset

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa kaikki olennaiset omistukselle ominaiset riskit ja edut siirtyvät konsernille, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksilla hankitut omaisuuserät kirjataan aineellisiin hyödykkeisiin luonteensa mukaiseen ryhmään, joko käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Vastaavasti maksettavat vuokraveloitteet, rahoituskustannuksella vähennettynä, sisältyvät muihin korollisiin rahoitusvelkoihin. Rahoituselementistä kertyvä korkokulu kirjataan tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa. Rahoitusleasingsopimuksin vuokratuista omaisuuseristä kirjataan poistot vastaavaan konsernin omaan omaisuuserään sovellettavien periaatteiden mukaisesti joko hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai vuokra-ajan kuluessa riippuen siitä, kumpi näistä on lyhyempi.

Vuokrasopimukset, joissa olennaiset omistukselle ominaiset riskit ja edut eivät siirry konsernille, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimusten vuokrat kirjataan vuokrakuluiksi tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Hankintamenuon sisältyy välittömien tuotantokustannusten lisäksi osuus hankinnan ja valmistuksen yleiskustannuksista. Hankintamenuon määritetään pääosin painotettua keskihintaa käyttäen.

Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sekä muihin laajan tuloksen eriin käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat. Rahoitusvarojen luokittelu perustuu niiden rahavirtaominaisuuksiin ja hallintaan käytettäviin liiketoimintamalleihin ja kirjataan arvopäivänä.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat

Myyntisaamiset, muut saamiset ja sijoitukset yritystodistuksiin arvostetaan niiden odotettuun realisointiarvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä arvonalentumistappioilla. Luottoriskin kohoamista arvioidaan jaksotettuun hankintamenuon kirjattavien sijoitusten ja muiden saamisten osalta tilinpäätöspäivänä. Sovellettava menetelmä määritetään luottoriskin mahdollisen kohoamisen perusteella. Kun merkittävää luottoriskin kohoamista ei ole, luottotappioiden arvioitu määrä perustuu 12 kuukauden odotettuihin luottotappioihin.

Myyntisaamisten ja valmiusasteen mukaisesti tuloutettujen saamisten osalta käytetään yksinkertaistettua mallia, jossa luottotappioiden arvioitu määrä perustuu saamisten eliniän odotettuihin luottotappioihin. Valmiusasteen mukaisesti tuloutetut

saamiset katetaan yleensä asiakkailta saaduilla ennakkomaksuilla, joten eliniän odotettujen luottotappioiden mallia sovelletaan pääasiassa myyntisaamisiin. Esimerkkejä arvonalentumiseen johtavista tapahtumista ovat velallisen vakavat taloudelliset ongelmat, velallisen todennäköinen konkurssi tai muu taloudellinen järjestely.

Konserni voi myydä myyntisaamisten jakamattomia osuuksia sekä jatkuvasti että kertaluonteisesti muille rahoitusyhtiöille. Myydyt myyntisaamiset kirjataan pois konsernin taseesta, kun ostaja on suorittanut maksun myyntisaamisista ja kun kaikki omistamiseen liittyvät olennaiset riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Jos myyntisaamiseen liittyvä omistajuus, riski ja hallintaoikeus eivät ole siirtyneet, kirjataan tällaiset saamiset takaisin konsernin taseeseen kauden lopussa.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Korolliset sijoitukset kirjataan tulosvaikutteisesti käypään arvoon, ja niihin kuuluvat lainat ja saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Ne syntyvät, kun konserni antaa lainaa tai toimittaa tuotteita ja palveluja suoraan velalliselle. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin saamisiin, ellei kyse on eristä, joiden maturiteetti on lyhyempi kuin 12 kuukautta raportointipäivästä lukien. Tällaiset erät luokitellaan lyhytaikaisiin saamisiin.

Muihin sijoituksiin luetaan Wärtsilän sijoitukset muihin yrityksiin (sekä noteeratut että noteeraamattomat osakkeet), ja ne luokitellaan käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin kirjattaviksi rahoitusvaroiksi. Noteeratut osakkeet arvostetaan käypään arvoon, joka perustuu niiden pörssikurssiin. Liiketoimintaan liittyvien osakeomistusten käyvän arvon muutoksista ja myynnistä aiheutuvat voitot ja tappiot sekä arvonalentumistappiot sisältyvät liiketulokseen. Muiden osakkeiden käyvän arvon muutoksista ja myynnistä aiheutuvat voitot ja tappiot sekä arvonalentumistappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Ryhmään kuuluvat myös johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskenta ja jotka eivät ole takaussopimuksia, johdannaisvaroihin kuulumattomat rahoitusvarat, rahavarat sekä muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, jotka ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä varoja.

Johdannaiset arvostetaan aluksi taseessa hankintahintaansa, joka vastaa niiden käypää arvoa, ja sittemmin kunkin raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon. Käypien arvojen muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset sekä 12 kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin. Johdannaisvaroihin kuulumattomat rahoitusvarat sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, ellei konsernilla ole aikomusta luopua sijoituksesta 12 kuukauden kuluessa raportointipäivästä.

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista sekä muista rahavaroista. Muut rahavarat koostuvat lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista, joiden arvo vaihtelee vain vähäisessä määrin. Muihin rahavariin luettavien erien juoksuaika on hankinta-ajankohtana enintään kolme kuukautta. Konsernitileihin liittyvät luottotilit sisältyvät lyhytaikaisiin rahoitusvelkoihin.

Käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat rahoitusvarat

Johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon, ja käypään arvoon arvostamisesta syntyvät voitot ja tappiot käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa.

Johdannaissopimukset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa, luokitellaan käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin kirjattaviksi rahoitusvaroiksi. Kun johdannaiseen sovelletaan suojauslaskentaa, konserni dokumentoi suojausjärjestelyn alussa kunkin suojausinstrumentin ja suojatun omaisuuserän välisen suhteen sekä riskinhallintatavoitteen ja siihen sovelletun strategian. Tämän prosessin kautta suojausinstrumentti kytketään siihen liittyviin varoihin ja velkoihin, ennakoituihin liiketapahtumiin tai sitoviin sopimuksiin. Konserni dokumentoi myös jatkuvan arvionsa suojauksen tehokkuudesta johdannaisen käyvän arvon sekä suojatun rahavirran tai tulevan tapahtuman muutosten välillä.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan joko jaksotettuun hankintamenoon kirjattaviin rahoitusvelkoihin tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelka luokitellaan lyhytaikaiseksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta

siirtää velan suorittamista vähintään 12 kuukauden päähän raportointikauden päättymispäivästä. Rahoitusvelka (tai sen osa) kirjataan pois taseesta vasta silloin kun velka on lakannut olemasta, eli kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat

Konsernin ottamat lainat sisältyvät jaksotettuun hankintamenuon kirjattaviin rahoitusvelkoihin. Ne arvostetaan niitä alun perin kirjanpitoon merkittäessä käypään arvoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon. Lainan korot jaksotetaan tulosvaikutteisesti efektiivisen koron menetelmällä velan juoksuajalle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Wärtsilä-konsernissa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin sisältyvät johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Johdannaisien käypien arvojen muutoksista johtuvat, sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sille kaudelle, jonka aikana ne syntyvät.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon. Käypään arvoon arvostamisesta syntyvät voitot ja tappiot käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Käyvän arvon muutoksen tehollinen osuus siirretään muiden laajan tuloksen erien kautta rahavarantoihin ja kirjataan tulosvaikutteisesti, kun suojaatu erä aiheuttaa tulosvaikutuksia. Tehottomien suojausinstrumenttien vaikutus kirjataan välittömästi rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Mikäli johdannaiseen sovelletaan suojauslaskentaa, konserni dokumentoi suojausjärjestelyn alussa kunkin suojausinstrumentin ja suojatun omaisuuserän välisen suhteen sekä riskinhallintavoitteen ja siihen sovelletun strategian. Tämän prosessin kautta suojausinstrumentti kytketään siihen liittyviin varoihin ja velkoihin, ennakoituihin liiketapahtumiin tai sitoviin sopimuksiin. Konserni dokumentoi myös jatkuvan arvionsa suojauksen tehokkuudesta johdannaisten käyvän arvon sekä suojatun rahavirran tai tulevan tapahtuman muutosten välillä.

Myyntien ja ostojen suojaukset

Myynteihin ja ostoihin liittyviä ulkomaan valuutan määräisiä rahavirtoja suojataan valuuttatermiineillä tai -optioilla. Tiettyihin valuuttatermiineihin sovelletaan suojauslaskentaa. Tulevien rahavirtojen suojaukseen käytettyjen johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin, ja ne esitetään oman pääoman arvonmuutosrahastossa, mikäli suojaus on tehokas. Suojauksesta johtuvan voiton tai tappion tehon osuus kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Korkeasta johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Muiden laajan tuloksen erien kautta arvonmuutosrahastoon kertynyt voitto tai tappio esitetään myynnin tai ostojen oikaisuna samalla tilikaudella kuin suojaattuihin velvoitteisiin tai ennusteisiin liittyvät tapahtumat. Valuuttatermiinit arvostetaan raportointikauden päättymispäivän termiinikursseihin ja valuuttaoptiot raportointikauden päättymispäivän markkina-arvoihin.

Ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojaus

Wärtsilä lopetti nettosijoitusten suojauksen kesäkuussa 2012. Siihen asti nettosijoituksen suojaukseen määritettyjen instrumenttien käypien arvojen muutokset kirjattiin muihin laajan tuloslaskelman eriin, mikäli suojaus oli tehokas, ja suojauksen käyvän arvon muutoksen tehon osuus sekä korkoero välittömästi tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa

Käypien arvojen muutokset niistä johdannaissopimuksista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin tai -kuluihin. Tähän ryhmään kuuluvat esimerkiksi konsernin tekemät korkosuojaus. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan diskonttaamalla niihin liittyvät tulevat rahavirrat tarkasteluhetkeen.

Käyvän arvon hierarkia

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusinstrumentit on luokiteltu seuraavan käyvän arvon hierarkian mukaisesti: instrumentit, joille on olemassa aktiivisilla markkinoilla julkisesti noteerattu hinta (taso 1), instrumentit, joille on olemassa muu havainnoitavissa oleva suora tai epäsuora hinta kuin noteerattu tason 1 mukainen hinta (taso 2) ja instrumentit, joille ei löydy havainnoitavissa olevaa

markkinahintaa (taso 3). Näihin käypään arvoon arvostettaviin instrumentteihin kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sisältyvät noteeratut osakesijoitukset.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus merkitään taseeseen silloin, kun konsernilla on jonkin aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen olemassa oleva velvoite ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen, ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Konsernin varaukset voivat liittyä mm. takuukustannuksiin, ympäristövelvoitteisiin, oikeudenkäynteihin, projektien ennakoituihin tappioihin ja uudelleenjärjestelyihin. Varauksena kirjattava määrä vastaa johdon parasta arviota menoista, joita olemassa olevan veloitteen täyttäminen edellyttää raportointikauden päättymispäivänä.

Toimitettuihin tuotteisiin liittyvät arvioidut takuukustannukset käsitellään varauksena, jonka suuruus perustuu kokemuseräiseen tietoon aiemmin toteutuneista takuukustannuksista. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun uudelleenjärjestelysuunnitelma on hyväksytty ja toimeenpano aloitettu tai asianosaiselle henkilöstölle on kerrottu järjestelyn ehdoista. Suunnitelmassa tulee olla yksilöity, mitä toimintoja ja henkilöstöä se koskee, mikä on sen toteuttamisaikataulu ja -kustannukset.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Tuloverot

Tuloslaskelman verokulu sisältää konserniyhtiöiden tilikauden verotettavasta tuloksesta paikallisten säännösten mukaan lasketut verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisten verojen muutoksen. Tulosvaikutteisesti kirjattaviin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin liittyvät verovaiikutukset kirjataan tuloslaskelmaan. Muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattaviin liiketoimiin tai muihin tapahtumiin liittyvät verovaiikutukset kirjataan myös vastaavasti joko muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset kirjataan pääsääntöisesti kaikista omaisuus- ja velkaerien verotuksellisten arvojen sekä kirjanpitoarvojen välisistä väliaikaisista eroista käyttäen raportointikauden päättymispäivänä voimassaolevia verokantoja. Laskennalliset verovelat kirjataan taseeseen täysimääräisinä ja laskennalliset verosaamiset arvioidun todennäköisen verohyödyn suuruisena.

Osingot

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamat osingot vähennetään voitonjakokelpoisesta omasta pääomasta yhtiökokouksen päätöksen jälkeen.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

Vuonna 2018 konserni soveltaa seuraavia uusia tai muutettuja IASB:n julkaisemia standardeja ja tulkintoja.

Uusi **IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista** (sovellettava 1.1.2018 tai myöhemmin alkavilla tilikausilla): IFRS 15 sisältää viisivaiheisen mallin, jota sovelletaan asiakassopimuksista saatavien myyntituottojen tulouttamiseen. Se korvaa nykyiset myyntituottoja koskevat standardit, kuten IAS 18 Tuotot ja IAS 11 Pitkäaikaishankkeet. IFRS 15:n mukaan yhteisön on kirjattava myyntituotto sellaisena rahamääränä, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu luovutettuja tavaroita tai palveluja vastaan. Uutta standardia soveltaessaan yhteisön on arvioitava, kirjataanko myyntituotto ajan kuluessa vai yhtenä ajankohtana. Yhteisön on arvioitava muuttuvan vastikkeen ja rahan aika-arvon vaikututusta transaktiohintaan. IFRS 15 edellyttää, että yhteisö esittää määrällisiä ja laadullisia tietoja asiakassopimuksistaan, sopimuksiin sisältyvistä suoritevelvoitteistaan sekä merkittävistä harkintaan perustuvista ratkaisuista. Konserni soveltaa uutta standardia sen voimaantulopäivästä lähtien täysin takautuvasti.

Konsernijohto arvioi, että tuotetoimituksia, lyhytaikaisia palvelutilauksia sekä lyhytaikaisia projekteja koskevien sopimusten kohdalla yksilöidään standardin mukaisesti yleensä yksi suoritevelvoite, ja myyntituotto kirjataan yleensä yhtenä ajankohtana määräysvallan siirtymässä.

Konsernijohto arvioi, että myös pitkäaikaisia palvelutilauksia sekä pitkäaikaisia projekteja koskevien sopimusten kohdalla yksilöidään yleensä yksi suoritevelvoite ja että myyntituotto kirjataan yleensä yhtenä ajankohtana. Standardin IFRS 15 käyttöönoton myötä myyntituoton tuloutusmenetelmä muuttuu kahdella liiketoimintalinjalla: pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset sekä kaasuratkaisuihin liittyvät pitkäaikaishankkeet.

Pitkäaikaisissa käyttö- ja huoltosopimuksissa asiakkaalle tuotetaan hyötyä ajan kuluessa sopimuskauden aikana. Myyntituoton tulouttamismenetelmä muuttuu tuotokseen perustuvasta menetelmästä (valmiusaste sopimuksessa määriteltyjen suoritettujen palveluiden perusteella) panokseen perustuvaan menetelmään (valmiusaste syntyneiden menojen perusteella). Tavanomaiset huoltoaikataulut huomioiden sopimuskohtainen myyntituottojen tuloutus tulee viivästyneeseen. Kaasuratkaisuihin liittyvissä pitkäaikaishankkeissa asiakkaalle tuottavat arvoa lähinnä projektisuunnittelu, hankinnat sekä projektinhallinta, ja valmistus on yleensä ulkoistettu. Myyntituoton tulouttamismenetelmä muuttuu tuotokseen perustuvasta menetelmästä (valmiusaste työsuoritteiden perusteella) panokseen perustuvaan menetelmään (valmiusaste syntyneiden menojen perusteella).

Vuodesta riippuen nämä kaksi liiketoimintalinjaa tuottavat noin 10–15 prosenttia konsernin liikevaihdosta. Koska konsernilla on laaja portfolio sopimuskauden eri vaiheissa olevia sopimuksia, vaikutus konsernin liikevaihtoon tasoittuu vuosien välillä. Muutosten oikaisuvaikutus omaan pääomaan on –10 milj. euroa.

Projektiliiketoiminnassa sopimuksissa on yleensä sopimussakon sisältäviä ehtoja. Todennäköisiksi arvioidut sopimussakot kirjattiin aiemmin kustannusvarauksiksi. IFRS 15:ssä sopimussakkoja käsitellään muuttuvana vastikkeena, ja ne tulee arvioida sopimuksen syntymisajankohtana. Selvityksen mukaan tämä pienentää konsernin kirjattavaa myyntituottoa jossain määrin, kun menoina kirjattavat sopimussakot vähennetään IFRS 15:n mukaisesti myynnistä.

Muutokset standardiin **IFRS 2 Osakeperusteiset maksut*** - Clarification and Measurement of Sharebased Payment Transactions (sovellettava 1.1.2018 tai myöhemmin alkavilla tilikausilla). Muutokset selventävät eräiden osakeperusteisten järjestelyjen kirjanpitoikäisyyttä. Ne koskevat seuraavia osa-alueita: käteisvaroina maksettavien maksujen arvostaminen, osakeperusteiset maksut, joista on vähennetty lähdevero sekä osakeperusteisten maksujen muuttaminen käteisvaroina maksettavasta omana pääomana maksettavaksi. Muutoksilla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Muutokset standardiin **IFRS 4 Vakuutus sopimukset** - Applying IFRS 9 Financial Instruments with IFRS 4 Insurance Contracts (sovellettava 1.1.2018 tai myöhemmin alkavilla tilikausilla): Muutoksilla vastataan toimialan huoleen liittyen soveltamisen aloittamiseen eri ajankohtina. Standardiin tuodaan kaksi vaihtoehtoista menettelytapaa tilapäisen kirjanpidossa syntyvän väliaikaisen yhteensopimattomuuden ja volatiliiteetin helpottamiseksi. Muutoksilla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRIC 22: Foreign Currency Transactions and Advance Consideration* (sovellettava 1.1.2018 tai myöhemmin alkavilla tilikausilla). Tulkinta selventää, miten transaktion toteutumispäivä määritetään sovellettaessa standardia IAS 21 Valuuttakurssien muutosten vaikutukset. Ohjeistuksen tarkoitus on yhdenmukaistaa käytäntöjä. Tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Seuraavaa, IASB:n jo julkistamaa uutta standardia tullaan soveltamaan vuonna 2018 tai myöhemmin voimaantulopäivästä riippuen.

Uusi **IFRS 16 Vuokrasopimukset** (sovellettava 1.1.2019 tai myöhemmin alkavilla tilikausilla): IFRS 16 -standardi muuttaa vuokrasopimusten kirjanpitoikäisyyttä edellyttämällä vuokralle ottajilta operatiivisten vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokranmaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä, mikäli asiakas kontrolloi vuokraamansa hyödykkeen käyttöä sopimuksen voimassaoloajan. Nämä erät poistetaan ja niihin liittyvät korot kirjataan tuloslaskelmaan vuokrasopimusten voimassaoloaikana.

Sovellettaessa standardia IFRS 16 tällä hetkellä konsernin tuloslaskelman liiketoiminnan muihin kuluihin kirjattavat kustannukset siirtyvät poistoihin ja koron osuus siirtyy rahoituskuluihin. Standardi vaikuttaa lähinnä konsernin operatiivisten vuokrasopimusten kirjaamiseen kasvattaen tasetta ja johtaen joihinkin muutoksiin tunnusluvuissa. Konsernin ei-peruutettavissa olevat operatiiviset vuokrasopimukset ovat tilinpäätöshetkellä 182 milj. euroa, ks. liite 28. Konserni arvioi standardin vaikutuksia parhaillaan.

Konserni ei tässä vaiheessa suunnittele standardin käyttöönottoa ennen kuin se astuu voimaan.

* Kyseistä säännöstä ei ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2017.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Segmentti-informaatio

Wärtsilän ylin operatiivinen päätöksentekijä (CODM, Chief Operating Decision Maker) on toimitusjohtaja, jota tukee johtokunta ja joissain tapauksissa myös hallitus. Toimitusjohtaja arvioi konsernin kannattavuutta, taloudellista tilaa ja kehitystä kokonaisuutena. Ylimmän operatiivisen päätöksentekijän johtamistavan seurauksena Wärtsilä on yksi toimintasegmentti.

Toimintasegmentti on jaettu kahteen toisiaan tukevaan markkina-alueeseen, Marine Solutions ja Energy Solutions, joita Services tukee. Wärtsilä tarjoaa edistyksellistä teknologiaa ja elinkaariratkaisuja merenkulku- ja energia-alan asiakkaille. Näitä teknologioita ja ratkaisuja sekä myyvät että toimittavat maailmanlaajuisesti samat Wärtsilä-yhtiöt. Tuotanto valmistaa tuotteita sekä Energy Solutions että Marine Solutions –markkina-alueille samoilla tuotantolinjoilla, mikä mahdollistaa synergiaedut tuotantoprosessissa ja tutkimus- ja tuotekehityksessä. Myös hankintatoiminto tukee kumpaakin markkina-aluetta ja Servicesiä. Liiketoimintamallin, integroitujen operaatioiden ja hallinnointijärjestelmän vuoksi konserni raportoidaan yhtenä segmenttinä. Parempaan ymmärryksen mahdollistamiseksi eri markkina-alueiden kehityksestä ja suhdannevaihteluista Wärtsilä julkaisee liikevaihdon eriteltynä markkina-alueisiin sekä Servicesiin.

Liikevaihto markkina-alueittain ja Services

MEUR	2017	2016
Energy Solutions	1 401	943
Marine Solutions	1 307	1 667
Services	2 215	2 190
Yhteensä	4 923	4 801

Maantieteellisenä informaationa raportoidaan Suomi, muu Eurooppa, Aasia, Amerikka ja muut maanosat. Maantieteellinen informaatio määräytyy liikevaihdon osalta asiakkaan kotimaan mukaan sekä pitkäaikaisten varojen osalta sen mukaan, missä ne sijaitsevat.

Tilikausilla 1.1.–31.12.2017 ja 1.1.–31.12.2016 Wärtsilällä ei ole ollut yksittäisiä merkittäviä asiakkaita eikä maita.

Maantieteellinen informaatio

MEUR	2017		2016	
	Liikevaihto	Pitkäaikaiset varat*	Liikevaihto	Pitkäaikaiset varat*
Suomi	115	249	121	264
Muu Eurooppa	1 412	1 378	1 460	1 388
Aasia	1 948	112	1 774	134
Amerikka	1 113	265	1 039	131
Muut	335	5	407	6
Yhteensä	4 923	2 009	4 801	1 923

* Pitkäaikaiset varat koostuvat liikearvosta, aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä, sijoituskiinteistöistä ja osuuksista osakkuus- ja yhteisyrityksissä.

2. Yrityshankinnat

Yrityshankinnat 2017

Greensmith Energy Management Systems Inc.

3.7.2017 Wärtsilä saattoi päätökseen Greensmith Management Systems Inc.:n yrityshankinnan.

Greensmith on markkinajohtaja sähköverkköjärjestelmätasoisien energian varastointiohjelmistojen ja integroitujen energian varastointiratkaisujen kehittämisessä. Hankinnan ansiosta Wärtsilä pystyy laajentamaan globaalia toimintaansa energian varastointimarkkinoilla.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty tiivistetysti alustavat määrät Greensmithistä maksetusta vastikkeesta, yrityshankinnan rahavirtavaikutuksesta sekä Wärtsilälle hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvoista hankintahetkellä.

Alustava vastike	MEUR
Hankintameno	144
Kokonaishankintameno	144

Yrityshankinnan alustava rahavirtavaikutus	MEUR
Maksettu hankintahinta	144
Yrityshankinnan rahavirtavaikutus yhteensä	144

Hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen alustavat arvot hankintahetkellä	MEUR
Aineettomat hyödykkeet	42
Myyntisaamiset ja muut saamiset	5
Laskennalliset verosaamiset	4
Varat yhteensä	51
Varaukset	5
Ostovelat ja muut velat	5
Laskennalliset verovelat	17
Varaukset ja velat yhteensä	27
Nettovarallisuus yhteensä	24
Alustava liikearvo	120

Hankittujen aineettomien hyödykkeiden alustava käypä arvo hankintahetkellä (mukaan lukien tavaramerkit ja teknologia) on yhteensä 42 milj. euroa. Lyhytaikaisten myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo on noin 5 milj. euroa. Myyntisaamisten käypään arvoon ei sisälly merkittävää riskiä.

120 milj. euron alustava liikearvo heijastaa energian varastoinnin ja integraatiopalvelujen osaamisen ja asiantuntemuksen arvoa. Wärtsilä odottaa, että yrityshankinta parantaa sen tarjontaa ja palveluita asiakkaiden suuntaan sekä tukee kasvustrategiaa ja näin ollen luo Wärtsilälle uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja parantaa asiakkaiden toiminnan tehokkuutta.

Vuonna 2017 konsernin tulokseen sisältyy yrityshankinnasta aiheutuvia kustannuksia 1 milj. euroa, jotka liittyvät ulkopuolisille maksettuihin oikeudellisiin palkkioihin sekä yrityshankinnan kohteen tarkastamiseen (due diligence). Kustannukset sisältyvät konsernin tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin.

Pro Forma

Jos yrityshankinta olisi toteutunut 1.1.2017, olisi konsernin liikevaihto ollut johdon arvioiden mukaan 4.928 milj. euroa. Hankinnan vaikutus konsernin liiketulokseen ei olisi ollut merkittävä. Liikevaihtoa ja liiketulosta määrittäessä johto arvioi, että käypien arvojen oikaisu hankintapäivänä olisivat samat, jos hankinta olisi toteutunut 1.1.2017.

Muut yrityshankinnat

Lokakuussa Wärtsilä hankki 100% Puregas Solutions Ab:stä ja Guidance Navigation Holdings Limitedistä.

Ruotsalainen Puregas Solutions toimittaa kokonaisratkaisuja biokaasun jalostukseen, ja sillä on vahva markkina-asema toimialallaan. Hankinta vahvistaa Wärtsilän asemaa biokaasun nesteytysmarkkinoilla.

Guidance Navigation Holdings Limited on yksityisomistuksessa oleva yhtiö Iso-Britanniasta. Se tunnetaan merenkulkuteollisuudessa dynaamiseen positiointiin ja muihin aluksen hallinnointijärjestelmiin, kuten törmäyksenestoon ja kauko-ohjaustoimintaan, liittyvien sensoriratkaisujen teknologiajohtajana. Hankinta parantaa Wärtsilän osaamista tilannevalveteuoneisuuden ja lähialueen mittauksen alalla, jotka molemmat ovat keskeisessä osassa älykkäässä alusnavigoinnissa.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty tiivistetysti alustavat määrät maksetuista vastikkeista, yrityshankintojen rahavirtavaikutuksesta sekä Wärtsilälle hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvoista hankintahetkillä.

Alustava vastike	MEUR
Hankintameno	63
Kokonaishankintameno	63

Yrityshankintojen alustava rahavirtavaikutus	MEUR
Maksettu hankintahinta	53
Ehdollinen vastike	9
Hankitut rahavarat	-10
Yrityshankintojen rahavirtavaikutus yhteensä	52

Hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen alustavat arvot hankintahetkillä	MEUR
Aineettomat hyödykkeet	17
Vaihto-omaisuus	1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	14
Rahavarat	10
Varat yhteensä	43
Varaukset	1
Ostovelat ja muut velat	9
Saadut ennakot	4
Laskennallinen verovelka	4
Varaukset ja velat yhteensä	17
Nettovarallisuus yhteensä	26

Alustava liikearvo	37
---------------------------	-----------

Hankittujen aineettomien hyödykkeiden alustava käypä arvo hankintahetkillä (mukaan lukien asiakassuhteet, teknologia ja tavaramerkit) on yhteensä 17 milj. euroa. Lyhytaikaisten myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo on noin 14 milj. euroa. Myyntisaamisten käypään arvoon ei sisälly merkittävää riskiä.

37 milj. euron alustava liikearvo heijastaa osaamisen ja asiantuntemuksen arvoa biokaasun jalostukseen liittyvien kokonaisratkaisujen toimittamisessa ja älykkäämmässä alusnavigoinnissa. Wärtsilä odottaa, että Puregas Solutions Ab:n hankinta vahvistaa ja täydentää sen asemaa biokaasun nesteytysmarkkinoilla sekä parantaa Wärtsilän tarjontaa ja toimintakenttää kaasun arvoketjussa. Guidance Navigation Holdings Limitedin hankinta parantaa Wärtsilän osaamista tilannevalvotuneisuuden ja lähialueen mittauksen alalla, jotka molemmat ovat keskeisessä osassa älykkäässä alusnavigoinnissa.

Vuonna 2017 konsernin tulokseen sisältyy yrityshankinnoista aiheutuvia kustannuksia 1 milj. euroa, jotka liittyvät ulkopuolisille maksettuihin oikeudellisiin palkkioihin sekä yrityshankinnan kohteen tarkastamiseen (due diligence). Kustannukset sisältyvät konsernin tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin.

Pro forma

Jos muut yrityshankinnat olisivat toteutuneet 1.1.2017, olisi konsernin liikevaihto ollut johdon arvioiden mukaan 4.940 milj. euroa. Hankintojen vaikutus konsernin liiketulokseen ei olisi ollut merkittävä. Liikevaihtoa ja liiketulosta määrittäessä johto arvioi, että käypien arvojen oikaisut hankintapäivinä olisivat samat, jos hankinnat olisivat toteutuneet 1.1.2017.

Yrityshankinnat 2016

American Hydro Corporation

30.6.2016 Wärtsilä osti Weir-konsernilta Yhdysvalloissa ja Kanadassa toimivan American Hydro Corporationin.

American Hydro on johtava laajojen laitemodernisointien sekä palvelujen toimittaja ja asentaja vesivoima- ja vedenjakelujärjestelmälalla. Yhtiö on erikoistunut vesivoimaturbiineihin ja -pumppeihin liittyvään konsultointiin, suunnitteluun ja tarkkuutta vaativien laitteiden suorituskyvyn parantamiseen. Kauppa tukee Wärtsilän vesivoima- ja teollisuushuollon palvelutarjonnan globaalia kasvua ja laajentamista.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty tiivistetysti määrät American Hydrosta maksetusta vastikkeesta, yrityshankinnan rahavirtavaikutuksesta sekä Wärtsilälle hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvoista hankintahetkellä.

Luovutettu vastike	MEUR
Hankintameno	46
Kokonaishankintameno	46

Yrityshankinnan rahavirtavaikutus	MEUR
Maksettu hankintahinta	45
Ehdollinen vastike	1
Hankitut rahavarat	-4
Yrityshankinnan rahavirtavaikutus yhteensä	42

Hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvot hankintahetkellä	MEUR
Aineettomat hyödykkeet	5
Aineelliset hyödykkeet	14
Vaihto-omaisuus	1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	8

Rahavarat	4
Varat yhteensä	33
Varaukset	1
Ostovelat ja muut velat	7
Varaukset ja velat yhteensä	8
Nettovarallisuus yhteensä	24
Liikearvo	22

Hankittujen aineettomien hyödykkeiden käypä arvo hankintahetkellä (mukaan lukien asiakassuhteet ja tilauskanta) on yhteensä 5 milj. euroa. Lyhytaikaisten myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo on noin 8 milj. euroa. Myyntisaamisten käypään arvoon ei sisälly merkittävää riskiä.

22 milj. euron liikearvo heijastaa vesivoima- ja vedenjakelujärjestelmälän osaamisen ja asiantuntemuksen arvoa. Wärtsilä odottaa, että yrityshankinta parantaa sen tarjontaa ja palveluita asiakkaiden suuntaan sekä tukee kasvustrategiaa ja laajentumista uusiutuviin energianlähteisiin, ja näin ollen luo Wärtsilälle uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja parantaa asiakkaiden toiminnan tehokkuutta. American Hydrosta kirjaton liikearvon odotetaan olevan verotuksessa pääosin vähennyskelpoinen.

Vuonna 2016 konsernin tulokseen sisältyy yrityshankinnasta aiheutuvia kustannuksia 1 milj. euroa, jotka liittyvät ulkopuolisille maksettuihin oikeudellisiin palkkioihin sekä yrityshankinnan kohteen tarkastamiseen (due diligence). Kustannukset sisältyvät konsernin tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin.

Eniram-konserni

30.6.2016 Wärtsilä allekirjoitti sopimuksen suomalaisen teknologiyhtiön, Eniramin, ostosta. Yhtiön omistus siirtyi Wärtsilälle 1.7.2016. Yhtiö tarjoaa meriteollisuudelle energianhallinnan ja analytiikan ratkaisuja.

Eniram tarjoaa meriteollisuudelle energianhallinnan teknologiaa, joka vähentää polttoaineen kulutusta ja päästöjä. Eniramin ratkaisut ovat kattava valikoima alkaen yksittäisistä trimmiä, nopeutta ja moottorin optimointia koskevista sovelluksista aina kattavaan, koko laivaston käsittävään analyysiin. Yhtiön ratkaisuja, jotka säästävät polttoainetta, parantavat kannattavuutta ja vähentävät haitallisia päästöjä, käytetään yli 270 laivassa. Eniramin pääkonttori sijaitsee Helsingissä, ja yhtiöllä on tytäryhtiöitä Isossa-Britanniassa, Yhdysvalloissa, Saksassa sekä Singaporessa. Yrityshankinta tukee Wärtsilän kasvua ja vahvistaa sen olemassa olevaa digitaalista tarjontaa sekä omaa osaamista, erityisesti data-analytiikan, mallintamisen sekä suorituskyvyn optimoinnin osalta.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty tiivistetysti määrät Eniramista maksetusta vastikkeesta, yrityshankinnan rahavirtavaikutuksesta sekä Wärtsilälle hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvoista hankintahetkellä.

Luovutettu vastike	MEUR
Hankintameno	41
Kokonaishankintameno	41

Yrityshankinnan rahavirtavaikutus	MEUR
Maksettu hankintahinta	41
Hankitut rahavarat	-1
Yrityshankinnan rahavirtavaikutus yhteensä	40

Hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen alustavat arvot hankintahetkellä	MEUR
Aineettomat hyödykkeet	11
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3
Rahavarat	1
Varat yhteensä	14
Varaukset	2
Ostovelat ja muut velat	4
Laskennallinen verovelka	2
Varaukset ja velat yhteensä	8
Nettovarallisuus yhteensä	7
Liikearvo	34

Hankittujen aineettomien hyödykkeiden käypä arvo hankintahetkellä (mukaan lukien teknologia) on yhteensä 11 milj. euroa. Lyhytaikaisten myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo on noin 3 milj. euroa. Myyntisaamisten käypään arvoon ei sisälly merkittävää riskiä.

34 milj. euron liikearvo heijastaa energianhallinnan teknologian osaamisen ja asiantuntemuksen arvoa. Wärtsilä odottaa, että yrityshankinta mahdollistaa asiakkaiden installaatioiden optimoinnin ja paremman ennustettavuuden. Lisäksi se tarjoaa reaaliaikaista analytiikkaa. Yrityshankinnan ansiosta Wärtsilällä on vankka johtosäilymeriteollisuuden digitalisaatiossa.

Vuonna 2016 konsernin tulokseen sisältyy yrityshankinnasta aiheutuvia kustannuksia 1 milj. euroa, jotka liittyvät ulkopuolisille maksettuihin oikeudellisiin palkkioihin sekä yrityshankinnan kohteen tarkastamiseen (due diligence). Kustannukset sisältyvät konsernin tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin.

Pro forma

Jos yrityshankinnat olisivat toteutuneet 1.1.2016, olisi konsernin liikevaihto ollut johdon arvioiden mukaan 4.826 milj. euroa. Hankintojen vaikutus konsernin liiketulokseen ei olisi ollut merkittävä. Liikevaihtoa ja liiketulosta määrittäessä johto arvioi, että käypien arvojen oikaisu hankintapäivänä olisivat samat, jos hankinnat olisivat toteutuneet 1.1.2016.

3. Yritysmyyntit

Yritysmyyntit 2017

Vuonna 2017 ei tehty yritysmyyntejä.

Yritysmyyntit 2016

30.6.2016 Wärtsilä myi enemmistöosuutensa Wärtsilä Ship Design Serbia doo:sta sen toimivalle johdolle. Kauppasumma ja kaupan vaikutus tilikauden tulokseen eivät olleet merkittäviä.

31.10.2016 Wärtsilä myi taajuusmuuttajaliiketoimintansa Suomessa toimivalle The Switchille. Kauppasumma ja kaupan vaikutus tilikauden tulokseen eivät olleet merkittäviä.

4. Pitkäaikaishankkeet ja pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset

MEUR	2017	2016
Tilikaudella tuloutettu liikevaihto		
Pitkäaikaishankkeista	980	813
Pitkäaikaisista käyttö- ja huoltosopimuksista	392	331
Keskeneräiset pitkäaikaishankkeet		
Kertyneet toteutuneet menot ja kirjatut voitot	2 592	2 213
Saadut ennakot 31.12.	2 213	1 965
Tuloutuksista syntyneet saamiset netotettuna saaduilla enakoilla 31.12.	379	249

Pitkäaikaishankkeet sekä pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset tuloutetaan valmiusasteen mukaisesti. Pitkäaikaishankkeissa valmiusaste määritetään yleensä toteutuneiden kustannusten suhteena arvioituihin kokonaiskustannuksiin. Kaasuratkaisujen myyntiprojekteissa, joissa asiakkaalle arvoa tuottavat pääasiassa projektisuunnittelu, hankintatoimi ja projektin johtaminen ja joissa varsinainen valmistus on ulkoistettu, valmiusaste määritetään suoritettua työtä koskevilla selvityksillä. Pitkäaikaisissa käyttö- ja huoltosopimuksissa valmiusaste määritetään sopimuksissa määriteltyjen suoritettujen palveluiden perusteella.

5. Liiketoiminnan muut kulut

MEUR	2017	2016
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot	18	7
Julkiset avustukset	10	8
Romun myyntituotot	3	3
Tilausten peruutuksiin liittyvät tuotot*	6	9
Vakuutuskorvaukset	4	7
Muut	20	21
Yhteensä	60	55

* Tilausten peruutuksiin liittyvät kulut ovat vastaavilla kulutileillä.

6. Materiaalit ja palvelut

MEUR	2017	2016
Ostot tilikauden aikana	-1 415	-1 207
Varastojen muutos	1	-27
Ulkopuoliset palvelut	-1 144	-1 119
Yhteensä	-2 558	-2 353

7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

MEUR	2017	2016
Palkat ja palkkiot	1 000	939
Eläkekulut		
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	9	10
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	66	63
Muut henkilösivukulut	139	147
Yhteensä	1 214	1 159

Lisätietoja johdon palkitsemisesta liitetiedossa 28. Lähipiiritapahtumat.

Pitkäaikaiset palkitsemisjärjestelmät

Palkkoihin ja palkkioihin sisältyy varaus vuosien 2014, 2015 ja 2016 tulospalkkiojärjestelmiin liittyen, yhteensä 40 milj. euroa (5). Varaus kirjataan käypään arvoon. Kyseiset tulospalkkiojärjestelmät perustuvat osakkeen markkina-arvon kehitykseen ennalta määrättyllä aikavälillä. Palkkiolle on asetettu yläraja ja se suoritetaan käteisenä ohjelman loputtua työssäoloehdon täyttyminen huomioiden. Johtoryhmän jäsenten tulee hankkia Wärtsilän osakkeita 50%:lla saamistaan nettobonusista, kunnes omistus, jonka määrä vastaa arvoltaan henkilön perusvuospalkkaa bruttona, on saavutettu.

Kyseisissä tulospalkkiojärjestelmissä bonuksen suuruus perustuu osakkeen kolmen vuoden kurssikehitykseen. Vuoden 2014 ohjelmassa on 1.805.000 bonusoikeutta, vuoden 2015 ohjelmassa 1.843.000 bonusoikeutta ja vuoden 2016 ohjelmassa 2.047.000 bonusoikeutta. Vuoden 2014 ohjelmassa lähtöhintana on 44,25 euroa, vuoden 2015 ohjelmassa 47,47 euroa ja vuoden 2016 ohjelmassa 48,57 euroa. Bonusohjelmissa huomioidaan 100% niiden juoksuaikana maksettavista osingoista. Vuoden 2014 ohjelmassa maksettava bonus voi olla korkeintaan 10,60 euroa per bonusoikeus, vuoden 2015 ohjelmassa 13,84 euroa per bonusoikeus ja vuoden 2016 ohjelmassa 18,21 euroa per bonusoikeus.

	2017	2016
Henkilöstö keskimäärin	17 866	18 332
Henkilöstö tilikauden lopussa	18 065	18 011

8. Poistot ja arvonalentumiset

MEUR	2017	2016
Tuotekehityskulut	12	9
Hankintamenojen allokointeihin liittyvät poistot	36	35
Muut aineettomat hyödykkeet	12	15
Rakennukset ja rakennelmat	15	15
Koneet ja kalusto	45	46
Muut aineelliset hyödykkeet	1	1
Arvonalentumiset	14	17
Yhteensä	134	138

9. Liiketoiminnan muut kulut

MEUR	2017	2016
Matkakulut	138	128
Vuokratkulut	90	93
Laki- ja konsultointikulut	71	54
IT-kulut	55	55
Muut henkilöstöön liittyvät kulut	51	56
Muut	173	171
Yhteensä	577	556

10. Rahoitustuotot ja -kulut

MEUR	2017	2016
Korkotuotot lainoista ja saamisista	2	2
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	9	5
Valuuttakurssierot*		8
Muut rahoitustuotot	2	4
Rahoitustuotot yhteensä	12	19
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusveloista	-10	-13
Korkokulut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusveloista	-14	-11
Nettokorot etuusperusteisista eläkejärjestelyistä	-3	-3
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ja -velkojen arvonmuutokset	1	
Rahoitussaamisten alaskirjaukset		-36
Valuuttakurssierot*	-27	
Lainojen palkkiokulut	-1	
Muut rahoituskulut	-4	-8
Rahoituskulut yhteensä	-59	-72
Yhteensä	-47	-53

* Vuonna 2017 kurssieroihin sisältyi -15 milj. euroa (-8) rahavirtasuojauksen tehontonta osuutta ja -7 milj. euroa (14) kurssieroa suojaamattomista sisäisistä lainoista.

11. Tuloverot

MEUR	2017	2016
Tuloverot		
tilikaudelta	-121	-121
edellisiltä tilikausilta	-2	

Laskennallisten verojen muutos		
syntyneet ja purkautuneet väliaikaiset erot	-4	-1
verokantojen muutoksen vaikutus	4	
Yhteensä	-122	-123
Efektiviisen verokannan täsmäytyslaskelma:		
Tulos ennen veroja	506	479
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla 20,0%	-101	-96
Verokannan muutoksen vaikutus	4	-3
Ulkomaisten tytäryhtiöiden eriävien verokantojen vaikutus	4	2
Verovapaiden tulojen ja vähennyskeltottomien kulujen vaikutus	-3	-7
Osakkuus- ja yhteisyritysten tulosten vaikutus	3	3
Kirjaamattomien verotappioiden hyödyntäminen	4	1
Käyttämättömät tilikauden tappiot	-14	-6
Muut verot*	-14	-12
Muut jaksotuserot	-2	-4
Tuloverot edellisiltä tilikausilta	-2	
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut verot	-122	-123
Efekttiivinen verokanta (%)	24,2	25,6

* Muut verot koostuvat pääosin hyödyntämättä jääneistä lähdeveroista ja muista kuin suoraan verotettavaan tuloon perustuvista veroista.

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät tuloverot esitetään Laajassa tuloslaskelmassa. Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutokset esitetään liitetiedossa 20. Laskennalliset verot.

Wärtsilässä on vireillä verotarkastuksia joissakin maissa, mistä voi aiheutua jälkiveropäätöksiä ja niistä johtuvia veroja liitännäismaksuineen.

12. Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos ulkona olevien osakkeiden painotetulla keskiarvolla. Tilikausilla ei ole ollut laimennusvaikutteisia ohjelmia.

MEUR	2017	2016
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos	384	352
Osakkeet tuhansina		
ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo*	197 241	197 241
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osakekohtainen tulos (laimentamaton ja laimennettu):		
Tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu, euroa	1,95	1,79

* Lisätietoja osakkeiden lukumäärästä esitetään liitetiedossa 22. Oma pääoma.

13. Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvon kohdistaminen

Yrityshankinnoissa syntyvä liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottavalle yksikölle (RTY), joka on konsernin toimintasegmentti. Toimintasegmentti on alin taso, jolla konserni seuraa liikearvoa. Tilikauden aikana hankittujen yritysten liikearvo kohdistetaan konsernin RTY:lle hankintapäivänä. Myös aiemmin erillään esitetyt RTY:t on integroitu tilikauden aikana Wärtsilään. Liikearvon kohdentaminen on esitetty alla olevan taulukon mukaisesti.

Liikearvo/rahavirtaa tuottava yksikkö

MEUR	2017	2016
American Hydro Corporation		23
Eniram-konserni		34
Wärtsilä, muut		1 056
Wärtsilä	1 237	1 112

Liikearvon arvonalentumistestaus

Konserni tekee liikearvon arvonalentumistestauksen vuosittain 30.9., tai kun esiintyy viitteitä, että kerrytettävissä oleva rahamäärä saattaa olla alle kirjanpitoarvon.

Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo perustuu käyttöarvolaskelmaan. RTY:n käyttöarvo määritellään nykyisen tilauskannan ja johdon hyväksymien strategisten suunnitelmien mukaisten tulevan viiden vuoden kassavirtojen diskontatulla nykyarvomenetelmällä. Yksikön arvioitu rahavirta perustuu kiinteistön, tehtaan ja välineistön käyttöön niiden nykyisessä kunnossa normaaleilla ylläpitoinvestoinneilla ilman mahdollisia tulevaisuuden yrityshankintoja. Rahavirrat, jotka ulottuvat viiden vuoden ennustejakson jälkeiselle ajalle, on laskettu käyttäen ns. loppuarvomenetelmää. Loppuarvon kasvun määrittelyssä on käytetty johdon konservatiivista arvioita kassavirran pitkän aikavälin kasvusta. Loppuarvon kasvutekijänä on käytetty 2%:n vuotuista kasvua.

Arvonmäärittelyssä avaintekijöitä ovat maailman talouden kasvu ja erityisesti globaalien energiamarkkinoiden kehitys, globaali laivanrakennusteollisuus sekä niihin liittyvien palveluiden kysyntä. Markkinoiden kokonaiskustannusten arvioidun kehityksen nähdään vaikuttavan kannattavuustasoon, kun taas yksittäisten kuluerien hintakehityksellä ei ole olennaista merkitystä laskelmiin. Avaintekijä tuotteiden ja laitteiden uusmyynnin arvonnärittelyssä on maailman talouden kasvu, kun taas avaintekijät huoltotoiminnoissa liittyvät myös vastaavien palvelujen kysyntään ja arvioihin työkustannusten kehityksestä markkinoilla.

Diskonntauskorkona käytetään Wärtsilän määrittelemää painotettua pääomakustannusta ennen veroja (WACC). WACC:n osatekijät ovat riskitön korko, markkinariskipreemio, teollisuuskohtainen beta, lainakustannus sekä oman ja vieraan pääoman suhde. Vuoden 2017 WACC:ia laskettaessa on huomioitu, että yleinen korkokanta on laskenut. Wärtsilä on käyttänyt 9,4%:n WACC:a (9,6) laskelmissaan.

Liikearvon testauksen tuloksena liikearvontestastappiota ei tunnistettu konsernin RTY:lle tilikausille, jotka päättyivät 31.12.2017 ja 31.12.2016. Konsernin RTY:n kerrytettävissä oleva rahamäärä ylitti niiden kirjanpitoarvon merkittävästi.

Herkkyysanalyysi

Johto on arvioinut, ettei mikään muutos keskeisissä oletuksissa saisi aikaan tilannetta, jossa rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo ylittäisi sen kerrytettävissä olevan rahamäärän. Rahavirtaa tuottavalle yksikölle on tehty herkkyyssanalyysi muuttamalla laskentaoletuksia. Alla olevassa taulukossa on esitetty vaadittava muutos oletuksessa, jolla kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo vastaisi kirjanpitoarvoa.

	Muutos
Diskonnttauskorko, ennen veroja	kasvu yli 21 prosenttiyksikköä
Loppuarvon kasvuvauhti	lasku yli 54 prosenttiyksikköä
Kannattavuus	lasku yli 84 prosenttia

Johdon näkemyksen mukaan perusoletusten muutoksia ei tule tulkita osoituksena niiden toteutumisen todennäköisyydestä. Herkkyyksianalyysit ovat hypoteettisia ja siksi niihin tulee suhtautua varauksella.

2017

MEUR	Tuotekehitys- kulut	Kesken- eräiset hankinnat ja ennakot	Muut aineettomat hyödykkeet	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	107	41	743	1 118	2 008
Valuuttakurssimuutokset			-15	-33	-49
Yrityshankinnat			61	157	217
Lisäykset	1	19	5		25
Vähennykset ja muut muutokset			-12	1	-12
Uudelleenryhmittelyt	34	-39	5		
Hankintameno 31.12.2017	142	21	783	1 243	2 189
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-73		-495	-5	-574
Valuuttakurssimuutokset			9		10
Vähennysten kertyneet poistot ja muut muutokset			12		12
Tilikauden poisto	-12		-48		-60
Arvonalentumiset			-1		-1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	-85		-521	-6	-612
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	57	21	262	1 237	1 577

Tilikaudella aktivoitiin tuotekehitysmenoja 16 milj. euroa (6). Niiden kirjanpitoarvo oli 73 milj. euroa (68).

Hankintamenojen allokointeihin liittyvät aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 36 milj. euroa (35) ja niiden kirjanpitoarvo oli 227 milj. euroa (209).

2016

MEUR	Tuotekehitys- kulut	Kesken- eräiset hankinnat ja ennakot	Muut aineettomat hyödykkeet	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	114	33	730	1 108	1 986
Valuuttakurssimuutokset	1		-15	-46	-60
Yrityshankinnat			16	55	71
Lisäykset		11	5		16
Vähennykset	-8		1		-8
Uudelleenryhmittelyt		-3	5		2
Hankintameno 31.12.2016	107	41	743	1 118	2 008
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	-66		-450	-5	-522

Valuuttakurssimuutokset			8		8
Vähennysten kertyneet poistot ja muut muutokset	4		-2		2
Tilikauden poisto	-9		-50		-59
Arvonalentumiset	-3				-3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	-73		-495	-5	-574
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	33	41	248	1 112	1 434

14. Aineelliset hyödykkeet

2017

MEUR	Maa- ja vesi-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Kesken-eräiset hankinnat ja ennakot	Muut aineelliset hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	34	349	834	12	25	12	1 266
Valuuttakurssimuutokset	-1	-10	-18				-30
Lisäykset		2	20	17			39
Vähennykset	-1	-22	-45			-1	-69
Uudelleenryhmittelyt		-6	-5	-11	-1		-22
Hankintameno 31.12.2017	31	313	787	18	23	11	1 185
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-1	-179	-660		-21		-861
Valuuttakurssimuutokset		4	13				18
Vähennysten kertyneet poistot		15	44				59
Tilikauden poisto		-15	-45		-1		-61
Arvonalentumiset		-6	-7				-13
Uudelleenryhmittelyt		9	13		1		22
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	-2	-172	-642		-20		-835
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	30	142	146	18	3	11	349
Aineellisiin hyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasing-sopimuksilla hankittua omaisuutta							1

Sijoituskiinteistöihin kuuluu maa-alueita, jotka eivät ole konsernin omassa käytössä. Niiden käyvän arvon arvioidaan olevan noin 18 milj. euroa (21). Tilikauden aikana sijoituskiinteistöjä on myyty yhteensä 1 milj. eurolla (1), mistä ei syntynyt merkittävää myyntivoittoa (1).

2016

MEUR	Maa- ja vesi- alueet	Raken- nukset ja raken- nelmat	Koneet ja ka- lusto	Kesken- eräiset hankin- nat ja ennakot	Muut aineelli- set hyö- dykkeet	Sijoi- tus- kiin- teistöt	Yh- teensä
Hankintameno 1.1.2016	32	343	800	33	24	13	1 246
Valuuttakurssimuutokset		5	7				13
Yrityshankinnat	1	6	6				14
Lisäykset		3	28	7			38
Vähennykset		-9	-28			-1	-38
Uudelleenryhmittelyt			23	-29			-5
Hankintameno 31.12.2016	34	349	834	12	25	12	1 266
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	-1	-162	-630		-20		-815
Valuuttakurssimuutokset		-2	-5				-8
Vähennysten kertyneet poistot		8	26				33
Tilikauden poisto		-15	-46		-1		-62
Arvonalentumiset		-8	-6				-14
Uudelleenryhmittelyt		1	1				4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	-1	-179	-660		-21		-861
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	33	170	174	12	4	12	405
Aineellisiin hyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasing- sopimuksilla hankittua omaisuutta							1

15. Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin

MEUR	2017	2016
Kirjanpitoarvo 1.1.	84	89
Investoinnit		9
Osuus tuloksesta	13	14
Osingot	-12	-29
Muuntoerot	-1	1
Osakkeiden myynti		-1
Kirjanpitoarvo 31.12.	83	84

Vuonna 2016 Wärtsilä investoi 9 milj. euroa yhteisyritykseen CSSC Wärtsilä Engine (Shanghai) Co., Ltd ja myi 40%:n osuutensa Kiinassa sijaitsevasta osakkuusyrityksestä Cosco-Shipyard Total Automation Co Ltd. Kauppasumma ja kaupan vaikutus tilikauden tulokseen eivät olleet merkittäviä.

Taloudellinen yhteenveto (100%):

2017

MEUR		Omistus- %	Varat	Oma pääoma	Velat	Liike- vaihto	Tili- kauden tulos
Yhteisyritykset							
Wärtsilä Qiyao Diesel Company Ltd.	Kiina	50,0	25	19	7	13	
Wärtsilä Hyundai Engine Co Ltd.	Etelä- Korea	50,0	192	122	70	176	34
CSSC Wärtsilä Engine (Shanghai) Co., Ltd.	Kiina	49,0	62	22	40	26	-9
Repopel Sociedad de reparacao de helices	Portugali	50,0	1	1	1	1	
Osakkuusyritykset							
Wärtsilä Land & Sea Academy, Inc.	Filippiinit	40,0		-2	2		
Neptun Maritime AS	Norja	40,0	1	1		1	

CSSC Wärtsilä Engine (Shanghai) Co., Ltd -yhtiö valmistaa keskikokoisia ja suuria keskinopeita dieselmoottoreita ja monipolttoainemoottoreita Shanghaissa Linganganissa. Wärtsilä Hyundai Engine Company Ltd valmistaa monipolttoainemoottoreita LNG-aluksiin Mokpossa, Etelä-Koreassa. Wärtsilä Qiyao Diesel Company Ltd. valmistaa merenkulun apumoottoreita Shanghaissa, Kiinassa.

2016

MEUR		Omistus- %	Varat	Oma pääoma	Velat	Liike- vaihto	Tili- kauden tulos
Yhteisyritykset							
Wärtsilä Qiyao Diesel Company Ltd.	Kiina	50,0	30	21	9	19	
Wärtsilä Hyundai Engine Co Ltd.	Etelä- Korea	50,0	232	111	122	221	32
CSSC Wärtsilä Engine (Shanghai) Co., Ltd.	Kiina	49,0	52	32	20		-4
Repopel Sociedad de reparacao de helices	Portugali	50,0	1	1		2	
Osakkuusyritykset							
Wärtsilä Land & Sea Academy, Inc.	Filippiinit	40,0		-2	2		
Neptun Maritime AS	Norja	40,0	1	1		1	

16. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

2017

MEUR	Jaksotet- tuun hankinta- menoon	Käypään arvoon tulosvaikut- teisesti	Käypään arvoon laajan tuloksen kautta	Tase-erien kirjanpito- arvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Korolliset sijoitukset		5		5	5
Muut sijoitukset		13		13	13
Muut saamiset	3			3	3

Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Myyntisaamiset	1 306			1 306	1 306
Myyntissä olevat myyntisaamiset		1		1	1
Johdannaiset		15	14	28	28
Muut saamiset	4			4	4
Rahavarat	6	373		379	379
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	1 319	407	14	1 740	1 740
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Korolliset velat	517			517	524
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Korolliset velat	102			102	102
Ostovelat	539			539	539
Johdannaiset		31	10	41	41
Muut velat	11			11	11
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	1 169	31	10	1 211	1 218

2016

MEUR	Jaksotet- tuun hankinta- menoon	Käypään arvoon tulosvaikut- teisesti	Käypään arvoon laajan tuloksen kautta	Tase-erien kirjanpito- arvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Korolliset sijoitukset	6			6	6
Muut sijoitukset			15	15	15
Muut saamiset	6			6	6
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Myyntisaamiset	1 220			1 220	1 220
Johdannaiset			9	9	9
Muut saamiset	10			10	10
Rahavarat	472			472	472
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	1 714		24	1 738	1 738
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Korolliset velat	520			520	531
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Korolliset velat	108			108	108
Ostovelat	502			502	502
Johdannaiset		13	31	45	45
Muut velat	6			6	6
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	1 136	13	31	1 181	1 192

Käyvän arvon hierarkia

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusinstrumentit on luokiteltu seuraavan käyvän arvon hierarkian mukaisesti: instrumentit, joille on olemassa aktiivisilla markkinoilla julkisesti noteerattu hinta (taso 1), instrumentit, joille on olemassa muu havainnoitavissa oleva suora tai epäsuora hinta kuin noteerattu tason 1 mukainen hinta (taso 2) ja instrumentit, joille ei löydy havainnoitavissa olevaa markkinahintaa (taso 3). Käypään arvoon arvostettaviin instrumentteihin kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat. Lyhytaikaisten saamisten lyhyen luonteen vuoksi niiden kirjanpitoarvojen katsotaan olevan yhtä kuin niiden käyvät arvot.

Rahoitusinstrumenttien arvostamiseen käytettävät arvostusmallit:

- valuuttaterminisopimusten käyvän arvon määrittely tilinpäätöspäivän termiinkursseilla
- koronvaihtosopimusten käypien arvojen laskeminen havainnoitavissa olevien tuottokäyrien perusteella arvioituihin tulevaisuuden rahavirtojen nykyarvoihin
- noteerattujen markkinahintojen tai välittäjän samankaltaisille instrumenteille tarjoamien hintojen käyttäminen

MEUR	2017		2016	
	Taso 2	Taso 3	Taso 2	Taso 3
Rahoitusvarat				
Muut sijoitukset		13		15
Korolliset sijoitukset, pitkäaikaiset	5		6	
Muut saamiset, pitkäaikaiset	3		6	
Johdannaiset	28		9	
Rahoitusvelat				
Korolliset velat, pitkäaikaiset	524		531	
Johdannaiset	41		45	

Lisätietoja rahoitusveloista esitetään liitetiedossa 24. Rahoitusvelat.

Muut sijoitukset

Muut sijoitukset sisältävät käypään arvoon arvostettuja noteeraamattomia osakkeita. Näitä sijoituksia tarkastellaan DCF-mallien avulla, joissa kriittiset oletukset liittyvät WACC:in tasoon ja odotettuihin rahavirtoihin osingoista. Eri skenaarioilla saadaan kuitenkin niin erilaisia tuloksia, että johdon arvioiden mukaan jaksotettuun hankintamenoon arvostaminen on lähinnä käypää arvoa.

MEUR	2017	2016
Kirjanpitoarvo 1.1.	15	15
Osakkeiden myynti	-1	
Alaskirjaukset	-1	
Kirjanpitoarvo 31.12.	13	15

Vuonna 2017 noteeraamattomien muiden osakkeiden hankintameno oli 13 milj. euroa (15), ja niiden markkina-arvo oli 13 milj. euroa (15).

Korolliset velat

MEUR	2017	2016
Kirjanpitoarvo 1.1.	629	724
Rahavirrat	-3	-98
Valuuttakurssimuutokset	-7	
Yrityshankinnat ja -myynnit		2
Kirjanpitoarvo 31.12.	619	629

17. Vaihto-omaisuus

MEUR	2017	2016
Aineet ja tarvikkeet	432	432
Keskeneräiset tuotteet	557	532

Valmiit tuotteet ja tavarat	27	36
Maksetut ennakot	36	42
Yhteensä	1 051	1 042

Konsernin tuloslaskelmaan on 2017 kirjattu 4 milj. euron (17) alaskirjaus liittyen vanhentuneeseen vaihto-omaisuuteen. Yrityshankinnoista johtuva vaihto-omaisuuden kasvu on 1 milj. euroa (1).

18. Muut saamiset

MEUR	2017	2016
Johdannaiset	28	9
Korot ja muut rahoituserät	4	10
Vakuutusmaksut	3	10
Vuokrajaksotukset	4	5
Projektijaksotukset	63	10
Siirtosaamiset pitkäaikaishankkeista	256	295
Muut siirtosaamiset	46	47
Lainasaamiset	3	6
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	1	1
Arvonlisäverosaamiset	97	71
Muut*	52	49
Yhteensä	557	512
Pitkäaikaiset	18	18
Lyhytaikaiset	539	494

* Sisältää henkilöstökustannuksiin liittyviä verosaamisia Brasiliassa 10 milj. euroa (11), joita ei välttämättä pystytä hyödyntämään vuoden kuluessa.

19. Rahavarat

MEUR	2017	2016
Rahat ja pankkisaamiset*	359	450
Muut rahavarat	20	22
Yhteensä	379	472

* 122 milj. euroa (132) rahoista ja pankkisaamisista on maissa, joissa kotiuttamista on rajoitettu paikallisella lainsäädännöllä, eikä raha näin ollen ollut välittömästi emoyhtiön käytettävissä.

20. Laskennalliset verot

Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos tilikauden 2017 aikana

MEUR	1.1.2017	Konsernin tulos- laskelmaan kirjatut erät	Muut laajan tuloksen erät	Muunto- erot	Yrityshan- kinnat ja -myynnit	31.12.2017
Laskennalliset verosaamiset						
Vahvistetut verotappiot	19	-1		-1	2	18
Eläkevelvoitteet	25	-2		-1		23
Varaukset	32	-2		-2	2	30
Vaihto-omaisuuden sisäisen katteen eliminointi	9	-3				5
Arvonmuutosrahasto	12		-6	-1		6
Muut väliaikaiset erot	44	-3		-3		41
Yhteensä	141	-11	-6	-7	4	123
Laskennalliset verovelat						
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	59	-19		-1	21	57
Arvonmuutosrahasto	1		2			2
Muut väliaikaiset erot	35	8		-3		42
Yhteensä	93	-10	2	-3	21	102
Laskennallinen nettoverosaaminen/ -velka	48		-8	-4	-17	21

31.12.2017 konsernilla oli kirjaamatta 47 milj. euroa (45) laskennallista verosaamista, koska niiden toteutumiseen liittyy epävarmuutta. Pääosa kirjaamattomista laskennallisista verosaamisista liittyy kertyneisiin verotuksellisiin tappioihin. Näistä 8 milj. euroa (12) vanhenee seuraavien viiden vuoden aikana ja loput myöhemmin tai ei koskaan. Verotukselliset tappiot, joihin liittyen on kirjattu laskennallista verosaamista, eivät vanhene koskaan.

Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos tilikauden 2016 aikana

MEUR	1.1.2016	Konsernin tulos- laskelmaan kirjatut erät	Muut laajan tuloksen erät	Muunto- erot	Yrityshan- kinnat ja -myynnit	31.12.2016
Laskennalliset verosaamiset						
Vahvistetut verotappiot	26	-8		1		19
Eläkevelvoitteet	23	-1	3			25
Varaukset	32			1		32
Vaihto-omaisuuden sisäisen katteen eliminointi	10	-2				9
Arvonmuutosrahasto	24		-11	1		12
Muut väliaikaiset erot	42	1		1		44
Yhteensä	157	-9	-8	3		141

Laskennalliset verovelat						
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	64	-7		2		59
Arvonmuutosrahasto	1					1
Muut väliaikaiset erot	36	-1				35
Yhteensä	102	-8		2		93
Laskennallinen nettoverosaaminen/ -velka						
	55	-1	-8	3	-2	48

21. Eläkeluovotteet

MEUR	2017	2016
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen nettovelka 31.12.	154	168
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet 31.12.	11	10

Wärtsilällä on etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä pääasiassa Euroopassa ja Aasiassa. Merkittävimmät niistä sijaitsevat Sveitsissä, Saksassa, Isossa-Britanniassa ja Ruotsissa. Sveitsin etuuspohjaisen eläkejärjestelyn osuus konsernin velvoitteiden kokonaismäärästä on 28% ja varojen kokonaismäärästä 52%. Suurin osa järjestelyistä tarjoaa työntekijöille elinikäisen eläkkeen tavanomaisen eläkeiän saavuttamisen jälkeen, mutta on myös järjestelyjä, jotka tarjoavat kertakorvauksen työntekijän saavuttaessa eläkeiän. Suurin osa etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä on eläkesäätiöiden hallussa, ja niiden varat eivät sisälly konsernin varoihin. Järjestelyn varat on yleensä sijoitettu kunkin eläkesäätiön hallituksen hyväksymiin kohteisiin, mutta joissain tapauksissa niitä hallinnoivat kokonaisuudessaan vakuutusyhtiöt. Konserniyhtiöiden maksut eläkesäätiöille suoritetaan kunkin maan lainsäädännön ja käytännön mukaisesti. Valtuutetut aktuaarit ovat kussakin maassa suorittaneet etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin liittyvät vakuutuslaskelmat.

Sveitsin järjestely

Wärtsilällä on Sveitsissä paikallisten eläkelakien ja -säännösten mukainen etuuspohjainen eläkejärjestely, johon osallistuville maksetaan eläkettä eläkkeelle jäämisen jälkeen. Eläke-etuus määräytyy kertyneen eläkepääoman mukaan ja se koostuu järjestelyyn työssäoloaikana maksetuista pääomista sekä niihin liittyvistä korkoeristä. Järjestelyä hoitaa eläkerahasto, jota johtaa yrityksen ulkopuolinen säätiön hallitus.

Sekä työntekijä että työnantaja maksavat eläkejärjestelyyn säätiön säännöissä määritellyn prosenttiosuuden palkasta. Työnantajan maksama eläkemaksu vaihtelee työntekijän iän mukaan ja se kattaa keskimäärin kaksi kolmasosaa kokonaismaksusta.

Eläkesäätiön investointistrategiasta vastaa säätiön hallitus ja varat sijoitetaan tämän strategian sekä paikallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti. Järjestelyn muita riskejä valitun investointistrategian lisäksi ovat pidennys eliniän odotteessa sekä ennenaikainen kuolema tai vammautuminen. Eläkejärjestely on vakuutettu kuoleman ja vammautumisen osalta 31.12.2017. Inflaatiosta johtuva mahdollinen maksettavien eläkkeiden nousu on säätiön hallituksen harkintavallassa, kun maksettavan eläkkeen määrä ylittää lainsäädännössä määritetyn minimieläkkeen.

Saksan järjestelyt

Wärtsilällä on Saksassa paikallisten eläkelakien ja -säännösten mukaisia etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä, joihin osallistuville maksetaan eläkettä eläkkeelle jäämisen jälkeen. Eläke-etuus määräytyy kertyneen eläkepääoman mukaan ja se koostuu järjestelyyn työssäoloaikana maksetuista pääomista sekä niihin liittyvistä korkoeristä. Järjestelyjä on erilaisia, rahastoimattomista eläkerahaston hoitamaan järjestelyyn.

Joissain järjestelyissä sekä työntekijä että työnantaja maksavat eläkejärjestelyyn säätiön säännöissä määritellyn prosenttiosuuden palkasta mutta osassa järjestelyitä vain työnantaja on maksuvelvollinen. Työnantajan maksama eläkemaksu voi vaihdella työntekijän iän, työsuhteen keston ja työntekijän aseman mukaan.

Järjestelyjen riskejä ovat pidennys eliniän odotteessa, ennenaikainen kuolema tai vammautuminen sekä mahdollisen eläkesäätiön varojen hallinnoimiseksi valittu investointistrategia. Inflaatiosta johtuva maksettavien eläkkeiden nousu tarkastetaan vuosittain.

MEUR	2017	2016
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	111	119
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	197	206

Varojen käypä arvo	-154	-156
Nettovelka taseessa	154	168

%	Etuus- pohjaisen veloitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo
Sveitsi	28	52
Saksa	23	5
Muu Eurooppa	41	33
Aasia	8	10
Yhteensä	100	100

MEUR	Etuus- pohjaisen veloitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuus- pohjainen nettovelka yhteensä
Veloitteiden ja varojen arvo 1.1.2016	313	-152	161
Valuuttakurssimuutokset	-4	2	-2
Kirjattu tuloslaskelmaan:			
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	9		10
Voitot (-) / tappiot (+) veloitteen täyttämisestä	-1	1	
Korkokulu (+) / korkotuotto (-)	6	-2	3
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät muissa laajan tuloslaskelman erissä:			
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto, poislukien korkotuotto		-10	-10
Kokemusperusteiset oikaisut	-1		-1
Taloudellisten oletusten muutokset	24		24
Järjestelyyn osallisten maksusuoritukset	1	-1	
Työnantajan maksusuoritukset		-10	-10
Maksetut etuudet	-24	16	-8
Veloitteiden ja varojen arvo 31.12.2016	323	-156	168

Veloitteiden ja varojen arvo 1.1.2017	323	-156	168
Valuuttakurssimuutokset	-14	10	-4
Muut muutokset	4		4
Kirjattu tuloslaskelmaan:			
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	8		9
Korkokulu (+) / korkotuotto (-)	5	-2	3
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät muissa laajan tuloslaskelman erissä:			
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto, poislukien korkotuotto		-3	-3
Kokemusperusteiset oikaisut	8		8
Väestötilastollisten oletusten muutokset	-1		-1
Taloudellisten oletusten muutokset	-10		-10
Järjestelyyn osallisten maksusuoritukset	1	-1	
Työnantajan maksusuoritukset		-10	-10
Maksetut etuudet	-19	10	-9
Veloitteiden ja varojen arvo 31.12.2017	307	-154	154

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin:

%	2017	2016
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	26	23
Joukkovelkakirjat ja muut rahoitusinstrumentit	35	31
Kiinteistöt	16	15
Muut saamiset	23	30

Tärkeimmät vakuutusmatemaattiset oletukset tilikauden lopussa ovat (ilmoitettu painotettuna keskiarvona):

%	2017	2016
Diskonnttauskorko	1,65	1,51
Palkkojen nousu	2,15	2,05
Eläkkeiden nousu	1,14	1,17

31.12.2017 etuus pohjaisten veloitteiden duraation painotettu keskiarvo oli 12 vuotta. Konserni odottaa maksavansa 10 milj. euroa etuus pohjaisiin järjestelyihin seuraavan tilikauden aikana.

Tulevaisuuden kuolleisuus oletama perustuu aktuaarien laskelmiin, jotka pohjautuvat kussakin maassa julkaistuihin tilastoihin ja kokemuksiin. Näiden perusteella arvioitu painotettu keskimääräinen jäljellä oleva elinikä eläkeiän saavuttamisen jälkeen on seuraava:

	2017	2016
Järjestelyyn kuuluvien henkilöiden eläkeikä tilikauden lopussa:		
miehet	17,7	17,2
naiset	19,6	19,4
Järjestelyyn kuuluvien henkilöiden eläkeikä 20 vuoden kuluttua tilikauden päättymisestä:		
miehet	19,5	18,2
naiset	21,9	20,2

Jokaiselle merkittävälle vakuutusmatemaattiselle oletukselle tehty herkkyysanalyysi on esitetty alla olevassa taulukossa. Taulukosta käy ilmi miten muutokset vakuutusmatemaattisissa oletuksissa, jotka olisivat olleet kohtuullisissa määrin mahdollisia tilikauden lopussa, olisivat vaikuttaneet etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen veloitteisiin. Tehty herkkyysanalyysi soveltuu vain etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen veloitteisiin eikä etuus pohjaisiin eläkevelkoihin kokonaisuudessaan.

Herkkyysanalyysi

		Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen nettovelvoitteet, MEUR	
	Muutokset oletuksissa	2017	2016
Diskonnttauskorko	kasvu 1%	-36	-35
Diskonnttauskorko	lasku 1%	44	47
Palkkojen nousu	kasvu 1%	13	13
Palkkojen nousu	lasku 1%	-10	-7
Eläkkeiden nousu	kasvu 1%	28	30
Eläkkeiden nousu	lasku 1%	-15	-16

22. Oma pääoma

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, muuntoeroista, arvonmuutosrahastosta, etuus pohjaisen nettovelan uudelleenmäärittämisestä johtuvista eristä ja kertyneistä voittovaroista.

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

MEUR

Osakepääoma	Osakkeiden ja äänien lukumäärä	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Yhteensä
1.1.2016	197 241 130	336	61	397
31.12.2016	197 241 130	336	61	397
31.12.2017	197 241 130	336	61	397

Wärtsilän osakkeella ei ole nimellisarvoa.

Osakepääoma

Osakeannin yhteydessä yhtiön saamat osakkeen merkintähinnat kirjataan osakepääomaan, ellei osakeantipäätöksen yhteydessä olla päätetty, että osa merkintähinnasta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahasto on sidottua omaa pääomaa. Sitä voidaan alentaa noudattaen, mitä osakepääoman alentamisesta säädetään osakeyhtiölaissa. Osakepääomaa voidaan myös korottaa siirtämällä varoja ylikurssirahastosta.

Muuntoerot

Tilikauden tuloksen ja muiden laajan tuloksen erien muuntaminen eri kursseilla laajassa tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron. Ulkomaisten yritysten hankintamenojen eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyvät muuntoerot esitetään myös omassa pääomassa. Muuntoerojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahasto sisältää rahavirran suojauksessa käytettyjen instrumenttien käyvän arvon muutokset, jos suojaus on tehokas ja täyttää suojauslaskennan edellytykset. Muutokset arvonmuutosrahastoon sisältyvissä erissä kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

MEUR	Rahavirran suojaukset
Käyvän arvon ja kirja-arvon ero 1.1.2016	-91
Käyvän arvon muutoksiin liittyvät verot	22
Arvonmuutosrahasto 1.1.2016	-70
Siirretty tuloslaskelmaan, veroilla vähennettynä	44
Käyvän arvon muutokset	-16
Käyvän arvon muutoksiin liittyvät verot	4
Arvonmuutosrahasto 31.12.2016	-39
Siirretty tuloslaskelmaan, veroilla vähennettynä	28
Käyvän arvon muutokset	1

Käyvän arvon muutoksiin liittyvät verot	-1
Arvonmuutosrahasto 31.12.2017	-10

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on esittänyt, että 31.12.2017 päättyneeltä tilikaudelta jaetaan osinkona 1,38 euroa osakkeelta. Näin osingonjako on yhteensä 272 milj. euroa. Jäljelle jäävä osa kertyneistä voittovaroista jätetään vapaaseen omaan pääomaan. Tilikauden 2016 voitosta jaettiin osinkona 1,30 euroa osakkeelta osingonjaon ollessa yhteensä 256 milj. euroa. Jäljelle jäänyt osa kertyneistä voittovaroista jätettiin yhtiön vapaaseen omaan pääomaan.

Lisätietoja omasta pääomasta esitetään emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedoissa, liitetiedossa 10. Oma pääoma.

23. Varaukset

2017

MEUR	Oikeuden- käynnit	Takuu- varaukset	Tappio- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2017	17	170	17	18	29	250
Kurssierot		-2	-1		-1	-4
Yrityshankinnat		1	5			6
Lisäykset	10	57	18	6	11	102
Käytetyt varaukset	-2	-52	-9	-17	-3	-83
Käyttämättömien varausten peruutukset	-6		-3		-1	-10
Varaukset 31.12.2017	19	173	27	6	35	261
Pitkäaikainen						52
Lyhytaikainen						209

2016

MEUR	Oikeuden- käynnit	Takuu- varaukset	Tappio- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2016	15	187	17	15	35	269
Kurssierot		1				1
Lisäykset	6	48	10	22	7	94
Käytetyt varaukset	-1	-66	-9	-18	-8	-103
Käyttämättömien varausten peruutukset	-2		-2	-2	-5	-11
Varaukset 31.12.2016	17	170	17	18	29	250
Pitkäaikainen						44
Lyhytaikainen						206

Toimitettuihin tuotteisiin liittyvät arvioidut takuukustannukset käsitellään varauksena, jonka suuruus perustuu kokemukseräiseen tietoon aiemmin toteutuneista takuukustannuksista. Yleinen takuu-aika kattaa vuoden toimituksesta eteenpäin.

Konserniyhtiöt ovat vastaajina eräissä oikeusjutuissa, jotka liittyvät konsernin normaaliin liiketoimintaan. Kyseiset oikeusjutut koskevat mm. sopimus- ja muita vastuita, työsuhteasioita, omaisuusvahinkoja sekä hallintoasioita. Konserni saa ajoittain erisuuruisia ja vaihtelevassa määrin perusteltuja korvausvaatimuksia. Eräs saaduista vaatimuksista on erityisen suuri, mutta sen toteutumista pidetään erittäin epätodennäköisenä.

Tämä vaade on käsitelty ehdollisena velkana, sillä konsernin periaatteisiin kuuluu varausten tekeminen vaatimusten sekä oikeudenkäyntien ja välimiesmenettelyjen varalta silloin kun epäsuotuisa lopputulos on todennäköinen ja kuluksen suuruus voidaan kohtuullisella varmuudella arvioida.

24. Rahoitusvelat

2017

MEUR	Lyhytaikainen Pitkäaikainen				Yhteensä
	< 1 vuosi	1–3 vuotta	3–5 vuotta	> 5 vuotta	
Lainat eläkelaitoksilta*	8				8
Lainat muilta rahoituslaitoksilta*	90	112	237	166	605
Rahoitusleasingvelat*	1				1
Muut korolliset lainat*	4				4
Ostovelat	539				539
Johdannaiset	23	1	17		41
Muut velat	11				11
Yhteensä	676	114	255	166	1 211
* Arvioidut korkokustannukset yhteensä	7	12	10	5	34
Arvioidut sopimusperusteiset rahavirrat	683	126	265	171	1 245

2016

MEUR	Lyhytaikainen Pitkäaikainen				Yhteensä
	< 1 vuosi	1–3 vuotta	3–5 vuotta	> 5 vuotta	
Lainat eläkelaitoksilta*	10	8			18
Lainat muilta rahoituslaitoksilta*	95	137	187	186	606
Rahoitusleasingvelat*	1				1
Muut korolliset lainat*	3				4
Ostovelat	502				502
Johdannaiset	45				45
Muut velat	6				6
Yhteensä	662	145	187	186	1 181
* Arvioidut korkokustannukset yhteensä	8	12	10	5	34
Arvioidut sopimusperusteiset rahavirrat	670	157	197	191	1 215

Pitkäaikaisten lainojen korkokulut lasketaan 31.12.2017 vallitsevien keskimääräisten korkojen perusteella. Rahoitusvelkojen käyvät arvot esitetään liitetiedossa 16. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin.

25. Muut velat

MEUR	2017	2016
Projektitkulut	541	479
Henkilöstökulut	191	158
Johdannaiset	41	45
Korot ja muut rahoituserät	11	6
Muut siirtovelat	52	63
Arvonlisäverovelat	26	25
Muut	70	58
Yhteensä	932	834
Pitkäaikaiset	1	1
Lyhytaikaiset	931	833

26. Johdannaisinstrumentit

Konserni soveltaa suojauslaskentaa valuuttatermiineihin merkittävien osin. Lisätietoja esitetään liitetiedossa 29. Rahoitusriskit.

MEUR	2017	joista suljettu	2016	joista suljettu
Johdannaisinstrumenttien nimellisarvot (taso 2)				
Koronvaihtosopimukset	165		165	
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset	74		81	
Valuuttatermiinit, suojauslaskennan alla	814	312	1 468	252
Valuuttatermiinit, suojauslaskennan ulkopuolella	1 134	435	1 320	226
Yhteensä	2 187	746	3 034	478
Johdannaisinstrumenttien markkina-arvostukset (taso 2)				
Koronvaihtosopimukset	-2		-4	
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset	-17		-10	
Valuuttatermiinit, suojauslaskennan alla	2		-12	
Valuuttatermiinit, suojauslaskennan ulkopuolella	3		-10	
Yhteensä	-13		-35	

Lisäksi konsernilla oli kuparifutuuja 254 tonnia, joiden arvo on 2 milj. euroa.

Valuuttatermiinit suojaavat transaktioriskiltä ja erääntyvät seuraavan 12 kuukauden (12) aikana. Valuuttatermiini on suljettu, kun rahavirrat samassa valuutassa samalla arvopäivällä kompensoivat toisiaan. Koronvaihtosopimukset ovat euromääräisiä ja niiden keskimääräinen juoksuaika on 18 kuukautta (26). Koron- ja valuuttavaihtosopimusten keskimääräinen juoksuaika on 40 kuukautta (53).

Normaalisti kaikki konsernin johdannaiset tehdään International Swaps and Derivatives Associationin Master Agreement -sopimusten (ISDA) alla. Mikäli sopimusosapuoli on sopimuksessa määritellyn luottotapahtuman kohteena, on toisella sopimusosapuolella oikeus vaatia kaikkien avoimien johdannaisten ennen aikaista eräännyttämistä ja niiden netottamista. Nämä sopimukset eivät kuitenkaan täytä tase-erien netotusvaatimuksia. Alla olevassa taulukossa on kyseisten sopimusten alla tehtyjen rahoitusinstrumenttien kirjanpitoarvot.

MEUR	2017	2016
Johdannaisinstrumenttien markkina-arvostukset ISDA-sopimusten alla		
Varat		
Valuuttatermiinit	28	9
Yhteensä	28	9
Velat		
Koronvaihtosopimukset	-19	-13
Valuuttatermiinit	-22	-31
Yhteensä	-41	-44
Johdannaisinstrumenttien markkina-arvostukset ISDA-sopimusten alla		
Varat		
	12	3
Velat		
	-27	-38
Yhteensä	-16	-35

27. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

MEUR	2017		2016	
	Taseen velka-määrä	Kiinnitykset	Taseen velka-määrä	Kiinnitykset
Velat ja vastuut, joiden vakuudeksi on annettu kiinteistökiinnityksiä				
muut vastuut	16	10	19	10
Yhteensä	16	10	19	10
Velat ja vastuut ja muut sitoumukset sekä vakuudet, joiden vakuudeksi on annettu yritysikiinnityksiä				
lainat rahoituslaitoksilta	11	4	15	6
muut vastuut		16		20
Yhteensä	11	19	15	26

MEUR	2017	2016
Takaukset ja vastuusitoumukset		
samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta	737	921
Yhteensä	737	921
Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellisarvot		
maksetaan seuraavan vuoden kuluessa	35	34
maksetaan vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	101	84
maksetaan myöhemmin	48	30
Yhteensä	185	148

28. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin muodostavat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, johtokunnan jäsenet sekä osakkuus- ja yhteisyritykset.

Johdon palkitseminen

TEUR	Tuloslaskelmaan kirjatut etuudet	
	2017	2016
Toimitusjohtaja		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	785	781
Tulospalkkiot	234	179
Osakkeen arvon kehitykseen perustuva palkkio	3 438	216
Lakisääteisistä eläkkeistä aiheutuneet kustannukset	145	135
Vapaaehtoisista eläkkeistä aiheutuneet kustannukset	156	182
Toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	425	386
Tulospalkkiot	80	114
Osakkeen arvon kehitykseen perustuva palkkio	1 719	216
Lakisääteisistä eläkkeistä aiheutuneet kustannukset		32
Vapaaehtoisista eläkkeistä aiheutuneet kustannukset	88	61
Muut konsernin johtokunnan jäsenet		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	2 153	1 878
Tulospalkkiot	456	366
Osakkeen arvon kehitykseen perustuva palkkio	9 896	836
Lakisääteisistä eläkkeistä aiheutuneet kustannukset	322	277
Vapaaehtoisista eläkkeistä aiheutuneet kustannukset	493	480
Yhteensä	20 389	6 141
Hallituksen jäsenet 31.12.2017		
Mikael Lilius, hallituksen puheenjohtaja	153	155
Tom Johnstone, hallituksen varapuheenjohtaja	108	77
Maarit Aarni-Sirviö, hallituksen jäsen	78	82
Kaj-Gustaf Bergh, hallituksen jäsen	74	74
Karin Falk, hallituksen jäsen	71	
Johan Forssell, hallituksen jäsen	72	
Risto Murto, hallituksen jäsen	79	81
Markus Rauramo, hallituksen jäsen	81	86
Hallituksen jäsenet 2.3.2017 saakka		
Sune Carlsson, hallituksen varapuheenjohtaja	1	107
Gunilla Nordström, hallituksen jäsen	1	74
Yhteensä	718	735
Johdon palkitseminen yhteensä	21 107	6 876

Toimitusjohtaja sekä hallituksen ja johtokunnan jäsenet omistivat vuoden lopussa 97.605 (88.529) Wärtsilän osaketta.

Toimitusjohtajalla on oikeus jäädä eläkkeelle 63-vuotiaana. Joillakin johtokunnan jäsenillä on oikeus jäädä eläkkeelle 60- tai 63-vuotiaana, paikallisen eläkelainsäädännön mukaisesti. Yhtiöllä ei ole lainasaamisia konsernin johdolta tai hallituksen jäseniltä. Johdon tai osakkaiden puolesta ei ole annettu pantteja tai muita vastuuta.

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

MEUR	2017	2016
Myyntit osakkuus- ja yhteisyrityksille	49	42
Ostot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	53	63
Saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	14	7
Osakkuus- ja yhteisyrityksille maksetut ennakot	11	19
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille	8	12

Lisätietoja osakkuus- ja yhteisyrityksistä esitetään liitetiedossa 15. Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin.

29. Rahoitusriskit

Yleistä

Konsernin keskitetyllä rahoitustoiminnolla on kaksi päätehtävää: hankkia riittävästi rahoitusta konsernin tarpeisiin kilpailukykyisellä hinnalla, ja tunnistaa ja arvioida konsernin rahoitusriskit sekä tehdä konserniyhtiöiden tarvitsemat suojaukset.

Tarkoituksena on suojautua rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta heilahteluilta sekä minimoida valuutta-, korko-, likviditeetti- ja luottoriskien vaikutus konsernin rahavaroihin, tulokseen ja omaan pääomaan.

Wärtsilän riskienhallintapolitiikka on hyväksytty yhtiön hallituksessa. Rahoitusriskien suojausinstrumentteina käytetään vain sellaisia instrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiprofiilia voidaan luotettavasti seurata.

Valuuttariski

Valuuttapositioneja seurataan liiketoimintojen tasolla ja ne yhdistetään ja suojataan konsernitasolla. Kaikki merkittävät kiinteähintaiset osto- ja myyntisopimukset suojataan. Tulevat kaupalliset avoimet valuuttayli- ja alijäämät arvioidaan liiketoimintoittain ja suojausten tasosta päättää johtokunta. Suojauslaskentaa sovelletaan valtaosaan edellä mainittujen erien suojauksista. Suojaukset kattavat aikajakson, joka mahdollistaa myyntihintojen ja kustannusten sopeuttamisen uudella valuuttakurssitasolla. Suojausten pituudet vaihtelevat konserniyhtiöillä kuukaudesta kahteen vuoteen. Konserni suojaa myös taseessa olevat valuuttamääräiset erät kuten valuuttamääräiset myyntisaamiset ja ostovelat. Valuuttakurssien mahdollisiin muutoksiin liittyen konserni ei odota merkittäviä valuuttakurssitappioita vuodelle 2017. Mikäli tilauksia peruutetaan, voi se johtaa tehottomaan valuuttasuojaukseen. Vuonna 2017 69% (67) myynnistä ja 63% (59) operatiivisista kuluista oli euromääräisiä, ja 18% (20) myynnistä ja 7% (8) operatiivisista kuluista oli Yhdysvaltain dollareita. Loppu jakautui usean valuutan kesken. Konsernin tulokseen ja kilpailukykyyn vaikuttavat välillisesti myös pääkilpailijoiden kotivaluutat: USD, GBP, JPY sekä KRW.

Kiinteähintaiset osto- ja myyntisopimukset suojataan yleensä käyttämällä valuuttatermiinejä niiden kassavirtojen valuuttakurssiin liittyvien muutosten minimoimiseksi. Koska tavoitteena on suojautua ja soveltaa suojauslaskentaa (rahavirran suojaus) vain valuuttariskin osalta, kaikki korkotasoon/ suojausperiodiin liittyvät voitot/tappiot kirjataan suoraan rahoituseriin. Koska allaolevilla rahavirroilla voi olla pitkiä maturiteetteja, niihin liittyvät suojaukset voidaan tehdä lyhyempiin eräpäiviin ja niitä voidaan jatkaa tarvittaessa niin, että eräpäivänä näiden suojausten valuuttakurssimuutoksiin liittyvät voitot ja tappiot korvaavat kokonaan allaolevien rahavirtojen valuuttakurssimuutokset. Tilauksen peruuttaminen tai myynti-/ostohinnan vähentäminen voi tehdä siihen liittyvän suojauksen (osittain) tehottomaksi. Tehottomuus kirjataan heti rahoituseriin.

Koska suojaukset tehdään tyypillisesti lyhyillä maturiteeteilla (enintään 1 vuosi) ja käyttäen vain korkean luottoluokituksen (A- vähimmäisluottoluokkavaatimus) vastapuolia, vastapuoliriskillä on vähäinen vaikutus suojausten markkina-arvon määrittämiseen. Koska joidenkin suojattavien rahavirtojen maturiteetti on pidempi kuin niitä suojaavien instrumenttien, suojausten ja allaolevien rahavirtojen nykyarvon muutokset eivät aina täysin kompensoi tosiaan suojauksen elinaikana. Maturiteettierosta johtuva tehottomuus lasketaan vuosineljänneksittäin ja kirjataan konsernitasolla rahoituseriin.

Konsernissa käytetyt valuuttasuojausinstrumentit ja näiden nimellisarvot on eritelty liitetiedossa 26. Johdannaisinstrumentit.

Eräillä tytäryhtiöillä maissa, joiden valuutat eivät ole vapaasti vaihdettavia, kuten Brasiliassa, on suojaamattomia EUR tai USD määräisiä konsernin sisäisiä lainoja. Näiden lainojen kokonaismäärä on 132 milj. euroa (109).

Koska Wärtsilällä on tytäryhtiöitä ja yhteisyrityksiä euroalueen ulkopuolella, ovat konsernin oma pääoma, liikearvo ja kauppahinnan kohdistukset alttiina valuuttakurssien vaihteluille. Vuoden 2017 lopussa Wärtsilän euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden ja yhteisyritysten nettovarallisuuden arvo oli 1.011 milj. euroa (1.071). Lisäksi ulkomaanrahan määräistä, yrityshankinnoissa syntynyttä liikearvoa ja kauppahinnan kohdistuksia oli 825 milj. euroa (613). Vuonna 2017 muuhun laajaan tulokseen kirjatut muuntoerot syntyivät pääosin Yhdysvaltain dollarin (USD), Norjan kruunun (NOK) ja Englannin punnan (GBP) kurssimuutoksista.

Vuoden 2017 aikana on rahavirtasuojauksen käypien arvojen muutoksia kirjattu omaan pääomaan 1 milj. euroa (-16). Omasta pääomasta on vuoden aikana kirjattu tuloslaskelmaan -36 milj. euroa (-58) myynnin tai ostojen oikaisuna. Vuonna 2017 rahavirtasuojauksen tehoton osuus -15 milj. euroa (-8) on kirjattu rahoituseriin ja eritellään liitetiedossa 10. Rahoitustuotot ja -kulut.

Valuuttatermiinit

MEUR	Kiinteä-hintaiset osto- ja myyntisopimukset	Nettovelat
Valuuttatermiinit		
USD	530	241
NOK	760	12
CHF	27	58
CNY	50	
JPY		8
SGD		2
DKK	4	6
GBP	11	53
Muut valuutat*	15	33
Yhteensä	1 397	413

* Muut valuutat eivät sisällä merkittäviä yksittäisiä valuuttoja.

IFRS:n mukaista suojauslaskentaa on sovellettu 1.962 milj. euron (1.468) arvosta valuuttatermiineihin. Näiden termiinien johdosta viiden prosentin valuuttakurssimuutos aiheuttaisi noin 38 milj. euron (55) muutoksen konsernin omaan pääomaan. Koska kaikki merkittävät kiinteähintaiset osto- ja myyntisopimukset on suojattu, tuloksen herkkyyks valuuttakurssimuutoksille ei ole merkittävä.

MEUR	Bruttomäärä	Nettomäärä	Vaikutus omaan pääomaan
Valuuttatermiinit, joihin sovelletaan suojauslaskentaa*			
USD	899	340	17
NOK	875	294	15
CNY	56	53	3
JPY	38	3	
GBP	35	26	1
CHF	29	18	1
Muut	29	28	1
Yhteensä	1 962	762	38

* Sisäisiä transaktioita, joihin varsinaiset suojauslaskentakirjaukset perustuvat.

MEUR

Valuuttatermiinit, joihin sovelletaan suojauslaskentaa	
31.12.2017	1 962
Ennustetut, erittäin todennäköiset rahavirrat vuosittain (suojattu)	
2018	1 388
2019	296
2020	113
2021	27
2022-	138

Korkoriski

Wärtsilä-konsernin korkoriski muodostuu pääasiallisesti nettomääräisen lainasalkun arvon muutoksista (hintariski) sekä korkojen vaihtelusta (vaihtuvakorkoisten lainojen koronmuutokset). Wärtsilä suojaa korkoriskinsä johdannaisilla kuten koronvaihtosopimuksilla, futuureilla sekä optioilla. Näiden johdannaisten markkina-arvojen muutokset kirjataan suoraan tuloslaskelmaan. Korkoriskejä seurataan mittaamalla jatkuvasti rahoitusinstrumenttien markkina-arvoja sekä tekemällä herkkyysoanalyysia.

Korollinen velka oli vuoden 2017 lopussa 619 milj. euroa (629). Keskiporko oli 1,3% (1,3) ja keskimääräinen korkosidonnaisuusaika 23 kuukautta (25). Vuoden 2017 lopussa yhden prosenttiyksikön suuruinen yhdensuuntainen lasku/nousu korkokäyrässä olisi aiheuttanut 13 milj. euron (15) lisäyksen/vähennyksen nettovelkasalkun arvoon (sisältäen johdannaiset).

Lainat

Wärtsilä hajauttaa korkoriskejään ottamalla sekä kiinteä- että vaihtuvakorkoista velkaa. Vaihtuvakorkoisen velan suhde koko velkasalkkuun saa vaihdella 30 ja 70 prosentin välillä.

MEUR	2017	2016
Kiinteäkorkoiset lainat	330	329
Vaihtuvakorkoiset lainat	289	300
Johdannaiset	105	105
Kiinteäkorkoisten lainojen osuus kokonaislainasta (mukaanlukien johdannaiset), %	70	69

Yhden prosenttiyksikön suuruinen korkotason muutos aiheuttaisi 2 milj. euron (2) muutoksen velkasalkun seuraavan vuoden korkokuluihin (sisältäen johdannaiset).

Muuta lainoihin liittyvää tietoa annetaan liitetiedoissa 16. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin ja 24. Rahoitusvelat.

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski

Wärtsilä varmistaa aina riittävän likviditeetin tehokkaalla kassanhallinnalla sekä riittävällä vahvistetuilla ja vahvistamattomilla luottolimiiteillä. Jälleerahoitusriskiä hallitaan tasapainoisella ja riittävän pitkäkestoista lainaa sisältävällä portfoliolla.

In addition a signed EUR 125 million long term loan was available for disbursement as of 31 December 2017

Tämänhetkiset rahoitusohjelmat sisältävät:

- Vahvistettuja luottolimiittisopimuksia määrältään 640 milj. euroa (640).
- Suomalaisia yritystodistusohjelmia määrältään 800 milj. euroa (800).

Pitkäaikaisten lainojen keskimääräinen takaisinmaksuaika on 44 kuukautta (43) ja vahvistettujen luottolimiittien keskimääräinen takaisinmaksuaika on 28 kuukautta (33). Lisätietoa liitetiedossa 24. Rahoitusvelat.

Konsernin rahavarat olivat vuoden lopussa 379 milj. euroa (472), käyttämättömiä vahvistettuja luottolimiittisopimuksia oli 640 milj. euroa (640). Lisäksi 125 milj. euron allekirjoitettu pitkäaikainen laina oli nostettavissa 31.12.2017. 31.12.2017 ja 31.12.2016 yritystodistuksia ei ollut käytössä.

Vahvistetut luottolimiittisopimukset ja emoyhtiön pitkäaikaiset lainat sisältävät rahoituskovenantin (omavaraisuusaste). Omavaraisuusasteen odotetaan pysyvän selvästi rahoituskovenantin yläpuolella ennustettavissa olevalla ajanjaksolla.

Vahvistetut luottolimiittisopimukset

MEUR

Vuosi	Käytettävissä (kauden lopussa)	
	Erääntyvät	
2017		640
2018	160	480
2019	110	370
2020	110	260
2021	130	130
2022	130	

Luottoriski

Kaupalliseen toimintaan liittyvien luottoriskien hallinta on osa liiketoiminta-alueiden ja konserniyhtiöiden toimintaa. Suuriin kauppoihin ja projektirahoitukseen liittyvät luottoriskit pyritään rajoittamaan siirtämällä riskejä pankeille, vakuutusyhtiöille ja vientitakuulaitoksille.

Likvidien varojen sijoittamiseen ja rahoitusinstrumenttien kaupankäyntiin liittyviä luottoriskejä minimoidaan asettamalla luottorajat vastapuolille sekä tekemällä sopimuksia vain johtavien koti- ja ulkomaisten pankkien ja rahoituslaitosten kanssa.

Konserniyhtiöt sijoittavat kaikki rahavaransa konsernin rahoitustoiminnon tileille, mikäli paikallinen lainsäädäntö ja keskuspankin säännöt sallivat sen. Konsernin varat sijoitetaan instrumentteihin, joilla on riittävä likviditeetti (lyhytaikaiset pankkitalletukset tai suomalaiset yritystodistukset) ja luottoluokitus (vähintään yksi-A tai konsernin talous- ja rahoitusjohtajan erikseen hyväksymä sijoitus). Group Treasury seuraa jatkuvasti kyseisiä sijoituksia eikä näistä odoteta luottotappioita.

Jaksotettuun hankintamenuun tehtyihin sijoituksiin liittyvät odotetut luottotappiot arvioidaan ennakoivasti neljännesvuosittain perustuen sijoitusten eräpäivään ja vastapuoliriskiin. 31.12.2017 odotettu luottotappio ei ollut merkittävä.

Myyntisaamisten ikäjakauma

Myyntisaamisten ja valmiusasteen mukaisesti tuloutettujen saamisten osalta käytetään yksinkertaistettua mallia, jossa luottotappioiden arvioitu määrä perustuu saamisten eliniän odotettuihin luottotappioihin. Valmiusasteen mukaisesti tuloutetut saamiset katetaan yleensä asiakkailta saaduilla ennakomaksuilla, joten eliniän odotettujen luottotappioiden mallia sovelletaan pääasiassa myyntisaamisiin. Erääntymättömien myyntisaamisten - enintään 359 päivää vanhojen myyntisaamisten osalta kirjataan luottotappiota 0,1%–2,0% saamisten ikäjakauman sekä alkuperän mukaisesti. Määrittäessään arvioituja luottotappioprosentteja konserni tarkastelee toteutuneita luottotappioprosentteja kategorioittain makroekonomisen ennusteen huomioiden. Näiden lisäksi 360 päivää vanhempien saamisten osalta luottotappiovarauksen suuruus arvioidaan saamiskohtaisesti.

MEUR	2017		2016	
	Myynti- saamiset	joista alaskirjattu	Myynti- saamiset	joista alaskirjattu
Erääntymättömät saamiset	951	1	763	1
1–30 päivää erääntyneet	122		124	
31–180 päivää erääntyneet	189	6	154	3

181–360 päivää erääntyneet	33	2	59	3
Yli vuoden erääntyneet	184	53	191	51
Yhteensä	1 478	62	1 291	58

Vuonna 2017 alaskirjausten tulosvaikutus oli -9 milj. euroa (-10).

Arvon alentumiset

MEUR	2017	2016
Arvon alentumiset kauden alussa	58	63
Muut muutokset	-4	-14
Arvon alentumiset kauden aikana	9	10
Arvon alentumiset kauden lopussa	62	58

Konsernin myymien myyntisaamisten määrä on tällä hetkellä myyntisaamisten kokonaismäärään verrattuna merkityksetön. Myydyt myyntisaamiset on kirjattu pois konsernin taseesta.

Osakehintariski

Wärtsilällä on osakesijoituksia 10 milj. euroa (12) voimalaitosyhtiöihin, jotka sijaitsevat pääosin kehittyvissä maissa. Kyseisten yhtiöiden tuloskehitys on ollut hyvä ja vastannut odotuksia. Lisätietoja liitetiedossa 16. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin.

Pääomarakenteen hallinta

Wärtsilän päämääränä on varmistaa vahva pääomapohja ylläpitääkseen sijoittajien ja luotonantajien luottamuksen sekä kehittääkseen toimintaansa. Pääomaksi määritellään oma pääoma mukaan lukien määräysvallattomien omistajien osuus ja netotettu korollinen lainapääoma. Wärtsilän tavoitteena on säilyttää nettovelkaantumisaste alle 0,50. Konsernin osinkopolitiikan mukaan tavoitteena on jakaa vähintään 50% osakekohtaisesta tuloksesta osinkona yli suhdannesyklin.

MEUR	31.12.2017	31.12.2016
Pitkäaikaiset korolliset velat	517	520
Lyhytaikaiset korolliset velat	102	108
Rahavarat	-379	-472
	239	157
Lainasaamiset	-5	-7
Korolliset nettovelat	234	150
Oma pääoma yhteensä	2 396	2 321
Nettovelkaantumisaste	0,10	0,07
Osana pääomarakenteen hallintaa seurataan myös omavaraisuusastetta:		
Taseen loppusumma	5 607	5 391
Saadut ennakot	-522	-516
	5 085	4 874
Omavaraisuusaste, %	47,1	47,6

30. Tilintarkastajien palkkiot ja palvelut

Seuraavat palkkiot maksettiin tilintarkastajille ja tilintarkastustoimistoille lakisääteisestä tarkastuksesta sekä neuvonantamisesta ja ohjauksesta että riippumattomista asiantuntijapalveluista.

Vuonna 2017 yhtiökokous valitsi Wärtsilä Oyj Abp:n tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisön PricewaterhouseCoopers Oy. PricewaterhouseCoopers Oy:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut Wärtsilä -konsernin yhtiöille olivat yhteensä 110 tuhatta euroa. Palvelut koostuivat veroneuvonnasta (55 tuhatta euroa) ja muista palveluista (55 tuhatta euroa).

MEUR	2017		2016	
	PwC	Muut	KPMG	Muut
Tilintarkastus	3,0	0,7	3,3	0,2
Veroneuvonta	0,1	0,3	0,9	0,2
Muut palvelut	0,1	0,1	0,4	0,1
Yhteensä	3,2	1,1	4,6	0,5

31. Tilinpäätöskurssija

Konsernitilinpäätökseen konsolidoidaan noin 60 valuuttaa, joista keskeisimmät esitetään tässä.

	Tilinpäätöskurssi		2017	Keskikurssi 2016
	31.12.2017	31.12.2016		
AED Yhdistyneiden Arabiemiirikuntien dirhami	4,40503	3,87108	4,14735	4,05145
BRL Brasilian real	3,97290	3,43050	3,60410	3,86195
CHF Sveitsin frangi	1,17020	1,07390	1,11155	1,09018
CNY Kiinan juan renminbi	7,80440	7,32020	7,62644	7,34958
DKK Tanskan kruunu	7,44490	7,43440	7,43865	7,44536
GBP Englannin punta	0,88723	0,85618	0,87615	0,81890
INR Intian rupia	76,60550	71,59350	73,49802	74,35528
JPY Japanin jeni	135,01000	123,40000	126,65457	120,31377
NOK Norjan kruunu	9,84030	9,08630	9,32861	9,29269
SAR Saudi-Arabian rial	4,49738	3,95361	4,23474	4,13639
SEK Ruotsin kruunu	9,84380	9,55250	9,63687	9,46731
SGD Singaporen dollari	1,60240	1,52340	1,55822	1,52778
USD Yhdysvaltain dollari	1,19930	1,05410	1,12928	1,10660

32. Tytäryhtiöt

Maantieteellinen alue	Yhtiön nimi	Kotimaa	Toiminnot	Omistusosuus %
Eurooppa	Wärtsilä Cyprus Limited	Kypros	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Danmark A/S	Tanska	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Lyngsø Marine A/S	Tanska	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Svanehoj A/S	Tanska	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Puregas Solutions A/S	Tanska	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä BLRT Estonia Oü	Viro	Myynti ja huolto	51,7
	Eniram Oy	Suomi	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Finland Oy	Suomi	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Projects Oy	Suomi	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Solutions Oy	Suomi	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Technology Oy Ab	Suomi	Holding	100,0
	Wärtsilä France S.A.S.	Ranska	Myynti ja huolto	100,0
	Eniram Germany GmbH	Saksa	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Puregas Solutions GmbH	Saksa	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Deutschland GmbH	Saksa	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä ELAC Nautik GmbH	Saksa	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Funa International GmbH	Saksa	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä JOVYATLAS EUROATLAS GmbH	Saksa	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä SAM Electronics GmbH	Saksa	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä SAM Electronics Nederland B.V.	Saksa	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Serck Como GmbH	Saksa	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Guidance Marine Ltd	Iso-Britannia	Myynti ja huolto	100,0
	Guidance Navigation Holdings Ltd	Iso-Britannia	Holding	100,0
	Wärtsilä Puregas Solutions Ltd	Iso-Britannia	Myynti ja huolto	100,0
	Vulcan Insurance PCC Limited	Iso-Britannia	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Hamworthy Ltd	Iso-Britannia	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä UK Ltd	Iso-Britannia	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Valves Ltd	Iso-Britannia	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Water Systems Ltd	Iso-Britannia	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Greece S.A.	Kreikka	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Hungary Kft	Unkari	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä APSS Srl	Italia	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Italia S.p.A.	Italia	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Moss AS	Norja	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Norway AS	Norja	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Oil & Gas Systems AS	Norja	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Ship Design Norway AS	Norja	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Valmarine AS	Norja	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Baltic Design Centre Sp.z.o.o.	Puola	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Polska Sp.z.o.o.	Puola	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Ship Design Poland Sp.z.o.o.	Puola	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Portugal Lda.	Portugali	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Vostok, LLC	Venäjä	Myynti ja huolto	100,0

	Wärtsilä Ibérica S.A.	Espanja	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Puregas Solutions AB	Ruotsi	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Sweden AB	Ruotsi	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Services Switzerland AG	Sveitsi	Myynti ja huolto	100,0
	Quantiparts B.V.	Alankomaat	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Kampen Real Estate B.V.	Alankomaat	Kiinteistöt	100,0
	Wärtsilä Netherlands B.V.	Alankomaat	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Ukraine LLC	Ukraina	Myynti ja huolto	100,0
Amerikka	Antigua Energy Operators Ltd	Antigua ja Barbuda	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Argentina S.A.	Argentiina	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Brasil Ltda.	Brasilia	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Canada Inc.	Kanada	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Chile Ltda.	Chile	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Colombia S.A.	Kolumbia	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Dominicana Inc.	Dominikaaninen tasavalta	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Ecuador S.A.	Ecuador	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Guatemala S.A.	Guatemala	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Operations Guyana Inc.	Guyana	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä de Mexico SA	Meksiko	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Panama Services S.A.	Panama	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Peru S.A.C.	Peru	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Caribbean, Inc.	Puerto Rico	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Uruguay S.A.	Uruguay	Myynti ja huolto	100,0
	American Hydro Corporation	USA	Myynti ja huolto	100,0
	Greensmith Energy Management Systems Inc.	USA	Myynti ja huolto	100,0
	Guidance Marine LLC	USA	Myynti ja huolto	100,0
	Puregas Solutions LLC	USA	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Defence Inc.	USA	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Dynamic Positioning Inc.	USA	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä North America, Inc.	USA	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Venezuela, C.A.	Venezuela	Myynti ja huolto	100,0
Aasia	PT. Wärtsilä Indonesia	Indonesia	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Azerbaijan LLC	Azerbaidzan	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Bangladesh Ltd.	Bangladesh	Myynti ja huolto	100,0
	SAM Taihang Electronics Ltd.	Kiina	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Propulsion (Wuxi) Co. Ltd.	Kiina	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Services (Shanghai) Co. Ltd.	Kiina	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Ship Design (Shanghai) Co., Ltd	Kiina	Myynti ja huolto	95,0
	Wärtsilä Suzhou Ltd.	Kiina	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Yuchai Engine Co. Ltd.	Kiina	Tuotanto, myynti ja huolto	50,0
	Wärtsilä-CME Zhenjiang Propeller Co. Ltd.	Kiina	Tuotanto, myynti ja huolto	55,0
	Wärtsilä China Ltd.	Hong Kong	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä India Ltd.	Intia	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Japan Ltd.	Japani	Tuotanto, myynti ja huolto	99,7
	Wärtsilä (Malaysia) Sdn Bhd	Malesia	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Pakistan (Pvt.) Ltd.	Pakistan	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Philippines Inc.	Filippiinit	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Doha WLL	Qatar	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Power Contracting Saudi Arabia Ltd.	Saudi-Arabia	Myynti ja huolto	60,0

Guidance Marine Pte Ltd	Singapore	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Pumps Pte. Ltd.	Singapore	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Ship Design Singapore Pte Ltd	Singapore	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Singapore Pte Ltd	Singapore	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Korea Ltd.	Etelä-Korea	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Marine Systems Korea Co Ltd.	Etelä-Korea	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Lanka Ltd.	Sri Lanka	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Taiwan Ltd.	Taiwan	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä-Enpa A.S.	Turkki	Myynti ja huolto	51,0	
Wärtsilä Gulf FZE	Yhdistyneet arabiemiirikunnat	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Hamworthy Middle East (FZE)	Yhdistyneet arabiemiirikunnat	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä LLC	Yhdistyneet arabiemiirikunnat	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Ships Repairing & Maintenance LLC	Yhdistyneet arabiemiirikunnat	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Vietnam Co Ltd.	Vietnam	Myynti ja huolto	100,0	
Muut	Wärtsilä Australia Pty Ltd.	Australia	Myynti ja huolto	100,0
Wärtsilä Central Africa Ltd.	Kamerun	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Egypt Power S.A.E	Egypti	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Central Africa Gabon	Gabon	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä West Africa Guinea	Guinea	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Eastern Africa S.A.	Kenia	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Mocambique LDA	Mosambik	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä New Zealand Ltd	Uusi-Seelanti	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Marine & Power Services Nigeria Limited	Nigeria	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä PNG Ltd	Papua-Uusi-Guinea	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä West Africa S.A.	Senegal	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä South Africa (Pty) Ltd.	Etelä-Afrikka	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Tanzania Ltd	Tansania	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Uganda Ltd.	Uganda	Myynti ja huolto	100,0	

Määräysvallattomien omistajien osuus konsernin toiminnoista ja rahavirroista ei ole olennainen yksittäisten tytäryhtiöiden osalta.

Listassa ei ole mukana sellaisia tytäryhtiöitä, joilla ei ole vaikutusta konsernin tulokseen tai varoihin. Suomen kirjanpitoasetuksen mukainen täydellinen luettelo sisältyy yhtiön virallisiin tilinpäätösasiakirjoihin.

33. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Wärtsilä vahvistaa palvelutarjoamaansa ostamalla hollantilaisen, veden alla tapahtuvaan laivojen huolto-, tarkastus- ja korjauspalveluihin erikoistuneen Trident B.V.:n. Yrityshankinnan myötä Wärtsilästä tulee ensimmäinen yritys, joka tarjoaa vedenalaisia palveluja globaalisti. Hankinnan avulla Wärtsilä pystyy myös rakentamaan omaa osaamistaan ja hyödyntämään palvelutuotteidensa synergioita vahvistaen näin markkina-asemaansa.

Kaupan arvo (yritysarvo) on 17,5 milj. euroa sekä tulevien vuosien liiketoimintamenestykseen sidottu 3,5 milj. euron lisäkauppahinta. Tridentin liikevaihto on noin 9 milj. euroa.

Emoyhtiön tilinpäätös

Emoyhtiön tuloslaskelma (FAS)

MEUR	2017	2016	Liite
Liiketoiminnan muut tuotot	72	74	<u>1</u>
Henkilöstökulut	-63	-33	<u>2</u>
Poistot ja arvonalentumiset	-4	-6	<u>3</u>
Liiketoiminnan muut kulut	-91	-75	
Liiketulos	-87	-40	
Rahoitustuotot ja -kulut			<u>4</u>
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista	146	286	
Korko- ja muut rahoitustuotot	41	39	
Kurssierot	1	2	
Korko- ja muut rahoituskulut	-38	-36	
	151	290	
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	64	250	
Poistoeron muutos	1	1	
Konserniavustus	99	34	
Tulos ennen veroja	164	286	
Tuloverot	-3	-4	<u>5</u>
Tilikauden tulos	161	282	

Emoyhtiön tase (FAS)

MEUR	2017	2016	Liite
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			6
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	6	9	
Keskeneräiset hankinnat	2		
	8	9	
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	7	7	
Rakennukset ja rakennelmat	1	1	
Koneet, kalusto ja muut aineelliset hyödykkeet	2	1	
	9	9	
Sijoitukset			
Osakkeet saman konsernin yrityksissä	950	950	
Muut osakkeet ja osuudet	1	2	
	951	951	
Pysyvät vastaavat yhteensä	968	969	
Pitkäaikaiset saamiset			
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	104	103	7
Lainasaamiset	1	1	
	105	104	
Lyhytaikaiset saamiset			
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	1 786	1 996	8
Muut saamiset	2	7	
Siirtosaamiset	35	16	9
		2 020	
Rahat ja pankkisaamiset	195	304	
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	2 123	2 428	
Vastaavaa yhteensä	3 090	3 398	

MEUR	2017	2016	Liite
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			<u>10</u>
Osakepääoma	336	336	
Ylikurssirahasto	61	61	
Kertyneet voittovarot	841	816	
Tiilikauden tulos	161	282	
Oma pääoma yhteensä	1 399	1 494	
Tiinipäättösiirtojen kertymä			
Poistoero	2	2	
Pakolliset varaukset	16	19	
Vieras pääoma			<u>11</u>
Pitkäaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta	508	500	
Lainat eläkeyhtiöiltä		8	
	508	508	
Lyhytaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta	75	88	
Lainat eläkeyhtiöiltä	8	10	
Ostovelat	10	6	
Velat saman konsernin yrityksille	985	1 207	<u>13</u>
Muut lyhytaikaiset velat	1	2	
Siirtovelat	85	62	<u>12</u>
	1 165	1 374	
Vieras pääoma yhteensä	1 673	1 882	
Vastattavaa yhteensä	3 090	3 398	

Emoyhtiön rahavirtalaskelma (FAS)

MEUR	2017	2016
Liiketoiminnan rahavirta:		
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	64	250
Oikaisut:		
Poistot ja arvonalentumiset	4	6
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot		-1
Rahoitustuotot ja -kulut	-151	-289
Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-82	-35
Käyttöpääoman muutos:		
Korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-9	18
Korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	39	-27
	30	-9
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-52	-44
Korko- ja rahoituskulut	-37	-35
Saadut osingot liiketoiminnasta	146	286
Korko- ja rahoitustuotot liiketoiminnasta	41	39
Maksetut verot	-3	9
	148	298
Liiketoiminnan rahavirta	96	254
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-3	-3
Luovutustulot muista sijoituksista	1	
Luovutustulot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		3
Investointien rahavirta	-2	1
Rahavirta investointien jälkeen	93	255

Rahoituksen rahavirta:		
Lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	270	130
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+) / vähennys (-)	-242	-103
Pitkäaikaisten lainojen nostot	90	130
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut ja muut muutokset	-99	-84
Konserniavustukset	34	53
Maksetut osingot	-256	-237
Rahoituksen rahavirta	-203	-110
Rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	-110	145
Rahat ja pankkisaamiset tilikauden alussa	304	159
Rahat ja pankkisaamiset tilikauden lopussa	195	304

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Wärtsilä Oyj Abp:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitosäännösten mukaisesti (FAS).

Tilinpäätöstä laatiessaan yhtiön johto joutuu voimassa olevien määräysten ja hyvän kirjanpitotavan mukaisesti tekemään arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöserien arvostukseen ja jaksotukseen. Toteutuvat luvut voivat poiketa tehdyistä arvioista.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat ja johdannaissopimukset

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat saatavat ja velat on arvostettu tilinpäätöskursseihin. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään liikevaihdon ja liiketoiminnan kulujen oikaisuerinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

Johdannaissopimukset arvostetaan käypiin arvoihin. Avoimna olevat valuuttamääräisten johdannaiset on arvostettu päivän arvoon korkotekijät huomioon ottaen. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan diskonttaamalla niihin liittyvät tulevat rahavirrat tarkasteluhetkeen. Käypien arvojen muutokset johdannaissopimuksista kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin tai – kuluihin.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan sen tilikauden kuluiksi, jolloin ne syntyvät.

Saamiset

Saamiset arvostetaan hankintamenuon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Pysyvät vastaavat merkitään taseeseen välittömään hankintamenuon vähennettynä tehdyillä poistoilla ja arvonalennuksilla. Eräiden maa-alueiden tasearvoihin sisältyy arvonorotuksia.

Poistojen perusteena olevat pysyvien vastaavien pitoajat ovat:

Muut pitkävaikutteiset menot	3–10 vuotta
Rakennukset	20–40 vuotta
Koneet ja kalusto	5–20 vuotta

Leasing

Leasingmaksut on käsitelty vuokrakuluina.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina on taseessa esitetty erä, jotka ovat joko sopimusperusteisia tai muuten sitovia velvoitteita, mutta jotka eivät vielä ole realisoituneet. Pakollisten varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmaan.

Tuloverot

Tuloslaskelmaan on tuloveroina kirjattu tilikauden tuloksesta Suomen verosäännösten perusteella lasketut verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisu. Satunnaisiin eriin kohdistuvat verot esitetään liitetiedoissa.

Osingot

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingosta ei tilinpäätöksessä ole tehty kirjausta, vaan osingot otetaan huomioon vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

1. Liiketoiminnan muut tuotot

MEUR	2017	2016
Vuokratuotot	1	1
Palvelut konserniyhtiöille	71	71
Pysyvien vastaavien myyntivoitot		1
Muut	1	1
Yhteensä	72	74

2. Henkilöstökulut

MEUR	2017	2016
Palkat ja palkkiot	-57	-27
Eläkekulut	-5	-4
Muut pakolliset henkilösivukulut	-1	-2
Yhteensä	-63	-33

Maksetut palkat ja palkkiot

Toimitusjohtaja, hänen sijaisensa ja hallituksen jäsenet	-3	-4
--	----	----

Emoyhtiön toimitusjohtajan oikeus siirtyä eläkkeelle on sovittu alkavaksi 63 vuoden iässä. Johtokunnan jäsenillä on oikeus jäädä eläkkeelle paikallisen eläkelainsäädännön mukaisesti. Yhdellä johtokunnan jäsenellä on oikeus jäädä eläkkeelle aiemmin, 60-vuotiaana.

Yhtiön hallitus päättää toimitusjohtajan sekä hänen suorien alaistensa palkoista ja palkkioista.

Lisätiedot johdon palkitsemista löytyy konserniliitetiedossa 28.

Henkilöstö keskimäärin tilikauden aikana	324	282
--	-----	-----

3. Poistot ja arvonalentumiset

MEUR	2017	2016
Suunnitelman mukaiset poistot		
Muut pitkävaikutteiset menot	-4	-5
Suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	-4	-6
Kirjanpidon poistot yhteensä	-4	-5
Poistoero	1	1
Poistoero		

Kertynyt poistoero tilikauden alussa	2	3
Poistoeron muutos	-1	-1
Kertynyt poistoero tilikauden lopussa	2	2

4. Rahoitustuotot ja -kulut

MEUR	2017	2016
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	146	286
Yhteensä	146	286
Muut korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	22	23
Muilta	1	
Yhteensä	22	23
Muut rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	10	9
Muilta	9	6
Yhteensä	19	15
Kurssierot	1	2
Korkokulut		
Saman konsernin yrityksille	-5	-5
Muille	-8	-9
Yhteensä	-13	-14
Muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-10	-7
Muille	-15	-16
Yhteensä	-25	-22
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	151	290

5. Verot

MEUR	2017	2016
Tuloverot		
Tilikaudelta	-3	-2
Edellisiltä tilikausilta		-2
Yhteensä	-3	-4

6. Pysyvät vastaavat

Aineettomat oikeudet

MEUR	Pitkä- vaikuttiset menot	Kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä 2017	Yhteensä 2016
Hankintameno 1.1.	122		122	121
Lisäykset	1	2	3	1
Vähennykset	-1		-1	-1
Hankintameno 31.12.	121	2	123	122
Kertyneet poistot 1.1.	-113		-113	-109
Vähennysten kertyneet poistot ja muut muutokset	1		1	1
Tilikauden poisto	-4		-4	-5
Kertyneet poistot 31.12.	-115		-115	-113
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	6	2	8	
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	9			9

Aineelliset hyödykkeet

MEUR	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset ja rakennelmat	Koneet, kalusto ja muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä 2017	Yhteensä 2016
Hankintameno 1.1.	7	2	4	13	14
Lisäykset			1	1	1
Vähennykset					-2
Hankintameno 31.12.	7	2	4	13	13
Kertyneet poistot 1.1.		-2	-3	-4	-4
Kertyneet poistot 31.12.		-2	-3	-5	-4
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	7	1	2	9	
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	7	1	1		9

Sijoitukset

MEUR	Osakkeet konsernin yrityksissä	Osakkeet muissa yrityksissä	Yhteensä 2017	Yhteensä 2016
Hankintameno 1.1.	950	2	951	951
Vähennykset		-1	-1	
Hankintameno 31.12.	950	1	951	951
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	950	1	951	
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	950	2		951

7. Pitkäaikaiset saamiset

MEUR	2017	2016
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	104	103
Yhteensä	104	103

8. Lyhytaikaiset saamiset konsernin yrityksiltä

MEUR	2017	2016
Myyntisaamiset	6	7
Lainasaamiset	1 657	1 928
Johdannaiset	19	24
Muut saamiset	99	34
Siirtosaamiset	4	3
Yhteensä	1 786	1 996

9. Siirtosaamiset

MEUR	2017	2016
Johdannaiset	32	11
Muut rahoituserät	1	1
Vakuutusmaksut		1
Muut	3	2
Yhteensä	35	16

10. Oma pääoma

MEUR	2017	2016
Osakepääoma		
Osakepääoma tilikauden alussa	336	336
Osakepääoma tilikauden lopussa	336	336
Ylikurssirahasto		
Ylikurssirahasto tilikauden alussa	61	61
Ylikurssirahasto tilikauden lopussa	61	61
Kertyneet voittovarot		
Kertyneet voittovarot tilikauden alussa	1 097	1 053
Osingonjako	-256	-237
Tilikauden tulos	161	282
Kertyneet voittovarot tilikauden lopussa	1 002	1 097
Oma pääoma yhteensä	1 399	1 494
Jakokelpoiset varat	1 002	1 097

11. Vieras pääoma

MEUR	2017	2016
Pitkäaikainen		
Korollinen	508	508
Yhteensä	508	508
Lyhytaikainen		
Koroton	133	84
Korollinen	1 032	1 290
Yhteensä	1 165	1 374

Yhtiön lainat ja niiden lyhennysohjelma

2017 MEUR	Lyhytaikainen			Pitkäaikainen	
	<1 v	1-5 v	>5 v	Yhteensä	
Lainat rahoituslaitoksilta	75	342	166	583	
Lainat eläkelaitoksilta	8			8	
Yhteensä	83	342	166	591	

2016 MEUR	Lyhytaikainen		Pitkäaikainen	Yhteensä
	<1 v	1-5 v	>5 v	
Lainat rahoituslaitoksilta	88	314	185	588
Lainat eläkelaitoksilta	10	8		18
Yhteensä	99	322	185	606

12. Siirtovelat

MEUR	2017	2016
Johdannaiset	45	44
Henkilöstökulut	35	12
Korot ja muut rahoituserät	3	3
Muut	4	3
Yhteensä	85	62

13. Velat konsernin yrityksille

MEUR	2017	2016
Ostovelat	3	6
Muut lyhytaikaiset velat	950	1 191
Johdannaiset	29	9
Siirtovelat	3	1
Yhteensä	985	1 207

14. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

2017

MEUR	Jaksotettuun hankintamenoön	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Korolliset sijoitukset saman konsernin yrityksiltä	103		103	103
Muut saamiset	1		1	1
Lyhytaikaiset rahoitusvarat				
Korolliset saamiset saman konsernin yrityksiltä	1 657		1 657	1 657
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä	6		6	6
Johdannaiset		32	32	32
Johdannaiset saman konsernin yrityksiltä		19	19	19
Muut saamiset	2		2	2

Muut saamiset saman konsernin yrityksiltä	3		3	3
Muut rahavarat	16		16	16
Raha ja pankkisaamiset	179		179	179
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	1 969	51	2 019	2 019
Pitkäaikaiset rahoitusvelat				
Korolliset velat	508		508	515
Lyhytaikaiset rahoitusvelat				
Korolliset velat	83		83	83
Korolliset velat saman konsernin yrityksille	950		950	950
Ostovelat	10		10	10
Ostovelat saman konsernin yrityksille	3		3	3
Johdannaiset		45	45	45
Johdannaiset saman konsernin yrityksille		29	29	29
Muut velat	3		3	3
Muut velat saman konsernin yrityksiltä	1		1	1
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	1 557	74	1 631	1 639

Tietoja käyvän arvon hierarkiasta ja arvostusperiaatteesta löytyy konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 16.

2016

MEUR	Jaksotettuun hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Korolliset sijoitukset saman konsernin yrityksiltä	103		103	103
Muut saamiset	1		1	1
Lyhytaikaiset rahoitusvarat				
Korolliset saamiset saman konsernin yrityksiltä	1 928		1 928	1 928
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä	7		7	7
Johdannaiset		11	11	11
Johdannaiset saman konsernin yrityksiltä		24	24	24
Muut saamiset	8		8	8
Muut saamiset saman konsernin yrityksiltä	3		3	3
Muut rahavarat	123		123	123
Raha ja pankkisaamiset	181		181	181
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	2 355	35	2 390	2 390
Pitkäaikaiset rahoitusvelat				
Korolliset velat	508		508	518
Lyhytaikaiset rahoitusvelat				
Korolliset velat	99		99	99
Korolliset velat saman konsernin yrityksille	1 191		1 191	1 191
Ostovelat	6		6	6
Ostovelat saman konsernin yrityksille	6		6	6
Johdannaiset		44	44	44
Johdannaiset saman konsernin yrityksille		9	9	9
Muut velat	3		3	3
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	1 812	53	1 865	1 876

Tietoja käyvän arvon hierarkiasta ja arvostusperiaatteesta löytyy konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 16.

15. Johdannaisinstrumentit

MEUR	Ulkoisten rahoituslaitosten kanssa	Konsernin sisäiset	Yhteensä 2017
Johdannaisinstrumenttien nimellisarvot			
Valuuttatermiinit, transaktioriski	1 927	1 707	3 635
Koronvaihtosopimukset	165		165
Valuutanvaihtosopimukset	74		74
			3 874
Johdannaisinstrumenttien markkina-arvostukset			
Valuuttatermiinit, transaktioriski	6	-10	-4
Koronvaihtosopimukset	-2		-2
Valuutanvaihtosopimukset	-17		-17
Yhteensä			-23

MEUR	Ulkoisten rahoituslaitosten kanssa	Konsernin sisäiset	Yhteensä 2016
Johdannaisinstrumenttien nimellisarvot			
Valuuttatermiinit, transaktioriski	1 573	1 190	2 763
Koronvaihtosopimukset	165		165
Valuutanvaihtosopimukset	81		81
			3 009
Johdannaisinstrumenttien markkina-arvostukset			
Valuuttatermiinit, transaktioriski	-22	18	-4
Koronvaihtosopimukset	-4		-4
Valuutanvaihtosopimukset	-10		-10
Yhteensä			-18

Valuuttatermiinit on tehty transaktio riskein suojaamiseksi ja ne on kohdistettu suojattuihin kassavirtoihin. Koronvaihtosopimukset ovat euomääräisiä ja niiden keskimääräinen juoksu-aika on 18 (26) kuukautta. Koron- ja valuutanvaihtosopimusten keskimääräinen juoksu-aika on 40 (53) kuukautta.

16. Rahoitusriskit

Yleistä

Konsernin keskitetyllä rahoitustoiminnolla on kaksi päätehtävää: hankkia riittävästi rahoitusta konsernin tarpeisiin kilpailukykyisellä hinnalla, ja tunnistaa ja arvioida konsernin rahoitusriskit sekä tehdä konserniyhtiöiden tarvitsemat suojaukset. Konsernirahoitus on osa emoyhtiön organisaatiota.

Rahoitusriskien hallinta on kuvattu yksityiskohtaisesti konsernitiilin päätöksen liitetiedossa 30. Konsernin maksuvalmius- ja korkoriskejä hallitaan emoyhtiön tasolla, ja siten soveltuu myös emoyhtiöön.

Valuuttariski

Operatiivisia valuuttariskejä seurataan ja ne suojataan tytäryritys tasolla. Konsernirahoitus toimii vastapuolena näissä suojauksissa, mikäli paikalliset säännökset sallivat sen. Jotta konsernin sisäiset valuuttavirrat voitaisiin netottaa sekä vähentää ulkoisten liiketoimien määrää, konsernirahoituksella on sallittu olla vähäisiä avoimia valuuttariskejä. Konsernirahoituksen kaikki voitot / tappiot kirjataan suoraan rahoituseriin, emmekä odota merkittäviä valuuttakurssivoittoja tai -tappioita konsernin rahoitustoiminnasta.

17. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

MEUR	2017	2016
	Taseen velkamäärä	Taseen velkamäärä
Takaukset ja vastuusitoumukset		
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta	737	921
Yhteensä	737	921
Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellisarvot		
Seuraavan vuoden aikana maksettavat	3	2
Myöhemmin maksettavat	36	13
Yhteensä	39	16

18. Lähipiirilainat ja muut sitoumukset

Konsernin johdolta ja hallituksen jäseniltä ei ole lainasaamisia. Johdon ja osakkaiden puolesta ei ole annettu pantteja tai muita vastuita. Konserniliitetiedossa 28. on eritelty lähipiiritapahtumat. Lähipiiriin kuuluvat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja johtokunnan jäsenet sekä osakkuus- ja yhteisyritykset. Emoyhtiön liitetiedoissa 8. ja 13. on eritelty tytäryhtiöiden saamiset ja lainat.

19. Tilintarkastajien palkkiot

Seuraavat palkkiot maksettiin tilintarkastajille ja tilintarkastustoimistolle lakisääteisistä tarkastuksista sekä palveluista.

Vuonna 2017 yhtiökokous valitsi Wärtsilä Oyj Abp:n tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisön PricewaterhouseCoopers Oy .

Tilintarkastajien palkkiot

TEUR	2017	2016
Tilintarkastus	399	158
Veroneuvonta		200
Muut palvelut	85	116
Yhteensä	484	474

Hallituksen ehdotus

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 1.002.092.268,56 euroa, josta tilikauden voitto on 161.085.555,55 euroa. Osinkoon oikeuttavia osakkeita on 197.241.130 kappaletta. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

EUR

Osinkona jaetaan 1,38 euroa/osake eli yhteensä	272 192 759,40
Jätetään omaan pääomaan	729 899 509,16
Yhteensä	1 002 092 268,56

Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä, 0,69 euroa/osake, maksetaan 19.3.2018. Toisen erän maksupäivästä hallitus tekee päätöksen 18.9.2018 pidettäväksi sovitussa kokouksessa. Suomalaisen arvo-osuusjärjestelmän nykyisten sääntöjen mukaisesti osingon toisen erän maksupäivä on silloin 27.9.2018.

Jos yhtiökokous hyväksyy hallituksen ehdotuksen koskien maksutonta osakeantia, toinen erä jaetaan yhden vanhan ja kahden uuden osakkeen välillä, 0,23 euroa/ osake. Jos yhtiökokous ei hyväksy hallituksen ehdottamaa maksutonta osakeantia, toinen erä on 0,69 euroa/ osake.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Helsingissä 30. päivänä tammikuuta 2018

Mikael Lilius	Tom Johnstone
Maarit Aarni-Sirviö	Kaj-Gustaf Bergh
Karin Falk	Johan Forssell
Risto Murto	Markus Rauramo

Jaakko Eskola, konsernijohtaja

Tilintarkastuskertomus

Wärtsilä Oyj Abp:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Wärtsilä Oyj Abp:n (y-tunnus 0128631-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää:

- konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1-kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 30.

Tarkastuksen yleinen lähestymistapa

Yhteenveto

	<ul style="list-style-type: none"> Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus oli 24 miljoonaa euroa.
	<ul style="list-style-type: none"> Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuteen sisältyi emoyhtiön Wärtsilä Oyj Abp:n lisäksi kaikki merkittävät toiminnalliset yhtiöt ja iso joukko pienempiä yhtiöitä, kattaen valtaosan konsernin liikevaihdosta, varoista ja veloista.
	<ul style="list-style-type: none"> Pitkäaikaishankkeiden tuloutus Liikearvon arvostus Yrityshankinnat Myyntisaamisten arvostus

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olennaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olennaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyyttä. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olennaisuuteen liittyen tiettyjä kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatun konsernitilinpäätökselle määritetyn olennaisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus	24 miljoonaa euroa
Olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohde	5 % tuloksesta ennen veroja
Perustelut vertailukohteen valinnalle	Valitsimme olennaisuuden määrittämisen vertailukohteeksi tuloksen ennen veroja, koska käsityksemme mukaan tilinpäätöksen lukijat käyttävät yleisimmin sitä arvioidessaan konsernin suoriutumista. Lisäksi tulos ennen veroja on yleisesti hyväksytty vertailukohde.

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuden määrittäminen

Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon Wärtsilä-konsernin rakenteen sekä yksittäisten konserniyhtiöiden koon, toiminnan luonteen ja riskit. Valitsimme tilintarkastuksen kohteeksi konserniyhtiöitä ja kirjanpidon tilejä edellä mainittujen kriteerien perusteella siten, että suorittamillamme tilintarkastustoimenpiteillä saatiin riittävä kattavuus lausunnon esittämiseksi konsernitilinpäätöksestä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätöksen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Pitkäaikaishankkeiden tuloutus

Katso konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetiedot 1 sekä 4. Konsernilla on merkittäviä pitkäaikaishankkeita sekä pitkäaikaisia käyttö- ja huoltosopimuksia. Nämä pitkäaikaishankkeet ovat usein monimutkaisia räätälöityjä ratkaisuja ja täyttävät pitkäaikaishankkeiden tuloutusmääritelmän (IAS 11). Pitkäaikaishankkeet sekä pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset tuloutetaan valmiusasteen mukaisesti. Pitkäaikaishankkeissa valmiusaste määritetään yleensä toteutuneiden kustannusten suhteena arvioituihin kokonaiskustannuksiin. Tietyissä kaasuratkaisujen myyntiprojekteissa valmiusaste määritetään suoritettua työtä koskevilla selvityksillä. Pitkäaikaisissa käyttö- ja huoltosopimuksissa valmiusaste määritetään

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Tilintarkastustoimenpiteemme sisälsivät sekä kontrollien tarkastusta, että valittuihin merkittäviin pitkäaikaishankkeisiin kohdistettua aineistotarkastusta. Aineistotarkastuksessa keskityimme erityisesti johdon laatimien ennusteiden tarkastamiseen. Tarkastustoimenpiteemme sisälsivät mm. seuraavia toimenpiteitä:

- **Varmistimme, että sovellettu tuloutustapa on asianmukainen sopimuksen ehdot huomioiden;**
- **Täsmäytimme tuottoennusteen myyntisopimukseen huomioiden sopimukseen mahdollisesti tehdyt muutokset;**
- **Hankimme ymmärryksen prosesseista ja testasimme kontrollit, joilla on merkittävä vaikutus valmistusasteen mukaiseen tuloutukseen;**

sopimuksissa määriteltyjen suoritettujen palveluiden perusteella. Pitkäaikaishankkeiden tuloutukseen liittyy johdon harkintaan perustuvia arvioita, jotka perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin. Merkittävin arvio liittyy hankkeen ennustettuihin kokonaiskustannuksiin. Pitkäaikaishankkeiden tuloutus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka johtuen johdon harkintaan perustuvasta arvionvaraisuudesta projektiestimaateissa.

- Arvioimme johdon tekemien projektiestimaattien luotettavuutta vertaamalla päättyneiden projektien toteumia aiempiin estimaatteihin;
- Haastoimme johdon tekemiä arvioita ja oletuksia projekteissa, joihin liittyy erityisiä riskitekijöitä; ja
- Laskimme myyntituoton uudelleen valmistumisasteen perusteella. Tarkastimme valmistumisasteen oikeellisuuden vertaamalla hankkeen toteutuneita menoja hankkeen ennustettuihin kokonaismenoihin. Muuta valmistumisastetta sovellettaessa varmistimme sen oikeellisuuden vertaamalla käytettyä valmistumisastetta asianmukaiseen taustadokumentaatioon.

Liikearvon arvostus

Katso konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetieto 13.

Liikearvon määrä konsernitaseessa on 1 237 miljoonaa euroa ja se on yksi merkittävimmistä tase-eristä. Mahdollisen arvonalentumisen ja kassavirtaa tuottavan yksikön eli testaustason määrittämiseen liittyy merkittävässä määrin johdon harkintaa mm. arvioitaessa liiketoiminnan tulevaa kannattavuutta ja tulevaisuudessa toteutuviin rahavirtoihin sovellettavaa diskonttokorkoa.

Liikearvon arvostus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka johtuen tase-erän koosta ja johdon harkintaan perustuvasta arvionvaraisuudesta arvonalentumistestauksessa.

Keskityimme tarkastustoimenpiteissämme arvioimaan miten kassavirtaa tuottavat yksiköt, jotka muodostavat perustan liikearvon arvonalentumistestaukselle, on määritetty. Lisäksi keskityimme johdon harkintaa edellyttävien arvioiden asianmukaisuuden arviointiin arvonalentumistestauksessa. Arvonalentumistestaukseen liittyviin tarkastustoimenpiteisiimme sisältyi mm. seuraavaa:

- Tarkastimme liikearvon arvonalentumistestauksessa käytetyt menetelmät vertaamalla niitä IAS 36:n Omaisuuserien arvon alentuminen -standardin mukaisiin vaatimuksiin;
- Arvioimme rahavirtaennusteiden laatimisessa käytettävää prosessia ja teimme vertailuja viimeisiin hallituksen hyväksymiin tavoitteisiin ja pitkän aikavälin suunnitelmiin;
- Testasimme rahavirtaennusteiden perusteena olevat keskeiset oletukset, joita ovat mm. myyntiä ja kannattavuutta koskevat ennusteet, käytetty diskonttokorko sekä ennustejakson jälkeiseen aikaan sovellettu kasvuprosentti;
- Vertasimme tilikauden toteutuneita tuloslukuja edellisenä vuonna arvonalentumismallissa käytettyihin tulosten selvittämiseksi, sisältyikö ennusteisiin oletuksia, jotka olivat jälkikäteen arvioituina olleet optimistisia; ja
- Arvioimme johdon laatimassa herkkyysohjelmassa käytettyjen oletusten asianmukaisuutta, arvioimalla niihin sisältyvien johdon harkintaa vaativien oletusten muutosten todennäköisyyttä.

Yrityshankinnat

Katso konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetieto 2.

Wärtsilä osti vuoden 2017 aikana Yhdysvalloissa Greensmith Energy Management Systems Inc:n kokonaiskauppahintaan 144 miljoonaa euroa. Hankinta on käsitelty liiketoimintojen yhdistämisenä (IFRS 3), ja siihen liittyy useita merkittäviä ja monimutkaisia harkintaan perustuvia arvioita, jotka koskevat hankittujen varojen ja velkojen käypien arvojen määrittämistä.

Keskeisen osan arvonmäärittästä ja kauppahinnan kohdistamista muodosti käyvän arvon määrittäminen aineettomille hyödykkeille (42 miljoonaa euroa), jotka koostuivat teknologiasta ja tavaramerkistä. Liikearvoa muodostui 120 miljoonaa euroa.

Kohdistamisessa arvioitiin myös muita varoja ja velkoja. Hankintamenolaskelma on raportoitu alustavana konsernitilinpäätöksessä.

Yrityshankinnat on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka johtuen johdon harkintaan perustuvasta arvionvaraisuudesta hankittujen nettovarojen käyvän arvon määrittämisessä.

Aineettomien hyödykkeiden osalta olemme arvioineet menetelmiä, joita johto on käyttänyt hankitun teknologian ja asiakassuhteiden käyvän arvon määrittäystä koskevissa laskelmissa sekä tarkastaneet arvonmäärittäykseen sisältyviä keskeisiä oletuksia, kuten:

- arvonmäärittämisprosessissa käytetyt rahavirtaennusteet;
- teknologiaan ja tavaramerkkiin sovelletut rojaltiprosentit;
- teknologian ja tavaramerkin oletetut taloudelliset vaikutusajat; ja
- käyvän arvon määrittämisessä käytetty diskonttokorko.

Myyntisaamisten arvostus

Katso konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetiedot 16 sekä 29.

Myyntisaamiset ovat 1 416 miljoonaa euroa, sisältäen varauksen arvonalentumistappioista 62 miljoonaa euroa. Myyntisaamisista pitkäaikaisia on 109 miljoonaa euroa.

Myyntisaamiset arvostetaan käypään arvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä kyseistensaamisten arvonalentumistappioilla.

Myyntisaamisten arvostus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka johtuen sen määrästä ja arvonalentumistappion määrittämiseen liittyvästä johdon harkintaan perustuvasta arvionvaraisuudesta.

Myyntisaamisiin ja johdon arvioimaan arvonalentumistappioon liittyvät keskeiset tarkastustoimenpiteemme olivat seuraavat:

- Varmistimme myyntisaamia lähettämällä myyntisaamisten saldovahvistuksia;
- Analysoimme myyntisaamisten ikäjakamaa;
- Kävimme läpi yhtiön johdon kanssa pitkäaikaisia ja myöhästyneitä myyntisaamia ja arvioimme näiden saamisten kuranmittausta hankkimalla asianmukaista evidenssiä johtopäätöksemme tueksi.

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole sellaisia tilintarkastuksen kannalta keskeisiä seikkoja, joista olisi viestittävä kertomuksessamme. Konsernitilinpäätöksen tai emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisyyden riskejä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan

olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 2.3.2017 alkaen.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausumat

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 30. päivänä tammikuuta 2018

PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastusyhteisö

Tomi Hyryläinen

KHT